

Tilinpäätös 2021

Kouvolan kaupunki

Kaupunginhallitus 28.3.2022

Sisällysluettelo

1	Toimintakertomus	1
1.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	1
1.1.2	Kaupungin hallinto	3
1.1.3	Yleinen ja Kouvolan alueen taloudellinen kehitys.....	6
1.1.4	Olennaiset muutokset Kouvolan toiminnassa ja taloudessa	10
1.1.5	Henkilöstö	16
1.1.6	Ympäristötekijät	18
1.1.7	Muut ei-taloudelliset asiat	20
1.1.8	Arvio tulevasta kehityksestä.....	20
1.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	22
1.2	Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	27
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen	30
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	30
1.3.2	Toiminnan rahoitus	33
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset	36
1.5	Kokonaistulot ja menot.....	41
1.6	Konsernin toiminta ja talous	42
1.6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	42
1.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	43
1.6.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	44
1.6.4	Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	48
1.6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	49
1.6.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	51
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	59
1.7.1	Tilikauden tuloksen käsittely	59
1.7.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	59
2	Talousarvion toteutuminen.....	60
2.1	Tavoitteiden toteutuminen.....	60
2.2	Käyttötalouden toteutuminen.....	62
2.2.1	Yhteistoiminta	62
2.2.2	Konsernipalvelut	65
2.2.3	Sivistys	72
2.2.4	Tekniikka ja ympäristö	81
2.2.5	Yhteenveto käyttötalouden toteutumisesta.....	92
2.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	93
2.4	Investointiosan toteutuminen	96

2.5	Rahoitusosan toteutuminen	103
2.6	Talousarvion määrärahojen toteutuminen	106
3	Tilinpäätöslaskelmat	108
3.1	Kaupungin tuloslaskelma	108
3.2	Kaupungin rahoituslaskelma	109
3.3	Kaupungin tase	110
3.4	Konsernilaskelmat	112
3.5	Kaupungin ja konsernin tunnusluvut	116
4	Liitetiedot	117
4.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	117
4.2	Tuloslaskelman liitetiedot	120
4.3	Taseen liitetiedot	122
4.4	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	129
4.5	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	132
5	Eriytetyt laskelmat	134
5.1	Kilpailulain edellyttämät laskemat	134
6	Luettelot ja selvitykset	137
6.1	Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	137
6.2	Luettelo tositelajeista	137
7	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	139
7.1	Tilinpäätöksen allekirjoitus	139
7.2	Tilinpäätösmerkintä	139
8	Liitteet	140
8.1	Investointihankkeen seurantalomakkeet	140

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Valtion koronatukien, maltillisen menokehityksen ja omien säästötoimien seurauksen Kouvola lähti poikkeuksellisen koronavuoden jälkeen vuoteen 2021 talouden kannalta edellisvuosia paremmista, mutta edelleen epävarmoista lähtökohdista.

Kouvolan kaupungin tilinpäätös tilikaudelta 2021 on 2 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos jäi alle alkuperäisen talousarvion, mutta säilyi positiivisena haasteista huolimatta. Tulokseen vaikutti merkittävästi Kymsoten palvelusopimuksen ylitys 23,5 miljoonaa euroa. Toisaalta verotulojen myönteinen kehitys paransi tulosta. Vuoden 2021 lopussa kumulatiivinen eli kertynyt ylijäämä oli 19,9 miljoonaa euroa.

Vuotta 2021 varjostivat edelleen koronan vaikutukset. Valtio tuki edelleen kuntia koronakustannuksissa, mutta merkittävin osa avustuksista ohjattiin Kymsotelle. Koronavirus aiheutti kaupungille lisämenoja mm. suojavarusteiden ja desinfiointitarvikkeiden osalta sekä henkilöstön sijaiskustannuksissa. Lisäksi kaupungille tuli tulojen menetyksiä joukkoliikenteessä, liikunta- ja kulttuuripalveluissa sekä pysäköinninvalvonnassa. Oman toiminnan osalta talouden merkittävimmät poikkeamat aiheutuivat koronaviruksesta.

Kymsoten palvelusopimuslaskutus kasvoi edellisvuodesta 30,4 miljoonaa euroa, mutta Kymsoten positiivisen tuloksen johdosta kaupunki pystyi alentamaan edellisvuonna tehtyä alijäämävarausta. Tämä huomioiden Kymsoten menoihin alkuperäisessä talousarviossa varattu summa ylittyi 17,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainakanta aleni edelliseen vuoteen nähden noin 10 miljoonaa euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 10 miljoonaa euroa ja lyhennettiin 32 miljoonaa euroa, mutta lyhytaikaisten lainojen muutos oli noin 12 miljoonaa euroa. Lainamäärä oli vuoden lopussa 3 194 euroa/asukas jääden alle kuntien keskiarvon. Konsernin lainakanta oli sen sijaan 6 571 euroa/asukas, joka on myös alle kuntien keskimääräisen tason.

Verotulojen positiivinen kehitys näkyi valtakunnallisesti sekä Kouvolassa erityisesti yhteisöverotuloissa. Myös tuloverot kehittyivät arvioitua paremmin. Vuonna 2021 kunnat saivat korotettua yhteisöveron jako-osuutta osana valtion koronatukitoimenpiteitä. Tämä korotus poistui vuonna 2022. Yhteensä verotulokertymä oli 16,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Valtionosuuksia saatiin 20,3 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

Positiivisena signaalina Kouvolan työllisyyskehitys parani vuonna 2021 lähes kaikilla mittareilla. Viime vuonna työttömiä työnhakijoita oli lähes tuhat aiempaa vähemmän. Myös Kouvolan vuotuinen muuttotappio lähes puolittui ja pieneni huomattavasti. Suunnan muutos on merkittävä ja kertoo siitä, että Kouvolan vetovoimaisuus asuinpaikkana on lisääntynyt. Lisäksi syntyvyys oli lievässä kasvussa.

Vuoden 2021 nettoinvestoinnit olivat noin 37 miljoonaa euroa. Lähivuosien investoinnit Kouvolassa keskittyvät edelleen pitkälti vuosille 2020–2027 painottuvaan kouluverkon uudistamiseen. Myös uuden uimahalli-investoinnin valmistelu etenee. Kulttuuri-investointien toteuttamisen osalta tehdään selvitystyötä. Kokonaisuutena Kouvola on investoinut viimeisien vuosien aikana vähemmän kuin kunnat keskimäärin.

Kärkihankepuolella Suomen ensimmäisen kuivasataman rakentaminen etenee vauhdilla. RRT-terminaalista on rakennettu jo 80 prosenttia. Laiturit on valettu, raiteita valmistellaan, ja ensi keväänä alkaa Suomen mittavin asfaltointiurakka, kun terminaalikenttä päällystetään.

Edunvalvontahankkeiden osalta Itäradan hankeyhtiöneuvottelut etenivät vuonna 2021 tuloksellisesti liikenne- ja viestintäministeriön johdolla. Yli 20 kuntaa tai kaupunkia teki valtuustotason päätöksen

hankeyhtiön rahoituksesta. Itäradan suunnittelua varten perustettavan hankeyhtiön valmistelu etenee valtion ja kuntaosakkaiden yhteistyönä hyvää vauhtia kohti yhtiön perustamista.

Valtatie 15 osalta tehtiin tuloksellisesti Kymenlaakson yhteistä edunvalvontaa. Väylävirasto esittää investointiohjelmassaan Kouvolan ja Kotkan välisen valtatie kunnostukseen 126 miljoonaa euroa. Summa nousi ohjelmaluonnoksesta yli 30 miljoonalla eurolla, mikä mahdollistaa tien kunnostuksen kerralla kokonaan kuntoon. Lopullisesti rahoituksesta päätetään valtion budjetin käsittelyn yhteydessä.

Myös Kaakkois-Suomen lääkärihelikopterin eteen pitkään tehty työ kantoi hedelmää. Sijoituspaikkaan jo pidemmän aikaa liittynyt epävarmuus saatiin vihdoin loppumaan, kun sote-ministeriöryhmä teki lopullisen päätöksen maaliskuussa 2022. Lääkärihelikopteri sijoitetaan Uttiin aiemman päätöksen mukaisesti. Tukikohdan rakentamisprosessi on tarkoitus aloittaa välittömästi.

Kesäkuun alussa kaupunki siirtyi uuteen organisaatioon, jossa nykyiset kasvatuksen ja opetuksen sekä liikunnan ja kulttuurin toimialat yhdistyivät uudeksi sivistyksen toimialaksi. Samalla Asumisen ja ympäristön toimiala muuttui tekniikka ja ympäristö -toimialaksi. Konsernipalveluiden toimiala jatkoi entisellä nimellään, mutta rakenteeltaan uudistuneena. Syksyllä toimintansa aloitti myös kesäkuun kuntavaaleissa valittu uusi Kouvolan kaupunginvaltuusto. Parhaillaan käynnissä on kaupunkistrategian päivitys. Vuonna 2022 noudatetaan voimassa olevaa strategiaa sen päivittämiseen keväälle 2022 saakka.

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 3 249 viranhaltijaa ja työntekijää, joista vakinaisia oli 2 548. Vakinaisen henkilöstön vähenemisestä huolimatta henkilöstön kokonaismäärä kasvoi edellisvuodesta 111:llä. Vuonna 2021 palkattiin paljon määräaikaista henkilöstöä valtion koronatuella sekä lisättiin huomattavasti palkkatukijaksoja aiempiin vuosiin verrattuna. Työhyvinvointia on pyritty tukemaan monin eri keinoin kuluneen vuoden aikana ja kehittämistä jatketaan keväällä hyväksytyn henkilöstöohjelmamme mukaisesti. Uudessa ohjelmassa asetettiin henkilöstöjohtamisen visioksi ”Rakkaudesta lajiin – me teemme Kouvolaan!”. Sitoutunut ja sydämellään työtä tekevä henkilöstö on aktiivisesti rakentamassa kaupunkia yhdessä asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Yleinen talouden kehitys, koronatilanteesta toipuminen, Ukrainan tilanne sekä Kymnsoten kustannusten kehitys määrittävät kaupungin talouden suuntaviivoja vuoden 2022 osalta. Vuodesta 2023 lähtien talouden suunnittelussa otetaan huomioon hyvinvointialueiden toiminnan alkaminen. Samalla Kymnsoten sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset siirtyvät pois kaupungin talousarviosta. Näiden siirtojen lopulliset vaikutukset eivät ole vielä selvillä, joten taloussuunnitelmaan vuodesta 2023 lähtien sisältyy epävarmuutta erityisesti tulopohjan osalta. Kymnsoten kustannukset muodostavat joka tapauksessa vielä vuonna 2022 merkittävimmän osan Kouvolan menoista.

Kouvolassa on tehty jo paljon toimenpiteitä, joilla on vaikutettu talouden suuntaan. Viime valtuustokaudella hyväksyttiin palveluverkkopäätöksiä sekä talouden sopeuttamisohjelma säästöineen. Talousarvioon sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet saatiin toteutettua pääosin koronasta aiheutuneista haasteista huolimatta. Yhteensä säästöjä toteutettiin 24,1 miljoonalla eurolla kumulatiivisesti.

Näitä päätöksiä ja säästötoimenpiteitä on edelleen vietävä määrätietoisesti eteenpäin. Teemme yhdessä tärkeää työtä kaupunkiamme ja kaupunkilaisia varten rakentamalla tasapainoista taloutta. Silloin meillä on myös varaa investoida ja panostaa elinvoimaan ja pystymme keskittymään kaupungille jäljelle jäävien palveluiden määrätietoiseen kehittämiseen.

Marita Toikka

kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa.

Kaupunginvaltuustoon kuuluu 59 jäsentä. Valtuusto kokoontui vuoden 2021 aikana 9 kertaa (6 kertaa v. 2020).

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.1.2021-31.7.2021:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana on toiminut Jouko Leppänen (KOK), I varapuheenjohtajana Paula Werning (SDP), II varapuheenjohtajana Markku Pakkanen (KESK) sekä III varapuheenjohtajana Juha Huhtala (VIHR).

Kaupunginvaltuustoon ovat lisäksi kuuluneet seuraavat valtuutetut (valtuustoryhmä suluissa):

Aikio Jenni (VIHR)	Laakso Sheikki (PS)	Ristolainen Niina (SDP)
Byman Mika (VAS)	Laine Raimo (SDP)	Rouvari Sinikka (KOK)
Eloranta Maria (SDP)	Larikka Jari (KOK)	Sahamies Arto (KD)
Eskelinen Antti (PS)	Lehtomäki Maija (KESK)	Seppälä Kirsi (KESK)
Hasu Jenny (KESK)	Lindholm Matti (KOK)	Seppälä Topi (KESK)
Helminen Harri (SDP)	Liukkonen Jorma (VAS)	Silén Jukka (KOK)
Honkimaa Joonas (SDP)	Lonka Mirja (KESK)	Smeds Sakari (KD)
Hovi Henna (SDP)	Mattila Minna-Kristiina (VIHR)	Spies Kaisa (VIHR)
Hyytiäinen Sari (VIHR)	Melkko Sari (SDP)	Suninen Jouni (S-KS)
Jokiranta Kimmo (KESK)	Nuorivuori Marja-Terttu (SIT)	Sydänmaanlakka Verna (SDP)
Karvonen Tapio (KOK)	Nyberg Jukka (SDP)	Taskinen Kari (KOK)
Kasurinen Outi (SDP)	Nykänen Marjatta (KOK)	Tikka Anna (VIHR)
Kaunisto Ville (KOK)	Paloranta Pertti (PS)	Tähtinen Sanna (SDP)
Koivisto Antti (SDP)	Peltola Pulla (SIT)	Vainio Marja-Leena (SDP)
Korpivaara Pekka (KOK)	Pyötsiä Johanna (KD)	Vainio Vesa (KD)
Koskela Birgit (KOK)	Raunio Milla (KOK)	Wall Janne (KESK)
Kossila Päivi (SDP)	Rautiainen Aimo (PS)	Varjola Liisa (KESK)
Kuisma Risto (SDP)	Ripattila Juha (PS)	Witting Miia (KOK)
Käki Jari (PS)		

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.8.2021 alkaen:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana on toiminut Paula Werning (SDP), I varapuheenjohtajana Ville Kaunisto (KOK), II varapuheenjohtajana Sheikki Laakso (PS) sekä III varapuheenjohtajana Jenny Hasu (KESK).

Kaupunginvaltuustoon ovat lisäksi kuuluneet seuraavat valtuutetut (valtuustoryhmä suluissa):

Ahola Nita (KOK)	Laakso Sheikki (PS)	Rautiainen Aimo (PS)
Aikio Jenni (VIHR)	Laine Raimo (SDP)	Relander Camilla (SDP)
Bamberg Ukko (PS)	Lakka Marjo (SDP)	Ripattila Juha (PS)
Byman Mika (VAS)	Lammi Maria (KOK)	Silén Jukka (KOK)
Carpelan Christa (KOK)	Larikka Jari (KOK)	Spies Kaisa (VIHR)
Hasu Anne (KOK)	Lehmusmetsä Timo (VAS)	Taiveaho Satu (SDP)
Hasu Jenny (KESK)	Lehtomäki Maija (KESK)	Tiainen Esa (PS)
Hovi Henna (SDP)	Leppänen Jouko (KOK)	Tähtinen Anssi (SDP)
Huhtala Juha (LIIK)	Lindström Leo (PS, 7.10.21 SDP)	Tähtinen Sanna (SDP)
Huuhilo Manu (SDP)	Melkko Sari (SDP)	Uljas Laila (KESK)
Hyttinen Jyrki (KOK)	Mörk Joni-Petri (PS)	Uuttala Jarmo (PS)
Hyytiäinen Sari (VIHR)	Nyberg Jukka (SDP)	Vainikka Toni (PS)
Hämäläinen Tiina (KD)	Pahkala Janne (PS)	Vainio Vesa (KD)
Jaanu Mikko (PS)	Pakkanen Markku (KESK)	Varjola Liisa (KESK)
Jokiranta Kimmo (KESK)	Patjas Janne (PS)	Vesala Katriina (KOK)
Karvonen Tapio (KOK)	Peltola Pulla (KOK)	Villikka Anni (PS)
Kaunisto Ville (KOK)	Pilli-Sihvola Iida (VIHR)	Wall Janne (KESK)
Kekki Kirsi (SDP)	Pyötsiä Johanna (KD)	Werning Paula (SDP)
Korpivaara Pekka (KOK)	Raunio Milla (KOK)	Witting Miia (KOK)
Kuutti Heikki (SDP)		Ylä-Outinen Mia (KESK)

Kaupunginhallitus ja kaupunginhallituksen alaiset jaostot

Kaupunginhallitus vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Lisäksi kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta. Kaupunginhallitus vastaa myös sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitukseen kuuluu 13 jäsentä. Kaupunginhallitus kokoontui 25 kertaa vuonna 2021 (28 kertaa v. 2020).

Ajalla 1.1.-15.8.2021 kaupunginhallituksen puheenjohtajana on toiminut Harri Helminen (SDP), I varapuheenjohtajana Ville Kaunisto (KOK) ja II varapuheenjohtajana Jenny Hasu (KESK).

Kaupunginhallitukseen ovat lisäksi kuuluneet seuraavat jäsenet:

Eloranta Maria (SDP)	Käki Jari (PS)	Vainio Vesa (KD)
Jokiranta Kimmo (KESK)	Nyberg Jukka (SDP)	Witting Miia (KOK)
Karvonen Tapio (KOK)	Spies Kaisa (VIHR)	
Koskela Birgit (KOK)	Tähtinen Sanna (SDP)	

Ajalla 16.8.-31.12.2021 kaupunginhallituksen puheenjohtajana on toiminut Jouko Leppänen (KOK), I varapuheenjohtajana Jukka Nyberg (SDP) ja II varapuheenjohtajana Ukko Bamberg (PS).

Kaupunginhallitukseen ovat lisäksi kuuluneet seuraavat jäsenet:

Karvonen Tapio (KOK)	Kekki Kirsi (SDP)	Pakkanen Markku (KESK)
Raunio Milla (KOK)	Patjas Janne (PS)	Aikio Jenni (VIHR)
Witting Miia (KOK)	Villikka Anni (PS)	
Hovi Henna (SDP)	Varjola Liisa (KESK)	

Kaupunginhallituksella on ollut ajalla 1.1. – 31.7.2021 kaksi jaostoa: konsernijaosto ja tulevaisuusjaosto. Näiden toiminta on lakannut 1.8.2021 alkaen. Kaupunginhallituksen alaisena on aloittanut toimintansa 1.8.2021 lukien elinvoimajaosto.

Lautakunnat ajalla 1.1.-31.5.2021

Kasvatus- ja opetuslautakunta	Maaseutulautakunta
Keskusvaalilautakunta	Rakennus- ja ympäristölautakunta
Kymen jätelautakunta	Tarkastuslautakunta
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	Tekninen lautakunta

Lautakunnat ja niiden alaiset jaostot ajalla 1.6.-31.12.2021

Kasvatus- ja opetuslautakunta	Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta	Tekninen lautakunta
Kymen jätelautakunta	Teknisen lautakunnan lupajaosto
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	

Palveluorganisaatio 31.12.2021

Kaupungin palveluorganisaatio muodostui ajalla 1.1.-31.5.2021 neljästä toimialasta: konsernipalvelut, liikunta ja kulttuuri, kasvatus ja opetus sekä asuminen ja ympäristö. Kesäkuun 2021 alusta lukien kaupungin palveluorganisaatio on koostunut kolmesta toimialasta: konsernipalvelut, sivistys sekä tekniikka ja ympäristö.

Palveluorganisaatio 31.12.2021

1.1.3 Yleinen ja Kouvolan alueen taloudellinen kehitys

Helmikuun lopussa alkanut Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan tulee vaikuttamaan myös taloudelliseen kehitykseen. Suomen kansantaloudessa vaikutukset tulevat näkymään arvioidun talouskasvun vaimentumisena, kohonneina energia- ja raaka-ainekustannuksina, mahdollisina lomautuksina, turvapaikan hakijoiden lisääntymisenä, turismin vähenemisenä ja kuntien myöntämien tukien antamisessa. Konfliktin vaikutukset ovat merkittävät, mutta syvää taantumaa ei ole odotettavissa. Kuntatalouden vaikutukset eivät ole vielä arvioitavissa. Valtiontalouden vaikutukset tulevat näkymään menonlisäystarpeita puolustuksessa, turvallisuudessa, varautumisessa sekä maahanmuutossa. Verotulojen vähennys tulee näkymään ensisijaisesti valtion taloudessa kulutusverojen vähentymisenä. Yhteisöverotuloista valtaosa menee valtiolle, jolle vaikutus on merkittävämpi kuin kuntataloudelle. Kunnallisveroihin ei arvioida tulevan suuria vähenemisiä. Kokonaisuutena vaikutusten euromääräistä arviota ei tässä vaiheessa pystytä tekemään. (Suomen Kuntaliitto, Pääekonomistin blogi, 8.3.2022.)

Koronapandemiasta huolimatta maailmantalous on toipunut edelleen mukaan lukien Suomen talous. Elinkeinoelämän näkymät ovat olleet positiivisia ja arvion mukaan talouden kasvu jatkuu 2022. Epävarmuutta on näkyvissä vuoden 2023 osalta. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan olevan 2022 3 prosenttia ja seuraavina vuosina 1,5 % ja 1,4 %. Vaikka julkinen talous kohenee, niin julkisen talouden arvioidaan pysyvän alijäämäisenä rakenteellisen menojen ja tulojen epäsuhtan takia. Työllisten määrä on kehittynyt erittäin positiivisesti. Sekä työllisyysaste että työttömyysaste ovat kehittyneet hyvään suuntaan. Joulukuussa 2021 työllisyysaste oli 73,5 prosenttia (70,0) ja työttömyysaste 6,7 % (7,6 %), suluissa edellisen vuoden vastaava luku. (Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, joulukuu 2021. Tilastokeskus, Työvoimatutkimus, joulukuu 2021.)

Vuonna 2021 on inflaation kasvu näkynyt erityisesti kuluttajahinnoissa. Kehitykseen vaikutti merkittävästi energiahintojen nousu sekä erilaisten komponenttien saatavuusongelmat. Myös ruuan hinta on noussut sekä Suomessa että euroalueella. Palveluiden kysynnän palautuessa, niiden hinnat kasvoivat. Inflaation ennustetaan hidastuvan vuonna 2022, mutta tähän liittyy monia riskejä kuten pandemiatilanteen kehittyminen. (Oinonen S., Pönkä H., Koronapandemiasta toipuminen kiihdytti inflaatioita, mutta inflaation ennustetaan tasaantuvan, 8.2.2022.)

Korkovuotta 2021 heiluttivat eniten koronapandemia, inflaatoriskien kohoaminen ja näihin liittyen keskuspankkien politiikka ja toimet. Kyseinen vuosi oli vielä elvytyksen juhlaa, mutta vähitellen keskuspankkien suunta näyttää tekevän täyskäännöksen. Pitkät korot ottivat tästä jo ennakkoo ja kääntyivät vuoden 2021 aikana selvään nousuun.

Pitkiä korkoja hyvin kuvaava 10 vuoden SWAP-korko oli euroalueella vuoden 2021 osalta alimmillaan heti vuoden alussa tammikuussa, tasolla -0,30 %. Korkeimmillaan 10 v. korko oli vuoden lopulla joulukuussa, tasolla +0,299 %. Alkuvuonna 2022 korot ovat nousseet kautta linjan selvästi sekä Yhdysvalloissa että euroalueella. Keskuspankit ovat heränneet inflaatoriskeihin ja elvytyksen sijaan on alettu puhua rahapolitiikan kurinalaisuudesta, jota pitäisi harjoittaa koronnostojen lisäksi myös tasetta keventämällä. Rahapolitiikan normalisointi luo painetta etenkin pitkiin korkoihin. Historiallisesti koroissa ollaan vielä alhaisella tasolla. Toisaalta historia on myös osoittanut, että kun korkojen nousutrendi alkaa, muutokset voivat olla hyvinkin nopeita ja voimakkaita.

Euroalueen lyhyiden korkojen taso on riippuvainen alueen taloudellisesta kehityksestä, jota Euroopan Keskuspankki pyrkii omilla toimenpiteillään tukemaan. EKP:n keskeisenä pyrkimyksenä on pitää kiinni hintavakaustavoitteesta. EKP:n ohjauskorko on ollut vuoden 2016 keväästä lähtien nollassa ja EKP:n talletuskorko on tasolla -0,50 %. Lyhyiden korkojen osalta vuoden 2021 alussa 3 kk:n euribor oli tasolla -0,546 % ja vuoden alhaisin taso -0,605 koettiin joulukuun puolivälissä. Alkuvuonna 2022 myös lyhyet korot ovat olleet nousussa. EKP on huolissaan korkeasta inflaatiosta ja keskuspankin retoriikka on muuttunut selvästi haukkamaisempaan suuntaan. On alettu puhua jo koronnostojen tarpeellisuudesta ja markkinat odottavatkin, että ensimmäinen koronnosto tapahtuisi euroalueella vuoden 2022 aikana. Rahapolitiikan normalisoinnin aika alkaa olla käsillä.

Kuntien ennakollisten tilinpäätöstietojen mukaan vuosi 2021 näyttää talouden kannalta vahvistuneen. Koronatilanne on vaikuttanut menojen 8 prosentin kasvuun edelliseen vuoteen nähden. Kuitenkin tulot kasvoivat myös suotuisasti. Verotulojen myönteinen kasvu jatkui vuonna 2021 kuten tapahtui myös vuonna 2020. Erityisesti yhteisöverojen kasvu on ollut voimakasta. Kehitykseen vaikutti myös kuntaryhmän jako-osuuden määräaikainen korotus. Valtion kunnille myöntämät korona-avustukset paransivat kuntien tulosta. Osalla kunnista tulokehitykseen vaikutti myös kertaluonteiset myyntivoitot. Rakenteelliset ongelmat kuntataloudessa eivät ole kuitenkaan poistuneet ja kuntien väliset erot taloudellisessa tilanteessa ovat merkittäviä. Lähivuosien haasteina voidaankin nähdä sote-uudistuksen rahoitusvaikutukset, koronatukien poistuminen sekä mahdollinen korkojen nousu (Suomen Kuntaliitto, Tiedote, 7.2.2022.)

Kymenlaakson liiton syksyllä 2020 päivitetyt skenaariot vuoteen 2040 huomioi koronapandemian ja sitä seuraavan ajan vaikutukset maakunnalliseen toimintaympäristöön. Talouden näkökulmasta skenaariot ennakoivat seuraavaa;

Koronaviruksen aiheuttama syvä talouskurimus ajaa yhteiskunnan leikkauspolitiikan tielle eikä hyvinvointivaltion kasvavia kustannuksia kyetä rahoittamaan julkisin varoin. Universaaliuden periaate terveydenhuollossa poistuu. Kolmas sektori ottaa vastuuta palveluiden järjestämisestä vapaaehtoistoiminnan lisääntyessä. Uusia kumppanuusratkaisuja ja innovaatioita syntyy alueellisten organisaatioiden, yritysten ja kansalaisten välille. Julkisten talouksien haasteet ja heikkenevät huoltosuhteet pakottavat tehokkuuden ja tuottavuuden ylikorostumiseen. Automatisointi etenee useilla aloilla ja tekoälyn avulla suoritetaan entistä haastavampia tehtäviä. Suomen koulutustaso ei kuitenkaan pysy kehityksen tahdissa johtaen työmarkkinoiden polarisaatioon ja tuloerojen kasvuun. Pandemian aiheuttama talouskriisi sekä hyvinvointipalveluiden ongelmat ovat aiheuttaneet merkittävää sosioekonomista eriarvoistumista. Yksilön hyvinvointi on suurissa määrin riippuvaista sosiaalisesta asemasta ja varallisuudesta. Julkisen talouden ja sotepalveluiden kriisin vuoksi yksittäiset kuluttajat joutuvat ottamaan kasvavissa määrin vastuuta omasta hyvinvoinnistaan. Myös yksityisen sektorin merkitys kasvaa, ja tekoäly, vakuutukset sekä personoidut ratkaisut korostuvat terveydenhoidossa. Talouskriisin väistyttyä sosiaalipalveluissa korostuu julkisen järjestäjän vastuu. Suomen taloudella menee vahvasti ja yhteiskunnan keskeiset palvelut ja infrastruktuuri ovat julkisen

toimijan vastuulla. Julkisen sektorin toimijat ovat onnistuneet uudistamaan toimintamallejaan. Teknologian mahdollistama terveystalouden halpa tuottaminen saa aikaan säästöjä julkiselle sektorille ja tämä takaa mahdollisuuden tarjota väestölle myös kalliimpia erikoispalveluita. (Lähde: Kymenlaakso 2040 skenaarioiden päivitys 11.1.2021.)

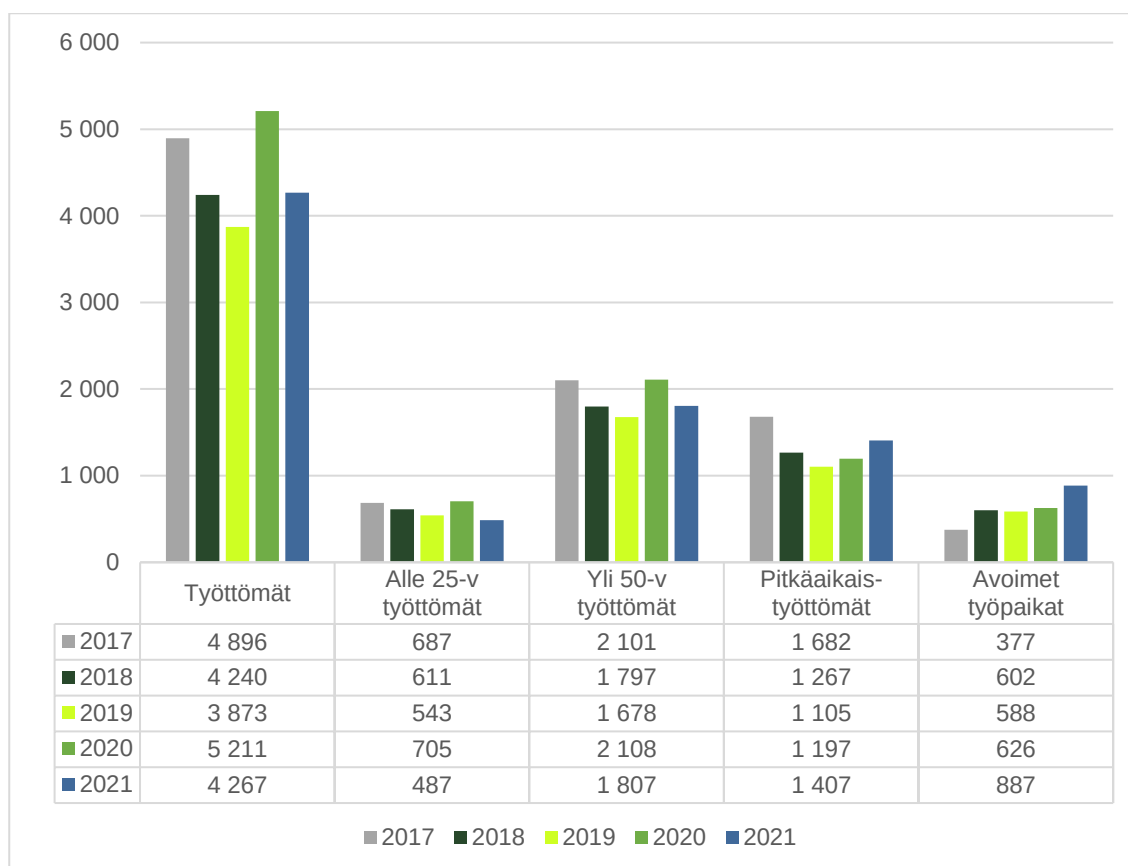
Väestö

Väestö väheni Kouvolassa edelleen, mutta vähennys oli pienempi kuin edellisinä vuosina. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan asukkaita oli vuoden 2021 lopussa 80 483, mikä on 704 henkilöä vähemmän kuin edellisessä vuodenvaihteessa. Kouvolassa syntyi 553 lasta ja kuoli 1137 henkilöä eli luonnollinen väestölisäys oli -548. Myös kuntien välinen nettomuutto oli negatiivinen ollen -243. Muuttotappio kuitenkin pieneni huomattavasti vuodesta 2020, jolloin se oli 423. Nettomaahanmuutto oli positiivinen ollen 111.

Työ

Koronan vaikutus työllisyyteen on pääosin sulanut pois vuoden 2021 aikana. Vuosikeskiarvojen tasolla ei olla aivan vielä palattu 2019 tilanteeseen, mutta avoimien työpaikkojen suhteessa suurempi määrä on positiivinen signaali siitä, että myönteinen kehitys tulee jatkumaan. Joulukuun 2021 työttömyysaste Kouvolassa oli 11,7 %, kun vuoden 2020 joulukuun työttömyysaste oli 14,6 %. Työttömyys siis väheni vuoden takaisesta 22 %. Koko vuoden 2021 ajan työttömyys on vähentynyt aiempaan vuoteen verrattuna. Avoimena olevia työpaikkoja oli vuoden lopussa 755. Avoimena olevien työpaikkojen määrä on lisääntynyt merkittävästi, 45 % vuoden takaiseen verrattuna. Käytännössä tämä tarkoittaa, että koronaa edeltävän ajan pulmat nostavat päätään: työvoimapula ja kohtaanto-ongelmat nousevat esiin työnantajien tilannearvioissa.

Kouvolassa myös pitkäaikaistyöttömyys laski vuoden 2021 aikana. Pitkäaikaistyöttömiä (yli vuoden yhtäjaksoinen työttömyys) oli joulukuun lopussa 1 306 henkilöä, tämä on 11 % vähemmän vuoden takaiseen verrattuna. Pitkäaikaistyöttömyyden lasku oli siis vähäisempi kuin kokonaistyöttömyyden alenema. Talouden kääntyessä nousuun tämä on tyypillinen kehitys Suomen työmarkkinoilla – työttömyyden pitkittyessä on vaikeampi päästä takaisin työelämään. Nuorisotyöttömyys aleni 22 % vuodentakaisesta, ja alle 25-vuotiaita työttömiä oli 491 henkilöä joulukuussa 2021. (lähde: Kaakkois-Suomi, Työllisyyskatsaus, joulukuu 2021). Alla oleva taulukko perustuu vuosikeskiarvoihin ja poikkeaa siksi yllä käsitellyistä joulukuun 2021 luvuista.

1.1.3.1 Kouvolan työttömät työnhakijat eri ryhmissä ja avoimet työpaikat 2015-2020, vuosikeskiarvot

Vuoden 2021 aikana Kouvolan kaupunki lisäsi palkkatukityöllistämiseen varattuja määrärahoja merkittävästi. Palkkatuella aloittaneita oli vuoden 2021 aikana 278 aikuista. Nuorten työpajan palkkatuella työllistetyt lisäämällä päästään 314 palkkatukityön aloittaneeseen. Kokonaisuudessaan palkkatuella työllistettynä työtä kaupungilla teki vuoden 2021 aikana 416 henkilöä, kun lasketaan edelliseltä vuodelta jatkaneet ja nuorten työpajalle työllistyneet mukaan. Palkkatukityöllistämisen merkitystä työllisyysasteeseen voi jo pitää tuntuvana, kun joulukuussa työllistettynä olevat alensivat Kouvolan joulukuun työttömyysastetta 0,5 %. Kun Kouvolaissa 24 % palkkatukityöllistetyistä siirtyy muuhun työhön tai koulutukseen eikä palaa työttömäksi, niin palkkatukityöllistämällä on myös kumulatiivista vaikutusta pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisessä. Pitkäaikaistyöttömyyden vähenemä olikin Kouvolaissa parhaimmistoa Kymenlaakson kunnista. Tämä on myönteistä myös kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen, eli ns. Kela-listan kustannusten hillitsemisessä.

Työnantajille pitkäaikaistyöttömän palkkaamiseen ja oppisopimukseen myönnettävää Kouvola-lisää myönnettiin 15 työttömän työllistämiseen yrityksiin. Lisäksi kaupunki järjesti kesätyötä 197 nuorelle, ja kesätyöseteleitä myönnettiin 240. Kesän 2021 uutuus olivat kesäyrittäjyyssetelit, joita myönnettiin 5 kpl, Kinnon toimiessa nuorten yrittäjien sparraajana. Kaupungin kesätyöpaikkojen määrä lisääntyi vuoden takaisesta, koska päätettiin panostaa kesätöiden mahdollistamiseen monelle nuorelle.

Kouvolaissa on 2021 syksyllä aloitettu valmistautuminen hallituksen linjauksen mukaisiin lakimuutoksiin, jolla TE-palvelut siirretään kuntiin vuoden 2024 aikana. TE-palveluiden osittain rahoittama hankinnoilla työllistämisen HATTY-hanke on ollut toiminnassa huhtikuusta 2021 alkaen.

Asuminen

Kouvolaissa on yhteensä noin 51 400 asuntoa. Asunnot jakautuvat siten, että omakoti- ja paritaloissa asuntoja on noin 24 950, rivitaloissa noin 6 600, kerrostaloissa noin 18 000 ja muissa rakennuksissa yhteensä noin 1 800 asuntoa. Kouvolan asuntorakentaminen keskittyy voimakkaasti keskustaajamiin

palveluiden läheisyyteen. Myös palveluasuntorakentaminen keskittyy keskustaajamiin erityisesti ydinkeskustan ja Kuusankosken keskustojen tuntumaan.

Vuonna 2021 uusille omakotitaloille eniten rakennuslupia myönnettiin Kouvolan Kalalammen/Lohitien kaava-alueelle, yhteensä 19 rakennuslupaa. Kouvolan keskustan tuntumaan postinumeroalueelle 45100 myönnettiin rakennuslupa viidelle omakotitalolle. Kaikkiaan Kouvolassa omakotitaloille myönnettiin 40 rakennuslupaa vuonna 2021. Uusille kerrostaloille ei rakennuslupia myönnetty, rivitaloille myönnettiin 1 rakennuslupa.

1.1.4 Olennaiset muutokset Kouvolan toiminnassa ja taloudessa

Vuotta 2021 varjostivat edelleen koronan vaikutukset ja kaupungin toiminnassa jouduttiin reagoimaan nopeasti muuttuviin olosuhteisiin. Valtio tuki edelleen kuntia koronakustannuksissa, mutta merkittävien osa avustuksista ohjattiin Kymsotelle. Koronavirus aiheutti kaupungille lisämenoja mm. suojarusteiden ja desinfiointitarvikkeiden osalta sekä henkilöstön sijaiskustannuksissa. Lisäksi kaupungille tuli tulojen menetyksiä joukkoliikenteessä, liikunta- ja kulttuuripalveluissa sekä pysäköinninvalvonnassa. Oman toiminnan osalta talouden merkittävimmät poikkeamat aiheutuivat koronaviruksesta. Koronatilanne ja siitä toipuminen sekä Kymsoten kustannusten kehitys määrittivät pitkälti kaupungin talouden suuntaviivoja. Tulokseen vaikutti merkittävästi Kymsoten palvelusopimuksen ylitys. Toisaalta verotulojen myönteinen kehitys paransi tulosta. Lisäksi lainakanta aleni jo toisena vuotena peräkkäin. Vuonna 2021 palkattiin paljon määräaikaista henkilöstöä valtion koronatuella sekä lisättiin huomattavasti palkkatukijaksoja aiempiin vuosiin verrattuna. Kesäkuun alussa kaupunki siirtyi uuteen organisaatioon, jossa nykyiset kasvatuksen ja opetuksen sekä liikunnan ja kulttuurin toimialat yhdistyivät uudeksi sivistyksen toimialaksi. Samalla Asumisen ja ympäristön toimiala muuttui tekniikka ja ympäristö -toimialaksi. Konsernipalveluiden toimiala jatkoi entisellä nimellään, mutta rakenteeltaan uudistuneena.

Vuoden 2021 verotulot kertyivät huomattavasti ennakoitua paremmin. Erityisesti yhteisöverojen tuottojen kasvu oli positiivinen asia, koko maan kumulatiivinen kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 34 %. Kouvolan osalta kasvu oli 37,9 % (kaikki kunnat 45,4 %). Tuloverojen kasvu koko maassa oli 6,1 %, kunnissa 2,4 % ja Kouvolassa 1,5 %. Kiinteistöverojen kertymä kasvoi 6,6 % johtuen joustavaan verotukseen siirtymisestä. Lisäksi kunnat saivat vielä vuoden 2021 koronapandemian tukitoimena 10 prosenttiyksiköllä korotettua yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuutta. Osaltaan tämä kasvatti kuntien verotuloja. Kokonaisuutena Kouvolan verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna hieman yli 16 milj. euroa, tästä yhteisöverojen osuus oli n. 10 milj. euroa ja tuloverojen osuus 4,6 milj. euroa. Valtionosuudet puolestaan pienenivät edellisvuoteen nähden yli 20 milj. euroa, koska vuonna 2020 valtio tuki kuntia koronatilanteessa valtionosuuksien muodossa.

Vuoden 2021 talousarviota laadittaessa ei oltu varauduttu koronapandemian jatkumiseen. Poikkeusolot kuitenkin jatkuivat ja toivat kaupungille lisäkustannuksia sekä vähensivät tuloja. Merkittävimmät menojen lisäykset olivat erilaiset varautumisen kustannukset ja henkilöstön sijaiskustannukset. Kouluissa sekä varhaiskasvatuksessa jouduttiin käyttämään normaalitilannetta enemmän sijaisia sekä poissaolojen, karanteenien että ns. kuplautuksien vuoksi. Myös vaalien järjestämiseen palkattiin tavallista enemmän henkilökuntaa. Siivouksen tehostaminen sekä suojarusteet toivat myös lisäkuluja. Tulojen menetyksiä oli edelleen joukkoliikenteessä, pysäköinninvalvonnassa, varhaiskasvatuksessa sekä liikunta- ja kulttuuripalveluissa. Suoria valtionavustuksia saatiin joukkoliikenteeseen, vaaleihin sekä kasvun tukeen ja lukiokoulutukseen.

Vuoden 2021 koronatukipaketti muodostuu pääosin valtionavustuksista sekä yhteisöverotulojen kuntaryhmän jako-osuuden korotuksesta sekä valtionosuuksien lisäyksistä. Vuodesta 2020 poiketen koronatuot maksetaan suurimmaksi osin valtionavustuksina. Sosiaali- ja terveydenhuollolle suunnattua Covid -19 -avustusta on voinut hakea kuntien lisäksi myös kuntayhtymät. Kymenlaaksossa sovittiin, että vuoden 2021 STM:n korona-avustukset hakee Kymsote kaikilta osin,

vaikka kunnat ovat osan kustannuksista maksaneet suoritteiden perusteella Kymsotelle. Kymsote sai vuonna 2021 valtion korona-avustuksia yhteensä 30,7 milj. euroa.

Koronasta johtuvat valtionosuuksien korotukset Kouvolan kaupungille vuonna 2021 olivat:

Peruspalveluiden valtionosuus

- koronatuki: 0,7 milj. euroa
- kiky-vähennyksen poistaminen: 3,5 milj. euroa
- takaisinperintä peruspalvelujen valtionosuuksien korotuksesta veronmaksujen lykkäykseen: -1,3 milj. euroa

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus

- valtionosuuksien korotukset: 1,0 milj. euroa

Nettovaikutus valtionosuuksiin yhteensä 3,9 milj. euroa.

Lisäksi yhteisöverojen kuntaryhmän kymmenen prosenttiyksikön jako-osuuden korotus jatkui vuonna 2021, arvio verotulojen lisäyksestä tältä osin on 7,7 milj. euroa.

Saadut avustukset, euroa	Rahoittaja	Myönnetty avustus	Rah.osuus	Käyttö 2020	Käyttö 2021
Koronatuki kasvun tuki 2021-2022	OKM	512 632	95 %		17 978
Koronatuki, lukiokoulutus 2021-2023	OPH	197 393	95 %		0
Koronatuki, varhaiskasvatus 2020-2021	OKM	142 842	95 %		142 350
Koronatuki, esi- ja perusopetus 2020-2021	OKM	1 392 000	95 %	280 313	710 201
Koronatuki, lukiokoulutus 2020-2021	OPH	322 800	95 %		306 660
Koronatuki, joukkoliikenne	Liikenne- ja viestintävirasto	193 880	50 %		193 880
Koronatukiaavustus vaaleihin	Oikeusministeriö	95 206	100 %		95 206
Yhteensä		2 856 753		280 313	1 466 275

Esi- ja perusopetuksen koronatilanteen vaikutuksiin saadusta valtion erityisavustuksesta annettiin ministeriöön lisäselvitys koskien kaupungin toteuttamia lomautuksia. Kaupunki joutui palauttamaan avustusta noin 0,3 milj. euroa.

Koronan vaikutukset kaupungin käyttötalouteen vuonna 2021 olivat erittäin paljon merkittävämmät kuin vuonna 2020. Suurimmat vaikutukset ovat olleet tulojen vähentymiset kulttuurin, liikunnan, joukkoliikenteen sekä varhaiskasvatuksen osalta. Menojen lisäksi on tullut vuonna 2021 erityisesti kasvatuksen ja opetuksen palveluissa.

[illegible]

- tuottojen vähentyminen: yhteensä 2,4 milj. euroa (joukkoliikenteen lipputulot, varhaiskasvatuksen asiakasmaksut, työpajatoiminnan, nuorisotyön ja KSAO:n tuotot sekä liikunnan ja kulttuurin tuotot)
- tulojen lisääntyminen: 1,5 milj. euroa (valtionavustukset ja joukkoliikenteen koronatuki)
- menojen lisääntyminen: 3,2 milj. euroa (joukkoliikenteen sopimuskorvaukset, opetuksen sijaiskustannukset, puhdistusaineet ja -tarvikkeet, välineistö, liikunnan avustukset)
- menojen vähentyminen: 1,2 milj. euroa (matkustus-, majoitus- ja ravitsemispalvelut)
- käyttötalouden nettovaikutus yhteensä noin 3,0 milj. euroa negatiivinen

Koronan vaikutus kaupungin oman toiminnan käyttökustannuksiin 2021, milj. euroa	Tuottojen vähentyminen	Tuottojen lisääntyminen	Menojen lisääntyminen	Menojen vähentyminen	Nettovaikutus
Konsernipalvelut	0,5	0,3	0,3	0,3	-0,1
Kasvatus ja opetus	0,2	1,2	2,5	0,4	-1,1
Liikunta ja kulttuuri	1,7	0,0	0,2	0,4	-1,6
Tekninen ja ympäristö	0,0	0,0	0,2	0,1	-0,1
Yhteensä	2,4	1,5	3,2	1,2	-3,0

Vuoden 2021 tulokseen vaikutti merkittävästi Kymenlaakson sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän, Kymsoten, palvelusopimuksen kasvu. Kymsoten palvelusopimuksen mukaiset ostot olivat Kouvolan osalta 23,6 milj. euroa palvelusopimusta suuremmat. Kymsoten alkuperäinen tulos vuodelta 2021 oli 9,7 milj. euroa (korjattu tulos 5,9 milj. euroa). Kouvolan kaupunki kirjasi vuoden 2021 tilinpäätökseen Kymsoten ilmoittaman tuloksen mukaisesti edellisenä vuonna tehdyn alijäämän kattamisvarauksen purkamista 4,8 milj. euroa. Ko. summa näkyy kaupungin toimintakulujen sekä pakollisen varauksen vähennyksenä. Varauksen purkaminen olisi ollut Kymsoten korjatun tuloksen mukaan noin 1,9 milj. euroa vähemmän. Asia huomioidaan kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Perussopimuksen mukaisesti jäsenkuntien vastuut alijäämästä jaettiin käytön mukaisessa suhteessa.

Strategiset hankkeet

Strategisten hankeaihioiden osalta työ on jatkunut koko vuoden poikkihallinnollisissa hankesynergiakeskusteluissa. Tavoitteena on kytkeä strategiset hankkeet syksyllä alkaneeseen valtuuston strategiatyöhön. Strategia hyväksytään valtuustossa toukokuussa v.2022. Digitaalisia palveluprosesseja on uudistettu etenkin talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien osalta. Digiryhmän toimintaa uudistettiin ja digisuunnitelma tuleville vuosille päivitetään kevään 2022 aikana.

Aktiivisen asukkaan kaupunkialue 4.0: Alue on asuntopoliittisessa valmistelussa saanut lisää terävöitymistä keskusta-asumisen ja luonnonläheisen asumisen alueiksi. Elävä keskusta työtä on jatkettu ja toimenpiteitä tullaan kohdistamaan elinvoimaohjelman mukaisesti.

Alueellisessa kehittämisessä vaikuttavuutta saavutettiin osallistamalla aktiivisesti aluetoimikuntien työskentelyyn. Aluetoiminta oli kaikilla alueilla aktiivista. Aluetoimintaan liittyen on toteutettu kolme ulkoilureitti/luontopolku kohdetta ELY:n kuntien lähivirkistysalueiden kunnostus- ja kehittämisavustuksen turvin. Ratamo-terveysmetsän toiminnalliseen kehittämiseen haettiin ulkopuolista rahoitusta, jota ei saatu. Terveysmetsän investoinnit etenevät kuitenkin suunnitellusti. Yhteisöllistä toimintaa tukee kaupungin valmistelemat Osallisuuden toimintamalli ja Järjestöyhteistyön malli. Päiväkotit ja kouluinvestoinnit etenevät suunnitellusti.

Kouvolassa työllisyydenhoito on vahvasti työllistymisen edistämiseen tähtäävää, ja palkkatukipaikkoja on tarjolla hyvin. Tällä hetkellä Kouvolassa työllisyystoiminnot ja palvelut järjestetään osin kasvun tuen yksikössä (nuorten työllisyys) ja osin konsernipalveluissa (työllisyyden edistäminen). TE-palvelut uudistuvat vuoden 2024 aikana, jolloin niissä tapahtuva toiminta siirtyy kuntien vastuulle. Tähän valmistauduttiin perustamalla asiaa ohjaava työryhmä. Hankinnoilla työllistämisen HATTY-hanke edistää työllistymistä yrityksiin kaupungin hankintojen kautta. Palkkatukipaikkojen vaikuttavuuden tehostamista edistettiin. Tavoitteena oli tutkinon osien suorittamista palkkatukijaksoihin sisällytettynä. Välineenä tässä käytettiin hankkeita ja hankekumppanuuksia, joissa ammatillisten oppilaitosten henkilökunnan (erityisesti opettajien) yksilöohjaus- ja työssä oppimisen ohjaustaidot kehittyivät, sekä työpaikkojen ohjaustaidot kehittyivät työn ohessa oppimisen käytäntöihin.

Digitaalisuutta kehitettiin vuoden aikana useina eri toimenpiteinä. Ensisijaisesti kehitettiin palveluja nuorille ja lapsiperheille sisältäen mm. etäopetukseen ja koulujen digitalisaatioon liittyvät

palveluprosessit sekä vanhemmuuden tukemiseen liittyvät palvelut. Digitaalisten palvelujen käyttöönotto oli aktiivista kaikilla toimialoilla.

Kärkihankkeet

Kouvolan rautatie- ja maantietermiinalin (Kouvola RRT) rakentaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Intermodaalitermiinalialueen maarakennustyöt ovat meneillään. EU-hanketta koskeva väliraportointiin 2019-2020 kuuluva auditointi on tehty hyväksytysti vuosina 2019-2020 tehtyihin töihin kohdistuen Euroopan komissiolta on saatu 2,7 milj. euroa tukea hankkeelle. Railgate Finland Oy on perustettu Kouvola Innovation Oy:n tytäryhtiöksi, ja yhtiön hallinnon järjestäminen sekä toiminnan suunnittelu ovat käynnissä.

Rautatie- ja maantietermiinali Kouvola RRT toteuttaa Kouvolan kaupunkistrategian keskeistä tavoitetta vahvistaa logistiikka-alan kasvua. Suomen ainoan Euroopan liikenteen TEN-T ydinverkolle sijoittuvan termiinalin palvelutaso nostetaan vastaamaan EU:n tavoitteita. Kouvolan nykyinen termiinali ja logistiikka-alue laajenevat ja logistiikkatonttien tarjonta lisääntyy merkittävästi RRT-alueen myötä. Kaupunki tekee pitkäjänteistä työtä logistiikka-alan kehityksen takaamiseksi kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun kautta.

Edunvalvontahankkeet

Itäradan hankeyhtiöneuvottelut ovat edenneet tuloksellisesti liikenne- ja viestintäministeriön johdolla. Neuvottelujen alkuvaiheessa liikenne- ja viestintäministeriö tarkensi suunnitteluhankeyhtiön kustannuksia 79 milj. euroon. Kustannusten on arvioitu jakautuvan yhdeksälle vuodelle valtion vastatessa 51 % kustannuksista. Hankeyhtiön rahoituksesta yli 20 kuntaa tai kaupunkia ovat tehneet valtuustotason päätöksen. Eduskunta on vuoden 2021 kolmannen lisätalousarvion yhteydessä myöntänyt määrärahaa käytettäväksi Itärata-hankeyhtiön perustamisvaiheen pääomittamiseen valtion osalta. Hankeyhtiön perustamiseen liittyvät valmistelutoimenpiteet ovat liikenne- ja viestintäministeriön johdolla meneillään.

Valtatie 15 osalta on tehty Kymenlaakson yhteistä edunvalvontaa Väyläviraston suuntaan. Tiehankkeeseen liittyvään rinnakkaistiehen on kohdistunut suunnitteluun liittyviä haasteita. Valtatie 15 on mainittu Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan liittyvässä 8-vuotisessa investointiohjelmassa yhtenä neljästä käynnistettävästä suuresta tieinvestointihankkeesta, tosin hieman karsittuna tiesuunnitelman mukaiseen ratkaisuun verrattuna. Myös Kouvolan kaupungin tärkeänä pitämä tiehanke valtatie 6 parantaminen Korialla Hevossuo-Nappa välillä on sisällytetty investointiohjelmaan. Lisäksi valtatie 6 Kouvolan kohdan suunnitteluhanke on käynnistetty Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimesta yhteistyössä Kouvolan kaupungin kanssa.

Kaupungin ja valtion väliseen sopimuksellisuuteen liittyen työ- ja elinkeinoministeriöllä oli avoin haku alueiden välisen verkostoyhteistyön temaattisiin verkostoihin ja kehittämisvyöhykkeisiin. Kouvolan kaupunki osallistuu Oulun, Kuopion, Lahden ja Lappeenrannan kaupunkien ohella Jyväskylän kaupungin johtamaan Ydinkeskustan kestävä tulevaisuus –teemaverkostoon, joka sai rahoituksen kehittääkseen kaupunkien ydinkeskustojen elinvoimaa kestävän kulutuksen, liikkumisen ja elämyksellisyyden kasvutrendeihin nojaten, kansallisen kaupunkistrategia 2020-2030 mukaisesti.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Talouden tasapainottamista on tehty pitkäjänteisesti jo usean vuoden ajan. Vuoden 2021 talousarvioon ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelmaan sisältyi aiempien toimenpiteiden lisäksi uusia toimenpiteitä. Tasapainottamistoimenpiteitä on toteutettu suunnitelmien mukaisesti. Koronatilanne vaikutti osaltaan siihen, että osa tavoitteista jäi toteutumatta. Merkittävien näistä oli liikuntapalveluiden maksujen ja taksojen korotukset, jotka toteutettiin, mutta koronatilanteesta johtuen tulot eivät kertyneet odotetusti.

Palveluverkkoon kohdistuneista säästötavoitteista merkittävimmät toteutumatta jääneet summat koskivat varhaiskasvatuksen palveluverkkoa mm. Elimäki-Koria osalta sekä liikuntapaikkojen taksojen ja maksujen korotuksia. Alla olevassa taulukossa on raportoitu vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2020-2023 taloussuunnitelman yhteydessä toteutettujen toimenpiteiden toteutuminen.

Talouden tasapainottaminen, 1 000 e	Tavoite 2021	Toteutunut 31.12.2021	Tilannearvio 2021
Palveluverkot	3 556	1 895	Ei toteutunut kaikilta osin.
Avustukset	915	915	Toteutui.
Kinnon palvelusopimus	700	700	Toteutui.
Henkilöstösäästöt, 111+20 htv	7 500	7 500	Htv-määrän väheneminen 148 hvt:tä.
Osinkotuloutus	3 000	3 000	Toteutui.
Kunnallisveroprosentti	5 000	5 000	Toteutui.
Yhteensä	20 671	19 010	

Edellä olevien toimenpiteiden lisäksi vuoden 2021 talousarvioon ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelman sisällytettiin Perlaconin ohjaaman työryhmän selvitystyön perusteella talouden säästötoimenpiteitä. Näistä merkittävimmät säästöjen toteutumat muodostuivat avustuksien vähentämisestä, purettujen kiinteistöjen ylläpitokuluista, kiinteistöpalveluiden kehittämisestä, Kuusankoskella sijaitsevan teky-talon henkilöstön siirrosta kaupungintalolle sekä varikkotoiminnan keskittämisestä Marjoniemen varikolle. Selvitys sisälsi sekä pysyviä säästötoimenpiteitä että kertaluonteisia eriä, lähinnä myyntivoittoja. Osa pysyvistä tavoitteista toteutui jopa asetettua suurempina, jotain tavoitteita ei toteutunut tai ne toteutuivat arvioitua pienempinä. Kertaluonteisista säästöistä toteutui mm. säästövapaiden väheneminen sekä osa myyntivoitoista. Merkittävä osa arvioiduista kiinteistöjen myyntivoitoista ei toteutunut. Osa näistä tuotoista on kuitenkin toteutunut vuoden 2022 puolella. Selvityksen jatkotyönä kartoitettiin muutamia lisätoimenpiteitä, jotka on raportoitu omana rivinä.

Vuoden 2021 talousarvion säästöt	Tavoite	Toteutunut 31.12.2021
Perlacon jatkotyö, pysyvät	3 002	3 493
Perlacon jatkotyö, kertaluonteiset	1 270	340
"Perlacon +" työryhmä	457	1 210
Yhteensä	4 729	5 043

Taulukossa on esitetty vuonna 2019 asetettujen henkilöstösäästöjen toteutuma vuosina 2019 – 2021 täyttämättä jääneiden vakinaisten vakanssien osalta. Lisäksi henkilöstömenosäästöjä saavutettiin määräaikaista henkilöstöä vähentämällä.

Täyttämättä jääneet virat ja tehtävät, säästö 111+20 htv, henkilövuosia	TP 2019	TP 2020	TP 2021	Yht.
Tarkastuslautakunta			1	
Kaupunginhallitus	8	7	3	18
Kasvatus- ja opetuslautakunta	21	13	2	36
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	8	3		11
Tekninen lautakunta	21	18	8	47
Rakennus- ja ympäristölautakunta		2		2
Maatalouslautakunta	5	23	6	34
Yhteensä	63	66	20	148

Merkittävät poikkeamat talousarvioon

Käyttötaloussosassa määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on toimielimen/lautakunnan toimintakate. Vuoden aikana tehtiin talousarviomuutoksia, mutta koronapandemian ja poikkeusolojen vuoksi määrärahojen sekä tuloarvioiden arviointi oli hyvin vaikeaa. Yhteistoiminnan toimintakate ylittyi muutettuun talousarvioon nähden 1,3 milj. euroa. Ylitys johtuu Kymsoten palvelusopimuksen ylittymisestä.

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan toimintakate ylittyi 0,3 milj. euroa. Toimintatuotot toteutuivat 0,8 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, koska joukkoliikenteen lipputulot ja vuokratulot kertymässä jäi ennakoitua pienemmäksi. Valmistus omaan käyttöön toteutui 0,3 milj. euroa ennakoitua alhaisempana. Toimintamenot alittuivat 0,8 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin, merkittävimpiä tekijöinä olivat henkilöstömenojen sekä palvelujen ostojen alittuminen.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintakate ylittyi muutettuun talousarvioon nähden 2,4 milj. euroa. Toimintatuottojen kertymä oli 0,6 milj. euroa ennakoitua parempi johtuen vammaisten lasten loma-ajan hoidon sekä kuntouttavan aamu- ja iltapäivähoidon ennakoitua suuremmasta laskutuksesta. Toimintamenojen ylitys oli 3,0 milj. euroa, josta merkittävin tekijä oli henkilöstökustannusten ylitys 2,4 milj. euroa.

Teknisen lautakunnan toimintakate muodostui 1,2 milj. euroa muutettua talousarviota paremmaksi. Merkittävimmit tekijät olivat koronasta johtuva myyntitulot oletettua pienempi kertymä sekä säästöt toimintamenoissa mm. sijaiskuluissa, palvelujen ostoissa sekä aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden hankinnoissa.

Investointeihin tehtiin useita talousarviomuutoksia, jotka lisäsivät talousarvion nettoinvestointimenoja noin 0,2 milj. eurolla. Investoinnit toteutuivat 4,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä.

Olenneisimmat investointimäärärahojen alitukset olivat:

- Kaupunginhallitus, Konsernipalvelut/Tilapalvelut/uusinvestointi: määrärahat 0,4 milj. euroa
- Kaupunginhallitus, Konsernipalvelut/Tilapalvelut/korvausinvestointi: määrärahat 0,9 milj. euroa ja tuloarviot 0,8 milj. euroa
- Tekninen lautakunta: RR-terminaalien rakentaminen: määrärahat 0,5 milj. euroa

Talousarviomuutoksena tehty teknisen lautakunnan muiden pitkävaikutteisten menot (hulevedet) ylittivät kokonaisuudessaan 0,1 milj. euroa. Toteuma poikkesi määrärahan laskennallisesta jaottelusta uus- ja korvausinvestointien välillä.

Tilikauden päättymisen jälkeen tapahtuneet toiminnan ja talouden muutokset

Tilikauden päättymisen jälkeen alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa sekä toimintaan että talouteen. Konfliktilla tulee olemaan laajoja vaikutuksia mm. varautumiseen sekä talouteen. Erityisesti energian hinnan nousu vaikuttaa sekä suoriin että välillisiin kustannuksiin. Merkittävää kustannusten nousua on jo havaittavissa. Myös turvapaikan hakijoiden tulon on valmistauduttava. Yritys- ja elinkeinovaikutukset tulevat olemaan merkittäviä. Kokonaisnäkemystä eurovaikutuksista ei pystytäkään tässä vaiheessa tuottamaan. Lisäksi vuonna 2021 alkaneen koronapandemian jatkuvia vaikutuksia ei pystytäkään arvioimaan. Tilinpäätöksen laatimisen loppuvaiheessa, viikolla 11, saatiin tietoon, että Kymsote oli korjannut omaa tilinpäätöstään. Tämän korjauksen vaikutuksia kaupungin omaan sekä konsernitulokseen ei pystytty ottamaan huomioon, vaan ne huomioidaan vuoden 2022 tilinpäätöksen laadinnassa. Tämä ei vaaranna kaupungin tilinpäätöksen oikeaa ja riittävää kuvaa.

1.1.5 Henkilöstö

Päättäneeltä tilikaudelta laaditaan erillinen henkilöstökertomus, jossa käsitellään laajemmin henkilöstöä koskevia tunnuslukuja ja kehittämistoimenpiteitä.

Henkilöstöohjelmalla tuetaan kaupunkistrategian toteutumista. Kaupunginhallitus hyväksyi 17.5.2021 kaupungin uuden henkilöstöohjelman vuosille 2021–2024. Ohjelmassa on määritetty henkilöstöjohtamisen visioksi ”Rakkaudesta lajiin – me teemme Kouvolaan”. Henkilöstöohjelman yhteydessä on määritetty hyvän johtamisen periaatteet Kouvolaan kaupungilla, ja mitä ne tarkoittavat toimintatapoina ja johtamisen tekoina. Hyvän johtamisen periaatteet ovat: luomme selkeän suunnan yhdessä, toimimme arvostavasti, innostamme vaikuttamaan ja uudistamme asiakaslähtöisesti.

Henkilöstöohjelmassa on asetettu kolme henkilöstöjohtamisen tavoitetta, jotka ovat osaava ja riittävä henkilöstö, hyvinvoiva henkilöstö ja turvallinen työyhteisö sekä hyvä johtaminen ja osallistuva työyhteisö. Ohjelmassa määritellään jokaista tavoitetta koskevat linjaukset ja mittarit sekä niiden saavuttamiseksi tarvittavat kehittämistoimenpiteet seuraavalle kahdelle vuodelle. Henkilöstöohjelman visio, painopisteet ja tavoitteet on esitetty alla olevassa kuvassa.

1.1.5.1 Kuva 1. Henkilöstöohjelman visio, painopisteet ja tavoitteet

Henkilöstöohjelman lisäksi laaditaan vuosittain työturvallisuuslain (738/2002) 9 §:n mukainen työsuojelun toimintaohjelma. Kaupunkistrategiaa toteuttaa myös kaupunginhallituksen hyväksymä Kouvolaan kaupungin henkilöstöä koskeva suunnitelma tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi, jota päivitetään parhaillaan.

Henkilöstö toimialoittain

Kouvolaan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 3 249 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisia oli 2 548, määräaikaista 515 ja tukitoimenpitein työllistettyjä 186. Henkilöstömäärän kehitystä on seurattu myös osavuosi- ja kuukausikatsauksissa. Kaupungin henkilöstömäärä lisääntyi edellisvuodesta 111:llä. Henkilöstö jakautui toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaisten	Työllistetyt	Henkilöstö 31.12.2021	Henkilöstö 31.12.2020
Konsernipalvelut	118	19	5	142	128
Sivistys	1 833	410	127	2 370	2 296
Tekniikka ja ympäristö	597	86	54	737	714
Yhteensä	2 548	515	186	3 249	3 138
Henkilöstö 31.12.2020	2 560	457	121	3 138	
Henkilöstö 31.12.2019	2 596	485	81	3 162	

Vuonna 2021 eläkkeelle siirtymisen vuoksi vapautuneista 86 virasta ja tehtävästä jätettiin täyttämättä 15 eli 17 prosenttia. Muusta syystä vapautuneesta 87 virasta ja tehtävästä jätettiin täyttämättä 5 eli 6 prosenttia. Kun kaikki lähtövaihtuvuus (eläkkeelle siirtyminen ja muut syyt) otetaan huomioon, on 173 vapautuneesta virasta ja tehtävästä jätetty täyttämättä yhteensä 20 eli 12 prosenttia.

Henkilöstömäärä henkilötövuosina

Tarkemmin henkilöstömäärää kuvaa henkilötövuosi (htv), jolla tarkoitetaan koko vuoden kokoaikatyössä ollutta henkilöä. Osan vuotta, osa-aikaisesti työskentelevän sekä palkattomalla virka-/työvapaalla olleen työpanos on laskettu tehdyn työajan suhteessa. Tunnusluvusta ei vähennetä vuosilomia tai muita palkallisia poissaoloja. Henkilötövuodet jakautuvat toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Tot. 1-12/2021
Konsernipalvelut	106,28	24,16	8,23	138,67
Sivistys	1 596,57	504,7	92,75	2 194,01
Tekniikka ja ympäristö	536,94	92,05	48,88	677,86
Yhteensä	2 239,78	620,91	149,86	3 010,55
HTV 31.12.2020	2 159,32	515,11	95,23	2 769,66
HTV 31.12.2019	2 262,34	654,81	100,17	3 017,32

Henkilötövuodet ovat lisääntyneet edellisvuodesta yhteensä 240,9:lla eli 8,7 prosentilla. Vuosi 2020 oli kuitenkin erittäin poikkeuksellinen. Vuonna 2020 toteutettiin henkilöstön lomautukset, joiden vähentävä vaikutus oli 99 henkilötövuotta. Lisäksi vuonna 2020 korona ja lomautukset vähensivät huomattavasti määräaikaisen henkilöstön käyttöä, ja määräaikaisia oli selvästi tavanomaista vähemmän. Keväällä 2021 oli taas paljon koronatuella palkattua määräaikaista henkilöstöä. Palkkatuella työllistettyjen määrä kasvoi 54,63 henkilötövuodella edellisvuodesta johtuen palkkatuen lisäyksestä vuoden 2021 talousarviossa 100 uudelle työllistämislajalle.

Henkilöstömenot

Kaupungin henkilöstömenot tilikaudelta olivat 155,6 milj. euroa. Henkilöstökulut jakautuivat toimialoittain seuraavasti:

Henkilöstömenot 1000 e	TP 2020	TA 2021	Muutettu TA 2021	Tot. 12/2020	Tot. 12/2021	Muutos-% 2020/2021	Tot.-%
Yhteistoiminta	-4 950	-5 056	-5 056	-4 950	-5 017	1,3	99,2
Konsernipalvelut	-9 905	-13 573	-13 573	-9 905	-13 186	33,1	97,1
Sivistys	-100 854	-106 572	-106 972	-100 854	-109 223	8,3	102,1
Tekniikka ja ympäristö	-27 252	-29 652	-29 652	-27 252	-28 141	3,3	94,9
Kaupunki yhteensä	-142 960	-154 852	-155 252	-142 960	-155 567	8,8	100,2

Henkilöstömenot lisääntyivät edellisvuodesta noin 12,6 milj. eurolla eli 8,8 prosentilla. Palkat ja palkkiot lisääntyivät edellisvuodesta 9,6 prosentilla. Vuoden 2020 kunta-alan yleiskorotus toteutettiin 1.8.2020 alkaen, jolloin palkkoja korotettiin keskimäärin 0,87–1,24 prosenttia sopimusalaista riippuen. Vuonna 2021 yleis- ja järjestelyeräkorotukset toteutettiin 1.4.2021 alkaen ja niiden kustannusvaikutus oli 1,8 prosenttia. Vuonna 2020 lomautukset vähensivät henkilöstömenoja noin 4,2 milj. euroa. Määräaikaisen henkilöstön ja palkkatuella työllistettyjen määrän kasvu on lisännyt henkilöstömenoja vuonna 2021.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2021 keskimäärin 17,0 kalenteripäivää/henkilötyövuosi, joten tunnusluku säilyi samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Sairauspoissaolot jakautuivat toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Kalpv täys-palkallinen	Kalpv osa-palkallinen	Kalpv palkaton	Kalpv yhteensä	Kalpv/htv
Konsernipalvelut	767	193	7	967	7
Sivistys	28 835	5 336	1 374	35 545	16,2
Tekniikka ja ympäristö	9 793	3 666	1 152	14 611	21,6
Yhteensä	39 395	9 195	2 533	51 123	17
Vuonna 2020	36 579	7 400	3 240	47 219	17
Vuonna 2019	38 761	8 921	3 274	50 956	16,9

Työkykyjohtamisen kehittyminen ja työhyvinvoinnin paraneminen ovat olleet vuoden 2021 talousarvion tavoitteita. Henkilöstöohjelman yhteydessä määriteltiin hyvinvoivaa henkilöstöä ja turvallista työyhteisöä koskevia linjauksia ja kehittämistoimenpiteitä. Keväällä esimiehille otettiin käyttöön Kevan digitaalinen oppimisympäristö strategiseen työkykyjohtamiseen liittyvien asioiden opiskeluun ja toteutettiin työkyvyn toimintamallin jalkauttamiseen liittyvät esimiesten työhyvinvointityöpajat. Keväällä luotiin myös pelisääntöjä kokouksiin ja työpäiviin tukemaan henkilöstön työhyvinvointia. Henkilöstön työterveyspalvelut on tuottanut vuoden 2019 alusta alkaen Terveystalo. Kaupungin tavoitteena on strateginen kumppanuus työkykyjohtamisessa sekä vaikuttava työterveysyhteistyö. Syksyllä 2020 alkanut yhteistyössä työterveyshuollon kanssa toteutettu lyhytpsykoterapiapilottikokeilu sairauspoissaolojen vähentämiseksi päättyi kesällä 2021. Henkilöstön työhyvinvointia ja sen kehittymistä seurataan vuosittain toteutettavan työhyvinvointikyselyn avulla. Kyselyn perusteella työyksiköt valitsevat omia kehittämistoimenpiteitään. Lisäksi kolme kertaa vuodessa henkilöstön työhyvinvointia mitataan Fiilis-mittarilla.

1.1.6 Ympäristötekijät

Osana lakisääteistä tilinpäätösinformaatiota kuvataan kunnan ympäristöasioita kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suosituksen mukaisesti. Tarkoituksena on muodostaa kokonaiskuva kunnan ympäristönsuojeluun käyttämistä resursseista ja saaduista taloudellisista hyödyistä. Ympäristötekijöiden kuvaus valottaa taloudellisesta näkökulmasta Kouvolan ympäristöohjelman tavoitteita, joita on mm. energia- ja resurssitehokkuuden parantaminen.

Ympäristötalouden luvut kootaan kirjanpidosta. Ympäristötilinpito ei kuitenkaan ole täysin sovitettavissa olemassa oleviin kirjanpitojärjestelmiin. Siksi kaikkia ympäristönsuojelullisia eriä ei saada erotettua. Tilinpäätöksen ympäristötekijöissä korostuvat kunnan perustoiminnot, kuten viranomaistehtävät sekä ylläpitoon liittyvät kirjaukset (esim. jätehuolto ja jätevedet). Jos esim. kiinteistön saneerausparannetaan energiatehokkuutta, niin sitä ei eritellä ympäristöinvestoinniksi, jos se on osa hankkeen kokonaiskustannuksia.

Toimintakertomuksessa esitettävää tietoa täydentävät ympäristöohjelman seurantatiedot, jossa esitellään ympäristökuormitukseen, ympäristön tilaan ja toimintatapoihin liittyvät tulokset. Ympäristöohjelman seuranta siirretään verkkoon vuoden 2022 aikana, ja se on nähtävissä ns. ympäristövahti-palveluna. Seurantatiedon perusteella voidaan tehdä vuosittaisia koosteita ympäristöohjelman tavoitteiden edistymisestä.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit koostuvat seuraavista osa-alueista: Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu, vesiensuojelu ja jätevesien käsittely, jätehuolto ja roskaantumisen, maaperän ja pohjaveden suojelu, melun ja tärinän torjunta, luonnonsuojelu ja maisemansuojelu,

ympäristönsuojelun viranomaistehtävät ja ympäristönsuojelun edistäminen. Vuonna 2021 ympäristötuotot olivat noin 0,4 milj. euroa ja ympäristökulut 3,0 milj. euroa. Investointeja ympäristönsuojelun edistämiseksi tehtiin lähes 1,7 milj. eurolla.

Ympäristötalous, 1 000 euroa	Tuotot	Kulut	Investoinnit
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	52	455	209
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	441	0
Jätehuolto ja roskaantumisen ehkäisy	6	1 318	31
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	36	0
Melun ja tärinän torjunta	0	0	577
Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	192	63	382
Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	145	623	0
Ympäristönsuojelun edistäminen	50	104	466
Yhteensä	444	3 040	1 665

Suurimmat kulut aiheutuivat jätehuollosta ja roskaantumisen ehkäisystä, yhteensä 1,3 milj. euroa. Summa kattaa kaupungin kiinteistöjen jätehuollon sekä ulkoalueiden, kuten puistojen ja liikennealueiden puhtaanapidon ja roskien siivouksen. Kuluissa ei ole mukana kaikkia roskaantumisesta ja laittomista kaatopaikoista aiheutuneita kuluja, joita kertyy mm. tarkastuskäynneistä, kirjaamisista ja yhteydenpidosta eri osapuolten välillä. Lisäksi varsinaiseen siivoamiseen osallistuu puisto- ja liikennealueiden puhtaanapidosta vastaavien lisäksi muita kaupungin palveluyksiköitä, joiden osuutta ei kirjata. Jätehuollon investointeja (31 000 euroa) olivat jätetilojen rakentamiset ja uusimiset.

Ulkoilman ja ilmastonsuojelun kulut koostuvat ilmanlaadun tarkkailusta, hiekoitushiekan ja katupölyn poistosta ja kevyen liikenteen edistämisestä (kaupunkipyöräjärjestelmän hankinta), yhteensä noin 0,5 milj. euroa. Ilmanlaadun tarkkailusta tuli myös laskutettavaa tuloa, minkä lisäksi saatiin Traficomilta liikkumisen ohjauksen valtionavustuksia vuosien 2020 ja 2021 hankkeista. Niillä edistettiin joukkoliikenteen käyttöä sekä pyöräpysäköintiä osana joukkoliikenteen kehittämistä. Tuotot olivat yhteensä 52 000 euroa. Investointeja tehtiin öljylämmityksen korvaamiseksi uusiutuvalla energialla Jaalassa sekä ilmanlaadun seurantalaitteiston ja -ohjelmiston hankkimiseksi yhteensä 0,2 milj. eurolla.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kulut (0,4 milj. euroa) muodostuvat kiinteistöjen jätevesimaksuista ja vesiensuojeluyhdistyksen jäsenmaksusta sekä kahdessa kohteessa tehdyistä viemärikunnostuksista.

Maaperän ja pohjaveden puhdistusta tai tutkimusta tehtiin eri kohteissa yhteensä 36 000 eurolla. Melua torjuttiin investoimalla Kaunisnurmen meluaitaan lähes 0,6 milj. eurolla.

Luonnon- ja maisemansuojelun kuluissa näkyvät vieraslajitorjunta, sekä luontopolkujen, ulkoilureittien ja niittyjen ylläpito (yhteensä 63 000 euroa). Kalalammen luontopolkuun investointiin 382 000 euroa ja siihen saatiin 181 000 euroa kuntien lähivirkistysalueiden kunnostus- ja kehittämisavustusta. Kyse on koronapandemiaan liittyvästä elvytysrahoituksesta. Tuottoja lisäsivät maisematyölupamaksut.

Ympäristönsuojelun viranomaistyön kustannukset olivat noin 0,6 milj. euroa ja tuotot lupa- ja muista maksuista olivat noin 0,1 milj. euroa.

Ympäristönsuojelun edistämiseen (0,1 milj. euroa) kuuluvat energianeuvonta, ympäristökasvatus sekä hanketyö. Tuotot, yhteensä 50 000 euroa, muodostuvat muiden kuntien osuudesta energianeuvontaan sekä hankeavustuksista. Ulkovalaistuksen energiaa sekä kustannuksia säästäviin led-valoihin investoitiin noin 0,5 milj. euroa.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunnasta lakien (mm. laki kunnallisesta viranhaltijasta, rikoslaki, työsopimuslaki) lisäksi on huolehdittu kaupungin ajantasaisella ohjeistuksella, joita ovat mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, hankintaohje ja ohjeet vieraanvaraisuudesta, edustamisesta ja lahjoista.

1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Kouvolan talouden perusta ei ole ollut vahvalla pohjalla. Kahden erittäin heikon vuoden jälkeen vuosi 2020 oli taloudellisesti hyvä. Kertynyt alijäämä saatiin katettua ja vuoden 2021 alussa kertynyttä ylijäämää oli 18,0 milj. euroa. Toisin kuin oli ennakoitu, koronatilanne jatkui edelleen vuonna 2021 ja aiheutti negatiivisia talousvaikutuksia. Kaupungin ylijäämä kasvoi ainoastaan 2 milj. euroa. Oman toiminnan osalta korona aiheutti noin 3 milj. euroa lisäkustannuksia. Kymsoten raportoimat koronakustannukset olivat 28,6 milj. euroa, kuntakohtaisia vaikutuksia ei ole saatavana. Kymsoten jäsenkunnat ohjasivat valtion koronatukipaketin sosiaali- ja terveysministeriön koronatuella Kymsoten haettavaksi. Kymsote sai vuonna 2021 yhteensä 30,7 milj. euroa koronatuella. Samanaikaisesti kunnat kuitenkin maksoivat palvelujen käytön mukaisesti esimerkiksi rokotukset ja hoitopäivät, joista Kymsote sai myös STM:n korvaukset eli samasta asiasta kahdet tulot. Vuoden 2021 verotulot kertyivät erittäin hyvin ja tasasivat Kymsoten lisäantenneiden kustannusten vaikutusta.

Sijoitusten näkökulmasta on vaikea kuvitella, että tuotot tulisivat olemaan alkaneena vuonna läheskään yhtä hyviä kuin kahtena edellisenä vuonna. Alkanutta vuotta leimaakin selvästi epävarmuus. Nousevina uhkatekijöinä nähdään keskuspankkien rahapolitiikan muutos ja siihen liittyvä korkojen nousu. Myös erinäiset geopolittiset uhat ovat alkaneet nostaa päätään ja voivat eskaloituessaan saada aikaan pahaa jälkeä sijoitusmarkkinoilla.

Vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2022-2025 taloussuunnitelmien mukaan kertynyt ylijäämä tulee kasvamaan 9,9 milj. euroa, joten vuoden 2021 ylijäämä huomioiden kertynyt ylijäämä taloussuunnittelukauden lopussa tulisi olemaan noin 30 milj. euroa. Talousarvion ja taloussuunnitelman toteutuminen edellyttää, että niihin sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet toteutetaan. Kuitenkaan koronapandemian sekä Ukrainan kriisin kaltaisiin tapahtumiin ei pystytä varautumaan eikä niitä pystytä ennakoimaan. Tämän hetken arvion mukaan koronapandemia tulee vaikuttamaan myös vuoden 2022 talouteen. Summa ja vaikutukset riippuvat pandemian kestosta. Myös Kymsoten osalta koronalla tulee olemaan oletettavasti taloudellisia vaikutuksia. Vuoden 2022 osalta ei ole tietoa valtion koronatuista. Myöskään Ukrainan tilanteen aiheuttamat vaikutukset eivät ole arvioitavissa.

Vuodesta 2023 alkaen sote- ja pelastuskustannukset siirtyvät hyvinvointialueille ja valtion kustannusvastuulle. Tämä vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. Toiminnallisesti Kouvolassa on jo toteutettu sote-palvelujen tuottamisen siirtyminen Kymenlaakson sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän (Kymsote) vastuulle. Tuleva uudistus poistaa kuntien rahoitusvastuut sotepalveluiden osalta ja vastaavasti kuntien tulopohjasta poistetaan laskennallinen osuus valtionosuuksista sekä verotuloista. Uudistuksen yhteydessä kuntayhtymien mahdolliset ali-/ylijäämät tulee kattaa. Siirron lopulliset vaikutukset eivät ole tiedossa. Keväällä 2022 päätetään kuntien veroprosentin leikkauksen suuruus sekä päivitetään rahoituslaskelmat seuraavan kerran.

Kaupungin lainakanta on alentunut jo kaksi vuotta peräkkäin. Vuoden 2022 talousarvioon ja 2022-2025 taloussuunnitelmassa arvioitiin tietoihin nähden lainakannan kasvu jäisi pienemmäksi. Vuoden 2021 tilinpäätöksen ja nykyisen taloussuunnitelman mukainen lainakanta olisi 346,3 milj. euroa vuoden 2025 lopussa, kun se taloussuunnitelmassa on 352,9 milj. euroa. Lainakannan taloussuunnittelukauden 77 milj. euron kasvuun vaikuttaa erityisesti investointien toteuttaminen. Kaupungin investointisuunnitelman kustannukset ovat merkittävät vuosina 2022-2025. Osa

investoinneista onkin päätetty rahoittaa kiinteistöleasingilla tai muulla vaihtoehtoisella rahoitusmuodolla, jolloin kustannusvaikutukset jaksottuvat eri tavoin ja pitemmälle ajanjaksolle.

Kouvolassa on tehty pitkäjänteisesti työtä talouden tasapainottamiseksi. Aiempien vuosien aikana tehtyjen palveluverkkopäätösten ja talouden tasapainottamissuunnitelmien vaikutukset on huomioitu eri vuosien talousarviossa ja –suunnitelmissa. Merkittävin osa toimenpiteistä on ollut vaikutukseltaan pysyviä, ja osa kertaluonteisia. Kertaluonteisiin eriin sisältyviä epävarmuustekijöitä on osittain toteutunut eli esimerkiksi kaikki tuotto-odotukset eivät ole täyttyneet. Osa tuotoista tulee tai on jo toteutunut seuraavien tilikausien aikana. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä tuleekin jatkaa edelleen määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti.

Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2022-2025 on laadittu erittäin tiukkaan raamiin ja talouden uhkakuvien toteutuessa talousarviossa pysyminen on haasteellista. Yhteenvetona voidaan todeta, että taloudellisen tilanteen kehittymiseen sisältyy tällä hetkellä poikkeuksellisen paljon epävarmuustekijöitä.

Taloudellinen tilanne kriisikuntakriteerien näkökulmasta

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää määrääjässä tai jos konsernitilinpäätöksen alijäämä euroa/asukas on 1. vuonna > 500 ja 2. vuonna > 1 000 tai jos alla mainittujen neljän kriisikuntakriteerin raja-arvot täyttyvät kahtena vuonna peräkkäin.

Kriisikuntakriteerit ovat uudistuneet. Uusia kriteereitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Vuosina 2019-2021 erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn sovelletaan kuntalain 118 §:ssä mukaisia aiempia kriteereitä.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty Kouvolan kaupungin kriisikuntakriteerien toteutuminen voimassa olevien kriisikuntakriteerien näkökulmasta. Konsernin lainamäärän sekä lainat ja vuokravastuut määrän vertailulukuina on käytetty vuoden 2020 tietoa. Taulukoihin on merkitty kriisikuntakriteerin raja-arvot ja osoitettu niiden tilanne toteutumiseen nähden seuraavasti:

√ = kriteerin raja-arvo ei täyty X = kriteerin raja-arvo täyttyy Δ = kriteerin raja-arvo lähenee

Kriisikuntakriteerit 2022 alkaen	Raja-arvo	2021	Tilanne 2021	2020	Tilanne 2020
Kattamaton alijäämä	4 vuotta	+ 19,9	√	+ 18,0	√
Konsernialijäämä asukasta kohden	1.vuonna > 500 2. vuonna > 1 000	+ 791	√	+ 825	√
1. Konsernin vuosikate poistoista	< 80 %	100,7	√	166,1	√
2. Tuloveroprosentti	kuntien ka. + 2,0 (20,02)	21,25	√	21,25	√
3. Konsernin lainat ja vuokravastuut*	kuntien ka. + 50 % (11 220)	7 313	√	6 455	√
4. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	< 0,8	0,8	Δ	1,2	√

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnan tarkoitus on strategisten tavoitteiden toteutumisen varmistaminen. Riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, jotka voivat aiheuttaa epäonnistumisen tavoitteiden tai toiminnan toteuttamisessa, tai merkittäviä vahinkoja. Menetetty strateginen mahdollisuus on aina riski. Riskit on luokiteltu strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskit jaoteltu v. 2021 voimassa olleen kaupunkistrategian päämäärien mukaan: tasapainoinen talous, elinvoimainen kaupunki, asiakaslähtöinen toiminta ja laadukas ympäristö. Riskien vaikutusta voidaan tarkastella sisäisen toimintakyvyn, elinvoiman kasvun, hyvinvoinnin kasvun ja statuksen kasvun heikentymisen näkökulmista.

Alle on koottu tiedot kuntakonsernin ulkoisista ja sisäisistä riskeistä sekä niiden mahdollisesta vaikutusalueesta (vaikutusalueet on merkitty sulkuihin):

Ulkoiset riskit

Ulkoiset strategiset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Maine ja imago (statuksen kasvun heikentyminen)
- Kansalaisten aktiivisuus ja hyvinvointi (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Kuntakonsernin kokonaisuus (elinvoiman kasvun heikentyminen)

Ulkoiset toiminnalliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Asiakaslähtöinen palvelu (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Ulkoiset vahinkoriskit ja niiden mahdollinen vaikutusalue
- Ympäristövahingot: luonnonilmiöistä johtuvat, pohjaveden laatu (statuksen kasvun heikentyminen)
- Rakennusten ja infan kunto, osittain myös taloudellinen riskitekijä (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)

Ulkoiset taloudelliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Sopimus- ja vastapuoliriskit (elinvoiman kasvun heikentyminen)
- Sote-palveluiden rakenneuudistuksen vaikutus (hyvinvoinnin kasvun heikentyminen)
- Rahoitusriskit (elinvoiman kasvun heikentyminen)

Sisäiset riskit

Sisäiset strategiset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Strateginen päätöksenteko ja johtaminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Avainosaaminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset toiminnalliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Digitaalisen turvallisuuden toiminnalliset riskitekijät (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Työhyvinvointi (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Työtapaturmat (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset vahinkoriskit ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Digitaalisen turvallisuuden toimintaympäristön riskit (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Omaisuusvahingot (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Sisäiset taloudelliset riskitekijät ja niiden mahdollinen vaikutusalue

- Menojen hallinta ja kustannuskehitys (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)
- Velkaantuminen (sisäisen toimintakyvyn heikentyminen)

Strategiset riskitekijät

Strategisten riskien näkökulmasta riskien toteutumisen arviointi on haastavaa. Kaupungin strategia jakaantuu elinvoima- ja hyvinvointiohjelmiin. Ohjelmille saatiin laadittua vuoden 2021 aikana toteuttamisohjelmat. Tämä vähentää strategisten riskien toteutumisen mahdollisuutta. Edelleen strategian päivitys käynnistettiin uuden valtuuston kanssa, mikä edesauttaa strategian toteuttamista. Strategiaohjauksen malli vahvistaa poliittista strategista johtamista ja kaupungin tarkastelua kokonaisuutena. Keskeisenä riskinä tulevana vuosina on, että strategian osina olevien elinvoima- ja hyvinvointiohjelmien toimenpiteille ei taloudellisesta tai muusta syystä johtuen ole osoittavaa riittäviä taloudellisia ja henkilöstöresursseja.

Toisena merkittävänä riskinä strategian toteuttamisen osalta nähdään, että strategiaohjelmien toimenpidesuunnitelmiin sisältyvien hankkeiden vaikuttavuutta ei ole osattu riittävällä tasolla arvioida. Tämä voi johtaa resurssien epätarkoituksenmukaiseen käyttöön.

RRT-hankesuunnitelmassa on tehty riskianalyysi, jossa on tiedostettu Venäjän poliittinen tilanne ja sen mahdolliset vaikutukset yhdysliikenteelle. Alkuvuodesta 2022 riski on realisoitunut Ukraina-kriisin myötä, kun tavaraliikenne rautateillä Venäjältä Suomeen näyttää väliaikaisesti tyrehtyvän. Elpymisen aikataulu on toistaiseksi avoin. Venäjälle on asetettu talouspakotteita Euroopassa eri tasoissa ja niillä on merkittävää vaikutusta logistiikkasektoriin. Kaikki logistiikka ei kuitenkaan ole talouspakotteiden alasta ja tavaraa liikkuu edelleen. Toisaalta kriisi ja muuttuva tilanne voi tuoda RRT:lle yllättäviäkin uusia mahdollisuuksia kuten varastointi ja vientitransito. Rajan lähellä olevalle varastointitilalle tulee olevan tarvetta viimeistään siinä vaiheessa, kun rajoitteita aletaan lieventää. Tämänhetkisen tietämyksen mukaan konttijunayhteys Aasiaan toimii lähes normaalisti. Suomen lainsäädäntö uudistuu vaarallisten aineiden kuljetusten osalta 2023, ja tämä tarjoaa uusia mahdollisuuksia RR-termiinalille. Logistiikan investoinnit ovat pitkäjänteisiä ja ala muuttuu jatkuvasti. RRT-hanke on vietävä loppuun suunnitellusti, sillä keskeneräisellä infrastruktuurilla tarpeisiin ei voida vastata.

Taloudelliset riskitekijät

Menojen hallinta ja kustannuskehitys: Vuoden 2021 aikana jatkettiin edelleen talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteuttamista. Koronatilanne vaikutti osaltaan sekä tuloihin että menoihin. Vaikutus kaupungin oman toiminnan osalta oli tuloja alentava ja menoja lisäävä. Valtion koronatukipaketti kunnille kasvatti verotuloja ja valtionosuuksia. Merkittävän kustannusten kasvu tapahtui vapaaehtoisen kuntayhtymän, Kymsote, tuottamissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä ja -suunnittelua on määrätietoisesti jatkettava ja tehdyt päätökset on toteutettava. Merkittäviä taloudellisia riskejä saattaa realisoitua alkuvuodesta 2022 alkaneen Ukrainan tilanteen johdosta.

Velkaantuminen: kaupungin lainakanta aleni toista vuotta peräkkäin ja se on pysynyt valtakunnallisesti keskimääräistä alhaisemmalla tasolla. Lainakantaan on vaikutettu myös käyttämällä muita rahoitusmuotoja eli investointikohteita on rahoitettu leasingrahoituksella. Tämä on toteutettu suunnitelmallisesti, eikä sitä ole tarkoitus käyttää enenemässä määrin. Lainat ja vuokravastuut

tunnusluku huomioi myös muut rahoitusmuodot ja sen taso on lainakannan ohella valtakunnallisesti keskimääräistä alhaisempi.

Rahoitusriskit: Alle vuoden mittainen rahoitus on turvattu konsernitilin luottolimiitillä (16 milj. euroa) ja kuntatodistusohjelmalla, jonka enimmäismäärä on 100 milj. euroa. Lainojen hallinnan osalta korkoriski liittyy markkinakorkojen muutoksiin, johon kaupunki on varautunut hajauttamalla rahoitussopimukset ja säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta. Osa kaupungin lainasalkusta on suojattu korkojohdannaisilla, joita oli tilinpäätöshetkellä 45 milj. euroa eli noin 19,6 % kaupungin pitkäaikaisesta lainakannasta. Johdannaisopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa eikä niihin sisälly erityisiä purkuehtoja eikä valuuttakurssiriskiä. Lainasalkun suojausaste tilinpäätöshetkellä oli noin 77,7 %. Sijoitusten hintariskiä pienennetään hajauttamalla varat omaisuuslajien ja yksittäisten arvopaperien kesken. Sijoitussuunnitelmassa on määritelty sallitut omaisuuslajit ja kullekin niistä minimi- ja maksimirajat. Kaupungin pitkän sijoitussalkun perusallokaatio on suhteellisen varovainen (35 % korot, 35 % osakkeet, 30 % vaihtoehtoiset sijoitukset). Maksimissaan osakepaino saa sijoitussuunnitelman mukaisesti olla enintään 50 %.

Sopimus- ja vastapuoliriskit: Kaupungin myöntämiin antolainoihin sekä takauksiin liittyviin riskeihin on varauduttu selvittämällä etukäteen vastapuolien taloudelliset riskitekijät sekä noudattamalla kuntalain 129 pykälää. Takauksen tai muun vastuun voi myöntää kilpailutilanteessa markkinoilla toimiville yhteisöille vain, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien omistuksessa. Kouvolan kaupungilla on myönnettyjä takauksia 109,7 milj. euroa jäljellä olevaa pääomaa sekä myönnettyjä lainoja 57,8 milj. euroa jäljellä olevaa pääomaa. Suurin osa takauksista (91,8 %) ja lainoista (77,5 %) kohdistuu konserniyhteisöihin. Osan takauksista ja lainoista ovat myöntäneet entiset kunnat ennen kuntaliitosta. Riskejä voivat olla myös taseen ulkopuoliset vastuut kuten vastuusitoumukset sekä sopimusvastuut. Sopimushallintaa on yhtenäistetty ottamalla käyttöön Cludia sähköinen sopimushallintajärjestelmä, jonka avulla toimialat voivat hallinnoida sopimustensa koko elinkaarta tehokkaasti. Sopimusriskien hallinta vaatii kuitenkin edelleen sopimushallinnan kehittämistä asettaen painopisteteen sopimusten laadintaan. Sopimuksissa on sovittava muun muassa vastapuolen vastuista tietosuojakysymyksissä sekä poikkeus- ja häiriötilanteissa.

Toiminnalliset riskitekijät

Tekniikka ja ympäristö

Henkilöstö on avainresurssi toiminnan jatkumiselle. Henkilöriski on erityisen merkittävä niissä palveluissa, joissa henkilöstö koostuu vain muutamista asiantuntijoista. Avainhenkilöitä on vaikea korvata nopealla aikataululla. Vajailla henkilöresursseilla palvelujen kehittäminen heikkenee ja hidastuu sekä työntekijöiden kuormitus kasvaa ja työhyvinvointi heikkenee. Riittävä henkilöstömitoitus on välttämätöntä toimialan vastuulla olevien valmiuteen liittyvien palveluiden toteuttamiselle.

Toimialalla käytetään palveluiden tuottamiseen myös ostopalveluita. Taloudellisena riskinä nähdään ulkoisten palvelun ostojen kasvupaineet, jos paikkakunnalla ei ole riittävästi kilpailua yksityisellä sektorilla. Merkittävänä riskinä nähdään myös infran korjausvelan kasvu, jos yhdyskuntatekniikan investointimäärärahoja ei kasvateta lähivuosina. Katujen ja yleisten alueiden kunto vaikuttaa kaupungin elinvoimaan ja heikkokuntoinen infra kasvattaa kaupungin vahingonkorvausvastuita.

Kasvatus ja opetus

Jatkuvat organisaatiouudistukset toimialalla vaikeuttavat yhteisen toimintakulttuurin ja prosessien kehittämistä, vajaan vuoden aikana ei ole ehtinyt tapahtua isoa muutosta. Tulevat eläköitymiset ja osaavan henkilöstön saatavuuden heikkeneminen kuntasektorilla vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista ja palveluiden toteutumista.

Koronasta johtuva yleinen ilmapiiri vaikutti henkilöstön motivaatioon, joskin fiilismittaritulokset olivat kohtuulliset. Pandemiasta ulospääsy parantaa tilannetta.

Johtamisen henkilöstöresurssit ovat nykyisellä organisaatiolla äärimmäisen niukat, päälliköiden sijaisjärjestelyt ovat ohuet eivätkä kestä pitkiä poissaoloja. Erityinen huoli on siitä, miten palveluissa pystytään hoitamaan viranomaistehtävät, koska mm. rakennushankkeiden työllistävä vaikutus on erittäin suuri.

Toiminnallisista riskeistä merkittäviä on myös päiväkotien ja koulurakennusten kuntoon liittyvät riskit. Uudet opetussuunnitelmat edellyttävät uusia, joustavia ja turvallisia oppimisympäristöjä. Vanhoissa kouluissa, jotka jäävät palveluverkkoon, on tehtävä peruskorjauksia.

Taloudellinen riski on myös merkittävä. Kunnille annetut uudet tehtävät mm. oppivelvollisuuden laajentuminen ja lukiokoulutuksen maksuttomuus ovat nostaneet kustannuksia merkittävästi.

Liikunta- ja kulttuuri

Koronatilanteen jatkuminen kolmatta vuotta hidastaa johtamisen rakenteiden kehittämistä ja toimialan sisäisen yhteistyön lisäämistä. Muuttuva toimintaympäristö ja koronatilanteen epävarmuus vaikeuttavat ennakointia ja palvelujen järjestämisen suunnitelmallisuutta. Taloudellisina riskinä ja epävarmuustekijänä voidaan pitää edelleen koronarajoitusten ja ihmisten varovaisuuden osallistua tapahtumiin ja harrastuksiin, mikä johtaa tulonmenetyksiin.

Aiempien leikkausten vuoksi niukat resurssit vaikuttavat kolmannen sektorin tekemään ennaltaehkäisevään työhön ja kulttuuritapahtumiin viiveellä. Kuntalaisten aktiivisuuden heikentyminen, erityinen huolenaihe on lasten ja nuorten harrastamisen vähentyminen, mikä näkyy liikuntapalveluissa säästöjen riskinä, kun kuntalaisten liikkumattomuus kasvaa ja ennaltaehkäisevään toimintaan ei ole riittävää resurssia. Kulttuuripalveluissa säästöjen vaikutukset näkyvät samoin kuntalaisten hyvinvoinnin heikentymisenä.

Toiminnallisista riskeistä merkittävin on rakennusten kuntoon liittyvä riski. Liikuntapaikkaverkosto on edelleen laaja, ja osa liikunnan ja kulttuurin tiloista on erittäin heikkokuntoisia. Samoin kulttuurin, liikunnan ja kansalaisopiston keskeisten kiinteistöjen investointipäätösten pitkittyminen on iso epävarmuustekijä. Näistä on raportoitu tilapalveluille ja tuotu esiin päätöksenteossa.

Toinen merkittävä riski on henkilöstöriski, joka konkretisoituu työhyvinvoinnin heikentymisenä. Koronavuodet ovat tuoneet lisähaasteita henkilöstön jaksamiseen ja työn kuormittavuuteen.

Yleiset toiminnalliset riskitekijät

Henkilöstömäärä on vähentynyt huomattavasti vuodesta 2019 alkaen, mikä on selvästi lisännyt avainhenkilöriskiä johto- ja asiantuntijatehtävissä sekä muissa yksittäisten osaajien varassa olevissa tehtävissä. Huomattava määrä kaupungin henkilöstöä on siirtymässä eläkkeelle lähivuosina. Avainhenkilöriskeihin varaudutaan huolehtimalla sijais- ja varahenkilöjärjestelyistä sekä ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla. Operatiivinen johto vastaa oman toimialansa avainhenkilöiden tunnistamisesta. Osaavan työvoiman saaminen on jo haasteena tietyillä työvoimapula-aloilla. Riskiä pyritään pienentämään kehittämällä työnantajamarkkinointia, ylläpitämällä hyvää työnantajainetta, panostamalla henkilöstön työhyvinvointiin, kilpailukykyisellä palkkausjärjestelmällä sekä selkeillä prosessi- ja tehtäväkuvauksilla. Henkilöstöjohtamista ohjataan ja kehitetään vuonna 2021 hyväksytyn henkilöstöohjelman mukaisesti. Kouvolan kaupungin strategiset osaamiset on määritelty syksyllä 2021. Tarkoituksena on käynnistää osaamisen johtamisen mallin rakentaminen. Osaamisen kehittymistä tukevaa koulutussuunnittelua on kehitetty jatkuvasti. Digitalisaation lisääntyminen on tuonut mukanaan uusia osaamistarpeita. Asiakasprosessien toimivuus ja uusiutuminen on jatkuva varmistamisen kohde. Toimintojen ylläpitäminen ja tehostaminen edellyttävät selkeitä tehtäviä ja vastuita sekä prosessien kehittämistä. Työntekijät ovat palvelujen toimivuuden ja kehittämisen tärkein resurssi.

Sairauspoissaolojen hallinnassa ja ehkäisemisessä korostuvat ennakointi, työkykyriskien tunnistaminen, varhainen reagoiminen sekä toimenpiteiden oikea-aikaisuus. Työterveyshuollon

prosesseja on kehitetty siten, että työkykyriskejä tunnistetaan aiempaa aikaisemmassa vaiheessa. Työkyvyn toimintamallin mukaisesti henkilöstön työhyvinvointia tuetaan monin eri keinoin ja erilaiset työkykyongelmat pyritään tunnistamaan jo alkuvaiheessa, jolloin ne ovat myös helpoiten ratkaistavissa. Lisäksi on laajennettu korvaavan työn käyttöä vaihtoehtona sairauspoissaoloille.

Syksyllä 2021 toteutettiin työhyvinvointikysely, jonka avulla on kartoitettu henkilöstön näkemyksiä työhyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Alkuvuodesta 2022 valitaan työyksikkökohtaiset kehittämistoimenpiteet. Lisäksi henkilöstön työhyvinvointia mitataan kolmesti vuodessa fiilismittarin avulla.

Vuoden 2020 alussa käynnistynyt koronavirusepidemia jatkuu edelleen, mikä on lisännyt toiminnallisia ja henkilöriskejä. Etätyösuositus on jatkunut jo pitkään. Samalla työn tekemisen tavat ovat muuttuneet pysyvästi. Kaupungin etätyöohjetta on uudistettu loppuvuodesta ja etäjohtamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Jatkuvat organisaatiomuutokset ovat aiheuttaneet epävarmuutta, millä on vaikutusta henkilöstön työhyvinvointiin. Henkilöstön työhyvinvointia on pyritty ylläpitämään hyvällä muutosjohtamisella, ajantasaisella viestinnällä, kehittämällä työkykyjohtamisen prosesseja, tunnistamalla ennakoivasti työkykyriskejä, kehittämällä johtamista ja esihenkilötyötä sekä työn vaarojen selvityksellä ja arvioinnilla.

Vahinkoriskitekijät

Vahinkoriskit liittyvät yhdyskuntateknisten rakenteiden ja rakennuksien kuntoon, ympäristövahinkoihin, sääilmiöistä johtuviin ongelmiin, kuten esimerkiksi hulevesiin ja pohjaveden laadun heikkenemiseen. Vahinkoriskejä ovat myös työtapaturmat sekä tietoturvan ja tuotantoympäristön riskit. Yhdyskuntateknisten rakenteiden ja rakennuksien osalta on huolehdittava riittävästä määrästä korvausinvestointeja ja kunnossapitoa. Valitusten, virheiden ja korvausvaatimusten asianmukainen käsittely on tarpeen mukaisesti resursoitava. Ympäristövahinkoihin varaudutaan riskikartoituksilla, valmiussuunnitelmilla ja -harjoituksilla, vakuutuksin tai vahinkorahastojen avulla. Yhdyskuntatekniikan, rakennusten ja infrastruktuurin kunto vaikuttaa moneen asiaan, kuten korjausvelkaan, käytettävyyteen ja asiakaskokemukseen. Rakenteiden kunto vaikuttaa kykyyn torjua vahinkoja tai varautua niihin, ml. ympäristövahingot ja sääilmiöt.

Merkittäviä uhkatilanteita ovat muun muassa vedenpuhdistusprosessien häiriöt, tierakenteen vauriot, tulipalo, vaarallisen aineen vuoto rakennuksessa, ruokamyrkytyspäily, epidemia ja pandemia. Uhkatilanteisiin varaudutaan valmiusharjoituksin, riskikartoituksella ja valmiussuunnittelulla. Omaisuusriskien hallitsemiseksi on kehitetty ja sähköistetty omaisuusrekisteriä, joka edistää kohteiden tilannekuvan ja kustannusarvioiden laadintaa ja hallintaa. Vahinkoriskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Tilahallintoon liittyviä teknisiä riskejä, esim. vesivuodot, jäätymiset, sisäilmaongelmat ja toiminnan keskeytysriskejä, kuten tulipalot, ilkivalta, pienennetään rakentamisen ja suunnittelun ohjauksella, suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla sekä turva- ja automatiikkajärjestelyin.

Työtapaturmia ehkäistään työpaikkakohtaisesti työn vaarojen selvityksillä ja arvioinneilla, työterveyshuollon työpaikkaselvityksillä ja työturvallisuusjärjestelyin.

Merkittävä osa kaupungin toiminnoista on riippuvaista digitaalisen ympäristön toimintavarmuudesta. Kaupungin ja sen digitaalisen toiminnan kannalta merkittävimmät toimintavarmuutta uhkaavat riskit ovat tietoturvariskejä, jotka liittyvät järjestelmien ja tietoverkkojen toimivuuteen sekä tietojen käsittelyn luotettavuuteen ja työntekijöiden tietoturvalaiseen toimintaan. Tietoturva-, tietosuoja- ja kyberuhkiin on varauduttu teknisillä tietoturvaratkaisuilla. Nopeassa muutoksessa oleva digitaalinen toimintaympäristö edellyttää aktiivista uhkien seuranta ja riskienhallintaa, joiden avulla organisaatio pystyy varmistamaan tarkoituksenmukaisen turvallisuuden kehittämisen osana sen jokapäiväistä toimintaa. ICT-palvelutoimittajien kanssa tehdään yhteistyötä palvelujen jatkuvuuden ja riskienhallinnan varmistamiseksi. ICT-sopimuksissa riskeihin on varauduttu muun muassa

lainsäädännön vaatimusten mukaisilla sopimuksiin sisältyvillä tietoturva-vaatimuksilla sekä henkilötietojen käsittelyn sopimusliitteillä.

Keskeiset oikeudenkäynnit ja muut oikeudelliset tai viranomaisen toimenpiteisiin liittyvät riskit

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on esittänyt valtionkorvauksen takaisinperintävaatimuksen koskien vuoden 2017 ja 2018 lomituspalvelujen järjestämistä, määrältään 426 040 euroa sekä vuodelta 2019 186 953,23 euroa. Kouvolan kaupunki/maaseutulausakunta on tehnyt hallintoriitahakemuksen Itä-Suomen hallinto-oikeuteen takaisinperinnästä.

Oikeudenkäynteihin tai muihin oikeudellisiin tai viranomaisten toimenpiteisiin liittyvä uusia riskejä ei ole vuoden 2021 aikana tullut esille.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto ohjaa kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä hyväksymillään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteilla. Valtuusto edellyttää, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävistä ja vastuista on määräykset hallintosäännössä ja sitä täydentävissä ohjeissa ja määräyksissä.

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta vastuualueillaan. Esimiehet seuraavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta osana operatiivista johtamista. Kaupunginhallitus on antanut valtuuston hyväksymiä perusteita noudattaen ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja kytkeytymisestä kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmään.

Kaupunginhallituksen selonteko perustuu toimielinten toiminnastaan antamiin selontekoihin sekä sisäisen tarkastuksen arviointi- ja tarkastustietoihin. Selontekojen tueksi toimialat tekivät itsearviointeja tilinpäätösohjeeseen sisältyneen arviointimallin avulla sekä hyödynsivät muuta arviointitietoa toimialueensa sisäisen valvonnan riskienhallinnan tilasta. Arviointitietojen perusteella kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on pääosin hyvää tasoa. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

Toimielinten selonteissa koronaviruspandemialla todettiin olevan merkittäviä vaikutuksia koko organisaatioon. Koronatilanne on aiheuttanut jatkuvia muutoksia ohjeissa. Koronapandemian vaikutuksista todettiin muun muassa, että koronarajoitukset aiheuttavat haasteita palvelujen saavutettavuuteen, toiminnallisia muutoksia palveluihin ja niistä johtuvia tulonmenetyksiä. Selonteissa toimielimet totesivat riskejä liittyvän muun muassa vanhentuneisiin rakennuksiin ja kriittisten asiantuntijoiden saamisen turvaamiseen. Organisaation muutoksiin liittyvät tehtävien muutokset yhdessä henkilöstön vähentämistavoitteiden kanssa lisäävät riskiä uupumiseen ja vaarallisten työyhdistelmien muodostumiseen. Niukkenevien resurssien sovittaminen lainsäädännön vaatimuksiin, palvelun laatuun ja määrään on haaste henkilöstön työhyvinvoinnille. Kehittämiskohteena todettiin olevan muun muassa kokonaisvaltainen sähköinen riskienhallintajärjestelmä, sähköiset palveluprosessit ja raportoinnin kehittäminen sekä organisaation tiedon käyttö. Strategian päivittäminen nähtiin edelleen ajankohtaisena, jotta se tukisi konkreettisemmin palvelujen toimintaa suhteessa strategiaan ja vallitsevaan tilanteeseen talouden sopeuttamisessa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muutoin lakien ja säännösten tai hyvän hallintotavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus- tai muu oikeudellinen vaatimus tai vastuu.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty muualla toimintakertomuksessa. Keskeiset poikkeamat talousarviossa asetettuihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja niiden johdosta mahdollisesti suoritettujen toimenpiteiden on esitetty talousarvion toteutumisosassa.

Toiminnan ja talouden seuranta- ja raportointijärjestelmät ovat jatkuvan kehittämisen kohteena. Kouvolan kaupungilla on palvelusopimus Sarastia Oy:n kanssa talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottamisesta. Kaupunki on taloushallinnon järjestelmien osalta Sarastian Kuntamalli palveluna -ympäristön asiakas. Näin kaupungin taloushallinnon järjestelmät ovat yhdenmukaisia Sarastian järjestelmien kanssa ja tietojärjestelmäratkaisuja voidaan kehittää yhdessä muiden kuntatoimijoiden kanssa. Kaupungilla ja Sarastialla on vuosittain useita säännöllisiä kumppanuus- ja kehittämistilaisuuksia.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan järjestämisen ja toteuttamisen vastuut on määritelty hallintosäännössä ja niitä täydentävissä määräyksissä. Riskienhallinnan toteutus tapahtuu toimialoilla ao. johdon vastuulla. Konsernipalvelujen tehtävänä on kaupungin riskienhallinnan kehittäminen ja koordinointi. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa kuvataan kokonaisvaltaisen riskienhallinnan periaatteet ja riskienhallintaprosessi sekä riskienhallinnan kytkäytyminen osaksi keskeisiä toimintaprosesseja.

Kaupungin riskiarviointi suoritetaan strategiatarkistuksen yhteydessä. Toimialan toimielimet tunnistavat riskinsä ja laativat riskienhallintasuunnitelmansa talousarvion yhteydessä ja palvelut käyttösuunnitelmien yhteydessä. Riskienhallinnan raportointi on kytketty osaksi toiminnan ja talouden seurantaa ja raportointia.

Kaupungissa on ollut käytössä useita riskienhallintaa tukevia sähköisiä järjestelmiä, mutta kokonaisvaltaista riskienhallintaa tukevaa sähköistä järjestelmää ei ole ollut. Riskienhallintajärjestelmän hankintaprosessi on meneillään ja uusi kokonaisvaltainen sähköinen riskienhallintajärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana. Vuonna 2019 hyväksyttiin digitaalisen turvallisuuden politiikka ja sitä täydentävä tietosuojapolitiikka. Ne määrittävät periaatteet, toimintatavat ja vastuut, joiden mukaan toimitaan digitaalisessa ympäristössä sekä tietosuojan toteuttamisessa noudattaen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja asetusten määrittämiä normeja sekä tehtyjen sopimusten edellyttämiä vaatimuksia.

Kaupungin toiminnan ja omaisuuden vakuuttamisperiaatteet on määritelty kaupunginhallituksen hyväksymässä vakuuttamispolitiikka -asiakirjassa. Vakuutusturva on järjestetty vakuuttamispolitiikan mukaisesti. Kouvolan kaupungin vakuutusopas sisältää ohjeet ja menettelytavat vahinkotilanteisiin. Vakuutusturvan riittävyttä on arvioitu vakuutusten kilpailuttamisen yhteydessä vuonna 2018. Vakuutusten ajantasaisuutta ylläpidetään jatkuvasti.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kaupungille merkittävä korvaus- tai muu oikeudellinen vastuu. Kaupungilla on käytössä kaikkia voimassa olevia sopimuksia koskeva Cloudia Sopimushallintajärjestelmä.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Vuonna 2021 sisäisen tarkastuksen työ on kohdistunut muun muassa S-Business –korttien käytön tarkastukseen ja Kouvolan kaupungin metsä- ja puunhoitotöiden selvitykseen. Sisäinen tarkastus antoi raporteissaan ja muistioissaan tarkastuskohteille suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi. Tarkastuksista raportoitii kaupunkinhallitukselle, kaupunginjohtajalle, kaupungin johtoryhmälle, tarkastuskohteille sekä tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle. Raporteissa annettujen suositusten toteutumista seurataan säännöllisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisarvio

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on pääosin hyvää tasoa. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Olennaisia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteita ei ole havaittu.

Sisäistä valvontaa suoritetaan osana normaalia operatiivista johtamistyötä. Riskienhallinnan toteutus tapahtuu toimialoilla johdon vastuulla. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuvan kehittämisen kohteena. Voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella kehittämistoimenpiteet kohdistuvat muun muassa toiminnan ja talouden seuranta- ja raportointijärjestelmiin sekä kokonaisvaltaisen riskienhallintaprosessin kehittämiseen ja riskienhallintajärjestelmän käyttöönottoon.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma, 1000 e	2021	2020
Toimintatuotot	51 560	48 399
Valmistus omaan käyttöön	1 162	1 391
Toimintakulut	-600 117	-569 661
Toimintakate	-547 394	-519 872
Verotulot	370 954	354 743
Valtionosuudet	193 407	213 734
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 893	1 973
Muut rahoitustuotot	12 133	11 239
Korkokulut	-2 465	-2 761
Muut rahoituskulut	-111	-506
Vuosikate	28 418	58 550
Poistot ja arvonalentumiset	-26 661	-27 503
Tilikauden tulos	1 757	31 047
Tilinpäätössiirrot	217	102
Tilikauden yli-/alijäämä	1 974	31 149
Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/toimintakulut, %	8,6	8,5
Vuosikate/poistot, %	106,6	212,9
Vuosikate, euroa/asukas	353	721
Asukasmäärä	80 483	81 216

Kaupungin tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelmassa esitetään ne tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta. Vertailussa edelliseen vuoteen tulee huomioida VisitKouvolan toimintojen siirtyminen kaupungille vuoden 2021 alusta lähtien sekä koronaepidemiasta aiheutuneet poikkeusolot rajoitustoimenpiteineen.

Toimintatuottoja kertyi 51,6 milj. euroa. Toimintatuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,2 milj. euroa (6,5 %). Merkittävin kasvu oli tuissa ja avustuksissa. Myyntituottoja kertyi noin 0,1 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Muutokseen vaikuttaa poikkeusoloista aiheutuneet tilojen sulkemiset ja tapahtumien peruutukset. Koronan vuoksi joukkoliikenteen lipputulojen kertymä muodostui edellisvuotta pienemmäksi. Maksutuottojen kertymä oli 4,9 milj. euroa, kasvu edelliseen vuoteen oli 5,1 % eli 0,2 milj. euroa. Tukia ja avustuksia kertyi 10,1 milj. euroa, lisäystä edelliseen tilikauteen oli 2,0 milj. euroa. Työllistämistukia kertyi 0,7 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Koronatilanteesta johtuvia valtionavustuksia saatiin mm. joukkoliikenteeseen sekä esi- ja perusopetukseen. Esi- ja perusopetukseen saatua koronatukea jouduttiin vuonna 2020 toteutettujen lomautusten vuoksi palauttamaan 0,3 milj. euroa. Muita toimintatuottoja kertyi 20,0 milj. euroa, muutosta edelliseen vuoteen oli 5,3 prosenttia eli 1,0 milj. euroa. Pysyvien vastaavien luovutusvoittojen kertymä oli 2,4 milj. euroa, 1,6 milj. euroa edellisvuotta parempi. Merkittävimmät

olivat Tykkimäen Vapaa-aikakeskus Oy:n osakkeiden myyntivoitto sekä omaisuusjärjestelyt ammatillisen koulutuksen yhtiöittämiseen liittyen.

Toimintakulut olivat 600,1 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen nähden oli 30,5 milj. euroa (5,3 %). Toimintakulujen merkittävimmät erät muodostuivat henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista.

Henkilöstökulut olivat 155,6 milj. euroa, joka oli 25,9 % toimintakuluista. Henkilöstökulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 12,6 milj. euroa, eli 8,8 %. Palkkojen ja palkkioiden osuus henkilöstökuluista oli 120,0 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen oli 10,5 milj. euroa (9,6 %). Vuoden 2020 kunta-alan yleiskorotus toteutettiin 1.8.2020 alkaen, jolloin palkkoja korotettiin keskimäärin 0,87–1,24 prosenttia sopimusalaista riippuen. Vuonna 2021 yleis- ja järjestelyeräkorotukset toteutettiin 1.4.2021 alkaen ja niiden kustannusvaikutus oli 1,8 prosenttia. Vuonna 2020 lomautukset vähensivät henkilöstömenoja noin 4,2 milj. euroa. Määräaikaisen henkilöstön ja palkkatuella työllistettyjen määrän kasvu on lisännyt henkilöstömenoja vuonna 2021.

Palveluja ostettiin 404,2 milj. eurolla, mikä oli 67,4 % toimintakuluista. Asiakaspalvelujen ostojen osuus oli 352,1 milj. euroa ja muiden palvelujen ostot 52,1 milj. euroa. Palvelujen ostot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 18,9 milj. euroa. Vertailussa on huomioitava päivähoiton palvelusetelimenojen siirtyminen asiakaspalvelujen ostojen tiliryhmään. Asiakaspalvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta 4,8 % eli 16,3 milj. euroa, ilman palvelusetelimenoja kasvu oli 11,3 milj. euroa. Palvelusetelimenot olivat 5,0 milj. euroa eli 0,5 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Kasvu johtuu pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvusta. Muiden palvelujen ostot olivat 2,6 milj. euroa suuremmat kuin edellisvuonna. Asiantuntija- ja toimistopalveluihin käytettiin 1,1 milj. euroa edellistä vuotta vähemmän. Rakennusten ja alueiden rakentamispalvelut toteutuivat 14,9 % suurempina edelliseen vuoteen nähden. Myös matkustus- ja kuljetuspalveluihin käytettiin 13,1 % edellisvuotta enemmän.

Aineita, tavaroita ja tarvikkeita hankittiin 23,6 milj. eurolla, kasvu edellisvuoteen oli 9,1 %. Oppivelvollisuuden laajentuminen näkyy mm. kirjallisuushankinnoissa. Lämmityskustannukset kasvoivat 1,0 milj. euroa edellisvuoteen nähden. Avustuksia maksettiin 10,3 milj. euroa. Maksettujen avustusten määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1,0 milj. euroa, kun huomioidaan päivähoiton palvelusetelimenojen (4,5 milj. euroa vuonna 2020) siirtyminen palvelujen ostojen tiliryhmään. Merkittävin muutos edelliseen vuoteen nähden oli Kouvolan ammattiopisto Oy:lle maksettu avustus (käyttämättömät valtionosuudet) 1,6 milj. euroa. Lasten kotihoidon tuki toteutui 0,6 milj. euroa edellisvuotta pienempänä. Muut toimintakulut olivat 6,5 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen oli 8,3 %. Pysyvien vastaavien luovutustappioita toteutui 0,4 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Myös vuokramenojen toteutuma oli 0,2 milj. euroa edellisvuotta suurempi. Luottotappioita kirjattiin lähes 0,1 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Toimintakate oli -547,4 milj. euroa, muutos edelliseen tilikauteen verrattuna oli 5,3 %. Toimintatuotot kattoivat 8,6 % toimintakuluista.

Verotuloja kertyi 371,0 milj. euroa ja valtionosuuksia 193,4 milj. euroa. Verotulokertymä oli 16,2 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Tuloveron kertymä oli 4,6 milj. euroa (1,5 %) edellisvuotta parempi. Yhteisöverojen toteuma oli 9,8 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Yhteisöverotuottoja kasvatti vuonna 2021 koronapandemian tukitoimena saatu kuntaryhmän jako-osuuden määräaikainen 10 prosenttiyksikön korotus, vaikutus oli noin 7,7 milj. euroa. Kiinteistöverotuotot kasvoivat 1,7 milj. euroa (6,6 %) edellisvuoteen verrattuna. Valtionosuuksia saatiin 20,3 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

Rahoitustuottoja kertyi 14,0 milj. euroa, 0,8 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Kaupungille maksettiin osinkoja yhteensä 10,0 milj. euroa, joista merkittävimmät olivat KSS Energia Oy:n osinko 8,0 milj. euroa ja Kymenlaakson Sähkö Oy:n osinko 1,7 milj. euroa. Rahoituskulujen toteutuma oli 2,6 milj. euroa eli noin 0,7 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Korkokuluja maksettiin 0,3 milj. euroa

edellisvuotta vähemmän. Arvopapereiden luovutustappioita ja arvonalentumisia kirjattiin noin 0,4 milj. euroa enemmän kuin edellisellä tilikaudella.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate oli 28,4 milj. euroa ja se kattoi poistot 107 prosenttisesti. Asukasta kohden laskettuna vuosikate oli 353 euroa.

Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin tilikaudelle yhteensä 26,7 milj. euroa eli noin 0,8 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä tilikaudella. Suunnitelman mukaisten poistojen, 24,0 milj. euroa, lisäksi kirjattiin arvonalentumisia 2,6 milj. euroa. Arvonlennukset muodostuvat rakennusten sekä osakkeiden ja osuuksien alaskirjauksista, olennaisimpina Inkeröisten yhteiskoulu 1,2 milj. euroa (purettu), entisen maatalousoppilaitoksen päärakennus 0,2 milj. euroa ja Vaskirinteen vanhainkoti 0,9 milj. euroa.

Kaupungin tilikauden tulokseksi muodostui 1,8 milj. euroa, muutos edelliseen vuoteen on -29,3 milj. euroa. Aiempiin investointeihin (Upseerikerho, Paloaseman väestösuoja, Tuulensuoja, Kaupungintalo ja kortteli 10008) liittyviä poistoeroja on kirjattu 0,2 milj. euroa. Poistoeron jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,0 milj. euroa. Kertynyt ylijäämä taseessa on tilinpäätöshetkellä 19,9 milj. euroa.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot / toimintakulut, %

$$= 100 \cdot \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$$

Kaupungin toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittää kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista, %

$$= 100 \cdot \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kaupungin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin vuotuista keskimääräistä investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistoalaisten investointien omahankinta-menoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate, euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kaupungin toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteeseen.

määrittämiseen. Erityisesti silloin, kun kaupungin talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma, 1000 e	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	28 418	58 550
Tulorahoituksen korjauserät	-6 630	13 720
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-40 682	-30 259
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 606	2 308
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 037	1 195
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 252	45 514
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-136	-34
Antolainasaamisten vähennykset	331	232
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	33 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 460	-30 310
Lyhytaikaisten lainojen muutos	12 642	-48 542
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0	-811
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5	-23
Vaihto-omaisuuden muutos	-36	3
Saamisten muutos	1 964	-372
Korottomien velkojen muutos	22 773	1 922
Rahoituksen rahavirta	15 082	-44 935
Rahavarojen muutos	1 831	1 234
Rahavarat kauden lopussa	30 284	28 453
Rahavarat 1.1.	28 453	27 875
Rahavarojen muutos	1 831	578
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 e	-62 033	-47 616
Investointien tulorahoitus, %	72,7	209,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,7
Kassan riittävyys, pv	16	16
Asukasmäärä	80 483	81 216

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin

rahavarojen muutoksen tilikaudella. Tuloslaskelman tavoin rahoituslaskelma sisältää ainoastaan erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupunkiin kuulumattomien toimijoiden välillä.

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin eli kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja. Toiminnan rahavirta oli 21,8 milj. euroa, muutos edelliseen tilikauteen oli 50,5 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauserät, yhteensä 6,6 milj. euroa, muodostuivat Kymsoten alijäämien kattamiseen tehdyn pakollisen varauksen purkamisesta 4,8 milj. eurolla sekä pysyvien vastaavien myyntivoitoista ja -tappioista. Tulorahoituksen korjauserillä ei ole kassavaikutusta.

Rahoituslaskelman investointien rahavirta muodostuu pysyvien vastaavien investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloista. Investointimenoja oli 40,7 milj. euroa, luovutustuloja kertyi 4,0 milj. euroa ja rahoitusosuuksia saatiin 1,6 milj. euroa (mm. RR-terminaalien rakentaminen 1,2 milj. euroa, Kymijoen ulkoilureitti 0,2 milj. euroa ja Kalalammen luontopolku 0,2 milj. euroa).

Toiminnan ja investointien rahavirraksi muodostui -13,3 milj. euroa. Varsinaisen toiminnan tulorahoituksella rahoitettiin 72,7 % investointien omahankintamenosta. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on tilinpäätöshetkellä -62,0 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta esittää ne rahoitukselliset erät, joilla varsinaisesta toiminnasta ja investoinneista syntynyt rahoitustarve katetaan. Rahoituksen rahavirran toteutumaksi muodostui 15,1 milj. euroa. Antolainasaamisten lisäykset muodostuvat palautettavista liittymismaksuista ja antolainoja lyhennettiin 0,3 milj. eurolla. Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 10,0 milj. euroa. Lainojen lyhennykset olivat 32,5 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutos muodostuu 8,0 milj. euroa kuntatodistuksesta sekä konsernitilivelasta. Se sisältää sekä kaupungin konsernitilivelan pankille että tytäryhteisöille. Laskennallinen lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävydestä lainojen hoitoon. Laskennallinen lainanhoitokate oli 0,9 eli heikko.

Muut maksuvalmiuden muutokset, 24,7 milj. euroa, muodostuivat toimeksiantojen varojen ja pääomien muutoksista, vaihto-omaisuuden muutoksista, saamisten muutoksista ja korottomien velkojen muutoksista.

Rahavarojen muutos kertoo kaupungin kassavarojen muutoksen tilikaudella. Rahavarojen muutos oli 1,8 milj. euroa. Rahavaroja oli tilinpäätöshetkellä 30,3 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 16 päivää.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirran tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 * \text{Vuositote} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen

määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet (mutta ei luovutustuloja).

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kaupungin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kaupungin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kaupungin lainahoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluvun arvo on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys, pv

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kaupungin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kaupungin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA, 1 000 euroa	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	592 757	582 693
Aineettomat hyödykkeet	1 755	1 651
Aineettomat oikeudet	43	16
Muut pitkävaikutteiset menot	1 661	1 620
Ennakkomaksut	51	15
Aineelliset hyödykkeet	385 444	376 331
Maa- ja vesialueet	80 851	79 839
Rakennukset	141 667	152 894
Kiinteät rakenteet ja laitteet	121 951	117 712
Koneet ja kalusto	103	131
Muut aineelliset hyödykkeet	1 308	1 308
Ennakkomaksut ja keskener. hank	39 563	24 447
Sijoitukset	205 558	204 711
Osakkeet ja osuudet	157 685	156 643
Muut lainasaamiset	45 833	46 140
Muut saamiset	2 040	1 929
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 491	1 523
Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	1 491	1 505
Muut toimeksiantojen varat	0	18
VAIHTUVAT VASTAAVAT	53 909	54 007
Vaihto-omaisuus	51	16
Aineet ja tarvikkeet	51	16
Saamiset	23 574	25 537
Pitkäaikaiset saamiset	11 873	11 874
Lainasaamiset	11 604	11 712
Muut saamiset	269	162
Lyhytaikaiset saamiset	11 700	13 663
Myyntisaamiset	3 802	4 445
Lainasaamiset	1 454	2 117
Muut saamiset	2 308	2 922
Siirtosaamiset	4 137	4 180
Rahoitusarvopaperit	30 208	28 380
Muut arvopaperit	30 208	28 380
Rahat ja pankkisaamiset	76	73
VASTAAVAA	648 156	638 223

VASTATTAVAA, 1 000 euroa	2021	2020
OMA PÄÄOMA	305 611	303 636
Peruspääoma	285 681	285 681
Muut omat rahastot	0	0
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä	17 956	-13 194
Tilikauden yli-/alijäämä	1 974	31 149
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 162	1 379
Poistoero	1 162	1 379
PAKOLLISET VARAUKSET	10 196	14 946
Muut pakolliset varaukset	10 196	14 946
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 564	1 591
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 564	1 573
Muut toimeksiantojen pääomat	0	18
VIERAS PÄÄOMA	329 624	316 671
Pitkäaikainen vieras pääoma	186 006	219 690
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	186 006	219 690
Saadut ennakot	0	0
Lyhytaikainen vieras pääoma	143 619	96 981
Joukkovelkakirjalainat	8 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	52 418	34 130
Lainat muilta luotonantajilta	10 660	13 083
Saadut ennakot	4 610	4 486
Ostovelat	33 372	20 881
Muut velat	2 695	2 495
Siirtovelat	31 864	21 906
VASTATTAVAA	648 156	638 223
Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	47,7	48,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	52,8	50,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 e	19 930	17 956
Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	248	221
Lainakanta 31.12., 1000 e	257 084	266 902
Lainat, eur/asukas	3 194	3 286
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 e	269 235	278 791
Lainat ja vastuut 31.12., e/asukas	3 345	3 433
Lainasaamiset 31.12., 1000 e	45 833	46 140

Tase sisältää kaupungin omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan. Kuten tulos- ja rahoituslaskelmassakin erät eivät sisällä kaupungin eri yksiköiden välisiä sisäisiä eriä.

Kaupungin taseen loppusumma tilinpäätöshetkellä oli 648,2 milj. euroa. Pysyviä vastaavia oli 592,8 milj. euroa, joista merkittävimmät erät olivat aineelliset hyödykkeet 385,4 milj. euroa ja sijoitukset 205,6 milj. euroa. Toimeksiantojen varat olivat 1,5 milj. euroa. Vaihtuvat vastaavat olivat 53,9 milj. euroa. Merkittävimpänä eränä oli saamiset 23,6 milj. euroa, jotka vähenivät edellisestä vuodesta lähes 2,0 milj. euroa. Rahoitusarvopapereita tilinpäätöshetkellä oli 30,2 milj. euroa eli 1,8 milj. euroa enemmän kuin edellisen vuoden tilinpäätöksessä. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa noin 0,1 milj. euroa.

Kaupungin oma pääoma tilinpäätöshetkellä oli 305,6 milj. euroa. Poistoeroa on jäljellä 1,2 milj. euroa. Pakolliset varaukset olivat 10,2 milj. euroa, joka muodostuu varautumisesta Kymsoten alijäämän kattamiseen sekä Melan perusteella saadun valtionkorvauksen takaisinperintään. Pakollista varausta Kymsoten alijäämien kattamiseen purettiin noin 4,8 milj. euroa kuntayhtymän tuloksen perusteella. Toimeksiantojen pääomat olivat 1,6 milj. euroa, se muodostuu lahjoitusrahastojen pääomista. Vierasta pääomaa oli 329,6 milj. euroa, josta pitkäaikaista vierasta pääomaa oli 186,0 milj. euroa ja lyhytaikaista 143,6 milj. euroa. Kuntatodistustlainat, 8,0 milj. euroa, luokitellaan joukkovelkakirjalainoiksi.

Kaupungin omavaraisuusaste oli 47,7 % ja suhteellinen velkaantuneisuus 52,8 %. Kertynyt ylijäämä taseessa oli 19,9 milj. euroa, joka asukasta kohti oli 248 euroa. Lainakanta oli 257,1 milj. euroa eli 3 194 euroa asukasta kohden. Lainat ja vastuut olivat 269,2 milj. euroa, joka on 3 345 euroa asukasta kohden. Lainasaamiset 31.12. olivat 45,8 milj. euroa.

Sijoitustoiminta

Kaupungin pitkäaikainen sijoitussalkku on täyden valtakirjan periaatteella kahden varainhoitajayhteisön – OP Varainhoidon ja Evlin hoidettavana. Lähtökohtana on, että tuottoja haetaan pitkäjänteisesti, ilman liiallista riskinottoa. Kaupungin nykyisellä sijoitusstrategialla salkun perusallokaatio on 35 % korot, 35 % osakkeet, 30 % vaihtoehtoiset sijoitukset (esim. kiinteistörahastot ja metsärahastot). Vaihtoehtoisten sijoitusten osalta mukaan voidaan ottaa myös epälikvidimpiä vaihtoehtoja (esim. epälikvidit lainat, private equity-rahastot, infrasijoitukset). Epälikvidien sijoitusten osalta joulukuussa 2021 hyväksytyn päätöksen mukaisesti epälikvidien vaihtoehtoisten sijoitusten osuus kaupungin kokonaissijoitusvarallisuudesta saa olla enintään 20 %. Aiemmin maksimiosuus oli 10 %. Maksimipaino osakkeiden osalta on 50 %. Pitkän aikavälin tuottotavoite perusallokaatiolla on noin 5 % ja volatiliiteetti, joka kuvaa tuottojen vaihtelua odotetun tuoton ympärillä on noin 8 %.

Vastuullisen sijoittamisen merkitys on kasvanut viime vuosina. Vastuullisuudella tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyviä näkökulmia. Molemmat kaupungin varainhoitajista ovat sitoutuneet jatkuvasti kehittämään vastuullisen sijoittamisen toimintatapojaan. Vastuullisen sijoittamisen kulmakiviä ovat mm. vastuullisuustekijöiden analyysi ja ESG-arvosanan laskeminen, YK:n Global Compact –periaatteiden seuranta ja vaikuttaminen, kiistanalaisten asioiden poissulkeminen sekä vastuullisuusraportointi. Salkun ESG-raportti arvioi salkun sijoituksia vastuullisuustekijöiden näkökulmasta. Raportointi edistää merkittävästi salkun läpinäkyvyyttä.

Vuoden 2021 lopussa kaupungin sijoitussalkku on jakaantunut niin, että korkosijoitusten osuus on 43 %, osakesijoitusten osuus 38 % ja vaihtoehtoisten sijoitusten (lähinnä kiinteistö- ja metsäsijoitukset) osuus 19 %. Sijoitusallokaation hyväksytty muutos epälikvidien vaihtoehtoisten sijoitusten osalta tulee mahdollistamaan sen, että vaihtoehtoisten sijoitusten osuutta salkussa tullaan kasvattamaan. Vastaavasti nykyisessä markkinatilanteessa on aiheellista pienentää korkosijoitusten osuutta. Paremman hajautuksen aikaansaamiseksi kaupungin sijoitukset on toteutettu rahastojen kautta. Salkun volatiliiteetti viime vuoden osalta oli alhainen, 6,5 %.

Vuosi 2021 jatkoi sijoitusmarkkinoilla edellisen vuoden positiivista kehitystä. Myös Kouvolan kaupungin varainhoitosalkun kehitys vuonna 2021 oli hyvä. Salkun arvo nousi vuoden aikana 8,5 % ja ylitti vertailuindeksin tuoton. Arvopapereiden myyntivoittoja realisoitui vuoden aikana nettomääräisesti noin 1,8 milj. euroa ja palkkion palautuksina sekä tuoton maksuina saatiin noin 182 000 euroa. Kaupungin pitkäaikaisen sijoitussalkun kirjanpidollinen arvo vuoden 2021 lopussa on 30,2 milj. euroa ja salkun markkina-arvo noin 34,1 milj. euroa. Osakesijoitusten vuotuinen tuotto vuonna 2021 oli +23,4 % ja vastaavasti korkosalkun tuotto jäi negatiiviseksi -0,2 %. Muut sijoitukset toivat salkkuun hajautusta ja tuottivat +2,7 %. Kaupungin sijoitussalkun absoluuttinen tuotto salkun alusta (29.6.2011) lähtien on noin 75 %.

Kertyneeseen yli- ja alijäämään vaikuttavista eristä on alla olevassa taulukossa esitetty merkittävimmät erät viideltä viimeiseltä vuodelta. Kumulatiivinen vaikutus vuosilta 2009-2021 on 122,0 milj. euroa.

Kertyneeseen yli- ja alijäämään vaikuttavat erät, milj. euroa	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Poistoeron muutos	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Arvon alentumiset ja lisäpoistot	-5,4	-1,3	-1,3	-4,3	-2,6
Pääomarahasto perustaminen/lakkauttaminen		33,9			
Pakollinen varaus sote-ky:n alijäämien kattamiseen (kohdistettu as.palv.ostoihin)	3,8			-14,5	4,8
Tykkimäen Vapaa-aikakeskus osakkeiden myynti					
Kaakkois-Suomen Tieto OY:n ylimääräinen osinko	1,1				
Lomapalkkavarauksen muutos, lomarah. leikkaus 30% kiky.-sop.			-1,4	-0,4	
Sosiaalisen luototuksen rahaston lakkauttaminen			0,0		
KSS Energia Oy:n osakkeiden kirjanpitoarvon korjaus			3,8		
Lomautukset				4,4	
Koronan vaikutus käyttötalouteen				0,3	-4,5
Valtion koronatukipaketti				29,5	13,0
Harkinnanvarainen valtionosuus				3,3	
Kymsoteen siirtyneiden henkilöiden lomapalkkavelan korjaus				-0,6	
KSS Energia Oy:n palautuskelp. liittymismaksujen oikaisu				1,3	
Kouvolan Ammattiopisto Oy apporto					-0,5
Yhteensä	-0,4	32,7	1,3	19,1	10,4

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsevät kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden

toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= *Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)*

Luku osoittaa kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

= *Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä) / asukasmäärä*

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= *vieras pääoma – (saadun ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) sekä Lainat euroa/asukas*

Kaupungin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= *Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut sekä Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas*

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainasaamiset 31.12.

= *sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset*

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulot ja -menot kattavat varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Kokonaistulojen ja -menojen erotus on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että se on muiden maksuvalmiuden muutosten ja rahavarojen muutosten itseisarvojen erotus.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2021 olivat 656,1 milj. euroa ja kokonaismenot 679,0 milj. euroa. Kokonaistulojen ja -menojen erotus on -22,9 milj. euroa.

Tulot, 1000 e

Toiminta

Toimintatuotot	51 560
Verotulot	370 954
Valtionosuudet	193 407
Korkotuotot	1 893
Muut rahoitustuotot	12 133
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-2 426

Investoinnit

Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 606
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 037

Rahoitustoiminta

Antolainasaamisen vähennykset	331
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	12642

Kokonaistulot yhteensä 656 138

Menot, 1000 e

Toiminta

Toimintakulut	600 117
- Valmistus omaan käyttöön	-1 162
Korkokulut	2 465
Muut rahoituskulut	111
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisten varausten muutos	
- Pakollisten varausten lisäys (+), vähennys (-)	4 750
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-546

Investoinnit

Investointimenot	40 682
------------------	--------

Rahoitustoiminta

Antolainasaamisten lisäykset	136
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	32 460
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman vähennykset	0

Kokonaismenot yhteensä 679 013

1.6 Konsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

TYTÄRYHTEISÖT

Energia- ja vesiyhtiöt	
KSS Energia Oy	100,0 %
KSS Lämpö Oy	100,0 %
KSS Rakennus Oy	100,0 %
Voimakymy Oy	100,0 %
Suomen Energia-Urakointi Oy	100,0 %
Karhu Voima Oy	100,0 %
KSS Verkko Oy	97,0 %
Kouvolan Vesi Oy	100,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kouvolan Asunnot Oy	100,0 %
Asunto Oy Elopuisto	84,1 %
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	100,0 %
Kiinteistö Oy Päätie 19	100,0 %
Kiinteistö Oy Madekuja 1	68,1 %
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	58,9 %
Kiinteistö Oy Korianjousi	58,3 %

Elinkeino- ja kehitysyhtiöt	
Kouvola Innovation Oy	100,0 %
Kouvolan Yritystilat Oy	100,0 %
Railgate Finland Oy	100,0 %

Muut tytäryhtiöt	
Kouvolan Teatteri Oy	100,0 %
Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy	100,0 %
Anjalankosken Jäähalli Oy	96,1 %
Kuusankosken Tennishalli Oy	87,0 %
Kaakkois-Suomen Tieto Oy ***	61,0 %
Kouvolan Ammattiopisto Oy	60,0 %
Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 63,3%)	33,5 %

OSAKKUUSYHTEISÖT

Muut osakkuusyhtiöt	
Kymenlaakson Jäte Oy	47,5 %
Kymenlaakson Orkesteri Oy	33,5 %
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	24,5 %
Disec Oy	24,5 %
Saimaa Stadiumi Oy	24,5 %
Kymin Voima Oy (KSS Energian kautta)	24,0 %
Kaakkois-Suomen Sosiaalialan Osaamiskeskus Oy	22,9 %
Kymenlaakson Sähkö Oy	20,7 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy	49,0 %
Asunto Oy Aron-Kara 1 *	48,5 %
Asunto Oy Kirkkovuorentie 2 *	48,5 %
Asunto Oy Kimmelmanni *	45,4 %
Asunto Oy Enärivi *	40,8 %
Asunto Oy Kaipiaistensato *	40,7 %
Asunto Oy Elimäen Napansäde	40,6 %
Kiinteistö Oy Korian Portti	39,9 %
Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1**	39,1 %
Asunto Oy Kouvolan Jaalanharju *	39,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Asunto Oy Kouvolan Eväkujankaari	34,7 %
Asunto Oy Kataja-Haikula *	34,1 %
Asunto Oy Lohitie 5	33,3 %
Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus	32,8 %
Asunto Oy Anjalantie 2	31,3 %
Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio *	31,0 %
Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli	30,6 %
Asunto Oy Siltapuisto 1	30,6 %
Asunto Oy Huusarinmäki *	30,4 %
Asunto Oy Puutarhuringjousi *	29,3 %
Asunto Oy Silmuntie *	27,9 %
Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo *	27,9 %
Asunto Oy Valkealan Riihikaari	27,5 %
Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10*	27,1 %
Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto *	25,0 %
Asunto Oy Suolasenkoski *	23,7 %
Asunto Oy Kasakkakara *	23,1 %
Anjalankosken Painotalo Oy	22,6 %
Asunto Oy Rivikolka 2 *	22,0 %
Asunto Oy Anjalan Niittypuisto *	21,7 %
Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	21,6 %
Asunto Oy Naakanhovi *	21,4 %

KUNTAYHTYMÄT

Kuntayhtymät	
Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä Kymsote	51,8 %
Kymenlaakson liitto	50,1 %
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	5,8 %

*) Kouvolan Asunnot Oy:n osakkuusyhteisö

**) Kouvola Innovation Oy:n osakkuusyhteisö

***) Väilillinen omistus (Kymsote) huomioiden 71,6%

25 tytäryhteisöä
40 osakkuusyhteisöä
3 kuntayhtymää

Päivitetty 31.12.2021

Kouvolan kaupungin konserniin kuului vuoden 2021 lopussa 25 tytäryhteisöä, jotka kaikki on yhdistelty konserniin. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin 3 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Kouvola-konserniin kuului myös 40 osakkuusyhteisöä, joista konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin konsernin kannalta olennaiset 6 yhteisöä. Konsernikaavioon on täydennetty alakonsernien osakkuusyhteisöt.

Kouvola kaupungin tytäryhteisöistä energia – ja vesi-yhtiöitä ovat 100 prosenttisesti omistettut KSS Energia Oy ja Kouvola Vesi Oy. KSS Energia Oy:n tytäryhtiöitä ovat 100 prosenttisesti omistettut KSS Lämpö Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymmi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy, Karhu Voima Oy ja 97 prosenttisesti omistettu KSS Verkko Oy.

Kouvola kaupungin 100 prosenttisesti omistama Kouvola Innovation Oy on elinkeino- ja kehitys-yhtiö. Kouvola Innovation Oy omistaa 100 prosenttisesti Kouvola Yritystilat Oy:n ja Railgate Finland Oy:n.

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä ovat Kouvola kaupungin 100 prosenttisesti omistamat Kouvola Asunnot Oy, Kiinteistö Oy Kouvola Asentajankatu 9 ja Kiinteistö Oy Päätie 19 sekä 68,1 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Madekuja 1, 58,9 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus ja 58,3 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Korianjousi. Kouvola Asunnot Oy:n tytäryhtiö on 84,1 %:n omistussuudella Asunto Oy Elopuiisto.

Muut Kouvola kaupungin tytäryhtiöt ovat 100 prosenttisesti omistettut Kouvola Teatteri Oy ja Kouvola Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy sekä 96,1 %:n omistussuudella Anjalankosken Jäähalli Oy, 87,0 %:n omistussuudella Kuusankosken Tennishalli Oy, 61,0 prosenttisesti omistettu Kaakkois-Suomen Tieto Oy, 60,0 %:n prosenttisesti omistettu Kouvola Ammattiopisto Oy ja 37,8 prosenttisesti omistettu Kouvola Hansapysäköinti Oy (äänivalta 65,7 %). Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n omistus on 71,6 %, mikäli Kymenlaakson välillinen omistus huomioidaan.

Osakkuusyhteisöjä ovat Kymenlaakson Jäte Oy (47,5 %), Kymenlaakson Orkesteri Oy (33,5 %), Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy (24,5 %), Kaakkois-Suomen Sosiaalialan Osaamiskeskus Oy (22,9 %) ja Kymenlaakson Sähkö Oy (20,7 %). Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy kautta osakkuusyhtiöitä ovat Disec Oy (24,5 %) ja Saimaa Stadiumi Oy (24,5 %). KSS Energia Oy:n kautta osakkuusyhtiö on Kymen Voima Oy (24,0 %).

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöihin kuuluvia osakkuusyhtiöitä ovat Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy (49,0 %), Asunto Oy Elimäen Napansäde (40,6 %), Kiinteistö Oy Korian Portti (39,9 %), Asunto Oy Kouvola Eväkujankaari (34,7 %), Asunto Oy Lohitie 5 (33,3 %), Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus (32,8 %), Asunto Oy Anjalantie 2 (31,3 %), Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli (30,6 %), Asunto Oy Siltapuisto 1 (30,6 %), Asunto Oy Valkealan Riihikaari (27,5 %), Anjalankosken Painotalo Oy (22,6 %) ja Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy (21,6 %).

Kouvola Innovation Oy:n kautta osakkuusyhtiö on Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1 (39,1 %). Kouvola Asunnot Oy:n kautta osakkuusyhtiöitä ovat Asunto Oy Aron-Kara 1 (48,5 %), Asunto Oy Kirkkovuorentie 2 (48,5 %), Asunto Oy Kimmelmanni (45,4 %), Asunto Oy Enärivi (40,8 %), Asunto Oy Kaipiaistensato (40,7 %), Asunto Oy Kouvola Jaalanharju (39,0 %), Asunto Oy Kataja-Haikula (34,1 %), Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio (31,0 %), Asunto Oy Huusarinmäki (30,4 %), Asunto Oy Puutarhurinjousi (29,3 %), Asunto Oy Silmuntie (27,9 %), Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo (27,9 %), Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10 (27,1 %), Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto (25,0 %), Asunto Oy Suolasenkoski (23,7 %), Asunto Oy Kasakkakara (23,1 %), Asunto Oy Rivikolkka 2 (22,0 %), Asunto Oy Anjalan Niittypuisto (21,7 %) ja Asunto Oy Naakanhovi (21,4 %).

Kuntayhtymiä ovat Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Kymenlaakson Kymenlaakson liitto (50,1 %) ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä (5,8 %).

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kouvola-konserniin kuuluu peruskaupungin lisäksi yhtiöitä ja yhteisöjä. Kuntalain mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Kaupunginhallituksen konsernijaosto (31.7.2021 asti) ja elinvoimajaosto (1.8.2021 alkaen) huolehtii käytännön konsernivalvonnan toteuttamisesta Kouvola-konsernissa, kaupungin talous ja strategia -palvelun huolehtiessa valmistelusta. Tilikaudella konsernijaosto kokoontui 6 kertaa ja elinvoimajaosto kokoontui 5 kertaa.

Kaupunginvaltuusto on asettanut vuosittaiset tavoitteet merkittävälle tytäryhtiöille. Asetettuja tavoitteita ja talouden kehitystä seurattiin osavuositarkastusten yhteydessä.

Hallintosäännön 19 §:n mukaan elinvoimajaosto vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista, nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Elinvoimajaosto 30.8.2022 ja 21.8.2022 on nimennyt Kouvolan kaupungin yhtiökokousedustajat ja ehdokkaat yhtiöiden ja yhteisöjen toimielimiin/hallituksiin valtuustokaudeksi 1.8.2021-31.5.2025. Yhtiökokousedustajiin ja ehdokkaisiin yhtiöiden ja yhteisöjen toimielimiin/hallituksiin on tämän jälkeen tehty täydennyksiä ja muutoksia elinvoimajaoston päätöksellä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 14.6.2021 päivitetyn Kouvolan kaupungin konserniohjeen sekä hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeistuksen. Ennakkokäsityksen hankkiminen on valtuutettu konserniohjeen mukaan yhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan tehtäväksi. Tavoitteena on omistajatahdon näkyminen yhtiön strategisten päätösten taustalla ja tiiviimpi yhteydenpito omistajaan myös yhtiökokousten välillä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kouvolan kaupunki on myynyt Kymenlaakson Orkesteri Oy:n osakkeita 23 kappaletta 30.3.2021 Kotkan kaupungille. Kouvola Innovation Oy on perustanut Railgate Finland Oy:n ja yhtiö on osa Kouvola Innovation –konsernia 9.4.2021 lähtien. Kouvolan kaupunki on myynyt kaikki omistamansa Tykkimäen vapaa-aikakeskus Oy:n osakkeet 29.4.2021 Kymen Seudun Osuuskaupalle. Kouvolan kaupunki on perustanut 9.6.2021 rekisteröidyn Kouvolan Ammattiopisto Oy:n yhdessä Kouvolan aikuiskoulutussäätiö sr:n kanssa. Kouvolan Ammattiopisto Oy:n päätoimialana on toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäminen ja koulutustoiminta on alkanut 1.1.2022. Kouvolan kaupunki on myynyt kaikki omistamansa Pohjois-Kymen Ympäristölaboratorio Oy:n osakkeet 30.7.2021. Pohjois-Kymen Ympäristölaboratorio Oy on kiinteistöyhtiö, joka omistaa ja hallitsee Kouvolassa Tapiontie 4:ssä sijaitsevaa kiinteistöä. Kaupunki on myynyt 10 Kaakkois-Suomen Sosiaalialan Osaamiskeskus Oy:n A-sarjan osaketta Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Kymsotelle 9.9.2021. Kouvolan Hansapysäköinti Oy:n B-sarjan osakkeita on myyty vuoden 2021 aikana 16 kappaletta. Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä on purkautunut vuonna 2021. Muutoin tilikaudella 2021 konsernirakenteessa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Yhteenveto kaupungin saamista osingoista 2018-2021

Tilikauden 2021 osingot muodostuvat pääosin KSS Energia Oy:n ja Kymenlaakson Sähkö Oy:n osingoista.

Osingot, 1000 e	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
KSS Energia Oy	5 010	5 010	8 004	8 000	8 004
Kymenlaakson Sähkö Oy	1 715	1 756	1 984	1 800	1 732
Kuntarahoitus Oyj	68	68	68	0	222
Muut	35	10	13	0	35
Yhteensä	6 828	6 844	10 069	9 800	9 993

Keskeisten konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen

KSS Energia Oy (konserni)

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2021
Sijoitetun pääoman tuotto $\geq 15\%$	Sijoitetun pääoman tuotto %	2,5 %

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2021
Omavaraisuusaste $\geq 31,5$ %	Omavaraisuusaste %	17,2 %
Osinko tilikaudelta 2021 ≥ 8 M€ (maksetaan 2022)	Maksettavan osingon määrä (euroa)	8,0 milj. euroa
Asiakastutkimusten tulosten keskiarvo $\geq 8,80$	Asiointimielikuva	8,92
Energian toimitusvarmuus sekä sähkön että lämmön osalta $\leq 0,50$	Keskeytysaika (h/asiakas)	0,51 h sähkö 0,48 h lämpö
Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät vuoden 2019 tasosta 10%/a vuoteen 2030 mennessä, mikä noudattaa Kouvolan kaupungin Hinku-tavoitteita	Päästövähennäminen (%/a)	-16,0 %
Tapaturmataajuus miljoonaa työtuntia kohden $\leq 10,5$, joka vastaa energiatoimialan viiden viimeisen vuoden keskiarvoa	Työturvallisuus	20,7

Kouvolan Asunnot Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2021
Käyttöasteen säilyttäminen yli 91 %	Käyttöaste % vuokratuloista laskettuna	90,7 %
Luottotappiot liikevaihdosta ennetään 1 %	Luottotappioiden osuus liikevaihdosta %	0,16 %
Kiinteistöluokituksen ja PTS-korjausten suunnittelu	Kiinteistöluokitus laadittu ja PTS laadittu kiinteistöistä seuraaville 10 vuodelle	Laadittu
Vastuullisuusohjelman laatiminen perustuen YK:n kestävän kehityksen kriteereihin	Vastuullisuusohjelma laadittu sisältäen 4-5 tavoitetta	Laadittu

Kouvolan Vesi Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2021
Liikevoitto ja poistot yhteensä >25 %	% liikevaihdosta	39,3 %
Omavaraisuusaste > 50 %	Omavaraisuusaste %	49,9 %
Talousveden laatu, viranomaisnäytteiden ylitykset 0 kpl / vuosi	Ylitykset kpl / vuosi	1
Vedenjakelu poikki > 12 h, 0 kpl	Yli 12 h kestäneet vedenjakeluhäiriöt kpl / vuosi	0
Vuosittain saneeratun vesi- ja jätevesiverkoston määrä prosentteina verkoston kokonaismäärästä	> 1 %	1,15 % vesijohtoverkosto 1,32 % jätevesiviemäriverkosto

Kouvola Innovation Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2021
Asiakaskontaktien määrä 1 200	Palveluita käyttäneiden tai henkilökohtaisesti kontaktoitujen määrä (kpl). Lähde: Kinnon asiakastietojärjestelmä	1 340
Seudulle perustettujen tai sijoittuneiden yritysten lukumäärän lisääminen, joista Kinnon palveluja käyttänyt, 300/150	Perustettujen/sijoittuneiden yritysten määrä (kpl). Lähde: Patentti- ja rekisterihallitus	379/119
Toiminnan kehittämisen mahdollistava taloudellinen tulos $\pm$ 0	Emoyhtiö Kouvola Innovation Oy:n tilikauden tulos $\pm$ 0	+5 882 tuhatta euroa
Asiakastyytyväisyysmittaus on tehty ja sen tulos on vähintään 3,8	Toiminnan kehittämistä ohjaava vuosittainen asiakastyytyväisyysmittaus asteikolla 1-5	4,2
Palvelusopimuksen vuositavoitteista vähintään 75 % toteutuu	Toteuma vähintään 75 %	Toteutunut

Kouvolan Teatteri Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2021
Ohjelmistossa vähintään 5 omaa tuotantoa	Omien tuotantojen lkm	6 + 2 striimattuna
Vuoden 2019 VOS-tason säilyttäminen	HTV määrä tai henkilöstökustannukset	Ei toteutunut, HTV määrä aleni
Oman pääoman säilyttäminen vähintään +150 tuhatta euron tasolla	OPO	Toteutui

Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2021
Asiakastyytyväisyyden mittaaminen	Asiakastyytyväisyyskysely, tulos vähintään 3,5 (asteikolla 1-5)	Asiakastyytyväisyys ka 4,2, mittaus toteutettu 12/2021
Palveluiden kehittäminen ja lisääminen / kumppanuussopimusten solmiminen	Väyläviraston rataoppimiskeskuksen sopimuskumppanuus ja 2 uutta asiakaskumppanuussopimusta	Ei Väyläviraston rataoppimiskeskuksen sopimuskumppanuutta Kyllä, 2 uutta asiakaskumppanuussopimusta
Digitaalisten ratkaisujen kehittäminen / verkkokoulutusten lisääminen	2 uutta verkkokoulutusta tuotantokäytössä	Kyllä, 2 uutta verkkokoulutusta käytössä
Diesel-simulaattoreiden päivitys	Uudistetut simulaattorit tuotantokäytössä 9/2021 mennessä	Kyllä, simulaattorit käyttöön 7/2021
Taloudellinen ja kannattava toiminta	Positiivinen tulos	Tappio 67 612 euroa

Kaakkois-Suomen Tieto Oy

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA 31.12.2021
Yhtiö kehittää / tuotteistaa uusia kustannustehokkaampia palveluja asiakkaidensa käyttöön	Yhtiö tarjoaa uusia asiakkaiden tarpeiden mukaisia palveluja	Windows Autopilot ja Microsoft Intune –tuotteisiin perustuva työasemahallinta- ja asennusratkaisutuote on otettu käyttöön ja sitä hyödynnetään jo mm. 2. asteen opiskelijakoneissa
Uusien edullisten laiteratkaisujen tuotteistus yhteistyössä asiakkaiden kanssa	Tuotevalikoima on laajentunut ja sisältää uusia edullisia laitteita	Thin client –laitteiden hallintaratkaisu on valmis ja käyttö on aloitettu Kymsoella
Hinnoittelu perustuu kustannuslaskentaan	Kustannuslaskentaohjelmisto on käytössä ja hinnoittelu perustuu kustannuslaskentaan	Kustannuslaskentaohjelmisto on käytettävissä, laskentamalli työstetty
Asiakastyytyväisyys tasolla 3,0	Asiakastyytyväisyysmittaukset 2 kertaa vuodessa (asteikolla 1-4)	Kesän alussa toteutetun kyselyn vastausten keskiarvo 3,28, syksyllä toteutetun kyselyn vastausten keskiarvo 3,29
Palvelupyyntöjen (SLA) vasteaika Kouvolan kaupungin osalta	Vähintään 80 % palvelupyyntöistä valmistuu määräajassa. Lisäksi Kouvolalle toimitetaan kuukausittain tarkempi erittely SLA lajeittain.	SLA-toteuma 84,27 %.

Keskeisten konserniyhtiöiden talouden toteutuminen (1 000 e)

KSS Energia Oy (konserni)	TP 2021	TP 2020	Muutos-%
Liikevaihto	176 815	153 172	+15,4
Liikevoitto/-tappio	1 248	6 805	-81,7
Tilikauden voitto/tappio	-1 113	2 926	-138,0

Kouvola Innovation Oy (konserni)	TP 2021	TP 2020	Muutos-%
Liikevaihto	4 546	5 881	-22,7
Liikevoitto/-tappio	-319	-443	+28,0
Tilikauden voitto/tappio	-391	-583	+32,9

Kouvolan Asunnot Oy	TP 2021	TP 2020	Muutos-%
Liikevaihto	23 255	23 120	+0,6
Liikevoitto/-tappio	848	1 924	-55,9
Tilikauden voitto/tappio	-88	-239	+63,2

Kouvolan Vesi Oy	TP 2021	TP 2020	Muutos-%
Liikevaihto	17 618	16 481	+6,9
Liikevoitto/-tappio	2 914	1 642	+77,5
Tilikauden voitto/tappio	608	386	+57,5

Kouvolan Teatteri Oy	TP 2021	TP 2020	Muutos-%
Liikevaihto	335	332	+0,9
Liikevoitto/-tappio	113	73	+54,8
Tilikauden voitto/tappio	113	73	+54,8

Kouvolan Rautatie. ja Aikuiskoulutus Oy	TP 2021	TP 2020	Muutos-%
Liikevaihto	1 836	579	+217,1
Liikevoitto/-tappio	-86	-472	+81,8
Tilikauden voitto/tappio	-68	-533	+87,2

Kaakkois-Suomen Tieto Oy	TP 2021	TP 2020	Muutos-%
Liikevaihto	22 429	18 081	+24,0
Liikevoitto/-tappio	765	478	+60,0
Tilikauden voitto/tappio	605	375	+61,3

1.6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Peruskaupungin talouden ja kehityksen suunta vaikuttaa merkittävästi Kouvola-konsernin taloudelliseen tulokseen myös tulevina vuosina. Kouvolan Asunnot Oy:n lähivuosien näkymät yhtiön toiminnalle ja kehittymiselle ovat neutraalit. Merkittävimmän riskin toiminnalle luo Kouvolan väestön lukumäärän lasku sekä yksityisten vuokranantajien tarjoamat asunnot. Edellä mainitut syyt edellyttävät kiinteistökannan sopeuttamista vastaamaan kysyntää sekä lisäävät kiinteistökannan peruskorjaustarvetta. Kohonneet energianhinnat ja epävarma tilanne energianhinnan kehityksessä aiheuttavat paineita vuokran korotuksille tulevina vuosina.

Kouvolan Vesi Oy:n verkoston saneeraus- ja uudisinvestointeja on tarve jatkaa tulevina vuosina, jotta talousveden toimitusvarmuus ja laatu voidaan turvata asiakkaille kaikissa tilanteissa. Investointien keskeinen tavoite on vähentää aiempina vuosina syntynyttä korjausvelkaa. Veden- ja jäteveden perus- ja käyttömaksuissa, sekä liittymismaksuissa, on huomioitava jatkossakin investointien rahoitustarve lyhyellä ja pitkällä aikavälillä tarkasteltuna.

KSS Energia konsernin liikevoittoon 2022 vaikuttaa merkittävästi osakkuusyhtiön tuotantolaitoksen noin viisi viikkoa kestänyt, työnseisauksesta johtunut käyttökatko. Maailmanpoliittinen tilanne, Venäjän vastaiset pakotteet ja vastapakotteet johtavat aivan uudenlaiseen energiamarkkinatilanteeseen, jotka eivät voi olla vaikuttamatta energialiiketoimintaan. Operatiivisen toiminnan painopisteitä ovat enenevässä määrin ilmastoneutraalit energiaratkaisut, energiatehokkuus ja kulutusjousto sekä kestävä kehitys mukainen toiminta laajemmin. Konsernin

toimintaprosessien kehittämisessä päämäärinä ovat työturvallisuuden, tuottavuuden ja kilpailukyvyn sekä asiakaskokemuksen parantaminen.

Kouvola Innovation Oy:n tehtäväkokonaisuus käsittää jatkossakin kattavat yritysneuvontapalvelut, uusien yritysten sijoittumispalvelut sekä Railgate Finland ja Hyötyvirta -yritysalueiden sekä niihin liittyvien immateriaalisten alustojen kehittämisen. Railgate Finland Oy:n varsinaisen liiketoiminnan käynnistämistä valmistellaan siten, että yhtiön toiminta voi alkaa täysimittaisesti yhtiön hallinnoitavaksi tulevan Kouvola RRT -alueen valmistumisen myötä vuoden 2023 alusta.

Kouvola Innovation Oy:n tytäryhtiö Kouvolan Yritystilat Oy vastaa jatkossakin yrityksille tarjottavien toimitilojen hallinnoinnista, kehittämisestä ja vuokraamisesta.

Kouvolan Teatteri Oy:n vuoteen 2022 vaikuttaa edelleen koronapandemia ja vuosi käynnistyi jälleen katsojamäärärajoitteista johtuvalla toimintasululla, mutta esitystoimintaa päästiin jatkamaan helmikuussa. Luonnollisestikaan yleisön tavoittaminen ei onnistu välittömästi, vaikka rajoitukset purkaantuivat, vaan pandemian vaikutukset ulottuvat ainakin koko kevätkauteen niin ryhmämyynnin kuin kaupunkiyhteisönkin osalta. Kouvolan Teatteri on saanut valtion koronatukea myös vuonna 2021, josta osa on jaksotettu vuoden 2022 menetyksiin.

Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy:n jatkuvuuden ja koulutustuotteiden kehittämisessä on keskeistä koulutuksien laadun varmistaminen sekä varautuminen verkossa tapahtuvan koulutuksen haasteisiin. Yhtiö on parantanut toimintaedellytyksiä kehittämällä oppimisympäristöjä, kuten kuljettajasimulaattoreita. Suomen valtion satsaukset radan infrahankkeisiin tuovat vakautta toimintaan.

Kaakkois-Suomen Tieto Oy:llä on vahva asema Kymenlaaksossa maakunnallisena toimijana, joka kykenee palvelemaan asiakkaitaan myös valtakunnallisesti. Riskinä Kaakkois-Suomen Tieto näkee hyvinvointialueiden valmistelussa mahdolliset lakisääteiset keskitetyt ICT-palvelut ja niiden käyttövelvollisuudet tulevilla hyvinvointialueilla.

Kouvolan Ammattiopisto Oy:n varsinainen toiminta alkoi 1.1.2022. Yhtiöön siirrettiin 1.1.2022 alkaen Kouvolan Seudun Ammattiopiston ja Kouvolan Aikuiskoulutussäätiö Taitajan koulutustoiminta. Samalla siirtyi molempien yhteisöjen työntekijät liikkeenluovutuksen ehdoin uuden yhtiön palvelukseen. Yhtiön tavoitteena on tarjota monipuolista ja laadukasta koulutusta ja palveluja opiskelijoille sekä alueen työelämälle. Vuoden 2022 aikana luodaan yhtiölle yhteisiä toimintatapoja ja -prosesseja sekä yhteistä organisaatiokulttuuria.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, asetetut tavoitteet saavutetaan, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut Kouvolan kaupungin konserniohjeen sekä hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeistuksen sekä omistajapoliittiset linjaukset. Konserniohjeet on päivitetty voimassa olevan kuntalain ja Kuntaliiton konserniohjausta koskevien suositusten mukaiseksi. Uusittu konserniohje sekä hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeistus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.8.2018 ja päivitys ohjeistukseen on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.6.2021. Kaupunkikonsernin tilintarkastaja BDO Oy:n suorittamaan tilintarkastukseen 2020 on sisällynyt konserniohjeen tarkastus. Tilintarkastajan mukaan konserniohjeet vastaavat kuntalakia ja kaupungin hallintosääntöä ja noudattavat Kuntaliiton konserniohjeesta annettua suositusta. Omistajapoliittisten linjausten päivitys on ajankohtaista kuluvalle valtuustokaudella.

Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa

Kuntalain mukaan kaupunginvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernivalvonnasta ja konserniohjauksen järjestämisestä vastaa konsernijohto (kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja ja kehitysjohtaja). Konsernivalvonnan käytännön toteuttamisesta huolehtii konsernijaosto 31.7.2021 asti ja elinvoimajaosto 1.8.2021 lukien. Kouvola-konserniin kuuluvat tytäryhtiöt noudattavat toiminnassaan kaupunginvaltuuston vahvistamia ohjeita. Tavoitteena on yhtenäinen toimintatapa konserniin kuuluvissa yhtiöissä, omistajatahdon näkyminen yhteisön strategisten päätösten taustalla ja tiiviimpi yhteydenpito omistajaan myös yhtiökokousten välillä. Omistajaohjausta on kehitetty tilikauden aikana.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Elinvoimajaoston tehtävänä on nimetä kaupungin ehdokkaat yhtiöiden toimielimiin sekä nimetä yhtiökokousedustajat. Pääsääntöisesti ehdokkaat on nimetty valtuustokaudeksi. Elinvoimajaosto on antanut toimiohjeita kaupungin yhtiökokousedustajille. Yhtiökokouksissa on valittu toimielinten jäsenet vuosittain. Kaupunginvaltuuston vahvistamat konserniohje sekä hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeistus sekä omistajapolitiittiset linjaukset on tarkoitettu ohjeeksi kaupungin päätöksentekijöille ja henkilöstölle, tytär- ja osakkuusyhteisöille sekä kuntayhtymille tulevien yksittäisten päätösten tueksi. Elinvoimajaosto on seurannut konserniohjeen noudattamista muun muassa hallituksen jäsen ehdokkaiden nimeämisen osalta syksyllä 2021. Kaupungin tytäryhtiöiden hallituksen jäsenille on tarjottu koulutusta sekä kaupungin että yhtiöiden toimesta. Elinvoimajaosto on hyväksynyt joulukuussa 2021 ohjeen Kouvolan kaupungin tytäryhtiöille kokous- ja matkustuskäytänteistä, kestitsemisistä ja kaupungin edustajan läsnäolosta muissa kuin virallisissa kokouksissa.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Merkittävälle konserniyhteisöille on asetettu yhteisökohtaiset tavoitteet. Taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita sekä hallinnon ja toiminnan tilaa on seurattu vähintään kaupungin osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Konsernitilinpäätöksen laadintaa on sähköistetty ja yhteisöt syöttivät tilinpäätöstietonsa itse konsernitilinpäätös ohjelmaan. Merkittävien konserniyhteisöjen johtajia on kuultu kaupunginhallituksessa ja konsernijaostossa kuluneen vuoden aikana. Konserniohjeessa konsernijohto on edellyttänyt merkittävien taloudellisten ratkaisujen hyväksyttämistä etukäteen. Vastuu konsernijohtoon ennakokäsityksen hankkimisesta on konserniohjeen mukaan toimitusjohtajalla ja tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajalla.

Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat

Konserniohjeen mukaisesti konserniin kuuluvat yhteisöt voivat selvittää tukipalveluja hankkiessaan konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden, jotta päästään kaupunkikonsernin kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun. Tukipalveluita voivat olla esimerkiksi hallinto-, taloushallinto-, tietohallinto-, ICT-, laki-, henkilöstö-, hankinta-, materiaali-, ateria- ja toimitila- sekä kiinteistöpalvelut. Kaupunginhallitus on elokuussa 2021 päättänyt, että kaupungin tytäryhtiöiden tulee selvittää konserniohjeen mukaisesti hankintalain soveltaminen. Yhtiöissä tulee varmistaa, että hankintoja koskevat prosessit ja hankintaohjeistus on ajantasainen. Asia tulee käsitellä yhtiön hallituksessa ja toimittaa tästä tieto omistajaohjaukseen. Elinvoimajaosto käy läpi keskeisten tytäryhtiöiden hankintaohjeet.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konserniyhteisöjen riskienhallinta tulee järjestää noudattaen soveltuvien osin kaupunginhallituksen hyväksymiä riskienhallintalinjauksia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisvastuu on

yhteisön hallituksella. Yhteisön hallitus vastaa myös omaisuuden vakuuttamisesta. Konserniyhteisöjen riskienhallinnan toteuttamista on seurattu. Keskeisten konserniyhteisöjen riskien arviointi- ja seurantadokumentit on käyty läpi elinvoimajaostossa kaupungin talousarvion valmistelun yhteydessä. Kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti elinvoimajaosto on päättänyt joulukuussa 2021, että keskeisiltä tytäryhtiöiltä pyydetään vuosittain yhtiön hallituksen vahvistama yhteenveto yhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta sekä riskienhallintaohjeistus. Elinvoimajaosto tulee käsittelemään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yhteenvedot sekä ohjeet ja arvioi tytäryhtiöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa vuosittain.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma, 1 000 e	2021	2020
Toimintatuotot	521 445	450 343
Toimintakulut	-1 036 232	-942 895
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 937	4 003
Toimintakate	-511 850	-488 549
Verotulot	369 310	353 191
Valtionosuudet	194 648	214 969
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	376	367
Muut rahoitustuotot	4 464	2 267
Korkokulut	-4 780	-5 146
Muut rahoituskulut	-433	-979
Rahoitustuotot ja -kulut	-374	-3 492
Vuosikate	51 734	76 118
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-48 672	-43 262
Omistuksen eliminointierot	13	8
Arvonalentumiset	-2 689	-2 556
Poistot ja arvonalentumiset	-51 348	-45 810
Tilikauden tulos	386	30 308
Tilikauden verot	-2 862	-3 304
Laskennalliset verot	-65	-13
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-772	-103
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 313	26 888
Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	50,3	47,8
Vuosikate/Poistot, %	100,7	166,1
Vuosikate, euroa/asukas	643	937
Asukasmäärä	80 483	81 216

Konsernituloslaskelmalla liitetietoineen osoitetaan kuntakonsernin tulorahoituksen riittävyys ja toiminnan taloudellinen tulos. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tuloksen, kun siitä on vähennetty konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosuudet.

Konsernin toimintatuotot olivat 521,4 milj. euroa. Toimintatuottojen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 71 milj. euroa. Toimintakulut olivat 1 036 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen

verrattuna 93 milj. euroa, eli 9,9 %. Toimintatuotot kattoivat noin 50,3 % toimintakuluista. Osuus osakkuusyhteisöjen tilikauden tuloksista oli 2,9 milj. euroa eli 1,1 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Suurimmat osakkuusyhteisöjen tuloksien osuudet muodostuivat Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy:n 0,9 milj. euroa, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy 0,8 milj. euroa, Kymenlaakson Jäte Oy:n 0,7 milj. euroa ja Kymenlaakson Sähkö Oy:n 0,6 milj. euroa osuuksista. Konsernin toimintakatteeksi muodostui –511,9 milj. euroa, joka on edellisvuoden toimintakatetta 4,8 % huonompi.

Toimintakuluihin sisältyvä henkilöstökulujen määrä oli 354,6 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen oli 19,2 milj. euroa. Konsernissa palveluja ostettiin 437,4 milj. eurolla eli 56,2 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Konsernin rahoitustuotot olivat 4,8 milj. euroa. Rahoituskulut olivat yhteensä 5,2 milj. euroa, 0,9 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Konsernin rahoituskulut olivat 2,6 milj. euroa enemmän kuin kaupungin rahoituskulut.

Vuosikate oli 51,7 milj. euroa ja se heikkeni edellisestä vuodesta 24,4 milj. eurolla. Vuosikate oli 100,7 % poistoista, edellisvuonna 166,1 %. Asukasta kohden laskettuna vuosikate oli 643 euroa.

Vuosikatteen ja poistojen suhde on yksi uusista kuntalain 118 §:n mukaisista kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa käytettävistä tunnusluvuista vuodesta 2022 lähtien koskien vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätöksiä. Tämän tunnusluvun mukaan kunta on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, jos tunnusluvun arvo on alle 80 %.

Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 51,3 milj. euroa. Poistoja kirjattiin 5,4 milj. euroa enemmän ja arvonalentumisia 0,1 milj. euroa enemmän kuin edellisvuoden konsernitilinpäätöksessä. Konsernin arvonalentumiset yhteensä 2,7 milj. euroa muodostuivat pääosin Kouvolan kaupungin kirjauksista. Olennaisia omistuksen eliminointieroja ei kirjattu.

Konsernin tilikauden tulos oli 0,4 milj. euroa, joka on 29,9 milj. euroa huonompi kuin edellisenä vuotena. Tilikauden verojen, laskennallisten verojen ja vähemmistöosuuksien jälkeen konsernin tilikauden alijäämäksi muodostui 3,3 milj. euroa. Kouvolan kaupungin tilikauden tulokseksi muodostui 1,8 milj. euroa ja ylijäämäksi 2,0 milj. euroa. Konsernitulos muodostuu pääosin peruskaupungin tuloksesta. Kaupungin tilikauden ylijäämästä huolimatta konserni kääntyi alijäämäiseksi. Konsernin alijäämään vaikutti muun muassa kaupungin tilinpäätöksessä purettu Kymsoten alijäämän kattamisvaraus 4,8 milj. euroa, joka konsernin sisäisenä eränä tuli konsernitilinpäätöskirjauksissa perua. Lisäksi konserniyhtiöiden tilikauden tulokset yhteensä olivat edellisvuotta pienemmät.

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot / toimintakulut, %

$$= 100 * \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut}$$

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista, %

$$= 100 * \text{vuosikate} / (\text{suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset})$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen

keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista poistonalaisten investointien tasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Vuosikatteen ja poistojen suhde on myös yksi kuntalain 118 §:n mukaisista kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa käytettävistä tunnusluvuista. Tämän tunnusluvun mukaan kunta on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, jos tunnusluvun arvo on alle 80 %. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate, euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kaupunkikonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Mm. konsernin koko vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Konsernin rahoituslaskelma, 1 000 e	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	51 734	76 118
Tilikauden verot	-2 862	-3 304
Tulorahoituksen korjauserät	-2 655	-2 578
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-115 735	-110 372
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 016	2 311
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 570	19 455
Toiminnan ja investointien rahavirta	-49 933	-18 370
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-24	-9
Antolainasaamisten vähennykset	247	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	58 720	71 105
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46 075	-40 287
Lyhytaikaisten lainojen muutos	34 200	-37 907
Oman pääoman muutokset	681	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-5	21
Vaihto-omaisuuden muutos	-853	-3 025
Saamisten muutos	-59 071	2 565
Korottomien velkojen muutos	48 778	-1 904
Rahoituksen rahavirta	36 599	-9 441
Rahavarojen muutos	-13 334	-27 812
Rahavarat 31.12.	63 014	76 348
Rahavarat 1.1.	76 348	104 160
Rahavarojen muutos	-13 334	-27 812

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 e	-183 546	-124 341
Investointien tulorahoitus, %	45,5	70,4
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,2
Kassan riittävyys, pv	19	25

Konsernin rahoituslaskelma laaditaan samoilla periaatteilla kuin kaupungin rahoituslaskelma ja se osoittaa kuinka paljon investointeihin ja lainanlyhennyksiin tarvitaan ulkoista pääomarahoitusta konsernin tulorahoituksen lisäksi. Rahoituslaskelma laaditaan konsernituloslaskelman ja taseen sekä niitä täydentävien liitetietojen perusteella. Ennen konsernin rahoituslaskelman laadintaa, edellä mainituista laskelmista on tehty sisäisten erien eliminointi- ja yhdistelykirjaukset. Konsernin rahoituslaskelmassa esitetään, kuten konsernituloslaskelmassa ja taseessa, ainoastaan ne erät, jotka ovat syntyneet konsernin ulkopuolisten kanssa.

Konsernin toiminnan rahavirta toteutui 46,2 milj. eurona ja 24,0 milj. euroa edellistä vuotta pienempänä. Tilikauden veroja maksettiin 2,9 milj. euroa eli 0,4 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Tulorahoituksen korjauserien toteutuma oli -2,7 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauserillä vuosikatetta oikaistaan kaupunkikonsernin saamien pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen ja -tappioiden, osakkuusyhteisöjen tulososuuksien, osakkuusyhteisöiltä saatujen osinkojen sekä pakollisten varausten muutosten osalta.

Konsernin rahoituslaskelman investoinnit muodostuivat pysyvien vastaavien investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä luovutustuloista. Konsernin investointimenot olivat 115,7 milj. euroa eli 5,4 milj. euroa suuremmat kuin edellisellä tilikaudella. Investointimenojen rahoitusosuuksia kertyi 2,0 milj. euroa ja pysyvien vastaavien luovutustuloja 17,6 milj. euroa. Rahoitusosuuksia ja luovutustuloja kertyi 2,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä tilikaudella. Nettoinvestoinnit ilman käyttötalouden myyntivoittoja ja -tappioita olivat 97,2 milj. euroa, joka oli 8,4 milj. euroa edellistä tilikautta enemmän. Investointien rahavirta oli 49,9 milj. euroa negatiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirran erotuksena laskettu rahavirta oli tilikaudella 49,9 milj. euroa negatiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta oli tilinpäätöshetkellä yhteensä -183,5 milj. euroa eli omarahoitusvaatimus ei täyttynyt. Tulorahoituksen riittävyyttä kuvaava investointien tulorahoitusprosentti oli 45,5 %.

Rahoituksen nettorahavirta toteutui 36,6 milj. euroa positiivisena. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 58,7 milj. euroa eli 12,4 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä tilikaudella ja niitä lyhennettiin 46,1 milj. eurolla. Pitkäaikaisten lainojen muutos oli 12,6 milj. euroa. Konsernin lyhytaikaisten lainojen muutos oli -34,2 milj. euroa. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate tilinpäätöksessä oli 0,8 eli heikko. Edellisvuonna konsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,2 eli tyydyttävä. Konsernitilinpäätöksen laskennallista lainanhoitokatetta käytetään yhtenä uutena tunnuslukuna kuntalain 118 §:n mukaisessa kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa vuodesta 2022 lähtien koskien vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätöksiä. Kuntalain 118 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Toiminnan, investointien sekä rahoituksen rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos muodostui 13,3 milj. euroa negatiiviseksi. Konsernin rahavarat tilikauden lopussa olivat 63,0 milj. euroa. Konsernin rahavaroilla voitiin kattaa 19 päivän kassasta maksut.

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja

kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omahankituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainahoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluvun arvo on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys, pv

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Konsernitase, 1 000 e	2021	2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	892 547	845 747
Aineettomat hyödykkeet	11 832	13 452
Aineettomat oikeudet	8 276	5 663
Muut pitkävaikutteiset menot	2 205	2 342
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	941	3 568
Konserniliikearvo	409	1 879
Aineelliset hyödykkeet	772 476	731 009
Maa- ja vesialueet	89 703	88 568
Rakennukset	295 199	307 953
Kiinteät rakenteet ja laitteet	195 425	188 530
Koneet ja kalusto	22 186	22 290
Muut aineelliset hyödykkeet	64 848	49 765
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	105 115	73 903
Sijoitukset	108 239	101 286
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	45 182	44 570
Muut osakkeet ja osuudet	57 700	51 137
Muut lainasaamiset	5 174	5 421
Muut saamiset	182	158
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 724	3 364
VAIHTUVAT VASTAAVAT	218 705	171 965
Vaihto-omaisuus	8 854	8 001
Aineet ja tarvikkeet	2 173	1 918
Keskeneräiset tuotteet	5 469	5 439
Muu vaihto-omaisuus	1 213	644
Saamiset	146 837	87 616
Pitkäaikaiset saamiset	25 791	13 995
Lyhytaikaiset saamiset	121 046	73 622
Rahoitusarvopaperit	39 684	37 909
Osakkeet ja osuudet	8 975	9 529
Muut arvopaperit	30 708	28 380
Rahat ja pankkisaamiset	23 330	38 439
VASTAAVAA	1 114 975	1 021 076

Konsernitase, 1 000 e	2021	2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	350 042	353 748
Peruspääoma	285 681	285 681
Arvonkorotusrahasto	0	387
Muut omat rahastot	667	673
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	67 007	40 119
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 313	26 888
VÄHEMMISTÖOSUUDET	4 128	2 642
PAKOLLISET VARAUKSET	2 683	2 760
Muut pakolliset varaukset	2 683	2 760
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 971	3 616
VIERAS PÄÄOMA	754 151	658 311
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	429 350	426 644
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	47 988	45 792
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	99 494	55 356
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	177 319	130 519
VASTATTAVAA	1 114 975	1 021 076

Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	31,9	35,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	68,9	64,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 e	63 694	67 007
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	791	825
Lainakanta 31.12., 1 000 e	528 844	482 000
Lainakanta 31.12./asukas	6 571	5 935
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 e	588 575	524 223
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	7 313	6 455
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	5 174	5 421
Asukasmäärä	80 483	81 216

Konsernitase sisältää konsernin omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan ja osoittaa konsernin varat ja velat sekä vastuut ulkopuolisille. Konsernitase osoittaa konsernin oman pääoman sen jälkeen, kun siitä on vähennetty konserniyhteisöjen väliset keskinäiset saamiset ja velat, konserniyhteisöjen sisäiset katteet ja keskinäinen osakeomistus, erotettu ulkopuolisten omistus vähemmistöosuudeksi, ja osakkuusyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitoista tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konsernitaseeseen.

Konsernitaseen loppusumma oli 1 115,0 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen nähden on 93,9 milj. euroa.

Konsernitaseen vastaavista noin 80 % muodostuu pysyvien vastaavien hyödykkeistä (892,5 milj. euroa). Pysyvät vastaavat kasvoivat 46,8 milj. euroa tilikauden aikana. Merkittävin erä on aineelliset hyödykkeet, 772,5 milj. euroa, joista rakennuksia oli 295,2 milj. euroa. Osakkuusyhteisöosuudet sekä osakkeet ja osuudet kasvoivat edellisestä vuodesta yhteensä 0,6 milj. euroa. Muut osakkeet ja osuudet kasvoivat 6,6 milj. euroa. Pysyvien vastaavien muut lainasaamiset olivat 5,2 milj. euroa ollen edellisvuoden tasolla. Konsernin lyhyt- ja pitkäaikaiset saamiset olivat yhteensä 146,8 milj. euroa ja lisäystä edelliseen vuoteen oli 59,2 milj. euroa. Konsernin rahat ja pankkisaamiset olivat 23,3 milj. euroa ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 15,1 milj. euroa.

Konsernin oma pääoma oli 350,0 milj. euroa eli 31,4 % taseen loppusummasta. Edellisten tilikausien ylijäämä oli 67,0 milj. euroa. Muut omat rahastot 667 milj. euroa osalta ei oleellista muutosta tilikaudella. Konsernin tilikauden alijäämäksi muodostui 3,3 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää oli yhteensä 63,7 milj. euroa eli 791 euroa asukasta kohti. Konsernin omavaraisuusaste oli 31,9 %.

Vieras pääoma oli yhteensä 754,2 milj. euroa, joka oli 67,6 % taseen loppusummasta. Konsernin lainat ja vuokravastuut olivat 588,6 milj. euroa eli 7 313 euroa asukasta kohti. Pitkäaikaista vierasta pääomaa oli 477,3 milj. euroa ja lyhytaikaista vierasta pääomaa oli 276,8 milj. euroa. Vierasta pääomaa oli 95,8 milj. euroa enemmän kuin edellisellä tilikaudella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 68,9 %.

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa kuinka paljon konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/asukas osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Konsernin lainakanta 31.12.

$$= \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{muut velat})$$

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lyhennettyä konsernikaavaa käytettäessä konsernin lainakanta muodostuu korollisen vieraan pääoman eristä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä saadaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokra-vastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

$$= \text{sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Kaupungin tilikauden tulos on 1 757 153,91 euroa ylijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan investointeihin liittyvää poistoeroa 217 232,89 euroa
- siirretään tilikauden ylijäämä 1 974 386,80 euroa taseen oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamisessa. Kuntalain 110.3 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää.

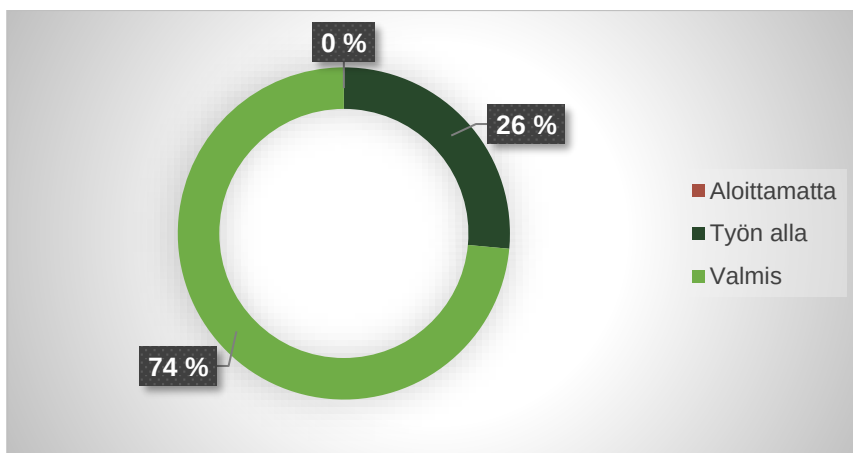
Kouvolan kaupungilla ei ole kertynyttä alijäämää vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Vuoden 2021 tilinpäätöksen jälkeen kaupungilla on 19,9 milj. euroa kertynyttä ylijäämää, ja kun siihen huomioidaan tuloksenkäsittelyerät (1,2 milj. euroa), on tämä yhteissumma 21,1 milj. euroa. Näin ollen kaupungilla ei ole kuntalain mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Valtuusto päättää kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden tavoitteista, jotka johdetaan kaupunkistrategiasta ja strategian toteuttamisohjelmista. Tavoitteiden toteutumista seurataan kaupunkistrategian päämäärien ja toimielinten mukaan. Tässä tilinpäätöksessä raportoidaan toimielinten valtuuston nähden sitovat tavoitteet, jotka esitettiin vuoden 2021 talousarviossa. Kaupungin palvelujen tavoitteet näkyvät kunkin vuoden käyttösuunnitelmissa, joita raportoidaan osavuositarkastusten yhteydessä.

Kouvolan talousarviossa 2021 asetettiin 34 valtuustoon nähden sitovaa tavoitetta. Kokonaan aloittamatta vuoden loppuun mennessä ei jäänyt yhtään tavoitetta (0 %). Työn alla on edelleen 9 tavoitetta (n. 26 %). Vuonna 2021 valmiiksi saatuja tavoitteita oli kuitenkin 25 kappaletta (n. 74 %), mikä on vuoden 2020 toteutuman tasolla ja parhaita tuloksia koko uuden Kouvolan aikana. Tavoitteiden määrän kiteytyminen ja parantunut toteutumaprosentti kertovat myös paremmin asetetuista tavoitteista.

2.1.1.1 Sitovien tavoitteiden toteutumien

Vuonna 2021 toimielinten sitovat tavoitteet toteuttivat kaupunkistrategiaa melko tasapainoisesti: Tavoitteita asetettiin Hyvinvoinnin kasvua koskien 9 kpl, Elinvoiman kasvua koskien 7 kpl, Statuksen kasvuun 5 kpl ja Sisäisen toiminnan kehittämiseen 13 kpl. Hyvinvoinnin kasvattaminen kohdistui laajoihin hyvinvointitavoitteisiin: paras lähikulttuuri, palvelujen vaivaton saanti ja ennaltaehkäisevät palvelut; lisäksi kaupungin puhtauden kasvuun: hiilineutraalinen kaupunki 2040, eheä yhdyskunta- ja taajamarakenne, resurssitehokkuus, monimuotoiset luontoympäristöt sekä rakentamisen energiatehokkuus. Statuksen kasvu kohdistui strategiatavoitteisiin Euroopan turvallisimman kaupunki, asukkaat voimavarana, ja Kouvolan kartalle. Elinvoiman kasvu kohdistui Kouvolalle tärkeisiin elinvoimatavoitteisiin: logistinen keskus, törmäyttävä korkeakoulu, ammattitaitoinen työvoima, helppo arki sekä omaleimaiset alueet ja kylät pitkin kaupunkia.

Sisäisen toiminnan kehittämistä koskevat tavoitteet kohdistuivat strategiatavoitteisiin uudet toimintatavat, hallittu ja vakaa talous sekä osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen. Sisäisen toiminnan kehittämistavoitteiden osuus sitovista tavoitteista oli 38 % vastaavan luvun ollessa aiempina vuosina 44 % (v. 2020) ja 51 % (v. 2019). Suunta osoittaa tietoisuutta siitä, että emme kehitä vain omia toimintatapojamme vaan laajemmin kaupungin elinvoimaa, hyvinvointia ja tunnettuutta. On tärkeää kehittää kaupunkilaisille tarjottavia palveluita, yhteistä ympäristöä ja uudenlaista toimintakulttuuria verkostona ja kumppanuudessa asukkaiden kanssa.

Suunnitelmakauden tavoitteet

Johtoryhmä on asettanut tavoitteet suunnittelukaudelle kaupunkistrategian mittarien osalta. Nämä on esitetty ja raportoitu alla olevassa taulukossa. Taulukossa lähtöarvo on viimeisimmässä kaupunkistrategiassa julkaistu alkutilanteen käytettävissä ollut. Taulukossa tavoitearvo on suunnitelmakauden (2020-2022) viimeisen vuoden 2022 tavoite. Mittarien lähdemerkintä on mainittu taulukon alla, mikäli tieto ei ole kaupungin oma. Keskimmäisessä sarakkeessa on toteutuma, eli tilinpäätöksessä 12/2021 viimeisin saatavilla ollut toteutuma ja sen mittausajankohta.

Taloussuunnittelukauden tavoite						
Strategian tavoitteet suunnittelukaudella etenevät: asukasmäärä, elinvoima, hyvinvointi ja status kasvavat.						
Mittarit						
Yritysilmapiiri (sijoitus ¹)	Lähtöarvo 2/2017	24/25	Toteuma 12/2021	24/25	Tavoitearvo 12/2022	15/25
Kaupungin hankintojen paikallisuusaste (% ²)	Lähtöarvo 12/2017	38,6	Toteuma 12/2020	52,4	Tavoitearvo 12/2022	47,5
Työllisyysaste (% ³)	Lähtöarvo 12/2016	65	Toteuma 12/2019	68,8	Tavoitearvo 12/2022	67,5
Työttömyysaste (% ⁴)	Lähtöarvo 12/2017	13,8	Toteuma 12/2021	11,7	Tavoitearvo 12/2022	9,5
Väestö (asukasmäärä)	Lähtöarvo 12/2017	84 196	Toteuma 12/2021	80 483*	Tavoitearvo 12/2022	86 000
Lapsiperheet (kpl ⁵)	Lähtöarvo 12/2017	7 745	Toteuma 12/2020	7 151	Tavoitearvo 12/2022	8 300
Joukkoliikenteen nousujen määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2017	1 226 342	Toteuma 12/2021	888 472	Tavoitearvo 12/2022	1 370 000
Asukastyytyväisyys (sijoitus ⁶)	Lähtöarvo 12/2017	5/8	Toteuma 12/2017	5/8	Tavoitearvo 12/2022	4/8
Muuttohalukkuus (sijoitus ⁷)	Lähtöarvo 3/2018	32/37	Toteuma 12/2020	51/61	Tavoitearvo 12/2022	35/61

1) sijoitus tutkimuksessa mukana olevien seutukuntien joukossa, EK Kuntarating

2) hankinnat toimijoilta, joiden kotipaikka on Kouvola

3) 18-64 -vuotiaiden työllisten osuus saman ikäisestä väestöstä, Tilastokeskus

4) osuus työvoimasta, Tilastokeskus

5) perheet, joissa alle 18-v lapsia, Tilastokeskus

6) sijoitus Kouvolan vertailukuntien joukossa, asukkaiden tyytyväisyys kunnallisiin palveluihin, EPSI Rating

7) sijoitus tutkimuksessa mukana olevien kuntien joukossa, vuoteen 2018 mukana oli 37 kuntaa ja 61 kuntaa vuodesta 2020, Taloustutkimus

* väestön ennakkotieto

Konsernijohtoon tavoitteiden toteumat on esitetty informatiivisena.

Konsernijohtoon asetetut tavoitteet	TA 2021	TP 2021
Konsernijohtoon raportoitava valtuustolle, krt/v	4	3
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %	48,5	50,3
Konsernin vuosikate poistoista, %	162,0	100,7
Konsernin vuosikate, euroa/asukas	700	643
Konsernin yli-/alijäämä, euroa/asukas	670	791
Konsernin omavaraisuusaste, %	34,0	31,9
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,0	68,9
Konsernin lainamäärä, euroa/asukas	6 050	6 571

2.2 Käyttötalousosan toteutuminen

2.2.1 Yhteistoiminta

Toiminnan kuvaus

Yhteistoiminta sisältää sosiaali- ja terveystalouden ostot Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymältä (Kymsote) sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset. Lisäksi kyseinen kohta sisältää muita vähäisempiä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannuksia.

Toimintaympäristön muutos

Erikoissairaanhoidossa hoitoon pääsyajat ovat edelleen pitkittyneet vuonna 2021. Ensihoidon ja päivystyksen tehtävä ja käyntimäärät olivat korkeat. Operatiivisten osastojen kuormitus oli päivystyspotilaiden suuren määrän takia korkea. Rokotustoiminta oli vilkasta vuonna 2021. Perusterveydenhuollon vuodeosasto ja erityispalveluissa osastojen kuormitusaste oli korkea. Suun terveydenhuollossa hoitotakuun suhteen määräaika hoitoarvioon pääsyssä toteutui, mutta jonotusaika kiireettömään jatkohoitoon oli edelleen pitkä.

Psykososiaalisten ja kehityksellisten palveluiden palveluketjun asiakastarpeen muutoksessa näkyi koronapandemian vaikutus lähes kaikkien palveluiden osalta korkeampana. Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteutuma oli edelleen kuntayhtymän tasolla korkealla, mutta alittaa viime vuoden vastaavan ajan. Lasten, nuorten ja perheiden palvelussa palvelurakenteen muutoksella oli kyetty ainoastaan hidastamaan negatiivista kehitystä, joka johtuu sosiaalihuollon ja lastensuojelutarpeen kasvusta. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa jatkettiin vuonna 2020 syntyntä palveluvelan purkua. Erikoissairaanhoidon lasten psykiatrian ja -neurologian asiakasmäärät olivat kasvussa. Mielenterveys ja päihdepalveluiden käyttö oli kasvanut viime vuoden lievän Koronasta johtuneen notkahduksen jälkeen, mutta palveluihin pääsy ja hoitotakuun turvaaminen on voitu varmistaa.

Koti-, asumis- ja hoivapalveluketjun osalta oli merkittävää se, että sairaalasta jatkohoitopaikkaa odottavien määrä oli edelleen suuri. Hoito- ja palveluketjun sujumisen varmistamiseksi jouduttiinkin ostamaan ylimääräisiä tehostetun palveluasumisen paikkoja, mikä vaikutti myös suunnitelman mukaiseen palvelurakennemuutokseen. Kotihoidossa oli edelleen haasteena ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja korkeat sairauspoissaolot. Kotihoidon lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on jouduttu käyttämään Sarastia-rekryn vuokratyövoimaa suunniteltua enemmän.

Kokonaisuutena Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän (Kymsote) toimintavuosi on ollut poikkeuksellinen koronapandemiasta johtuen. Terveystalouden henkilöstöä on siirretty kiireellisiin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Vuoden 2021 aikana aloitettiin tulevan

hyvinvointialueen valmistelut. Kymsoten palveluketjuissa asiakaskontaktit on pyritty mahdollisuuksien mukaan hoitamaan etäyhteyksien kautta rajoitteiden aikana.

Kouvolan kaupungin viranhaltijat ovat osallistuneet maakunnallinen hyvinvointisuunnitelman kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn ja tavoitteiden jalkautukseen ja maakunnallisen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointisuunnitelman seurantaan ja jalkautukseen. Ikäihmisten alueellinen hyvinvointisuunnitelma valmistui.

Omistajakuntien ja kuntayhtymän yhteinen kuntajohtajien neuvottelukunta on kokoontunut kuukausittain vuoden aikana. Neuvottelukunnan kokouksissa raportoidaan kuntayhtymän toiminnan ja talouden toteutumasta. Kuntajohtajien kokouksissa raportoitii toiminnan ja talouden toteutumasta omistajakuntien edustajille. Kymsoten ja omistajakuntien yhteistyökokouksissa käsiteltiin toiminnan toteutumista sekä sovittiin tarvittavista valmisteluvastuista sekä valmistelun vastuuhenkilöistä. Lisäksi yhteistyökokouksissa tarkennettiin Kymsoten omistajakunnille toimittamaa kuukausiraportin toteutumaa. Talouden ja toiminnan osalta oli tärkeää saada Kymsotelta tarkemmin alatasoille kohdentuvaa talouden raportointia sekä ennustetta toimintavuoden toteutuman osalta.

Riskianalyysi

Toimintavuoden 2021 aikana Kymsote on ajanut kiireettömän hoidon minimiin maaliskuulta 2020 alkaen. Kouvolassa sijaitseva hyvinvointipiste Virtaamo on ollut suljettuna keväästä 2020 lukien henkilökunnan siirtyessä pandemian johdosta kiireellisiin terveyden- ja sairaanhoidon tehtäviin (ml. Pohjois-Kymen sairaalan päivystyksen yhteyteen avattu infektiovastaanotto). Koronapandemian vaatimat lisäresurssoinnit ovat johtaneet kiireettömän hoidon viivästymiseen ja esim. erikoissairanhoidossa hoitotakuutilanne on vaikeutunut vuoden 2021 aikana. Kiireettömän hoidon viivästyminen on kasvattanut hoitovelkaa tuleville vuosille.

Koronapandemian lyhytaikaisena vaikutuksena on nähtävissä koronan aiheuttamat poikkeusjärjestelyt, joiden johdosta terveydenhuollon henkilöstöä on siirtynyt kriittisempiin tehtäviin, jolloin henkilöstön kuormitus on lisääntynyt ja asiakkaiden palveluita siirrettiin ensin syksyyn ja edelleen rajoitteiden jatkuessa toimintavuodelle 2022. Palveluissa on nähtävissä asiakkaiden palvelutarpeen kasvu sekä asiakkaiden määrässä, että tilanteiden kriisiytymisenä. Poikkeusolosuhteet ovat lisänneet ihmisten taloudellista, sosiaalista ja terveydellistä eriarvoisuutta kaikissa sosiaali- ja terveystaloudissa.

Talous

Kymsoten tilikauden 2021 tulos on 9,7 milj. euroa ylijäämäinen. Kouvolan kaupunki on purkanut edellisvuonna tehtyä alijäämän kattamisvarausta 4,8 milj. euroa. Kymsoten kumulatiivinen alijäämä on 19,6 milj. euroa.

Kuntayhtymän tuloslaskelman mukaan toimintatuottojen kertymä on 848 milj. euroa (eli 78 milj. euroa suunniteltua enemmän). Kuntayhtymän toimintatuottoihin on kirjattu noin 30,7 milj. euroa valtionavustuksia Covid19 –pandemiaan liittyen. Palvelusopimuslaskutus toteutui 23,6 milj. euroa korkeampana (349,1 milj. euroa).

Kuntayhtymän toimintakulujen toteutuma on ollut 830,8 milj. euroa (toteutuma suhteessa muutettuun talousarvioon 109,0 %). Toimintakulujen toteutuma on alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 111,0 % eli ylitys 83 milj. euroa. Palveluiden ostot toteutuivat 118,7 % muutettuun talousarvioon nähden. Aineet ja tarvikkeet ylittivät alkuperäiseen talousarvioon nähden 2,5 milj. eurolla. Avustukset (omaishoidon tuki, vammaisten tuet, työmarkkinatuen kuntaosuuks) pieneni edelliseen vuoteen verrattuna 0,4 milj. euroa.

Kouvolan kaupungin palvelusopimuksen mukaisen maksuosuuden toteutumaa seurattiin kuukausittain. Erittely alla olevassa taulukossa kaupungin laskutusseurannan mukaisesti.

Kymsoten palvelusopimus, 1 000 e	TA 2021	TOT 2021
Erikoissairaanhoido		124 347
Ensihoito ja erityisvelvoitteet (jäsenmaksut)		4 149
Perusterveydenhuolto (sis. Hoiku, POKS)		56 851
Sosiaalipalvelut, työmarkkinatuen kuntaosuus		8 260
Sosiaalipalvelut, kiinteä rahoitus		48 541
Sosiaalipalvelut, muut tuotteistetut sos.palv.		2 923
Ent. Carean sos.palvelut, keh.vamm. muut		183
Sosiaalipalvelut; Kotih ja asumispalv. Ikäant, mtt, keh		103 808
Yhteensä	325 458	349 063

Kouvolan kaupungin palo- ja pelastustoimen maksuosuus on toteutunut talousarvion mukaisesti.

Yhteistoiminta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	600	600	1 200	1 148	-52	95,7
Tuet ja avustukset	600	600	1 200	1 148	-52	95,6
Muut toimintatulot	0	0	0	1	1	
Toimintamenot	-339 401	-16 400	-355 801	-357 003	-1 202	100,3
Henkilöstömenot	-5 056	0	-5 056	-5 017	39	99,2
Palkat ja palkkiot	0	0	0	-50	-50	
Henkilösivumenot	-5 056	0	-5 056	-4 967	89	98,2
Eläkemenot	-5 056	0	-5 056	-4 939	117	97,7
Muut henkilösivumenot	0	0	0	-28	-28	
Palveluiden ostot	-334 319	-16 400	-350 719	-352 001	-1 282	100,4
Avustukset	-26	0	-26	-20	6	76,0
Muut toimintamenot	0	0	0	35	35	
Toimintakate	-338 801	-15 800	-354 601	-355 855	-1 254	100,4
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	0		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	0		
Kokonaiskustannukset	-338 801	-15 800	-354 601	-355 855		

2.2.2 Konsernipalvelut

Konsernipalveluihin kuuluu tarkastuslautakunta sekä muu kaupunginhallituksen alainen konsernipalvelujen toiminta. Konsernipalvelujen tehtävä on valmistella kaupunkistrategian ja muiden konsernia ohjaavien linjausten laadintaa kuten omistajapolitiikkaa, hankintaohjeistusta, palvelustrategiaa, henkilöstöohjelmaa, maapoliittista ohjelmaa sekä tukea johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa tuottamalla ajantasaista tietoa konsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista.

Konsernipalvelut 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	57 940	400	58 340	57 533	-807	98,6
Myyntitulot	1 896	0	1 896	1 465	-431	77,3
Tuet ja avustukset	3 568	0	3 568	4 028	460	112,9
Muut toimintatulot	52 476	400	52 876	52 040	-837	98,4
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	17	-283	5,5
Toimintamenot	-61 580	-1 100	-62 680	-61 892	788	98,7
Henkilöstömenot	-13 573	0	-13 573	-13 186	387	97,1
Palkat ja palkkiot	-10 839	0	-10 839	-10 567	272	97,5
Henkilösivumenot	-2 734	0	-2 734	-2 619	115	95,8
Eläkemenot	-2 346	0	-2 346	-2 236	109	95,3
Muut henkilösivumenot	-388	0	-388	-383	5	98,7
Palveluiden ostot	-32 378	-1 100	-33 478	-31 420	2 058	93,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 905	0	-9 905	-10 474	-569	105,7
Avustukset	-1 264	0	-1 264	-1 173	90	92,9
Muut toimintamenot	-4 460	0	-4 460	-5 638	-1 178	126,4
Toimintakate	-3 340	-700	-4 040	-4 342	-303	107,5
Laskennalliset kustannukset	-12 208	-1 400	-13 608	-8 301		
Poistot ja arvonalentumiset	-12 208	-1 400	-13 608	-14 611		
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	6 309		
Kokonaiskustannukset	-15 548	-2 100	-17 648	-12 643		

Tarkastuslautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko talousarviossa asetetut ja toimintakertomuksessa raportoidut toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet sekä arvioida, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunnan tehtävänä on valvoa sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Toimintaympäristön muutos

Alkuvuonna tapahtuneen henkilövaihdoksen myötä uusi arvointipäällikkö aloitti työnsä maaliskuun alussa. Tilintarkastusyhteisönä jatkoi BDO Audiator Oy. Kuntavaalien jälkeen uusi tarkastuslautakunta aloitti työnsä syyskuussa.

Riskianalyysi

Merkittävin riski toiminnassa on pienen yksikön haavoittuvuus.

Toimielimen talous

Valtuustoon nähden sitova taso on toimintakate. Talous toteutui talousarvioon nähden parempana, toimintakatteen ollessa 92,7 %. Henkilöstömenot ylittyivät arvioidusta, toteutuman ollessa 104,5 %. Henkilövaihdoksesta johtuneita kustannuksia aiheutui hieman ennakoitua enemmän. Ostopalveluja käytettiin vastaavasti ennakoitua vähemmän, joten palveluiden ostoissa toteutuma oli 66,6 %. Muut toimintamenot ylittyivät talousarvioon nähden suhteellisesti eniten, toteutuma talousarvioon nähden 229,4 %. Tämä johtui tilajärjestelymuutoksesta, joka ei toteutunut arvioidun mukaisesti ja vuokrat toteutuivat elokuuhun saakka arvioitua määrärahaa suurempina.

Tarkastuslautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintamenot	-176	0	-176	-163	13	92,7
Henkilöstömenot	-98	0	-98	-102	-4	104,5
Palkat ja palkkiot	-80	0	-80	-84	-4	104,5
Henkilösivumenot	-18	0	-18	-19	-1	104,4
Eläkemenot	-15	0	-15	-16	-1	104,2
Muut henkilösivumenot	-2	0	-2	-3	0	105,2
Palveluiden ostot	-72	0	-72	-48	24	66,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1	0	-1	-1	0	76,2
Avustukset	0	0	0	0	0	
Muut toimintamenot	-5	0	-5	-12	-7	229,4
Toimintakate	-176	0	-176	-163	13	92,7
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-4		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-4		
Kokonaiskustannukset	-176	0	-176	-167		

Henkilöstöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Tarkastuslautakunta	1,00	1,00	1,00

Kaupunginhallitus

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelut muodostuvat seuraavista palveluista: hallinto ja hankinnat, henkilöstö, talous ja strategia sekä tilapalvelut. Organisaatiouudistuksessa 1.6.2021 alkaen hyvinvointi ja elinvoima sekä viestintä siirtyivät osaksi talous ja strategiapalvelua.

Hallinto ja hankinta -palvelu tuottaa kaupungin hallinto-, arkisto- ja hankintapalvelut, juridiset palvelut ja turvallisuushallinnon palvelut. Myös joukkoliikenne ja kuljetukset sekä pysäköinninvalvonta sisältyvät palveluun. Lisäksi hallinto ja hankinta -palvelu on tuottanut organisaation tarvitsemat tulostuspalvelut 30.6.2021 asti.

Henkilöstöpalvelut ohjaa, kehittää, seuraa ja arvioi henkilöstövoimavaroja ja -johtamista (henkilöstösuunnittelu, rekrytointi, johtaminen ja esimiestyö, osaaminen, työhyvinvointi ja palkitseminen) strategisten tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä toimialojen kanssa. Se vastaa työnantajatoiminnasta, koordinoi työsuojelutoimintaa sekä tuottaa henkilöstöhallinnon tukipalveluja.

Talous ja strategiapalvelu koostuu VisitKouvola ja viestinnän, talous ja tietohallinnon, strategian ja hyvinvoinnin palveluyksiköistä.

Viestintä ja VisitKouvola vastaa Kuvolan kaupungin viestinnästä, markkinoinnista, matkailun alueorganisaatio VisitKuvolan toiminnasta sekä hoitaa tiettyjä yhteistyökumppanuuksiin ja tapahtumiin liittyviä tehtäviä. Vuoden 2022 alussa yksikkö ottaa hoitaakseen Kouvola- ja Kuusankoskitalojen myynnin sekä markkinoinnin.

Talous ja tietohallinto ohjaa kaupungin talous- ja ICT-prosesseja, vastaa talouden suunnittelu- ja raportointiprosesseista, talousarviosta, tilinpäätöksestä, talouteen liittyvästä tilastoinnista, rahoituksesta, maksuvalmiuden suunnittelusta ja kassanhallinnasta, lainarahoituksesta, sijoitustoiminnasta sekä omistajaohjauksesta. Sisäinen tarkastus sisältyy talous- ja omistajaohjaukseen.

Tietohallinnon tehtävänä on luoda perusta teknologisille ratkaisuille toteuttamalla tietotekniikan ja lisenssien hankintaa ja kehittämällä infrastruktuuria. Tietohallinto tukee ja edistää digitalisaation keinoin tapahtuvaa toimialojen toimintoprosessien kehittämistä. Tietohallinto ohjaa ja seuraa tietoturvallisuuden ja tietosuojaan toteutumista, osallistuu riskienhallinnan kehittämiseen ja varmistaa teknisen ympäristön tietoturvallisuutta. Tiedonhallintalaki asettaa vaatimuksia tietohallinnon toimintaan mm. tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuuden, lokien keräämisen ja tietoturvallisuuden osalta.

Strategia vastaa kaupunkistrategian ennakkoinnista, suunnittelun koordinoinnista, jalkauttamisen menetelmistä sekä seurannasta. Elinvoiman pääpaino on elinvoiman kehittämisessä sekä korkeakouluyhteistyössä.

Hyvinvointi vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, osallisuudesta, kotouttamisesta, ehkäisevästä päihdetyöstä ja työllisyydestä. Tämän lisäksi hyvinvointi tekee vahvaa yhteistyötä Kymsoten kanssa edunvalvonnan ja omistajaohjauksen näkökulmasta.

Tilapalvelut huolehtii Kuvolan toimitilakäyttäjien tyytyväisyydestä ja vastuullaan olevan toimitilavarallisuuden suunnitelmallisesta kehittämisestä ja hoidosta elinkaariajattelun pohjalta sekä vastaa omaisuusmassan arvon säilymisestä. Tilapalvelut vastaa kaupungin suoraan omistaman rakennusomaisuuden kehittämisestä, ylläpidosta sekä hyvästä vuokrausasteesta. Tilapalvelut hoitaa keskitetysti toimitilojen välivuokrauksen sekä toimii koko konsernin kiinteistöasioiden asiantuntijana. Tilapalvelut vastaa kaupungin investointi- ja perusparannusohjelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

Toimintaympäristön muutos

Koronapandemia on vaikuttanut palvelujen alaiseen toimintaan monin tavoin. Etätö on ollut laajalti käytössä niissä työtehtävissä, joita on mahdollista tehdä etänä. Kaupungin toimielinkokoukset on järjestetty vuoden 2021 aikana pääsääntöisesti sähköisinä kokouksina ja myös palveluorganisaatioiden sisäisiä kokouksia on pidetty etänä. Koronaepidemian pitkittyminen on aiheuttanut haasteita henkilöstön hyvinvoinnille, joten henkilöstöpalvelut ovat pyrkineet tukemaan työhyvinvointia eri keinoin tiiviissä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Osana henkilöstön koronapalkitsemista syksyllä 2021 otettiin käyttöön Epassi.

Koronapandemia on vaikuttanut myös joukkoliikenteen toimintaan. Käytön vähentyminen on johtunut etätöskentelystä ja –opetuksesta, minkä lisäksi vapaa-ajalla liikkuminen on ollut edelleen aiempaa vähäisempää rajoitteiden johdosta.

Koronan laajat yhteiskunnalliset vaikutukset, laki sähköisten palveluiden saavutettavuudesta ja digitaalisuus ovat muuttaneet viestinnällistä toimintaympäristöä pysyvästi. Korona on koetellut matkailu- ja tapahtumatoiminnan kantokykyä ja joustavuutta sekä yksityisten että julkisten toimijoiden osalta.

Tiedonhallintalain vaatimukset ovat raamittaneet tietohallinnon tehtäväkenttää vaatien tehtävien uudelleen priorisointia. Tietosuojavastaavan virka täytettiin helmikuussa. Valtiovarainministeriön myöntämän rahoituksen turvin talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien kehittäminen eteni Digitaalinen ja yhteentoimiva Kouvola -hankkeessa.

Digiopastuksen suuri tarve on tullut esille verkostossa, ja Kouvolan digituen toimintamallia valmisteltiin ja tehtiin ESR hankehakemus ”Digitaidolla osalliseksi”.

Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden (Moona) sai jatkorahoituksen ajalle 1.9.2021-31.8.2022. Haasteena on ollut koronasta johtuneet rajoitukset, mutta muutoin toiminta on vakiintumassa.

Kouvolan kaupungin strategiaa tukeva henkilöstöohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 17.5.2021 ja sen yhteydessä laadittiin hyvän johtamisen periaatteet. Henkilöstöohjelman mukaisia kehittämistoimenpiteitä on käynnistetty kuluneen vuoden aikana. Kouvolan kaupungin strategiset osaamiset määriteltiin syksyllä 2021. Valtuustokauden vaihtuessa strategiayksikkö on kouluttanut uusia valtuutettuja strategian osalta. Vuoden aikana valmistui myös ensimmäinen edunvalvontasuunnitelma kaupungille.

Rakennuttamisen puolella investoinnit ovat edenneet suurin piirtein suunnitellusti, isoista investoinneista rakentamisvaiheessa vuonna 2021 olivat pääpaloasema, Sarkolan koulu, Valkealan monitoimitalo, Inkeröisen yhtenäiskoulun muutostyöt, Naukion päiväkotit, Kouvola-talon, kaupungintalon ja Mielakan päiväkodin korjaustyöt. Ylläpidon puolella lämmityskustannuksien yksikköhinnat ovat kohonneet huomattavasti, kiinteistömassaa ja sen korjausvelkaa pienennetään myyntien ja purkujen kautta aktiivisesti. Epävarmuus sote-rakennuksien tulevaisuudesta jatkuu vuodelle 2022.

Riskianalyysi

Toiminnallisista tavoitteista sähköisen arkiston käyttöönotto on viivästynyt järjestelmätoimittajista johtuneista syistä. Em. hankkeen viivästymisistä johtuen rakennusvalvonnan paperiarkiston skannaus-projektin valmistelun käynnistyminen siirrettiin syksyyn 2021 ja itse hankkeen käynnistyminen aivan loppuvuoteen, koska useiden arkistopalveluihin liittyvän hankkeen käynnistäminen samanaikaisesti on nähty liian riskialttiiksi.

Korona-pandemian aiheuttamaa riskiä liittyen kuntavaalien 2021 järjestämiseen hallittiin kiinnittämällä huomiota vaalijärjestelyjen terveysturvallisuuteen, palkkaamalla lisähenkilöstöä äänestyspaikoille valvomaan turvavälejä ym., sekä ottamalla käyttöön ulkotiloissa toimivia äänestyspaikkoja ja sisällyttämällä koronaan liittyvät terveysturvallisuusasiat vaalihenkilöstön koulutukseen.

Talouden sopeuttamistarpeista seurannut henkilöstön vähentäminen on lisännyt avainhenkilöriskejä. Koronaepidemian vuoksi henkilöstö on ollut pääosin etätyössä lähes 2 vuotta. Etätyö ja jatkuvat Teams-kokoukset ovat selvästi lisänneet työkuormitusta. Myös koronan pitkittyminen näkyy työhyvinvoinnissa. Keväällä laadittiin pelisääntöjä kokouksiin ja työpäiviin työhyvinvoinnin edistämiseksi. Työkuormituksesta palautumisesta on järjestetty koulutusta koko henkilöstölle. Varahenkilö- ja sijaisjärjestelyihin on kiinnitetty huomiota, jotta palvelut pystytään turvaamaan.

Korona on hidastanut ja siirtänyt matkailu- ja tapahtumakehittämisen EU-rahoitteisia projekteja esimerkiksi MotoGP-tapahtuman peruunnuttua. Hanketoiminnan prosessit kaupunkiorganisaatiossa vaativat kehittämistä, jotta uuden EU:n ohjelmakauden rahoituksia pystytään hakemaan riittävän ketterästi.

Tietoturvallisuuteen liittyvät kyberturvallisuusriskit ovat kasvaneet entisestään, minkä vuoksi riskeihin on varauduttu muun muassa SOC/SIEM-palvelun käyttöönotolla. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on jatkettu edelleen ja ne ovat pääosin toteutuneet vuonna 2021.

Koronan tuomiin lisäkustannuksiin ei ollut varauduttu, mutta niistä ei muodostunut merkittävää summaa kaupungin oman toiminnan osalta.

Koronapandemian vaikutukset loivat haasteita hyvinvointiin ja palvelujen saavutettavuuteen. Riskinä on ollut haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien digisyrjäytyminen ja palvelujen ulkopuolelle jääminen. Organisaatiouudistuksen valmistelu osin heikensi henkilöstön työhyvinvointia.

Tilapalveluilla läpi vuoden jatkuneet henkilöstöressurssivajeet ovat hidastaneet toimintaa. Henkilöstöressursseissa on edelleen vajea vuoden 2022 alkaessa. Riskinä nähty lämmityskustannuksien vaikea ennakoiminen ja niiden osalta riski on toteutunut vuoden 2021 osalta. Huonokuntoinen rakennuskanta aiheuttaa käyttötalousriskiä lisääntynein vikakorjauksin.

Toimielimen talous

Kaupunginhallituksen käyttötalouden toimintakatteen toteuma oli 108,2 % muutettuun talousarvioon nähden, ylitys 0,3 milj. euroa. Tulo- ja menoarviota muutettiin vuoden aikana tilapalveluiden osalta.

Toimintatulot alittuivat 0,8 milj. euroa. Joukkoliikenteen lipputulomenetykset olivat 0,5 milj. euroa mutta vastaavasti valtion maksamat koronakorvaukset joukkoliikenteeseen ja kuntavaaleihin sekä Kelan maksama koulumatkatuki olivat yhteensä 0,5 milj. euroa. Toimintatulojen alittumiseen vaikutti vuokratulojen arvioitua alhaisempi määrä johtuen mm. Kymsoten Jaalan terveysaseman vuokrasopimuksen päättymisestä (08/2021), Kuusankosken terveyskeskuksen vuokramuutoksesta sekä siitä, että asuntojen vuokraus ei toteutunut arvioidusti. Myyntivoitot jäivät myös budjetoitua alhaisemmalle tasolle, sillä kiinteistökaupoista ei saatu voittoa niin paljon kuin ennakoitiin, vaikka asuntoja myyntiin paljon.

Valmistus omaan käyttöön alittui merkittävästi (-0,3 milj. euroa). Alhainen toteuma johtui siitä, ettei tilapalveluiden omia tunteja ole laskutettu projekteilta arvioidun mukaisesti.

Toimintamenot alittuivat 0,8 milj. euroa. Suurimmat alitukset olivat henkilöstömenoissa, 0,4 milj. euroa ja palveluiden ostoissa, 2,0 milj. euroa. Henkilöstömenoissa työllistämistukipalkat jäivät alhaisemmiksi 0,6 milj. euroa. Palveluiden ostoissa merkittävin vähennys oli tilapalveluiden kunnossapitokustannuksissa. Purku-urakat saatiin arvioitua edullisemmin (+0,6 milj. euroa) ja osin purut siirtyivät vuoteen 2022 (+0,3 milj. euroa). Isoimmat ylitykset toimintamenoissa johtuivat kuntavaalien koronaturvallisesta toteuttamisesta (lisähenkilöstön palkkaaminen -0,2 milj. euroa ja suojainten ja puhdistusaineiden hankinta -0,05 milj. euroa) sekä henkilöstön koronapalkitsemista käyttöön otetusta Epassista (-0,3 milj. euroa).

Muut toimintamenot ylittyivät 1,2 milj. euroa, joista vuokramenot ylittyivät 0,6 milj. euroa johtuen ulkoisten vuokrien ja vastikkeiden ennakoitua korkeammista korotuksista, Carea koulun korkeammasta vuokrasta sekä Haanojan päiväkodin leasingvuokrasta. Rakennusten myyntitappiot ylittyivät 0,4 milj. euroa.

Kaupunginhallitus 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	57 940	400	58 340	57 533	-807	98,6
Myyntitulot	1 896	0	1 896	1 465	-431	77,3
Tuet ja avustukset	3 568	0	3 568	4 028	460	112,9
Muut toimintatulot	52 476	400	52 876	52 040	-837	98,4
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	17	-283	5,5
Toimintamenot	-61 404	-1 100	-62 504	-61 729	775	98,8
Henkilöstömenot	-13 475	0	-13 475	-13 084	391	97,1
Palkat ja palkkiot	-10 759	0	-10 759	-10 483	276	97,4
Henkilösivumenot	-2 716	0	-2 716	-2 600	115	95,8
Eläkemenot	-2 330	0	-2 330	-2 220	110	95,3
Muut henkilösivumenot	-385	0	-385	-380	5	98,6
Palveluiden ostot	-32 306	-1 100	-33 406	-31 372	2 034	93,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 904	0	-9 904	-10 474	-569	105,7
Avustukset	-1 264	0	-1 264	-1 173	90	92,9
Muut toimintamenot	-4 455	0	-4 455	-5 626	-1 171	126,3
Toimintakate	-3 164	-700	-3 864	-4 179	-315	108,2
Laskennalliset kustannukset	-12 208	-1 400	-13 608	-8 296		
Poistot ja arvonalentumiset	-12 208	-1 400	-13 608	-14 611	-1 003	107,4
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	6 315		
Kokonaiskustannukset	-15 372	-2 100	-17 472	-12 475		

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma: Elinvoiman kasvu		Strategiatavoite: Ammattitaitoinen työvoima	
Talousarviotavoite: TE-palveluiden siirron organisointi	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Työ lähtenyt käyntiin ja ohjausryhmä työhön perustettu.		
Strategiaohjelma: Sisäisen toiminnan kehittäminen		Strategiatavoite: Hallittu vakaa talous	
Talousarviotavoite: Talouden tasapainottaminen toteutuu suunnitellusti	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Toimintakatteen suurempi toteutuma johtui pääosin Kymsoten ennakoitua suuremmista kustannuksista. Oman toiminnan osalta koronatilanne pienensi tuloja ja lisäsi menoja.		
Mittarit			
Toimintakatteen muutosprosentti (%)	Lähtöarvo 12/2019 1.90	Toteuma-arvo 12/2021 5.30	Tavoitearvo 12/2021 0.10
Tyhjien kiinteistöjen myynti (€)	Lähtöarvo Ei arvoa	Toteuma-arvo 12/2021 -250000.00	Tavoitearvo 12/2021 500000.00
Strategiaohjelma: Elinvoiman kasvu		Strategiatavoite: Helppo arki	
Talousarviotavoite: Digitalisaatiota hyödynnetään toiminnan kehittämisen ja tehostamisen keinona	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Kouvola haki Digituki osalliseksi -hanketta ja sai rahoituksen. Hanke alkaa vuonna 2022.		
Strategiaohjelma: Statuksen kasvu		Strategiatavoite: Kouvola kartalle	
Talousarviotavoite: Strategioiden ja suunnitelmien jalkautus	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Strategia, ohjelmat ja kehittämissuunnitelmat on otettu huomioon talousarviolaadinnassa 2022. Strategiatoteutuksen tiekarttojen päivitys taloussuunnittelukaudelle 2023-käynnistyi 7/2023 poikkihallinnollisesti sidosryhmiä osallistaen. Elinvoiman kasvu ja Hyvinvoinnin kasvupäämääriä yhdistämällä tuotetaan toteutuksessa vaikuttavuutta ja pitkäjänteisyyttä strategiatoteutukseen. Elpymisrahastohakuja avautui syyskuksi 2021 kohdentuen liike-elämälähtöisesti. Hankintojen paikallisuusaste-mittari seuraa hankintaohjelman toteutumista ja sitä seurataan vuosittain.		

Mittarit			
Elpymisrahaston myöntämä hankerahoitus (M€)	Lähtöarvo 12/2019 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 Ei arvoa	Tavoitearvo 12/2021 23.08
Elpymisrahastosta haetut hankkeet (kpl)	Lähtöarvo 12/2019 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 Ei arvoa	Tavoitearvo 12/2021 3.00
Kaupungin hankintojen paikallisuusaste (%)	Lähtöarvo 12/2019 48.80	Toteuma-arvo 12/2021 52.40	Tavoitearvo 12/2021 49.30
Strategiaohjelma: Sisäisen toiminnan kehittäminen		Strategiatavoite: Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen	
Talousarviotavoite: Työkykyjohtaminen kehitty ja työhyvinvointi paranee	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Henkilöstöohjelma hyväksyttiin kh:ssa 17.5.2021 ja sen yhteydessä määritelty hyvinvoivaa henkilöstöä ja turvallista työyhteisöä koskevia linjauksia ja kehittämistoimenpiteitä sekä hyvän johtamisen periaatteet. Keväällä otettu käyttöön esimiehille Kevan digitaalinen oppimisympäristö strategiseen työkykyjohtamiseen liittyvien asioiden opiskeluun ja toteutettu työkyvyn toimintamallin jalkauttamiseen liittyvät esimiesten työhyvinvointityöpajat. Luotu pelisääntöjä kokouksiin ja työpäiviin tukemaan työhyvinvointia. Lyhytpsykoterapiapilottikokeilu toteutettu. Pitkittynyt koronavirusepidemia on aiheuttanut haasteita työhyvinvoinnille. Runtas etätyö ja jatkuvat Teams-kokoukset ovat myös lisänneet työkuormitusta, joten työpäivän aikaiseen palautumiseen on kiinnitetty huomiota.		
Mittarit			
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2019 16.90	Toteuma-arvo 12/2021 17.00	Tavoitearvo 12/2021 15.50
Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu		Strategiatavoite: Palvelujen vaivaton saanti	
Talousarviotavoite: Joustava ja tehokas joukkoliikenne	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Koronapandemia on näkynyt joukkoliikenteen käytössä joukkoliikenteen nousuja vähentäen.		
Mittarit			
Joukkoliikenteen nousujen määrä (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2019 1279000.00	Toteuma-arvo 12/2021 888472.00	Tavoitearvo 12/2021 1350000.00
Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu		Strategiatavoite: Rakentamisen energiatehokkuus	
Talousarviotavoite: Kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuus paranee 7,5% 2025 loppuun mennessä.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Enerkey ohjelman avulla seurataan 60 suurimman kiinteistön energiakulutusta. Energiatehokkuutta on parannettu mm. panostamalla automaatiojärjestelmien virittämiseen, seurantaan ja kehittämiseen. Enerkey järjestelmän avulla saadaan tehdyt energiatehokkuustoimet todennettua ja raportoitua. Energiakulutukseen kuitenkin merkittävästi vaikuttaa myös sää (pakkaskausi). Kevään 2021 aikana energiakulutus kasvoi 18,5 prosenttia vuodesta 2020 johtuen kylmästä keväästä. Kumulatiivinen lämpöenergiakulutus nousi vuodesta 2020 16 prosenttia. Normeerattu lämmitysenergian (kaukolämpö ja maakaasu) kulutus laski 2 prosenttia vuodesta 2020. Energiasäästöt pohjautuvat pitkälti vuoden aikana tehtyihin toimenpiteisiin, mutta säästöä saatiin myös tyhjen kiinteistöjen lämpöjen pudotuksilla.		
Mittarit			
Kiinteistöjen energian kulutuksen väheneminen (%)	Lähtöarvo Ei arvoa	Toteuma-arvo 12/2021 2.00	Tavoitearvo 12/2021 1.50

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2020*	TA 2021*	TP 2021
Kaupunginhallituksen alainen toiminta yhteensä	117,12	127,32	137,75

*ei vertailukelpoinen nykyorganisaatioon

2.2.3 Sivistys

Sivistyksen toimialaan kuuluu kaksi lautakuntaa kasvatus- ja opetuslautakunta sekä liikunta- ja kulttuurilautakunta.

Sivistys 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	17 605	-1 710	15 895	16 582	687	104,3
Myyntitulot	6 542	-930	5 612	5 935	323	105,7
Maksutulot	4 206	-700	3 506	3 130	-376	89,3
Tuet ja avustukset	4 545	0	4 545	4 845	300	106,6
Muut toimintatulot	2 312	-80	2 232	2 672	441	119,7
Toimintamenot	-187 267	-2 102	-189 369	-192 155	-2 786	101,5
Henkilöstömenot	-106 572	-400	-106 972	-109 223	-2 252	102,1
Palkat ja palkkiot	-85 761	-331	-86 092	-87 865	-1 773	102,1
Henkilösivumenot	-20 811	-69	-20 880	-21 358	-478	102,3
Eläkemenot	-17 604	-57	-17 661	-17 970	-308	101,7
Muut henkilösivumenot	-3 206	-12	-3 219	-3 389	-170	105,3
Palveluiden ostot	-30 167	0	-30 167	-30 573	-406	101,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 568	0	-4 568	-5 448	-880	119,3
Avustukset	-7 153	-1 702	-8 855	-7 978	877	90,1
Muut toimintamenot	-38 809	0	-38 809	-38 933	-125	100,3
Toimintakate	-169 663	-3 812	-173 475	-175 573	-2 099	101,2
Laskennalliset kustannukset	-227	0	-227	-6 131		
Poistot ja arvonalentumiset	-227	0	-227	-231		
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-5 899		
Kokonaiskustannukset	-169 889	-3 812	-173 701	-181 704		

Kasvatus ja opetuslautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kasvatus ja opetuslautakunnan alaisena tehtävänä on kaupungin strategian mukaisesti tukea lasten, nuorten ja yritysten kasvua järjestämällä hyvinvointia ja elinvoimaa lisääviä palveluja, myös vapaa-ajalla ja harrastustoimintana. Toiminta perustuu asiakaslähtöisyyteen ja elämänkaariajatteluun, jossa korostuu asiakasvastuu erityisesti nivelvaiheissa asiakkaan siirtyessä varhaiskasvatukseen, perusopetuksen sekä 2. asteen koulutuksen asiakkaaksi sekä edelleen jatko-opintoihin korkeakouluihin tai työelämään. Asiakasryhminä ovat alle kouluikäiset lapset ja lapsiperheet, peruskoulun oppilaat, toisen asteen koulutuksen opiskelijat sekä nuoret. Asiakaslähtöisyys ilmenee tavoitteiden asettamisessa ja toteutumisen mittaamisessa sekä palveluiden resurssiohjauksessa, jossa huomioidaan asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutokset.

Kasvatus ja opetuslautakunnan alaisia palveluja ovat kasvun tuki, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus. Kansalaisopisto oli osana palveluja organisaatiomuutokseen asti 31.5.2021.

Palvelut on ryhmitelty tukemaan toiminnan edellyttämien resurssien kohdentamista peruspalveluihin ja varhaisen tuen palvelujen tarjoamista oikea-aikaisesti ja oikean laatuista, jotta korjaavien palveluiden käyttö olisi mahdollisimman vähäistä.

Kaupunkistrategiassa on asetettu kasvukärjiksi lasten ja nuorten sekä yritysten kasvu. Strategiaohjelmoina ovat hyvinvoinnin kasvu ja elinvoiman kasvu. Niistä johdetut strategiatavoitteet ja niiden toteuttaminen käytännön toimenpiteinä ovat palvelun toiminnan lähtökohtia. Lisäksi maakunnallisesti laadittu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja sen tavoitteet ohjaavat osaltaan myös toimintaa.

Kasvatus ja opetus toimii kasvatus- ja opetuslautakunnan ohjauksessa ja tekee kiinteää yhteistyötä konsernin tuottamien hallinto-, talous-, henkilöstö-, tila- ja kehittämispalveluiden sekä kaupungin muiden toimialojen kanssa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kasvatus ja opetus tekee aktiivista yhteistyötä maakunnallisten kumppanien ja paikallisten järjestöjen kanssa.

Toimintaympäristön muutos

Uusi organisaatio tuli voimaan 1.6.2021, jolloin muodostui sivistyksen toimiala, johon kasvatus ja opetus kuuluu omana palvelukokonaisuutena. Uusi lautakunta valittiin kuntavaalien jälkeen ja lautakunta kokoontui ensimmäiseen kokoukseen syyskuussa.

Vuosi 2021 oli monelta osin poikkeuksellinen, jolla on ollut merkittävää vaikutusta sekä talouden että toiminnan toteutumiseen. Koronan vuoksi varhaiskasvatuksessa, nuorisopalveluissa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisen asteen koulutuksessa on jouduttu toimimaan rajatussa ja ohjeistetussa ympäristössä. Lakisääteisissä palveluissa toiminta on turvattava kaikissa olosuhteissa.

Kasvun tuessa korostui koronan vaikutukset lasten, nuorten ja perheiden arkeen. Tuen tarve on ollut suurta ja siihen on pyritty vastaamaan mm. valtiolta saadulta koronatukirahoituksella palkatulla lisähenkilöstöllä. Nuorten palveluita siirrettiin nettiin ja virtuaalinuorisotiloja järjestettiin.

Varhaiskasvatuksessa tuli voimaan kaksi lakimuutosta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia ja varhaiskasvatustalainia muutettiin 1.8.2021 alkaen. Varhaiskasvatustalainia muutettiin mitoituksesta poikkeamisen osalta. Henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaloista johtuvista syistä. Kunnissa on varmistettava, että äkillisiin ja yllättäviin poissaoloihin on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt. Lakiin lisättiin myös henkilöstön ilmoitusvelvollisuus, joka on osaltaan tuonut läpinäkyvyyttä ja selkiyttänyt epäkohtiin puuttumista.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon rakennushankkeiden suunnittelut etenivät. Sarkolan koulu valmistuu syyskuu 2022. Naukion päiväkotia ja Valkealan monitoimitalo ovat rakenteilla. Inkeröiden monitoimitalon suunnittelu etenee. Marjoniemen ja Kuusankosken yhtenäiskoulujen sekä Kaunisnurmen vuoropäiväkodin suunnittelu on aloitettu.

Perusopetus pystyi toimimaan lähiopetuksessa lähes koko vuoden, vain keväällä oli kolmen viikon jakso etäopetuksena. Korona kuitenkin vaikeutti opetuksen järjestämistä läpi vuoden, vierailuja tai yhteistyötä eri toimijoiden kesken ei voitu toteuttaa rajoitusten vuoksi.

Lukiokoulutus ja Kouvolan seudun ammattiopisto aloittivat vuoden etäopetuksena ja opetusta järjestettiin pitkin vuotta lähi- tai etäopetuksena tai hybridimallissa. Myöskään koulujen päättäjäisiä tai valmistujaisia ei pystytty toteuttamaan normaalisti.

Lukioissa tapahtui muutoksia 1.8.2021 alkaen, jolloin Valkealan ja Elimäen lukiot lakkasivat ja jatkossa lukiokoulutusta järjestetään Kuusankosken lukiossa ja Kouvolan Yhteislyseossa sekä iltalukiossa. Lukioiden yhdistyminen on vaatinut toimenpiteitä, samoin lukion uuden opetussuunnitelman LOPS21 toimeenpano. Uusi opetussuunnitelma on lisännyt mm. ohjausvelvoitetta sekä opiskelijoiden tuen järjestämisvelvoitetta.

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021. Lain mukaan oppivelvollisuus koski ensimmäisen kerran keväällä 2021 peruskoulunsa päättäneitä opiskelijoita. Lain myötä toisen asteen opinnoista tuli maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Lain piiriin kuuluvat ne oppilaat,

jotka ovat 1.1.2021 olleet oppivelvollisia (pääosin 2005 syntyneet) ja heidän opintonsa ovat maksuttomia sen vuoden loppuun, kun oppilas täyttää 20-vuotta.

Kasvatus ja opetuslautakunta päätti lokakuun 2021 kokouksessaan ulottaa maksuttomuuden myös vuonna 2004 syntyneisiin opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet toisen asteen koulutuksessa lukuvuonna 2021. Näillä reilulla 80 opiskelijalla on oikeus maksuttomiin materiaaleihin sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta tai sitä ennen saa toisen asteen tutkinnon valmiiksi.

Kouvolan kaupunginhallitus päätti keväällä 2021 Kouvolan seudun ammattiopiston ja Aikuiskoulutussäätiö Taitajan yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen. Yhtiöittämisen valmistelu vei paljon esimiesten ja hallinnon henkilöstön resursseja, joka osaltaan lisäsi kustannuksia.

Riskianalyysi

Lasten ja nuorten hyvinvointivajeen hoitovelka kasvoi merkittävästi. Vasta tulevat vuodet tulevat näyttämään kahden vuoden korona-ajan vaikutukset, kun mahdolliset ongelmat konkretisoituvat.

Henkilöstö on joutunut ponnistelemaan aika ajoin täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Henkilöstöriski on merkittävä ja se näkyy osin jo nyt mm. mielenterveysongelmien kasvuna sairaspöissaolojen syynä.

Kouluverkkouudistuksen hallinta sitoo resurssia arjen johtamiselta ja kuormittaa esimiehiä.

Valtiovallan lisätehtävät kunnille ovat johtamassa merkittäviin kustannusnousuihin, joihin ei saada riittävästi rahoitusta valtiovallan taholta.

Nyt valmistettava hyvinvointialueiden toiminnan laajentuminen on huomioitava riskinä oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden osalta. Oppilashuoltoa laajassa kuvassa ohjaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö, jolloin kokonaisuuden toimivuudesta vastaa kunta. Tässä valmistelu on tehtävä myös kunnan tarpeen mukaisesti.

Toimielimen talous

Sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on lautakunnan toimintakate. Kasvatus ja opetus toimialan käyttötalouden toimintakatteen toteuma oli 101,6 % muutettuun talousarvioon nähden, ylitys 2,4 milj. euroa. Koronaepidemian jatkuminen läpi vuoden oli merkittävimmin syy ylitykseen. Koronasta aiheutui paljon lisäkustannuksia, mutta säästöjä ei syntynyt, kun toimintaa toteutettiin pääosin normaalina. Koronasta aiheutuneet nettokustannukset olivat yhteensä 2,5 milj. euroa. Peruskoulut toimivat lähes koko vuoden lähiopetuksessa, toisen asteen koulutusta järjestettiin ajoittain etäopetuksena tai hybridimallissa. Myös päiväkodit toimivat normaalisti läpi vuoden.

Vuoden aikana tehtiin kolme talousarviomuutosta. Kouvolan seudun ammattiopistolle myönnettiin lentokonealan kalustoinvestointiin 0,1 milj. euroa, johon opetus- ja kulttuuriministeriö oli myöntänyt avustusta. Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen alenemaan ja henkilöstökulujen kasvuun mm. koronan aiheuttaman sijaistarpeen myötä myönnettiin yht. 1,1 milj. euroa. Yhtiöittämiseen liittyen Kouvolan Ammattiopisto Oy:lle siirrettiin käyttämättömiä jääneitä valtionosuuksia avustuksena 1,5 milj. euroa sekä myyntitulona kirjautuva irtaimen omaisuuden siirto 0,6 milj. euroa.

Toimintatulot ylittyivät 0,6 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden. Palveluyksiköittäin tarkasteltuna vain KSAO alitti toimintatulot. Suurimpana syynä tähän oli koronatilanne, kaikkia maksullisia koulutuksia ei voitu järjestää, myöskin osa hankkeista jäi toteutumatta. KSAO:n toimintatuloja nostatti talousarviomuutosta isompana toteutunut myyntivoitto, 0,4 milj. euroa, irtaimen omaisuuden siirrosta. Maksutuottojen alituksesta 0,1 milj. euroa johtuu varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen hyvityksistä, joita on myönnetty perheille heidän muuttuneiden tulotasojensa vuoksi. Tuissa ja avustuksissa on huomioitu esi- ja perusopetuksen koronatuen palautus Opetus- ja kulttuuriministeriölle 0,3 milj. euroa. Palautus johtuu vuonna 2020 toteutetuista henkilöstön

lomautuksista. Koronatuen palautuksesta on saatu päätös helmikuussa 2022 eikä siitä tehdä oikaisuvaatimusta. Näin ollen palautus jää lopulliseksi kustannukseksi.

Toimintamenot ylittyivät kokonaisuudessaan 3,0 milj. euroa. Henkilöstökustannusten ylitys 2,4 milj. euroa johtui sijais- ja määräaikaisten palkkakustannuksista kasvun tuessa, varhaiskasvatuksessa ja Kouvolan seudun ammattiopistossa. Kasvun tuen koulunkäynninohjaajat ja –avustajat ovat tehneet opettajien sijaisuuksia, kun opettajat ovat olleet karanteenissa, odottamassa testituloksia tai sairaana. Varhaiskasvatuksen henkilöstökulujen ylitys johtuu kuplautuksista, jotka olivat välttämättömiä, jotta toimintaa saatiin toteutettua mahdollisimman turvallisesti. Kouvolan seudun ammattiopiston henkilöstökustannusten ylitykset 0,8 milj. euroa johtuvat määräaikaisten opetus- ja ohjaushenkilöstön palkkakustannuksista. Näihin kustannuksiin saatiin OKM:n harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta, joka näkyy kaupungin yleiskatteellisissa valtionosuuksissa.

Palvelujen ostot ylittyivät 0,4 milj. euroja, joka koostuu mm. ylityksistä koulutus-, kotikuntakorvaus- ja puhtaanapidon kustannuksissa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 0,9 milj. euroa. Kustannusten ylityksestä 0,3 milj. euroa johtuu maski- ja puhdistusväline- ja muiden suojavarusteiden hankinnoista. Myös kirjallisuusmenot ylittyivät 0,4 milj. euroa johtuen oppivelvollisuuden laajentumisen johdosta kasvaneista kustannuksista, joita ei ollut huomioitu riittävinä talousarviossa. Oppivelvollisuus laajeni myös 2004 syntyneisiin opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet toisen asteen koulutuksessa lukuvuonna 2021.

Avustusten alittuminen 0,8 milj. euroa johtuu ennakoitua pienemmistä lasten kotihoidon tuen ja palvelusetelimenojen maksuista.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	11 680	-100	11 580	12 223	642	105,5
Myyntitulot	3 295	0	3 295	3 558	263	108,0
Maksutulot	3 710	-700	3 010	2 843	-167	94,4
Tuet ja avustukset	4 455	0	4 455	4 582	127	102,9
Muut toimintatulot	221	600	821	1 240	420	151,2
Toimintamenot	-158 522	-1 900	-160 422	-163 421	-2 999	101,9
Henkilöstömenot	-97 620	-400	-98 020	-100 441	-2 421	102,5
Palkat ja palkkiot	-78 759	-331	-79 089	-80 999	-1 910	102,4
Henkilösivumenot	-18 862	-69	-18 931	-19 442	-511	102,7
Eläkemenot	-15 914	-57	-15 972	-16 314	-342	102,1
Muut henkilösivumenot	-2 947	-12	-2 960	-3 129	-169	105,7
Palveluiden ostot	-27 168	0	-27 168	-27 615	-448	101,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 253	0	-3 253	-4 155	-902	127,7
Avustukset	-3 865	-1 500	-5 365	-4 558	807	85,0
Muut toimintamenot	-26 616	0	-26 616	-26 651	-35	100,1
Toimintakate	-146 842	-2 000	-148 842	-151 198	-2 356	101,6
Laskennalliset kustannukset	-14	0	-14	-5 527		
Poistot ja arvonalentumiset	-14	0	-14	-16	2	116,6
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-5 511		
Kokonaiskustannukset	-146 855	-2 000	-148 855	-156 725		

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma: Elinvoiman kasvu		Strategiatavoite: Ammattitaitoinen työvoima	
Talousarviotavoite: Ammatillisesta koulutuksesta valmistuu riittävästi osaavaa työvoimaa.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Yhdistelmäopinnot on toteutettu Kouvolan seudun ammattiopiston ja Kouvolan iltalukion välisenä yhteistyönä mahdollistaen koko lukion oppimäärän suorittamisen. Oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyen yhteistyötä KSAO:n kanssa lisättiin kuukausittaisen nivelvaiheohjauspalaverien avulla. KSAO osallistui logistiikka-alan, luovien alojen, ICT-alan ja yksityisyrittäjien toimialakartoituksiin. KSAO FORUMin ja Työelämäfoorumien kautta saatiin tietoa työelämän tarpeista ja osaamistarpeista. KSAO:lla lisättiin sosiaali- ja terveysalan koulutusta elinkeinoelämän tarpeisiin liittyen sekä käynnistettiin maahanmuuttajataustaisille hakijoille hoiva-avustajakoulutusta.		
Mittarit			
Nuorten 18-24 vuotiaiden työttömyysaste (%)	Lähtöarvo 12/2019 19.20	Toteuma-arvo 12/2021 13.50	Tavoitearvo 12/2021 19.00
Suoritettut tutkinnot (kpl)	Lähtöarvo 12/2019 756.00	Toteuma-arvo 12/2021 715.00	Tavoitearvo 12/2021 810.00
Strategiaohjelma: Sisäisen toiminnan kehittäminen		Strategiatavoite: Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen	
Talousarviotavoite: Työskentelemme tuloksellisesti moniammatillisissa verkostoissa asiakkaiden palvelujen varmistamiseksi.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Kasvun tuki teki tiivistä yhteistyötä Kymsoten kanssa; digitaalisen Nepsy-polun valmistelu ja vammaispalvelujen yhteistyömallin päivitys. Varhaiskasvatuksessa työskenteli hankerahoituksen turvin kiertäviä työntekijöitä, jotka toivat tukea henkilöstölle sekä lapsille ja heidän perheilleen. Perusopetuksessa on rakennettu osallistava toimintamalli.		
Mittarit			
Henkilöstön fiilismittari (1-5)	Lähtöarvo 12/2019 3.50	Toteuma-arvo 12/2021 3.45	Tavoitearvo 12/2021 3.75
Lasten ja nuorten hyvinvointikysely (1-5)	Lähtöarvo Ei arvoa	Toteuma-arvo 12/2021 4.50	Tavoitearvo 12/2021 3.50
Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu		Strategiatavoite: Palvelujen vaivaton saanti	
Talousarviotavoite: Huolehdimme tuen oikea-aikaisuudesta ja varmistamme sen tasavertaisen saatavuuden. Takaamme lapsille, nuorille ja perheille vaikuttamismahdollisuudet heitä koskevilla asioissa. Tavoitteemme on tarjota fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Harrastamisen Kouvolan malli käynnistyi keväällä 2021 nuorten harrastetoiveiden mukaisesti. Alueellinen nuorisotyön malli on juurtunut osaksi arjen toimintamallia. Varhaiskasvatuksessa lasten ulkoilua lisättiin ja taiteen perusopetuksen pilotointi käynnistyi yhteistyössä kansalaisopiston kanssa. Perusopetuksessa ja lukioissa on opiskelijoita osallistettu huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan.		
Mittarit			
Lasten ja nuorten hyvinvointikysely (1-5)	Lähtöarvo Ei arvoa	Toteuma-arvo 12/2021 4.50	Tavoitearvo 12/2021 3.50
Strategiaohjelma: Elinvoiman kasvu		Strategiatavoite: Törmäyttävä korkeakoulu	
Talousarviotavoite: Toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulujen välinen yhteistyö kehittyi. Opiskelijoiden valmiudet jatko-opintoihin paranevat.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Opiskelijoilla on ollut mahdollisuus suorittaa korkeakouluopintoja osana lukiotutkintoa myös koronan aikana. Etäopetuksen synnyttämän hyvinvointivajeen vuoksi korkeakouluopintojen suorittaminen on kuitenkin ollut odotettua vähäisempää. KSAO:ssa toteutettiin useita yhteistyömuotoprojekteja ja webinaareja. Perusteista poluille – hankkeessa suunniteltiin jatko-opintoihin valmentavia opintoja, jotka toteutuvat tammikuusta alkaen.		
Mittarit			
Suoritettut kurssit (kpl)	Lähtöarvo 12/2019 75.00	Toteuma-arvo 12/2021 94.00	Tavoitearvo 12/2021 381.00
Korkeakoulu- ja yliopistokursseihin osallistuneiden opiskelijoiden määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2019 49.00	Toteuma-arvo 12/2021 106.00	Tavoitearvo 12/2021 261.00

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kasvatus- ja opetuslautakunta yhteensä	1 839,00	1 976,16	2 000,00

Toiminnan volyymit

Kasvatus- ja opetuslautakunta	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Varhaiskasvatus			
Päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito kk/yht, oma toiminta	26 117	28 000	25 300
Päiväkotitoiminta kk/yht , palveluseteli	7 018	7 900	7 254
Perusopetus			
Oppilasmäärä	7 167	7 200	7 048
Erityisen tuen oppilasmäärä	1 069	980	1 105
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat	422	460	458
Kuljetusoppilaat (esi- ja perusop. lisäop, valmistava opetus)	1 574	1 580	1 532
Lukiokoulutus			
Päivälukioiden/kurssit	1 956	1 930	1 649
Iltalukio/kurssit	350	330	310
Lukioiden opiskelijamäärä	1 288	1 310	1 257
Ammatillinen koulutus			
Ammatillinen koulutus opiskelijavuodet (järjestämisluvan mukainen)	2 404	2 560	2 344

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Toimialalla tuotetaan kuntalaisten hyvinvointia ja kehittymistä edistävät palvelut. Liikunnan, kulttuurin ja vapaan sivistystyön palveluyksiköt tuottavat laadukkaan arjen ja vapaa-ajan Kouvolassa. Tavoitteena on parantaa kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja vireyttä sekä edistää ihmisten itse kokemaa terveyttä. Palveluiden onnistuneella toteutuksella on merkitystä koko kaupungin elinvoiman sekä vetovoimaisuuden kannalta. Kouvolan liikunta- ja kulttuuripalveluiden olosuhteet kehitetään vastaamaan tämän päivän tarpeita sekä parannetaan niiden käyttäjälähtöisyyttä. Kouvolan laaja liikuntaverkosto tiivistetään tukemaan perusliikkumista parantuvissa olosuhteissa. Nuorison liikkumaan aktivointia edistetään erilaisten hankkeiden kautta. Kaupungin uusien kehittämiskärkien kautta haetaan vaikuttavuutta yhdistämällä toimialojen toimenpiteet sekä resurssit. Liikunta- ja kulttuuripalvelut tuo oman osaamisensa juuri aktiivisen toimintaympäristön muodostamiseen. Tätä tukemaan kehitetään kirjaston yhteyteen matalan kynnyksen toimintamallia, jossa yhdistyvät eri toimijat ja kaupungin asukkaat omien tarpeidensa mukaisesti.

Toimintaympäristön muutos

1.6.2021 organisaatiomuutoksessa kansalaisopisto siirtyi liikunta- ja kulttuurilautakunnan alaisuuteen.

Koronaepidemiasta johtuvat rajoitukset vaikuttivat merkittävästi vuoden 2021 toimintaan ja vaikuttavat edelleen. Osa palveluista on ollut suljettuina osan vuodesta ja kävijämäärät ovat vähentyneet merkittävästi. Koronarajoitusten aikana kouvolaisten liikkumisessa ja liikunnassa korostui erilainen ulko- ja luontoliikunta, jonka olosuhteet ovat nousseet uudenlaiseen merkitykseen ja suosioon. Digitaalisia palveluja on onnistuttu lisäämään ja ne ovat saavuttaneet hyvin asiakkaita.

Riskianalyysi

Henkilöstön hyvinvointi on ollut vahvasti esillä koronavuoden aikana. Henkilöstöressurssin niukkuus näkyy palveluissa. Lisääntynyt etätyö on muuttanut toimintatapoja paikoin radikaalistikin ja perinteinen työyhteisön tuki ja yhteisöllisyys on vähentynyt.

Kuntalaisten terveyden edistäminen ja liikkumaan aktivointi on ollut haasteellista vuoden 2021 aikana. Liikkumaan aktivointia on toteutettu digipalveluina, mutta se tavoittaa lähinnä aktiiviset kuntalaiset. Myös kulttuuripalveluiden tarjonnan heiketessä on syntynyt hyvinvointivajetta. Näillä saattaa olla pidempiaikaisia ja myös merkittäviä kustannusvaikutuksia sote-menojen kautta.

Toimielimen talous

Toimintatuotot toteutuivat hieman muutettua talousarviota parempina loppuvuoden tulokertymän johdosta. Tuet ja avustukset toteutuivat myös talousarviota suurempina.

Toimintamenot toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Säästöä kertyi henkilöstökuluissa lähes 0,2 milj. euroa, lisäksi avustuksia jaettiin n. 70 000 euroa muutettua talousarviota vähemmän. Talousarviota pienemmät toimintamenot johtuvat koronan vaikutuksista. Peruuntuneet kurssit vaikuttivat kansalaisopiston tuntiopettajien palkkoihin, ja peruuntuneet tapahtumat kulttuurikasvatuksen avustuksiin.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	5 924	-1 610	4 314	4 359	45	101,0
Myyntitulot	3 247	-930	2 317	2 377	60	102,6
Maksutulot	496	0	496	287	-209	57,9
Tuet ja avustukset	90	0	90	263	173	292,1
Muut toimintatulot	2 091	-680	1 411	1 432	21	101,5
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-28 745	-202	-28 947	-28 735	213	99,3
Henkilöstömenot	-8 952	0	-8 952	-8 782	169	98,1
Palkat ja palkkiot	-7 003	0	-7 003	-6 866	137	98,1
Henkilösivumenot	-1 949	0	-1 949	-1 916	33	98,3
Eläkemeno	-1 690	0	-1 690	-1 656	34	98,0
Muut henkilösivumenot	-259	0	-259	-260	-1	100,3
Palveluiden ostot	-2 999	0	-2 999	-2 957	42	98,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 314	0	-1 314	-1 293	22	98,3
Avustukset	-3 288	-202	-3 490	-3 420	70	98,0
Muut toimintamenot	-12 192	0	-12 192	-12 282	-90	100,7
Toimintakate	-22 821	-1 812	-24 633	-24 375	258	99,0
Laskennalliset kustannukset	-213	0	-213	-604		
Poistot ja arvonalentumiset	-213	0	-213	-215	-2	101,2
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-389		
Kokonaiskustannukset	-23 034	-1 812	-24 846	-24 979	258	99

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma: Statuksen kasvu		Strategiatavoite: Asukkaat voimavarana		
Talousarviotavoite: Palveluverkkojen kehittäminen (laadullinen näkökulma)		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Liikuntapalveluissa parannettiin digitaalisten palveluiden saavutettavuutta ja toteutettiin Hyvinvoinnin kasvuohtelman toimenpiteitä. Kulttuuritalojen toimintaa kehitettiin 2020 tehdyn liiketoimintasuunnitelman pohjalta.		
Mittarit				
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2019 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 4.00	Tavoitearvo 12/2021 3.00	
Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu		Strategiatavoite: Ennaltaehkäisevät palvelut		
Talousarviotavoite: Matalan kynnyksen palveluiden edistäminen/kehittäminen		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Lähiliikuntapaikkojen kehittämistä ja laadun parantamista on toteutettu liikuntapaikkaverkkoselvityksen mukaan sekä investointiohtelmien mukaan. Kirjasto ja hyvinvoinnin edistämisen palvelut ovat yhteistyössä luoneet toimintakonseptin matalan kynnyksen palvelulle.		
Mittarit				
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2019 1.00	Toteuma-arvo 12/2021 5.00	Tavoitearvo 12/2021 4.00	
Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu		Strategiatavoite: Paras lähikulttuuri		
Talousarviotavoite: Digitaalisten palvelujen lisääminen		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Liikuntaryhmätoimintaa toteutettu Teamsissa ja YouTubeissa. Kirjastoissa toteutettiin useita digitaalisten palveluiden lisäämisen toimenpiteitä. Museoissa toteutettiin virtuaalioppaat Kartanoiden – Kouvola näyttelyyn. Kulttuurin tapahtumatuotannossa ja kulttuurikasvatuksessa toteutettiin useita verkkotapahtumia ja kansalaisopistossa verkkokursseja		
Mittarit				
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2019 5.00	Toteuma-arvo 12/2021 53.00	Tavoitearvo 12/2021 10.00	

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	179,9	220,8	194,1

Toiminnan volyymit

Liikunta	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Uimahallien kävijämäärä	180 364	280 000	165 310
Kuntosalien kävijämäärä	16 502	32 000	10 844
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	1 136 431	2 000 000	1 158 145
Liikunnanohjauksen kävijämäärä	10 860	13 000	10 627
Liikuntapalvelujen tapahtumien määrä	15	20	14

*) Uimahallien kuntosalit. Uimahallien kävijöistä ei saa oikeaa lukemaa, koska kassat ovat olleet suljettuna ja kaikki kävijät eivät ole tallentuneet tilastoon

Kulttuuri	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kirjastokäynnit	476 108	650 000	443 972
Museoiden kävijämäärä	13 057	15 000	8205
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	10 030	20 000	6 933
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	8 717	15 000	15 500
Kirjaston tapahtumien määrä	324	350	260
Museoiden tapahtumien määrä	73	110	127
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	319	500	408
Kulttuuritapahtumien määrä	116	30	16
Kulttuuritalojen kävijämäärä	46 937	115 000	39 621
<i>* Museon verkkonäyttelyn näyttökerrat</i>			5 985
<i>* Kulttuurikasvatuksen verkkotapahtumien katsojamäärä</i>			5 846
<i>* Kulttuuritapahtumat verkkotapahtumien katsojamäärä</i>			37 689
<i>* Kulttuurikasvatuksen verkkotapahtumien määrä</i>			27
<i>* Kulttuuritapahtumien verkkotapahtumien määrä</i>			11
Vapaa sivistystyö	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	5 782	6 500	4 798
Kansalaisopiston kurssien määrä		500	754
Kansalaisopiston tapahtumat	36	30	56

2.2.4 Tekniikka ja ympäristö

Tekniikka- ja ympäristö toimialaan kuuluu neljä (4) palvelua; kaupunkisuunnittelu, viranomaispalvelut, yhdyskuntatekniikka ja kiinteistöpalvelut. Lautakuntia on kaksi; tekninen lautakunta ja Kymen jätelautakunta. Lisäksi teknisen lautakunnan alaisena toimii lupajaosto.

Tekniikka ja ympäristö 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	40 207	0	40 207	38 962	-1 245	96,9
Myyntitulot	30 488	0	30 488	28 972	-1 516	95,0
Maksutulot	1 649	0	1 649	1 837	188	111,4
Tuet ja avustukset	0	0	0	29	29	
Muut toimintatulot	8 070	0	8 070	8 124	54	100,7
Valmistus omaan käyttöön	1 391	0	1 391	1 146	-245	82,4
Toimintamenot	-54 451	0	-54 451	-51 732	2 719	95,0
Henkilöstömenot	-29 652	0	-29 652	-28 141	1 511	94,9
Palkat ja palkkiot	-22 780	0	-22 780	-21 453	1 327	94,2
Henkilösivumenot	-6 872	0	-6 872	-6 688	184	97,3
Eläkemenot	-6 022	0	-6 022	-5 804	219	96,4
Muut henkilösivumenot	-850	0	-850	-884	-35	104,1
Palveluiden ostot	-11 037	0	-11 037	-9 888	1 149	89,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 711	0	-7 711	-7 826	-115	101,5
Avustukset	-1 298	0	-1 298	-1 116	182	86,0
Muut toimintamenot	-4 753	0	-4 753	-4 762	-8	100,2
Toimintakate	-12 852	0	-12 852	-11 624	1 228	90,4
Laskennalliset kustannukset	-227	0	-227	-6 131		
Poistot ja arvonalentumiset	-227	0	-227	-231		
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-5 899		
Kokonaiskustannukset	-13 079	0	-13 079	-17 755		

Tekninen lautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Tekninen lautakunta muodostuu viidestä palvelusta; tekniikka ja ympäristön hallinto, kaupunkisuunnittelu, viranomaispalvelut, yhdyskuntatekniikka ja kiinteistöpalvelut.

Tekniikka ja ympäristön hallinto sisältää teknisen lautakunnan kustannukset sekä hallinnon kustannukset. Lisäksi hallintopalvelussa on vuonna 2020 perustettu Rail Gate Finland projektitoimisto, jonka toiminta keskittyy Teholan logistiikkakeskuksen toiminnan ja yritysysteistyön kehittämiseen sekä RR-terminaalien toteuttamiseen.

Kaupunkisuunnittelun palvelussa kaupunkiympäristön suunnittelun yksikön vastuulle kuuluvat asemakaavojen ja yleiskaavojen valmistelu ja muu yleispiirteinen maankäytön suunnittelu sekä kaupunkikuvaan ja rakennussuojeluun liittyvät asiat. Lisäksi kaupunkisuunnittelun vastuulla on yhdyskuntatekniikan suunnittelu, joka valmistelee katujen ja yleisten alueiden suunnitelmat sekä yleisten alueiden viranomaislupia. Maaomaisuuden yksikkö hoitaa maan hankintaan, hallintaan ja luovutukseen sekä kiinteistörekisterin pitoon liittyvät tehtävät. Paikkatietoyksikkö vastaa paikkatietojärjestelmien ylläpidosta, ajantasaisista paikkatietoaineistoista sekä maastomittaustoiminnasta.

Viranomaispalvelut järjestää rakennusvalvonnan, terveysvalvonnan, eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun ja maaseutupalvelujen palvelut sekä huolehtii niiden lainsäädännön mukaisista Kouvolan kaupungille kuuluvista neuvonta-, lupa-, valvonta- ja muista viranomaistehtävistä. Ympäristönsuojelu käsittelee ympäristö- ja maa-ainesluvut sekä ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset. Ympäristönsuojelun vastuulla on lisäksi kaupungin Hinku- ja ympäristöohjelmatyön edistäminen. Terveysvalvonta tekee elintarvike- ja terveydensuojelutoimijoiden valvontaa ja käsittelee toimintoja koskevat ilmoitukset. Terveysvalvonnalla on lisäksi lakisääteinen velvollisuus osallistua ruoka- tai vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöhön osana epidemioiden selvitystyöryhmää. Eläinlääkintähuolto vastaa eläinten terveydenhoidosta vastaanotolla ja asiakaskäynneillä sekä toimii eläinsuojeluviranomaisena. Maaseutupalvelujen tehtävänä on maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen hoitamalla sille laissa säädetty maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät, maaseudun ja kylien kansalaisosallistumiseen sekä infrastruktuuriin (yksityistiet ja valokuituavustukset) ja kehittämiseen liittyvät tehtävät. Lisäksi maaseutupalvelujen tehtäviin kuului maatalousyrittäjien lomituspalvelujen tuottaminen vuoden 2021 loppuun saakka. Lomituspalvelut siirtyivät v. 2022 alusta Sysmän kunnan hoidettavaksi. Rakennusvalvonta käsittelee rakentamiseen ja maiseman muuttamiseen tarvittavat luvat, suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset, vastaa rakennetun ympäristön valvonnasta sekä hoitaa rakentamisen arkisto- ja tietopalvelua.

Yhdyskuntatekniikka hallinnoi kunnalle kuuluvia yleisiä alueita ja hoitaa niiden rakentamista, kunnossa- ja puhtaanapitoa sekä vastaa kaupungin ajoneuvoista ja työkoneista. Kymen jätelautakunnan viranomaistehtäviä hoitava henkilöstö on yhdyskuntatekniikassa ja sen tehtävänä on huolehtia toiminta-alueensa kuntien jätelain mukaisista viranomaistehtävistä.

Kiinteistöpalvelut tuottaa puhtaus-, ruoka-, kiinteistönhoito- ja kunnossapitopalveluja.

Teknisen lautakunnan lupajaosto toimii ympäristönsuojelulain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena vastaten ympäristönsuojelu-, maa-aines-, jäte-, vesi-, vesihuolto- ja luonnonsuojelulain mukaan kaupungille kuuluvista viranomaistehtävistä. Jaosto toimii myös terveydensuojelulain tarkoittamana kunnan terveydensuojeluviranomaisena vastaten terveydensuojelulain, elintarvikelain, tupakkalain, lääkelain ja eläinlääkintähuoltolain mukaan kaupungille kuuluvista viranomaistehtävistä. Lupajaosto toimii samoin maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena.

Toimintaympäristön muutos

Tekniikka ja ympäristö toimialan talous ja toiminta toteutui pääosin suunnitellusti vuonna 2021. Organisaatiorakenne muuttui kesken vuoden, kun toimialan seitsemän palvelua yhdistettiin neljäksi palveluksi. Toimialan tuottamat palvelut pysyivät ennallaan. Merkittävin koko toimialaan liittynyt yksittäinen toiminnallinen muutos liittyi tekniikka- ja ympäristötalon henkilöstön siirtymiseen kaupungintalolle ja Marjoniemen toimipisteeseen.

Toimialan henkilöstön työhyvinvointi parantui vuonna 2021 edellisvuodesta. Toimialan keskiarvona henkilöstö koki, että edellisvuoteen verrattuna aikaa oli enemmän työntekoon, työkyky oli kohentunut ja esimiestyön laatu oli parantunut. Toimialan sisällä palveluiden vastauksissa oli vaihtelua. Toimialan yhtenä merkittävänä haasteena viime vuonna oli rekrytointihaasteet. Työvoiman saanti useissa teknisen alan tehtävissä oli aiempiin vuosiin verrattuna haastavampaa ja henkilöstön vaihtuvuus osassa palveluita oli voimakkaampaa, mikä johti osassa palveluita resurssivajeeseen.

Palkkatukityöllistettyjen määrää lisättiin merkittävästi mikä näkyy henkilöstön kokonaismäärän kasvuna, vaikka vakinaisen henkilöstön määrä on edellisvuodesta pienentynyt. Suurin muutos henkilöstön osalta liittyi lomituspalveluihin, kun sen toiminta siirtyi vuoden 2022 alusta Sysmän kunnan vastuulle Etelä-Suomen lomituspalveluyksikköön.

Teknisen lautakunnan toimintakate toteutui noin 1,2 milj. euroa talousarviota parempana. Positiiviseen taloudelliseen tulokseen vaikutti useat ja osittain palveluista riippumattomat tekijät.

Viranomaispalveluiden maksutulot toteutuivat arvioitua suurempina. Talvikunnossapidon osalta sääolosuhteet olivat viime vuonna keskimääräistä talvea leudommat. Maaseutupalveluiden talousarvioon varaamia laajakaistahankkeen rahoitusosuuksia ei kokonaan käytetty. Rakentamisessa näkyi positiivisia piristymisen merkkejä.

Henkilöstömäärärahoja säästy, kun eläkepoistuman myötä osa tehtävistä jätettiin täyttämättä. Suurimmat vaikutukset olivat kiinteistöpalveluissa ja lomituspalveluissa. Näillä ei ollut vaikutusta toimintakatteeseen koska säästyneiden henkilöstömenojen myötä myös palveluiden saamat tulot pienenivät samassa suhteessa. Useissa palveluissa rekrytointeihin tuli vuoden aikana viivästyksiä mikä osaltaan vaikutti henkilöstökulujen matalampaan toteutumiseen.

Korona-pandemia vaikutti edelleen palveluiden toimintaan, mutta viime vuonna vaikutukset olivat vähäisempiä verrattuna vuoteen 2020. Suurimmat koronan vaikutukset olivat kiinteistöpalveluissa, jossa kustannukset kasvoivat mm. tehostetun siivouksen ja suojavälineiden hankinnan vuoksi ja tulot laskivat ruokapalveluissa oppilaitosten osittaisen etäopetuksen takia. Muissa palveluissa koronan vaikutukset liittyivät pääosin terveysturvallisuuteen, kun henkilöstö oli laajasti etätöissä ja lähitöissä työjärjestelyt toteutettiin niin, että lähikontaktit minimoitiin.

Teknisen lautakunnan vastuulla olleen kärkihankkeen RR-terminaalien rakentaminen eteni suunnitellusti. Hankkeelle varattuja investointimäärärahoja pystyttiin pienentämään viime vuoden aikana, kun säästöjä saatiin tehokkaan projektijohtamisen ansiosta. Kilpailutetut urakat osuivat sopivaan ajankohtaan ja alueen suurten maamassojen käsittely optimoitiin. Muut investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellusti ja yhdyskuntatekniikan investointien toteutumisaste oli yli 95 %.

Maankäytön toteuttamissuunnitelman vuoden 2021 asuin- ja yritystonttien tuotantoa edistettiin suunnitelman mukaisesti. Viime vuonna kaavailtujen uusien tonttien toteuttaminen venyy tämän vuoden puolelle osittain kaupungista riippumattomista syistä. Vuonna 2021 käynnistetty ranta-asumisen edistäminen ja rantayleiskaavojen päivittäminen ei edennyt kaikilta osin tavoiteaikataulussa henkilöstöväjään takia, mutta työ jatkuu edelleen vuonna 2022.

Riskianalyysi

Vuoden 2021 talousarviossa arvioitiin merkittävimmäksi palveluiden toiminnalliseksi riskiksi talousarviovuodelle asetetut säästötavoitteet sekä niistä aiheutuvat seuraukset palvelutason laskussa, asiakaspalautteen negatiivisessa kehityksessä sekä henkilöstön työkuormassa. Tämä riski on osittain toteutunut, koska toimialan palveluita koskeva asiakastytyväisyys on hieman laskenut edellisvuodesta.

Henkilöstön työkuorma on toimialalla korkea. Henkilöstöresurssit on alimitoitettu useissa palveluissa. Alimitoitettut resurssit korostuvat niissä tilanteissa, kun palvelussa on pitkiä sairauspoissaoloja, henkilöiden eläköitymisiä tai irtisanoutumisia työpaikan vaihdoksen takia ja rekrytointien pitkittymisiä. Tilanne johtaa palveluprosessien aikataulujen venymiseen ja pitkittyessä avainhenkilöiden hakeutumiseen muiden työnantajien palvelukseen.

Toimielimen talous

Tulojen osalta myyntituotot jäivät n.1,5 milj. euroa arvioitua pienemmäksi. Suurin syy tähän oli kiinteistöpalveluissa koronaepidemiasta ja palveluverkkomuutoksista johtuen ruokapalvelujen ateriamäärien lasku 8 % ja lomituspalvelujen tarpeen väheneminen. Maksutuotot toteutuivat lähes arvioidun mukaisina.

Henkilöstökulut toteutuivat 94,8 % eli n.1,5 milj. euroa arvioitua pienempänä. Syynä mm. rekrytointiongelmia, kiinteistöpalveluissa runsas eläköityminen ja lomitustarpeen väheneminen. Palvelujen ostoissa asiantuntija- ja toimistopalveluja on ostettu arvioitua vähemmän kaupunkisuunnittelussa ja yhdyskuntatekniikassa. Koneiden- ja laitteiden kunnossapitopalveluja on käytetty 0,3 milj. euroa arvioitua vähemmän yhdyskuntatekniikassa ja kiinteistöpalveluissa.

Tekninen lautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	39 955	0	39 955	38 698	-1 257	96,9
Myyntitulot	30 236	0	30 236	28 707	-1 529	94,9
Maksutulot	1 649	0	1 649	1 837	188	111,4
Tuet ja avustukset	0	0	0	29	29	0,0
Muut toimintatulot	8 070	0	8 070	8 124	54	100,7
Valmistus omaan käyttöön	1 391	0	1 391	1 146	-245	82,4
Toimintamenot	-54 199	0	-54 199	-51 468	2 731	95,0
Henkilöstömenot	-29 468	0	-29 468	-27 924	1 544	94,8
Palkat ja palkkiot	-22 626	0	-22 626	-21 272	1 354	94,0
Henkilösivumenot	-6 841	0	-6 841	-6 652	189	97,2
Eläkemenot	-5 997	0	-5 997	-5 774	223	96,3
Muut henkilösivumenot	-844	0	-844	-878	-33	104,0
Palveluiden ostot	-10 986	0	-10 986	-9 859	1 127	89,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 709	0	-7 709	-7 824	-115	101,5
Avustukset	-1 298	0	-1 298	-1 116	182	0,0
Muut toimintamenot	-4 738	0	-4 738	-4 745	-7	100,1
Toimintakate	-12 852	0	-12 852	-11 624	1 228	90,4
Laskennalliset kustannukset	-11 565	-300	-11 865	-12 215		
Poistot ja arvonalentumiset	-11 565	-300	-11 865	-11 819	47	99,6
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-397		
Kokonaiskustannukset	-24 418	-300	-24 718	-23 839		

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tekninen lautakunta

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu		Strategiatavoite: Eheä yhdyskunta- ja taajamarakenne	
Talousarviotavoite: Toteutetaan maankäytön toteuttamissuunnitelmassa vuodelle 2020 asetetut tavoitteet asuin- ja yritystonttutuotannon osalta	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Kantokuja on liki valmis. Haanojan rakentaminen alkaa vasta 2022 (kilpailutettu 2021), koska painopenkan painuminen kesti oletettua kauemmin. Liisakarhunmäen yritysalue on vasta suunnitteluasteella, koska alueen hulevesien johtaminen oli ongelmallisempaa kuin oletettiin MATS-aikataulua tehtäessä.		
Mittarit			
Uudet asuinalueet (tot. aste %)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 70.00	Tavoitearvo 12/2021 100.00
Uudet yritysalueet (tot. aste %)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 80.00	Tavoitearvo 12/2021 100.00
Strategiaohjelma: Statuksen kasvu		Strategiatavoite: Euroopan turvallisin kaupunki	
Talousarviotavoite: Kävelyn, pyöräilyn ja luonnossa liikkumisen mahdollisuuksien lisääminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Käyttösuunnitelman toimenpidekohteet on tehty uusien (1,5 km) ja saneerattavien (4,6 km) jk-pp-teiden osalta. Kymijoen ulkoilureittien uudet osuudet on otettu käyttöön 2021 aikana; kustannukset olivat arvioitua suuremmat yleisen kustannustason nousun takia.		
Mittarit			
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 3.00	Tavoitearvo 12/2021 3.00

Kunnostettava luontopolkujen reitistö (km)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 2.00	Tavoitearvo 12/2021 1.00
Kymijoen ulkoilureitin uudet reittiosuudet (km/v)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 4.20	Tavoitearvo 12/2021 1.00
Saneeratut jalankulku- ja pyörätiet (km/v)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 4.60	Tavoitearvo 12/2021 3.00
Talousarviotavoite: Infran korjausvelan kasvun pysäyttäminen / pienentäminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Korvausinvestoinneille varataan riittävä rahoitus TEKYn investointiohjelmassa ja pyritään pitämään osuus tavoitteen mukaisena koko vuoden mahdollisista talousarviomuutoksista huolimatta.		
Mittarit			
Korvausinvestointien euromääräinen osuus investoinneista (%)	Lähtöarvo 8/2020 65.00	Toteuma-arvo 12/2021 68	Tavoitearvo 12/2021 65.00
Talousarviotavoite: Liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpideohjelman toteuttaminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Nopeusnäyttöjä asennettu, Palomäenkadun suojatie korotettu, Korjalankadun ja Kaupinkadun risteys uusittu, Pilkanmaantien muutokset tehty.		
Mittarit			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 4.00	Tavoitearvo 12/2021 4.00
Strategiaohjelma: Elinvoiman kasvu		Strategiatavoite: Logistinen keskus	
Talousarviotavoite: Kouvolan aseman vahvistaminen Pohjois-Euroopan logistisena keskuksena	Tilannekuvaus ja riskiarvio: TEN-T ydinverkon terminaalista 85 % valmista. Työ etenee sovitussa aikataulussa ja budjetissa. Arvioitu valmistuminen 12/2022.		
Mittarit			
RRT terminaalialueen toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2020 31.00	Toteuma-arvo 12/2021 85.00	Tavoitearvo 12/2021 70.00
Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu	Strategiatavoite: Monimuotoiset luontoympäristöt		
Talousarviotavoite: Luonnon monimuotoisuuden edistäminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Ely-keskukselle on tehty ehdotus uudesta luonnonsuojelualueesta Kalalammelle 22,9 ha ja uusien suojelualueiden rajauksia on suunniteltu n. 20 ha. Vieraslajeja on torjuttu noin 300 kohteessa.		
Mittarit			
Metsänhoidon ulkopuolelle jätetyt metsät (ha)	Lähtöarvo 8/2020 492.00	Toteuma-arvo 12/2021 538.00	Tavoitearvo 12/2021 500.00
Strategiaohjelma: Elinvoiman kasvu		Strategiatavoite: Omaleimaiset alueet	
Talousarviotavoite: Ranta-asumisen edistäminen. Ranta-asumisen edistämiprojektin työohjelman mukaiset kaavoituskohteet on luonnosvaiheen valmistelussa.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Työohjelmassa on viisi rantayleiskaavaa, joista kaksi on tässä edistämiprojektin työohjelmassa: Pyhäjärven pohjoisosan ja Iso-Ruhmaan rantayleiskaavan muutos: vireillä ja OAS nähtävänä 7.4-17.5.2021 Työ jatkuu syksyllä 2022. Rantaosayleiskaavan muutos, maanomistajien aloitteet 2020, luonnos lautakuntaan helmikuussa 2022. Molemmat rantayleiskaavoja laativat yleiskaavoittajat ovat irtisanoutuneet syksyllä 2021, joten työtä tehdään konsulttien voimin. Myös töiden ohjaus on haasteellista lukuisten käynnissä olevien yleiskaavojen (yhteensä 7 kpl) ja maankäytöllistenyleissuunnitelmien (2kpl) määrän ja vain yhden henkilöresurssin voimin.		
Mittarit			
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 40.00	Tavoitearvo 12/2021 100.00
Strategiaohjelma: Sisäisen toiminnan kehittäminen		Strategiatavoite: Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen	
Talousarviotavoite: Asiakastytyväisyyden pitäminen hyvällä tasolla ja/tai kohottaminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Kiinteistöpalvelun ja viranomaispalvelun osalta asiakastytyväisyys jäi hieman alle tavoitetason.		

Mittarit			
Kiinteistöpalvelujen asiakastyytyväisyys (1-4)	Lähtöarvo 12/2019 3.20	Toteuma-arvo 12/2021 3.10	Tavoitearvo 12/2021 3.20
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-10)	Lähtöarvo 8/2020 9.39	Toteuma-arvo 12/2021 8.24	Tavoitearvo 12/2021 8.70
Talousarviotavoite: Sairauspoissaolojen ja työssä tapahtuvien tapaturmien väheneminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Työtapaturmien määrässä on mukana kiinteistöpalvelut, yhdyskuntatekniikka ja kaupunkisuunnittelu. Tapaturmien määrä ylitti hieman tavoitteen.		
Mittarit			
Työtapaturmien lukumäärä (kpl)	Lähtöarvo 12/2019 37.00	Toteuma-arvo 12/2021 52.00	Tavoitearvo 12/2021 50.00
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2019 20.30	Toteuma-arvo 12/2021 22,4	Tavoitearvo 12/2021 21.50
Talousarviotavoite: Hyvä esimiestyö ja laadukas työelämä	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Työyhteisöjen vuorovaikutteisuutta ja yhteistyötä Terveystalon kanssa on lisätty. Korvaavan työn käyttöönottoa on edistetty työyksiköissä. Lähtöarvot vuoden 2020 lopussa oli 46 työtapaturmaa ja 22 sairaspöissaoloa kpv/htv.		
Mittarit			
Lähin esimies toimii esimiehenä hyvin (1-10)	Lähtöarvo 12/2019 7.40	Toteuma-arvo 12/2021 8.1	Tavoitearvo 12/2021 7.80
Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu		Strategiatavoite: Resurssitehokkuus	
Talousarviotavoite: Ilmastokestävän ruokailun edistäminen joukkoruokailussa	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Hävikkiruoan alentamisessa ei päästy tavoitteeseen, koska asiakasmäärät vaihtelivat koronasta johtuen ja siksi hävikkiruokaa syntyi enemmän.		
Mittarit			
Hävikkiruoan vähentäminen (kg)	Lähtöarvo 12/2020 98000.00	Toteuma-arvo 12/2021 107000.00	Tavoitearvo 12/2021 78000.00

Tekninen lautakunta (ent. rakennus- ja ympäristölautakunta)

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu		Strategiatavoite: Hiilineutraali kaupunki 2040	
Talousarviotavoite: Hiilineutraalikartan toteuttamisen kustannusarvio laadittu ja kytketty talousarviomenettelyyn.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Hiilineutraalikartta ja talousarviokytkennän laadinta ympäristöministeriön tukemassa ympäristövahti-hankkeessa toteutetaan vuosien 2021 ja 2022 aikana. Ympäristövahti julkaistaan kaupungin sivuille keväällä 2022		
Mittarit			
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 80.00	Tavoitearvo 12/2021 100.00
Strategiaohjelma: Sisäisen toiminnan kehittäminen		Strategiatavoite: Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen	
Talousarviotavoite: Asiakastyytyväisyyden pitäminen hyvällä tasolla ja/tai kohottaminen.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Viranomaispalvelun asiakastyytyväisyyttä on mitattu sähköisten palvelujen kautta. Tyytyväisyys on hieman laskenut, mutta kuitenkin edelleen hyvällä tasolla.		
Mittarit			
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-10)	Lähtöarvo 8/2020 9.35	Toteuma-arvo 12/2021 8.24	Tavoitearvo 12/2021 8.70
Talousarviotavoite: Sairauspoissaolojen ja työssä tapahtuvien tapaturmien määrän aleneminen.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Työtapaturmien määrässä huomioitu ympäristöpalvelujen ja rakennusvalvonnan tapaturmat. Tavoitteiseen ei päästy. Sairaspoissaolot on vähentyneet viime vuosina huomattavasti. Vuonna 2020 poissaoloja 6.0 kpv/htv		
Mittarit			
Työtapaturmien lukumäärä (kpl)	Lähtöarvo 12/2019 3.00	Toteuma-arvo 12/2021 7.00	Tavoitearvo 12/2021 0.00
Sairauspoissaolot (kpv/htv)	Lähtöarvo 12/2019 12.60	Toteuma-arvo 12/2021 4.3	Tavoitearvo 12/2021 10.00

Talousarviotavoite: Hyvä esimiestyö ja laadukas työelämä.		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Rakennusvalvonnan ja ympäristöpalvelujen osalta toteutuma-arvo parani vuodesta 2019. Vuoden 2021 tavoitteeseen ei aivan päästy.	
Mittarit			
Lähin esimies toimii esimiehenä hyvin (1-10)	Lähtöarvo 12/2019 8.35	Toteuma-arvo 12/2021 8.40	Tavoitearvo 12/2021 8.50
Strategiaohjelma: Sisäisen toiminnan kehittäminen		Strategiatavoite: Uudet toimintatavat	
Talousarviotavoite: Rakentamislupaprosessin kesto	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Lupaprosessien käsittely ei nopeutunut johtuen resurssivajeesta ja ennakoimattomista poissaoloista.		
Mittarit			
Lupaprosessin keskimääräinen kesto (kalenteri pv)	Lähtöarvo 8/2020 30.00	Toteuma-arvo 12/2021 34.00	Tavoitearvo 12/2021 25.00
Talousarviotavoite: Ympäristöpalveluiden lupaprosessin sähköistäminen. Selvitys sähköistamisestä ja järjestelmävaatimuksista laadittu.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Sovellusvaihtoehdot selvitetty. Saatu esittely toimittajalta sekä toisesta kunnasta esitys käyttäjäkokemuksesta. Sähköisen asioinnin sovelluksesta tehty hankintapäätös, otetaan käyttöön keväällä 2022.		
Mittarit			
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2019 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 100.00	Tavoitearvo 12/2021 100.00

Tekninen lautakunta (ent. maaseutulautakunta)

Strategiaohjelma: Elinvoiman kasvu		Strategiatavoite: Kyliä pitkin kaupunkia	
Talousarviotavoite: Yksityistieavustusten vaikuttavuus paranee, kun tiekuntia ohjataan tekemään isompia perusparannushankkeita ja hakemaan valtion rahoitusosuutta kaupungin avustuksen lisäksi. Valtion rahoitusosuus Kouvolan yksityistieille kasvaa.		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Yksityistiekunnat tekivät vuonna 2021 Ely-keskukselle 9 perusparannushankkeiden valtionavustushakemusta. Määrä on noussut edellisvuodesta ja ylittää tavoitteen. Valtion avustusten euromäärä ei aivan yltänyt tavoitteeseen. Elyn myöntöaikataulusta johtuen jotkut vuoden 2021 hakemuksista päätetään vasta v. 2022. Valtion rahan markkinointi on ollut tehokasta. Valtion rahoitusosuus kaupungin avustusten lisäksi auttaa tiekuntia tekemään suurempia perusparannuksia.	
Mittarit			
Tiekuntien valtionavustushakemusten määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2019 7.00	Toteuma-arvo 12/2021 9.00	Tavoitearvo 12/2021 8.00
Tiekunnille myönnettyjen valtion avustusten määrä (M€)	Lähtöarvo 12/2019 0.39	Toteuma-arvo 12/2021 0.28	Tavoitearvo 12/2021 0.42
Strategiaohjelma: Sisäisen toiminnan kehittäminen		Strategiatavoite: Osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen	
Talousarviotavoite: Asiakastyytyväisyys säilyy nykyisellä hyvällä tasolla tai paranee. Asiakastyytyväisyyttä mitataan viljelijätukipalvelujen viranomaistoiminnan osalta asteikolla 1-4 ja lomitustoiminnan osalta asteikolla 1-5.		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Asiakastyytyväisyyden mittarien arvot saatiin vuoden lopulla toteutetuista asiakaskyselyistä. Asiakastyytyväisyys on pysynyt melko samana, eikä tavoitteeseen päästy. Palautteen perusteella on arvioitu, että koronarajoituksista johtuvat järjestelyt asiakaspalvelussa ja lomituspalvelujen järjestämisvastuun siirtyminen Sysmän kunnalle v. 2022 alusta on vaikuttanut asiakastyytyväisyyteen.	
Mittarit			
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-4)	Lähtöarvo 12/2019 3.50	Toteuma-arvo 12/2021 3.38	Tavoitearvo 12/2021 3.60
Asiakastyytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 12/2019 4.30	Toteuma-arvo 12/2021 4.27	Tavoitearvo 12/2021 4.40
Strategiaohjelma: Sisäisen toiminnan kehittäminen		Strategiatavoite: Uudet toimintatavat	
Talousarviotavoite: Lomituspalvelujen joustavuus ja taloudellisuus paranevat, kun toiminnoissa hyödynnetään nykyistä enemmän digitaalisia välineitä.		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Lomituspalvelujen taloudellisuus on parantunut merkittävästi, kun lomittajien työllistymistä on saatu tehostettua lähes täyteen työllistymiseen. Palvelun joustavuus on parantunut tehokkaalla tiedottamisella asiakkaille ja lomitushenkilöstölle. Asiakastyytyväisyyden mittarin arvo saatiin vuoden lopulla toteutetusta asiakaskyselystä. Asiakastyytyväisyys on pysynyt samalla tasolla. Henkilöstötyytyväisyys jäi mittaamatta lomituspalvelujen siirtyessä Sysmän kunnan vastuulle.	

Mittarit			
Asiakastyytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 12/2019 4.30	Toteuma-arvo 12/2021 4.27	Tavoitearvo 12/2021 4.40
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2019 0.00	Toteuma-arvo 12/2021 100.00	Tavoitearvo 12/2021 100.00
Henkilöstötyytyväisyys (1-5)	Lähtöarvo 8/2020 3.40	Toteuma-arvo 12/2021 Ei arvoa	Tavoitearvo 12/2021 4.40

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötöyvuosina	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Tekninen lautakunta	636	658,1	674,03

Toiminnan volyymit

Viranomaispalvelut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Rakentamisen luvat	831	900	938
Rakentamisen katselmukset	3317	3 400	2823
Ympäristöluvitetut laitokset yhteensä, kpl (kunta+AVI)	208	200	210
Ympäristölupapäätökset ja annetut lausunnot luvista/vuosi, kpl	21	20	15
Luvitettujen laitosten tarkastukset/vuosi, kpl (kunta+AVI)	18	23	49
Rekisteröinti-ilmoitukset/vuosi, kpl	12	10	8
Muut (ei-ympäristölupa eikä rekisteröinti) ilmoitukset ja annetut lausunnot, kpl	66	70	88
Maa-ainesluvat kpl	12	16	7
Maa-ainestarkastukset kpl	64	102	60
Terveysvalvonnan valvontakohteet, kpl	1 767	2 890	2 338
Terveysvalvonnan rekisteröinti-ilmoitukset ja päätökset, kpl	167	133	144
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset, kpl	519	894	671
Eläinlääkintähuollon potilaskäynnit, kpl	10 144	10 000	8 090
Eläinsuojelukäynnit, kpl	294	411	353
Lomituspäivät	14501	15 000	13 660
Lomitettavat yrittäjät	332	373	341
Välitetty EU-viljelijätuki, milj. euroa	27	26	27
Tiloja tukihaun piirissä	904	890	885
Saapuneet hakemukset, kpl (viljelijätukipalvelut)	3 699	3 500	3 459
Yksityistieavustukset, euroa	565 928	550 000	550 000
Kansallinen laajakaista 2015 -hanke	0	368 000	51 678
Kaupunkisuunnittelu	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Asemakaavoitettu alue ha/v	148	80	90
Hyväksytyt kaavat kpl/v	8	12	13
Maan osto ha	32	70	54
Luovutettuja AO-tontteja kpl	11	20	33
Metsää ha	3 883	3 500	3 866
Peltoa ha	723	550	708
Yhdyskuntateknikka	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kadut ja kevyen liikenteen väylät km	980	980	990
Rakennettua puistoa ha	218	218	223
Leikkipaikat kpl	128	128	121

Sillat ja tunnelit kpl	102	100	111
Ulkovalaisimet kpl	27 400	27 400	27 700
Kiinteistöpalvelut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Rakennusten hoito (m2)	555 500	557 000	553 000
Siivottavat neliöt	335 555	328 500	338 720
Ateriamäärät kpl	4 005 723	4 630 000	4 308 354

Kymen jätelautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kymen jätelautakunta on alueellinen jätehuoltoviranomainen. Jätelautakunnan toiminta-alueella on yhdeksän kuntaa; Hamina, Iitti, Kotka, Kouvola, Lapinjärvi, Miehikkälä, Mäntyharju, Pyhtää ja Virolahti. Kouvolan kaupunki toimii Kymen jätelautakunnan isäntäkuntana.

Jätelautakunta huolehtii jätelain mukaan kunnalle kuuluvista jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä viranomaistehtävistä kuten jätehuoltomääräysten ja jätetaksojen hyväksymisestä, niistä poikkeamisesta sekä mahdollisista jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksistä.

Jätelautakunnan toiminta ja päätöksenteko edistää jätelain tarkoitusta: edistää kiertotaloutta, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäisee jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimivan jätehuollon sekä ehkäisee roskaantumista.

Jätelautakunta toimii yhteistyössä alueen kuntien ja jäteyhtiön kanssa. Seurannalla varmistetaan, että asuinkiinteistöt, vapaa-ajan kiinteistöt ja julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt ovat kattavasti mukana järjestetyn jätteenkuljetuksen piirissä.

Jätehuolto vaikuttaa asukkaiden jokapäiväiseen elämään. Jätehuollon sujuvuus ja asiakaslähtöisyys ja -tyytyväisyys onkin edellytys kiertotalouden ja jätelain tavoitteiden toteutumiseksi.

Toimintaympäristön muutos

Jätelain muutos

Jätehuollon viranomaistehtäviin toimintaympäristömuutoksia on aiheuttanut jätelakiin 19.7.2021 voimaan tullut muutos liittyen kunnan tehtäviin ja vastuisiin jätehuollossa. Muutoksen myötä bio- ja pakkausjätteiden kuljetukset siirtyvät kunnan vastuulle 1.7.2023-19.7.2024 välisenä aikana kaikissa kunnissa. Lisäksi yli 10 000 asukkaan taajamiin tulee biojätekeräys jokaiselle asuinkiinteistölle. Tähän on vaihtoehtona kompostointi, jota varten jätehuoltoviranomaisen pitää 1.1.2023 alkaen ylläpitää kompostointirekisteriä, johon kaikkien biojätteensä kompostoivien tulee ilmoittaa kompostoinnista. Jätteenkuljettajien täytyy raportoida jätteenkuljetusrekisteriin neljä kertaa vuodessa aiemman yhden kerran sijaan. Muutosten myötä täytyy jätehuoltomääräykset, jätehuollon palvelutasomääritys ja jätetaksa päivittää.

Muutoksiin varautuminen ja sen suunnittelu alkoi jo syksyllä 2021 yhdessä Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa. Varautumisessa on merkittävässä asemassa tiedotus kuntiin, asukkaille ja jätteenkuljetusyrityksiin. Tiedottamista aloitettiin jo kesällä 2021. Syksyllä kävimme myös vierailulla Virolahti-Miehikkälässä, Kotkassa ja Lapinjärvellä. Jätehuoltomääräysten päivitystyö sekä taksarakennemuutoksen alustava suunnittelu aloitettiin syksyllä 2021. Jätteenkuljetusyrityksiltä pyydettiin tietoja tyhjennyksistä yhden ”ylimääräisen” kerran jo jätelain voimaan tulon jälkeen syksyllä.

Jätehuollon palvelutasoon oli tarkoitus tehdä päivitys vuonna 2021. Kymen jätelautakunta on hyväksynyt jätehuollon palvelutason vuoteen 2020 asti. Jätehuollon palvelutasossa on määritelty

kuntalaisille tarjottavien jätehuoltopalvelujen vähimmäistaso koko Kymen jätelautakunnan toimialueella. Palvelutasoa ei vielä vuonna 2021 kuitenkaan päivitetty, koska siihen vaikuttaa mm. Rinki-ekopisteiden tuleva määrä, joka saattaa vähentyä kiinteistökohtaisen pakkausjätekeräyksen lisääntyessä jätelain muutoksen myötä.

Jätehuoltomääräysten muutos

Jätehuoltomääräysten 1.1.2020 siirtymäsäännöksen mukaisesti pakkausjätekeräysvelvoite yli viiden asunnon kiinteistöillä taajamissa astui voimaan 1.7.2021. Aikaisemmin velvoite koski yli 10 asunnon kiinteistöjä. Tästä muutoksesta tiedotettiin ja asiaa seurattiin yhdessä Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa.

Jäteyhtiön toiminta-alueella (Kouvola, Iitti, Mäntyharju pakkausjätteiden osalta) muutos sujui erinomaisesti. Noin 90 % yli viiden asunnon kiinteistöistä on liittynyt pakkausjätekeräykseen. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen kuntien tilanne ei ole tiedossa. Tilanne selviää, kun kuljetusyritykset raportoivat viime vuoden tyhjennyksiä. Lapinjärven kunnassa ei ole löytynyt kerääjää pakkausjätteille. Kunta hakikin poikkeusta ko. määräyksen noudattamisesta koko kunnan alueella.

Jätelautakunnan toiminta

Jätelautakunta kokoontui viisi kertaa vuoden 2021 aikana. Jätelautakunnan kokoonpano vaihtui 16.8.2021 uuden valtuustokauden käynnistyttyä. Lautakunnan puheenjohtajana ajalla 1.1.-31.7.2021 toimi Matti Lindholm ja 1.8.2021 alkaen puheenjohtajana toimii Anne Hasu.

Jätehuoltopäällikkö jäi eläkkeelle 30.4. ja uusi jätehuoltopäällikkö aloitti virassa 1.5.2021. Muutoin henkilöstössä ei tapahtunut muutoksia. Jätelautakunta kehitti sisäistä toimintaansa aloittamalla säännölliset tiimipalaverit. Yhteistyötä ja tiedotusta sidosryhmiin, mm. kuntiin ja jätteenkuljetusyrityksiin kehitettiin. Jäteyhtiön kanssa otettiin käytännöksi kuukausittaiset yhteistyöpalaverit muun viikoittaisen yhteydenpidon lisäksi.

Vuonna 2021 viranhaltijapäätöksiä tehtiin 1403 kpl. Päätösten suuri määrä johtuu seuraavista hakemuksista aiheuttaneista seikoista: Jätelautakunta otti talvella 2021 tarkasteluun Lapinjärven kunnan asukkaiden jäteastioiden tyhjennysvälit. Tästä aiheutui jonkin verran tyhjennysvälihakemuksia. Kunnat yhdessä Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa perustivat toukokuussa Haminaan, Virolahdelle ja Miehikkälään lukolliset jätteiden yhteiskeräyspisteet saariston asukkaille ja vapaa-ajanasukkaille. Tämä aiheutti runsaasti liittymishakemuksia näihin yhteiskeräyspisteisiin. Syksyllä kehoitettiin kouvolaalaisia vapaa-ajanasunnon omistajia, joilla on ollut joskus nyt jo lailla kumoutunut lupa toimittaa mökkijätteet vakituisen asunnon jäteastiaan, liittymään jätehuoltoon myös vapaa-ajan asunnon osalta. Lisäksi jäteyhtiö lähetti jätteenkuljetukseen liittymättömille asukkaille kuljetusalueellaan liittymiskehotuskirjeitä.

Syksyllä 2021 aloitettiin käytäntö, ettei enää tehty päätöksiä hakemuksista, joissa haettiin neljän viikon tyhjennysväliä biojätteiden kompostoinnin perusteella. Näistä ei jätehuoltomääräysten perusteella tarvitse tehdä päätöksiä. Tämä vähensi loppuvuoden päätösten määrää noin 85 kpl.

Riskianalyysi

Riskiä toiminnalle aiheutti koronatilanne, joka olisi voinut lisätä sairaspotilaita ja sitä kautta vähentää resursseja. Riski ei toteutunut. Myös henkilövaihdokset ja jätelain muutosten arvaamattomuus aiheuttivat riskiä, joka ei kuitenkaan toteutunut. Sen sijaan jätelain muutoksesta aiheutui työmäärän lisääntymistä, joka taas vähensi resursseja muusta työstä, esim. jätehuoltoon liittymättömien seurannasta.

Toimielimen talous

Kymen jätelautakunnan talouteen arvioitua enemmän menoja aiheuttivat kasvaneet henkilöstökulut jätehuoltopäällikön vaihdoksen myötä. Alkuvuodesta jätehuoltopäällikön palkasta 60 % kirjattiin

jätelautakunnan kustannuspaikalle ja toukokuusta lähtien osuus on 80 %. Palvelujen ostot jäivät arvioitua vähemmälle, joka kompensoi henkilöstökuluja. ICT-kulut ja vuokrat olivat arvioitua suuremmat johtuen kaupungin sisäisten vuokrien nostosta ja jätteenkuljetusrekisterin käyttöoikeusmaksusta, jota ei aikaisemmin jätelautakunnalle tullut.

Jätelautakunnan perustamissopimuksen mukaisesti Kymenlaakson jätteeltä perittiin lisämaksuosuus 12.250,42 euroa.

Kymen jätelautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	252	0	252	264	12	104,9
Myyntitulot	252	0	252	264	12	104,9
Toimintamenot	-252	0	-252	-264	-12	104,9
Henkilöstömenot	-184	0	-184	-217	-33	117,8
Palkat ja palkkiot	-154	0	-154	-181	-27	117,9
Henkilösivumenot	-31	0	-31	-36	-5	117,1
Eläkemenot	-25	0	-25	-29	-4	116,4
Muut henkilösivumenot	-5	0	-5	-7	-1	120,4
Palveluiden ostot	-51	0	-51	-29	22	56,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	0	-2	-1	0	99,0
Muut toimintamenot	-15	0	-15	-17	-2	111,7
Toimintakate	0	0	0	0	0	0,0
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-13		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-13		
Kokonaiskustannukset	0	0	0	-13		

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kymen jätelautakunta	3,0	3,0	3,0

Lisäksi hallintosihteerin palkka kirjataan lautakunnan kustannuspaikalle.

2.2.5 Yhteenvedo käyttötalouden toteutumisesta

Kouvola kaupunki	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
Yhteistoiminta						
Toimintatulot	600	600	1 200	1 148	-52	95,7
Toimintamenot	-339 401	-16 400	-355 801	-357 003	-1 202	100,3
Toimintakate	-338 801	-15 800	-354 601	-355 855	-1 254	100,4
Tarkastuslautakunta						
Toimintamenot	-176	0	-176	-163	13	92,7
Toimintakate	-176	0	-176	-163	13	92,7
Kaupunginhallitus						
Toimintatulot	57 940	400	58 340	57 533	-807	98,6
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	17	-283	5,5
Toimintamenot	-61 404	-1 100	-62 504	-61 729	775	98,8
Toimintakate	-3 164	-700	-3 864	-4 179	-315	108,2
Konsernipalvelut yhteensä						
Toimintatulot	57 940	400	58 340	57 533	-807	98,6
Valmistus omaan käyttöön	300	0	300	17	-283	5,5
Toimintamenot	-61 580	-1 100	-62 680	-61 892	788	98,7
Toimintakate	-3 340	-700	-4 040	-4 342	-303	107,5
Kasvatus- ja opetuslautakunta						
Toimintatulot	11 680	-100	11 580	12 223	642	105,5
Toimintamenot	-158 522	-1 900	-160 422	-163 421	-2 999	101,9
Toimintakate	-146 842	-2 000	-148 842	-151 198	-2 356	101,6
Liikunta- ja kulttuurilautakunta						
Toimintatulot	5 924	-1 610	4 314	4 359	45	101,0
Toimintamenot	-28 745	-202	-28 947	-28 735	213	99,3
Toimintakate	-22 821	-1 812	-24 633	-24 375	258	99,0
Sivistys yhteensä						
Toimintatulot	17 605	-1 710	15 895	16 582	687	104,3
Toimintamenot	-187 267	-2 102	-189 369	-192 155	-2 786	101,5
Toimintakate	-169 663	-3 812	-173 475	-175 573	-2 099	101,2
Tekninen lautakunta						
Toimintatulot	39 955	0	39 955	38 698	-1 257	96,9
Valmistus omaan käyttöön	1 391	0	1 391	1 146	-245	82,4
Toimintamenot	-54 199	0	-54 199	-51 468	2 731	95,0
Toimintakate	-12 852	0	-12 852	-11 624	1 228	90,4
Kymen jätelautakunta						
Toimintatulot	252	0	252	264	12	104,9
Toimintamenot	-252	0	-252	-264	-12	104,9
Toimintakate	0	0	0	0	0	0,0
Tekniikka ja ympäristö yhteensä						
Toimintatulot	40 207	0	40 207	38 962	-1 245	96,9
Valmistus omaan käyttöön	1 391	0	1 391	1 146	-245	82,4
Toimintamenot	-54 451	0	-54 451	-51 732	2 719	95,0
Toimintakate	-12 852	0	-12 852	-11 624	1 228	90,4
Käyttötalous yhteensä						
Toimintatulot	116 352	-710	115 642	114 226	-1 417	98,8
Valmistus omaan käyttöön	1 691	0	1 691	1 162	-529	68,7
Toimintamenot	-642 699	-19 602	-662 301	-662 782	-481	100,1
Toimintakate	-524 656	-20 312	-544 967	-547 394	-2 427	100,4

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosien talousarvion vertailut esitetään sisältäen kaikki kaupungin kustannukset mukaan lukien sisäiset erät. Toteutumisvertailuissa esitetään alkuperäinen talousarvio ja siihen hyväksytyt muutokset, muutettu talousarvio, toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteuman välillä.

Kouvola kaupunki	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	116 352 460	-710 000	115 642 460	114 225 825	-1 416 635
Myyntituotot	38 926 720	-930 000	37 996 720	36 372 019	-1 624 701
Maksutuotot	5 855 000	-700 000	5 155 000	4 967 187	-187 813
Tuet ja avustukset	8 712 626	600 000	9 312 626	10 050 049	737 423
Muut toimintatuotot	62 858 114	320 000	63 178 114	62 836 569	-341 545
Valmistus omaan käyttöön	1 691 200	0	1 691 200	1 162 449	-528 751
Toimintakulut	-642 699 161	-19 601 993	-662 301 154	-662 782 476	-481 322
Henkilöstökulut	-154 852 449	-399 993	-155 252 442	-155 567 133	-314 691
Palkat ja palkkiot	-119 380 686	-330 520	-119 711 206	-119 935 575	-224 369
Henkilösivukulut	-35 471 763	-69 473	-35 541 236	-35 631 558	-90 322
Eläkekulut	-31 028 004	-57 179	-31 085 183	-30 948 104	137 079
Muut henkilösivukulut	-4 443 759	-12 294	-4 456 053	-4 683 454	-227 401
Palvelujen ostot	-407 901 477	-17 500 000	-425 401 477	-423 882 128	1 519 349
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 183 496	0	-22 183 496	-23 747 978	-1 564 482
Avustukset	-9 739 764	-1 702 000	-11 441 764	-10 286 432	1 155 332
Muut toimintakulut	-48 021 975	0	-48 021 975	-49 298 805	-1 276 830
Toimintakate	-524 655 501	-20 311 993	-544 967 494	-547 394 203	-2 426 709
Verotulot	357 000 000	12 000 000	369 000 000	370 953 688	1 953 688
Valtionosuudet	190 860 000	2 250 000	193 110 000	193 407 386	297 386
Rahoitustuotot ja -kulut	8 811 000	0	8 811 000	11 450 935	2 639 935
Korkotuotot	1 831 000	0	1 831 000	1 893 228	62 228
Muut rahoitustuotot	10 390 000	0	10 390 000	12 133 400	1 743 400
Korkokulut	-3 002 000	0	-3 002 000	-2 464 858	537 142
Muut rahoituskulut	-408 000	0	-408 000	-110 835	297 165
Vuosikate	32 015 499	-6 061 993	25 953 506	28 417 807	2 464 301
Poistot ja arvonalentumiset	-24 000 000	-1 700 000	-25 700 000	-26 660 653	-960 653
Suunnitelman muk. poistot	-24 000 000	-300 000	-24 300 000	-24 036 730	263 270
Arvonalentumiset	0	-1 400 000	-1 400 000	-2 623 923	-1 223 923
Tilikauden tulos	8 015 499	-7 761 993	253 506	1 757 154	1 503 648
Poistoeron muutos	0	0	0	217 233	217 233
Tilikauden ylijäämä (alij.)	8 015 499	-7 761 993	253 506	1 974 387	1 720 881

Toimintatulot

Toimintatulot toteutuivat 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Myyntitulojen kertymä jäi 1,6 milj. euroa muutettua talousarviota heikommaksi. Merkittävimpana poikkeamana koronaepidemiasta ja palveluverkkomuutoksista johtuen ruokapalveluiden ateriamäärien lasku 8 % ja lomituspalvelujen käytön väheneminen sekä joukkoliikenteen lipputulojen vähentyminen koronan

vuoksi. Maksutuottojen kertymä oli 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Tuet ja avustukset toteutuvat 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Muutettua talousarviota parempi kertymä johtui mm. saaduista koronatuista ja -avustuksista joukkoliikenteeseen sekä kasvatukseen ja opetukseen. Esi- ja perusopetukseen saatua koronatukea jouduttiin palauttamaan 0,3 milj. euroa vuonna 2020 toteutettujen lomautusten takia. Muiden toimintatuottojen kertymä jäi 0,3 milj. euroa arvioitua pienemmäksi. Vuokratulojen kertymä oli 0,4 milj. euroa ennakoitua pienempi. Pystyvien vastaavien luovutustuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa ennakoitua paremmin, kun taas muut tuotot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina.

Toimintamenot

Toimintamenot toteutuivat 0,5 milj. euroa suurempina muutettuun talousarvioon nähden. Henkilöstökulujen toteutuma ylittyi 0,3 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden. Poikkeamaan vaikuttaa mm. koronan johdosta lisääntyneet sijaiskustannukset. Vuonna 2021 oli paljon koronatuella palkattua määräaikaista henkilöstöä ja palkkatuella työllistettyjen määrä kasvoi. Palvelujen ostot toteutuivat 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä ylittyivät 0,7 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden. Asiakaspalvelujen ostoihin kuntayhtymiltä sisältyy 4,8 milj. euron pakollisen varauksen purku (vähentää menoja) Kymsoten alijäämien kattamiseen. Lasten päivähoidon palveluseleitä maksettiin 0,2 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua enemmän. Rakennusten ja alueiden rakentamispalveluihin käytettiin 1,8 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua vähemmän. Majoitus- ja ravitsemuspalvelut toteutuivat 0,4 milj. euroa pienempinä talousarvioon nähden. Myös matkustus- ja kuljetuspalvelujen toteutuma oli 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 1,6 milj. euroa suurempina muutettuun talousarvioon nähden. Ylityksiä mm. maski-, puhdistusväline- ja suojarustehankinnoista, oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvistä kirjallisuushankinnoista sekä lämmityskuluista.

Avustuksia maksettiin 1,2 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua vähemmän. Avustukset yhteisöille toteutuivat 0,5 milj. euroa arvioitua pienempinä. Avustuksiin sisältyy Kouvolan Ammattiopisto Oy:lle maksettu 1,5 milj. euron osuus OKM:n käyttämättä jääneistä valtionosuuksista. Muut toimintakulut toteutuvat noin 1,3 milj. euroa suurempina. Merkittävimmät poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat koneiden ja laitteiden vuokrien, pääomavuokrien sekä pysyvien vastaavien luovutustappioiden toteutuminen ennakoitua suurempina.

Toimintakate

Tuloslaskelman toimintakate, -547,4 milj. euroa, toteutui 2,5 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua heikommin.

Verotulot ja valtionosuudet

Julkista rahoitusta (verotulot ja valtionosuudet) kertyi yhteensä 564,4 milj. euroa. Verotulot toteutuivat 2,0 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Yhteisöveron jako-osuuden kuntaryhmän 10 prosenttiyksikön korotuksen vaikutus Kouvolaan oli noin 7,7 milj. euroa vuonna 2021. Siirtyminen joustavaan verotuksen valmistumiseen siirsi kiinteistötuottoja vuosien välillä.

Verotulot, 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
Kunnan tulovero	301 000	5 000	306 000	307 316	100,4	1 316
Kiinteistövero	28 000	500	28 500	27 796	97,5	-704
Osuus yhteisöveron tuotosta	28 000	6 500	34 500	35 841	103,9	1 341
Yhteensä	357 000	12 000	369 000	370 954	100,5	1 954

Kouvola	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos
Verovuosi 2017	20,75	1 367	-2,7 %
Verovuosi 2018	20,75	1 381	1,0 %
Verovuosi 2019	20,75	1 408	2,0 %
Verovuosi 2020	21,25	1 422	1,0 %
Verovuosi 2021	21,25		

Kouvolan kiinteistöveroprosentit olivat

- Yleinen kiinteistövero 1,45 %
- Vakituiset asuinrakennukset 0,65 %
- Muut asuinrakennukset 1,35 %
- Voimalaitosrakennus 3,10 %
- Rakentamaton rakennuspaikka, ei määritelty erikseen, jolloin se on sama kuin yleinen kiinteistöveroprosentti

Valtionosuuksia saatiin 0,3 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua enemmän. Valtionosuuksiin sisältyi 3,9 milj. euroa valtion myöntämiä koronatukia.

Valtionosuudet, 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	138 860	1 150	140 010	140 102	100,1	92
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	15 000	1 100	16 100	16 434	102,1	334
Verotulomenetysten kompensatio	37 000		37 000	36 871	99,7	-129
Yhteensä	190 860	2 250	193 110	193 407	100,2	297

Rahoitustulot ja menot sekä vuosikate

Rahoitustulot ja -menot, 11,5 milj. euroa, toteutuivat 2,6 milj. euroa arvioitua suurempina. Korkotulot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua suurempina ja korkomenot 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Muut rahoitustulot, 12,1 milj. euroa, toteutuivat 1,7 milj. euroa arvioitua suurempina. Poikkeama johtuu mm. osinkotuottojen ja arvopapereiden luovutusvoittojen paremmasta kertymästä. Muut rahoitusmenot toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Vuosikatteen muodostui 28,4 milj. euroa, mikä on 2,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempi.

2.4 Investointiosan toteutuminen

Kaupungin investointimenot olivat yhteensä 40,7 milj. euroa ja ne toteutuivat 2,8 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Investointituloja toteutui 3,8 milj. euroa. Rahoitusosuuksia kertyi 1,6 milj. euroa ja pysyvien vastaavien myyntituloja 2,2 milj. euroa. Nettoinvestointien toteuma oli 36,9 milj. euroa, eli 4,4 milj. euroa alle muutetun talousarvion.

Kouvolan kaupunki	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Tot %	Poikkeama
Aineettomat hyödykkeet	-677 000	-710 000	-1 387 000	-1 076 001	77,6	310 999
Aineettomat oikeudet	-677 000	0	-677 000	-20 800	3,1	656 200
Muut pitkävaikutteiset menot	0	-710 000	-710 000	-1 003 822	141,4	-293 822
Ennakkomaksut	0	0	0	-51 379	-	-51 379
Aineelliset hyödykkeet	-42 545 000	1 683 000	-40 862 000	-37 668 549	92,2	3 193 451
Maa- ja vesialueet	-1 300 000	0	-1 300 000	-1 364 605	105,0	-64 605
Rakennukset	-17 850 000	-2 000 000	-19 850 000	-3 233 938	16,3	16 616 062
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-23 395 000	3 779 000	-19 616 000	-8 977 553	45,8	10 638 447
Koneet ja kalusto	0	-96 000	-96 000	-151 136	157,4	-55 136
Keskener. hankinnat ja ennakkomaksut	0	0	0	-23 941 317		-23 941 317
Sijoitukset	-500 000	-700 000	-1 200 000	-1 937 849	161,5	-737 849
Osakkeet ja osuudet	-500 000	-700 000	-1 200 000	-1 937 849	161,5	-737 849
Investointimenot yhteensä	-43 722 000	273 000	-43 449 000	-40 682 399	93,6	2 766 601
Rahoitusosuudet	2 230 000	-479 000	1 751 000	1 605 875	91,7	-145 125
Pysyvien vastaavien myynti	400 000	0	400 000	2 157 122	539,3	1 757 122
Investointitulot yhteensä	2 630 000	-479 000	2 151 000	3 762 997	174,9	1 611 997
Nettoinvestoinnit yhteensä	-41 092 000	-206 000	-41 298 000	-36 919 402	89,4	4 378 598
Korvausinvestoinnit						
Investointimenot	-20 015 000	-115 000	-20 130 000	-19 867 629	98,7	262 371
Investointitulot	0	181 000	181 000	955 564	527,9	774 564
Uusinvestoinnit						
Investointimenot	-23 707 000	388 000	-23 319 000	-20 814 771	89,3	2 504 229
Investointitulot	2 630 000	-660 000	1 970 000	2 807 432	142,5	837 432

Kärkihankkeiden erittely	Euroa	Kokonais-kustannus-arvio	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
RR-terminaalin suunnittelu	Tulot	0	0	0	0	-77 000	-77 000
RR-terminaalin suunnittelu	Netto	0	0	0	0	-77 000	-77 000
RR-terminaalin rakentaminen	Menot	-32 050 000	-11 150 000	4 450 000	-6 700 000	-6 151 622	548 378
RR-terminaalin rakentaminen	Tulot	6 760 000	2 230 000	-890 000	1 340 000	1 230 324	-109 676
RR-terminaalin rakentaminen	Netto	-25 290 000	-8 920 000	3 560 000	-5 360 000	-4 921 298	438 702
RRT 2-4 vaiheiden suunnittelu	Menot	0	0	0	0	-292	-292
RRT 2-4 vaiheiden suunnittelu	Tulot	0	0	0	0	0	0
RRT 2-4 vaiheiden suunnittelu	Netto	0	0	0	0	-292	-292
RRT Rekkaparkki	Menot	-160 000	0	-180 000	-180 000	-164 914	15 086
RRT Rekkaparkki	Tulot	0	0	0	0	0	0
RRT Rekkaparkki	Netto	-160 000	0	-180 000	-180 000	-164 914	15 086
Kärkihankkeet yhteensä	Netto	-25 450 000	-8 920 000	3 380 000	-5 540 000	-5 163 504	376 496

Aineettomat hyödykkeet

ICT-investointeja toteutui noin 0,3 milj. euroa. ICT-investointien osalta rakennusvalvonnan digitointi ei käynnistynyt vuoden 2021 aikana. Ruokapalveluiden Aromi-toiminnanohjaus ja henkilöstöhallinnon työajanseuranta jatkuvat vuonna 2022. Suunnitelmien mukaisesti toteutuivat tekniikka- ja ympäristöpalveluiden ict-investoinnit sekä museon kokoelmatietokantajärjestelmä. Uuden intranetin käyttöönotto siirtyi vuodelle 2022, mikä oli merkittävin syy, ettei viestinnän investoinnit toteutuneet.

Yhdyskuntatekniikan muita pitkävaikutteisia menoja olivat Kouvolan Vesi Oy:lle maksettavat osuudet hulevesiverkoston rakentamis- ja saneerausinvestoinneista. Korvausinvestointien osalta toteutuma oli noin 0,8 milj. euroa ja uusinvestointien osalta 0,1 milj. euroa. Kokonaisuutena hulevesiverkoston investointiin varattu investointimääräraha ylittyi muutettuun talousarvioon nähden noin 0,1 milj. euroa.

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Maanhankinnassa painopisteenä oli lähinnä yritysalueiden kaavoituksen edistäminen. Maa-alueiden hankintaan käytettiin 1,3 milj. euroa. Investointitulojen kertymä jäi talousarvion tuloarviosta, koska etenkin tasearvoltaan korkeiden kohteiden myynti jäi liian pieneksi.

Rakennukset

Rakennusinvestointeihin kohdistuvat investointimenot olivat 17,7 milj. euroa ja ne toteutuivat 2,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Investointituloja kertyi 0,8 milj. euroa, pääosin pysyvien vastaavien myynnistä.

Pääpelastusaseman peruskorjaukseen ja VPK-tilojen laajennukseen oli vuodelle 2021 varattu 4,0 milj. euroa ja talousarviomuutoksella määräraha vähennettiin 3,7 milj. euroon, kokonaiskustannuksen ollessa 8,1 milj. euroa. Rakentamiseen käytettiin 4,3 milj. euroa, rakennustyöt etenivät arvioitua nopeammin. Kohde valmistuu heinäkuussa 2022.

Sarkolan koululle oli talousarviossa varattu 6,0 milj. euroa. Investoinnille tehtiin talousarviomuutos arvioidun töiden edistymisen perusteella ja tämän myötä hankkeelle määrärahasi muodostui 8,2 milj. euroa, kokonaiskustannuksen ollessa 11,5 milj. euroa. Toteuma oli 6,9 milj. euroa, sillä rakennustyöt eivät edenneet ihan niin nopeasti kuin kesken vuotta arvioitiin. Kohteessa alkaa koulutoiminta elokuussa 2022.

Kouvola-talon 2.vaiheen korjaustöihin oli talousarviossa varattu 3,5 milj. euroa ja talousarviomuutoksen myötä määräraha pieneni 3 milj. euroon. Vuoden 2021 toteumaksi muodostui 1,9 milj. euroa. Hankkeen valmistumisen viivästymisen vuoksi osa kustannuksista siirtyy vuodelle 2022 ja kokonaiskustannukset tullaan alittamaan.

Kaupungintalon korjaustöille talousarviossa varattiin määrärahaa vuodelle 2021 0,6 milj. euroa ja vuodelle 2022 0,4 milj. euroa. Urakan jakamista kahdelle vuodelle ei kuitenkaan nähty tarkoituksenmukaisena, jolloin talousarviomuutoksen myötä vuodelle 2021 budjetti oli 1,1 milj. euroa. Korjaustyöt valmistuivat elokuussa ja lopulliseksi toteumaksi muodostui 1,17 milj. euroa.

Mielakan päiväkodin korjaustyöt oli suunniteltu alkuperäisen talousarvion mukaisesti pieninvestoinniksi. Korjaustöiden laajuutta kuitenkin tarkastettiin tarkoituksenmukaisemmaksi ja tässä yhteydessä toteutettiin laajemmin myös lähivuosien korjaustarpeita. Talousarviomuutoksen myötä kohteelle budjetoitiin noin 450 000 euroa. Toteumaksi vuodelle 2021 muodostui noin 0,5 milj. euroa. Saneerauskohteessa on tavanomaista kustannusten ylittäminen, kun osa korjaustöiden laajuudesta ja tarpeesta selviää vasta työn aikana. Kohde valmistui syyskuussa.

Inkeröisten yhteiskoulun 2012 valmistuneen osan muutos- ja korjaustyöt lisättiin investoinniksi kesken vuoden. Määrärahaa varattiin talousarvion muutoksessa 380 000 euroa. Toteuma vuodelle 2021 oli 0,4 milj. euroa. Kohde valmistui joulukuussa.

Tilojen hankesuunnitteluun oli talousarviossa varattu 0,4 milj. euroa ja uuden uimahallin hankesuunnitteluun 350 000 euroa. Talousarviomuutoksen myötä hankesuunnitteluun varattiin 250 000 euroa ja uuden uimahallin hankesuunnitteluun 150 000 euroa. Toteumia näihin ei kuitenkaan syntynyt, koska vuonna 2021 laadittiin hankesuunnitelmia vuoden 2022 investoinneille (kustannukset siirtyvät vuoden 2022 kohteille) sekä laadinta tehtiin osittain tilapalvelujen omana työnä. Naukion päiväkodin sekä Inkeröisten monitoimitalon hankesuunnitelmat hyväksyttiin alkuvuodesta 2021,

Inkeröisten monitoimitalon hankesuunnitelman muutokset käsiteltiin lisäksi lokakuussa 2021. Alkuvuodesta 2022 käsitellään Kuusankosken yhtenäiskoulun, Marjoniemen yhtenäiskoulun sekä Kaunisnurmen päiväkodin hankesuunnitelmat. Uimahallin osalta ratkaisuvaihtoehtoja on selvitetty ja hankesuunnittelu etenee vuoden 2022 aikana.

Pieninvestointeihin varattiin alkuperäisessä talousarviossa 3,0 milj. euroa. Talousarviomuutoksessa pieninvestoinneista vähennettiin 0,3 milj. euroa. Pieninvestointeihin käytettiin nettona yhteensä 2,3 milj. euroa. Muutamissa pieninvestoinneissa toteutettiin talousarvion myötä aiottua laajempaa korjaustöitä, jotka vähentävät tulevien vuosien korjaustarvetta kyseisissä kohteissa. Osassa toteutunut kustannus alitti pieninvestoinnin rajan ja ne toteutettiin käyttötaloudesta. Toteuttamatta jäivät seuraavat kohteet: Anjalan kartanoalueen sadevesien ohjaus, mikä vaatii laajaa selvitystä alueen kiinteistöjen omistajien kesken, Kouvolan jäähallin rakennustekniset korjaukset, jonka osalta tehtiin pelkästään suunnittelua ja toteutus vuonna 2022, ja Jaalan palvelukeskuksen muutostyöt, joita ei nähty tarpeelliseksi toteuttaa toiminnan lakkaamisen myötä. Pieninvestointeihin varatuilla määrärahoilla aloitettiin lisäksi vuoden 2022 pieninvestointien suunnitteluja.

Vaihtoehtoisilla rahoitusmalleilla toteutettavat kohteet

Talousarviossa 2021 leasing, vuokraus tai muun rahoitusmallin hankkeille oli suunniteltu 5,5 milj. euroa. Hankkeiden toteumat vuodelle 2021 on yhteensä noin 5,1 milj. euroa.

Valkealan monitoimitalon elinkaarihankkeen kilpailutus valmisteltiin ja aloitettiin vuonna 2020. Palveluntuottajan kanssa allekirjoitettiin sopimukset kesällä 2021 ja rakentaminen alkoi samoin kesällä. Hankkeen kustannusarvioksi oli merkitty talousarviossa 28,7 milj. euroa, josta vuoden 2021 osuudeksi arvioitiin 1,0 milj. euroa. Hankkeen rakentaminen on rahoitettu kiinteistöleasingilla ja rahoittajan valinnan yhteydessä hankkeen vuokralimiitin maksimimääräksi on kirjattu 31 milj. euroa, vuodelle 2021 toteumaa kertyi 4,8 milj. euroa, mikä vastaa hankkeen rakentamisen etenemistä.

Naukion päiväkodin KVR-urakkasopimus (kokonaisvastuurakentaminen) allekirjoitettiin ja rakentaminen aloitettiin syksyllä 2021. Hanke on rahoitettu kiinteistöleasingilla ja hankkeen vuokralimiitin maksimimääräksi on kirjattu 3,5 milj. euroa, vuodelle 2021 toteumaa kertyi 0,3 milj. euroa. Talousarviossa hanke oli suunniteltu toteutettavan kokonaisuudessaan vuonna 2021. Toukokuussa 2021 tehtiin hankesuunnitelmaan muutos, jonka myötä huomioitiin paikallisilta toimijoilta saatu palaute ja mahdollistettiin sekä KVR-urakoitsijoiden että myös perinteisten urakointiyritysten osallistuminen hankintaan. Muutos viivästytti kuitenkin hankkeen etenemistä siten, että kohde valmistuu ja otetaan käyttöön syksyllä 2022.

Inkeröisten monitoimitalolle vuoden 2021 osuudeksi arvioitiin 1,0 milj. euroa, kokonaiskustannuksen ollessa 25,5 milj. euroa vuosille 2021-2024. Hankesuunnitelman muutoksien käsittelyn sekä tilapalvelujen resurssipulan vuoksi hanke ei edennyt aiotulla tavalla ja hankkeessa syntyi ainoastaan rakennuttamisen konsulttikuluja. Lokakuussa 2021 hankkeen rahoitusmalliksi päätettiin kiinteistöleasing. Hankintaa on valmisteltu vuoden 2021 aikana yhteistyössä konsultin kanssa ja toteutusvaihe alkaa vuoden 2022 aikana.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Yhdyskuntatekniikan kiinteiden rakenteiden ja laitteiden korvausinvestointeihin oli alkuperäisessä talousarviossa varattu 8,5 milj. euroa. Talousarviomuutokset olivat määrärahaa vähentäviä; muutetun talousarvion ollessa 8,1 milj. euroa, joka myös käytettiin. Katujen, teiden ja kevyen liikenteen väylien korvausinvestointeihin käytettiin 6,5 milj. euroa. Euromääräisesti merkittävin kohde oli Vahteron alueen saneeraus (monivuotinen yhteishanke Kouvolan Vesi Oy:n kanssa) sekä uudelleenpäällystysurakka.

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden uusinvestointeihin varattiin alkuperäisessä talousarviossa 3,7 milj. euroa (ei sisällä RRT-euroja). Talousarviomuutokset olivat määrärahaa lisääviä; muutetun

talousarvion ollessa 4,2 milj. euroa, josta käytettiin 3,8 milj. euroa. Investointituloja saatiin noin 0,2 milj. euroa Kymijoen ulkoilureitin rakentamiseen. Suurimmat uusinvestoinnit kohdistuivat muihin maa- ja vesirakenteisiin (netto 1,6 milj. euroa) sekä katujen, teiden ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (1,1 milj. euroa). Muissa maa- ja vesirakenteissa euromääräisesti merkittävimmät rakennuskohteet olivat Kymijoen ulkoilureitti Keltissä ja Kaunisnurmen meluaitea. Katujen, teiden ja kevyen liikenteen väylien rakentamisessa euromääräisesti suurin kohde oli monivuotisena urakkana toteutettu Pilkanmaan-Korotintien rakentaminen, joka saatiin päätökseen vuonna 2021.

RRT-kärkihanke

Teholan logistiikka-alueelle rakennettavan Kouvolan rautatie- ja maantieterminaalin rakennustyöt etenivät suunnitellusti. Terminaalialueen maanrakennustyöt on saatu päätökseen ja terminaalikenttä tasattua odottamaan asfaltointia. Hulevesilinjastot on saatu valmiiksi kuten myös Kullasvaarantie ja siihen liittyvän kunnallistekniikan rakentaminen. Kultasuontie ja siihen liittyvät työkonereitit saatiin myös valmiiksi. Kouvola RRT -suunnitteluhankkeen vuoden 2021 loppuraportointi on saatu päätökseen. Hankkeen kustannukset alittivat selkeästi budjetin. Kouvola RRT –toteutushankkeen 2021 vuotta koskeva vuosiraportointi on toimitettu Europan komissiolle. Investointimenot olivat 6,2 milj. euroa ja investointitulot 1,2 milj. euroa.

Uusi terminaalialue rakennetaan ympäristö- ja materiaalitehokkaasti, muun muassa kierrätysmateriaaleja hyödyntäen. Asfaltoinnissa hyödynnetään läheisen valtatie vanhaa asfalttia ja alueen teiden rakentamiseen on käytetty purettujen rakennusten betonia. Lähes kaikki hankkeeseen tarvittu kiviaines on saatu rakennuspaikalta. Se on tuonut merkittävää kustannussäästöä ja mahdollistanut uusien logistiikkatonttien rakentamisen samanaikaisesti. Uusia logistiikkatontteja tarvitaan, jotta saadaan alan yrityksille lisää tilaa radan läheisyydestä. Tontit on vastikään hinnoiteltu ja niiden markkinointi on aloitettu.

Hankkeesta viestittiin aktiivisesti sekä medialle että eri sidosryhmille. Medianäkyvyyttä saatiin pitkin vuotta paikallisesti. Kansainvälistä näkyvyyttä saatiin loppuvuodesta, kun terminaalista oli rakennettu 80 %.

Sijoitukset

Osakkeisiin ja osuuksiin on vuonna 2021 kirjattu menoja yhteensä 1,9 milj. euroa. Summa koostuu Railgate Finland Oy:n 0,5 milj. euron SVOP-sijoituksesta sekä ammatillisen koulutuksen yhtiöittämiseen liittyvästä käyttöomaisuuden ja irtaimiston apporttisiirrosta sijoitusta vastaan 1,4 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja kertyi 0,9 milj. euroa. Näistä merkittävimmät olivat Tykkimäen vapaa-aikakeskus Oy:n osakkeiden luovutustulo 0,4 milj. euroa, Kouvolan Hansapysäköinti Oy:n osakkeiden luovutustulo 0,2 milj. euroa ja Pohjois-Kymenlaakson Ympäristölaboratorio Oy:n osakkeiden luovutustulo 0,1 milj. euroa.

Investointitulot

Investointitulot muodostuvat rahoitusosuuksista ja pysyvien vastaavien luovutustuloista. Rahoitusosuuksia toteutui RR-terminaalien rakentamiseen, Kymijoen ja Kalalammen ulkoilureittien rakentamiseen, Eskolanmäen-Pappikallion reitin rakentamiseen sekä Puistolän päiväkodin pihankorjauksiin yhteensä 1,6 milj. euroa. Pysyvien vastaavien luovutustuloja kertyi lähes 0,4 milj. euroa maanmyyntituloista, 0,8 milj. euroa rakennusten myyntituloista, 0,1 milj. euroa koneiden ja kaluston myynnistä sekä 0,9 milj. euroa osakkeiden ja osuuksien myynnistä.

ICT-investoinnit, osakkeet, sijoitukset, kalusto, kiinteät rakenteet ja laitteet 1000 e	KI/UI		Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuper. talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
ICT-investoinnit	UI	Menot			-677	0	-677	-262	415	
Osakkeet ja osuudet	UI	Menot			-500	-700	-1200	-1938	-738	
Osakkeet ja osuudet	UI	Tulot			0	0	0	896	896	
Osakkeet ja osuudet	UI	Netto			-500	-700	-1200	-1042	158	
Koneet ja kalusto	UI	Menot			0	-96	-96	-102	-6	
Koneet ja kalusto	UI	Tulot			0	0	0	100	100	
Koneet ja kalusto	UI	Netto			0	-96	-96	-2	94	
Kiinteät rakenteet ja laitteet, myynti	UI	Tulot			0	0	0	39	39	
Yhteensä, menot	UI	Menot			-1177	-796	-1973	-2302	-329	
Yhteensä, tulot	UI	Tulot			0	0	0	1035	1035	
Yhteensä, netto	UI	Netto			-1177	-1177	-1177	-1267	-90	

Tilapalvelut, rakennukset 1000 e	KI/UI		Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuper. talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
Mielakan päiväkot	KI	Menot	-540	0	0	-450	-450	-531	-81	-531
Tilojen hankesuunnitelmat	KI	Menot	0	0	-400	150	-250	0	250	
Pääpelastusasema	KI	Menot	-8 100	-2 770	-4 000	300	-3 700	-4 289	-589	-7 059
Pääpelastusasema	KI	Tulot	0	201	0	0	0	0	0	201
Pääpelastusasema	KI	Netto	-8 100	-2 569	-4 000	300	-3 700	-4 289	-589	-6 858
Kaupungintalo Kouvola	KI	Menot	-1 170		-600	-500	-1 100	-1 173	-73	-1 173
Kouvola-talo	KI	Menot	-2 200	0	-3 500	500	-3 000	-1 908	1 092	-1 908
Myynti, muut rakennukset	KI	Tulot			0	0	0	733	733	-733
Saviniemen kenttä	KI	Menot			0	0	0	-5	-5	
Inkeröisten yhtenäiskoulu	KI	Menot			0	-380	-380	-409	-29	
Pieninvestoinnit, yhteensä	KI	Menot	0	-533	-3 000	300	-2 700	-2 368	332	
Pieninvestoinnit, yhteensä	KI	Tulot	0	0	0	0	0	42	42	
Pieninvestoinnit, yhteensä	KI	Netto	0	0	-3 000	300	-2 700	-2 326	374	
Mielakan päiväkot				-336	-300	300	0	0	0	
Kotikallion katto				-3	-75	0	-75	-85	-10	
Ksnn Nauhan radan kunnostus				-3	-200	0	-200	-206	-6	
KSAO siipi 3 vesikat				-3	-220	0	-220	-249	-29	
Ksnn lukio muutos ja korjaustyöt				-179	-160	65	-95	-53	42	
Pieninvestointien suunnittelu				0	-80	0	-80	0	80	
Puistolan pk piha ja korjaukset				-1	-150	0	-150	-200	-50	
Korian monitoimitalon julkisivu				-3	-40	0	-40	-60	-20	
Lyseon lukio muutos- ja korjaus				0	-140	0	-140	-153	-13	
Myllykosken kirjaston katon korjaus				0	-80	0	-80	0	80	
Oppikujan koulun katon maalaus				0	-30	30	0	0	0	
Jaalan pkeskus-kaukolämpö				0	-56	0	-56	0	56	
Jaalan koulu-kaukolämpö				0	-74	0	-74	-86	-12	
Jaalan liikuntahalli-kaukolämpö				0	-42	0	-42	-52	-10	
Jaalan paloasema - kaukolämpö				-1	-78	0	-78	-45	33	
Anjalan kartanoalueen sadevesiohj				-1	-45	0	-45	0	45	
Kouvolan jäähallin rak.tekn.korjaus				0	-200	130	-70	-41	29	
Valkealan jäähallin kylmäkontt				0	-250	0	-250	-216	34	
Valkealan jäähall.ilmakuiv. uusiminen				-5	-90	0	-90	-155	-65	
Inkeröisten uimahallin pumppp. vaihto				0	-95	0	-95	-46	49	
Lehvätien päiväkot, viilennys				0	-60	0	-60	-91	-31	
Viialan pk piha ja jätekatokset				0	-80	0	-80	-69	11	
Killingin pk ilmanvaihdon korjaus				0	-40	0	-40	-32	8	
Korian aluekeittiö vaunutäyt.uuni				0	-35	0	-35	0	35	
Kotiharju palvelukeskus uuni ja pata				0	-35	-35	-70	-44	26	
Kotiharjun sekoittavat padat				0	-35	35	0	0	0	
Jaalan palvelukeskuksen muutostyöt				0	-50	50	0	0	0	
Caverion Pyrämis valvomopäivitys				0	-40	0	-40	0	40	
Adconsys valvomon poisto				0	-30	0	-30	0	30	
Kouvolan jäähallin RAU uusinta				0	-100	0	-100	-97	3	
Vanha sotilassairaala RAU sane				0	-50	0	-50	-65	-15	
Kuusank.eläinlääkäriasem. ilman				0	-40	0	-40	-41	-1	
Utti-hallin korjaus				0	0	-70	-70	-82	-12	
Saviniemen palloiluhallin korjaus				0	0	-75	-75	-68	7	
Mielakan rinteiden korjaustyöt				0	0	-80	-80	-76	4	
Jaalan terveyskeskus korjaustyöt				0	0	-50	-50	-31	19	
Inkeröisten uimahallin rak.korjaus				0	0	0	0	0	0	
Anjalan kentän uusi huoltorakennus				0	0	0	0	-2	-2	
Killingin pk paloil.järjes. ja pihakatos				0	0	0	0	-4	-4	
Anjalan kartanon alueen johtom				0	0	0	0	-6	-6	
Ksnn jäähallin energiasäästötoimet				0	0	0	0	-11	-11	
Eskolänmäen-Pappikallion reitti		Tulot		0	0	0	0	35	35	
Puistolan pk piha ja korjaukset		Tulot		0	0	0	0	7	7	
Sarkolan koulu	UI	Menot	-11 200	-331	-6 000	-2 200	-8 200	-6 902	1 298	-7 233
Marjoniemen yhtenäiskoulu	UI	Menot	-31 000	0	0	0	0	-8	-8	
Uusi uimahalli	UI	Menot	-23 000	0	-350	200	-150	-26	124	-26
Kiinteistöjen liittymismaksut	UI	Menot			0	0	0	-33	-33	
Rakennusten myynti	UI	Tulot			0	0	0	37	37	
Rakennukset	KI/UI	Menot	-77 210	-3 634	-17 850	-2 080	-19 930	-17 652	2 278	-17 937
Rakennukset	KI/UI	Tulot	0	201	0	0	0	812	812	201
Rakennukset	KI/UI	Netto	-77 210	-3 433	-17 850	-2 080	-19 930	-16 840	3 090	-17 736

Yhdyskuntatekniikka, 1 000 e	KI/UI		Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuper. talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
Maa- ja vesialueet	UI	Menot	0	0	-1 300	0	-1 300	-1 331	-31	0
Maa- ja vesialueet	UI	Tulot	0	0	400	0	400	352	-48	0
Kiinteistöjen liittymismaksut	UI	Menot	0	0	0	0	0	-1	-1	0
Muut pitkävaik. menot/Hulevedet	KI/UI	Menot	0	-743	0	-710	-710	-819	-109	0
Kadut tiet ja kevyt liikenne	KI	Menot		-3 588	-6 470	355	-6 115	-6 539	-424	
Uudelleenpäälystyys				0	-900	0	-900	-1 063	-163	
KI viimeistelyt				0	-50	0	-50	-42	8	
KI Kaidekorjaukset ja reunatuet				0	-45	0	-45	-20	25	
Ajoratamerkinnät				0	-30	0	-30	-105	-75	
Suoratie ja Haalarankuja				36	0	0	0	-9	-9	
Markankylän saneeraus				-853	-400	-250	-650	-667	-17	
Laaksotie 1+Vuoritie 1				-742	-200	0	-200	-428	-228	
Veikontie 2				-397	-200	0	-200	-186	14	
Vahteron alue				-132	-800	-700	-1 500	-1 467	33	
Kaarlontie 2.				-154	0	0	0	18	18	
Tunnelikatu				-237	-20	-45	-65	-70	-5	
Kulotie				-414	-125	-50	-175	-161	14	
Käkikuja/Kimalaisentie				-175	-35	-10	-45	-27	18	
Kymijoenranta I				-511	-490	45	-445	-416	29	
Korjalankatu X Kaupinkatu				-9	-260	0	-260	-334	-74	
Jussin-, Jепенкуja alue				0	-540	120	-420	-436	-16	
Kalervontie				0	-460	120	-340	-356	-16	
Kuoppalantie/Mustaojantie ym.				0	-820	220	-600	-553	47	
Kuusaanlammentien liittymäjärjestelyt				0	-100	100	0	0	0	
Mettäläntie				0	-695	655	-40	-53	-13	
Pilkanlähtentie/Pyhätönkuja				0	-300	150	-150	-165	-15	
Viheralueet	KI	Menot		0	-270	0	-270	-337	-67	
Leikkipaikat/lähiliikuntapaikat				0	-240	0	-240	-337	-97	
KI Puisto ja liik.vih. p.inv				0	-30	0	-30	0	30	
Kallioniemen alue ja rantareitti				0	0	0	0	0	0	
Sillat ja erikoiskohteet	KI	Menot		0	-500	-320	-820	-535	285	
Muut koht./rautatiet				0	0	-305	-305	-242	63	
Kortojansilta				0	-150	0	-150	-150	0	
Mämmälänkaaren silta				0	-150	0	-150	-12	138	
Sakaristimäen alikulkukäytävä				0	-50	-15	-65	-123	-58	
Uudenkujantie silta				0	-150	0	-150	-9	141	
Ulkovalaistus	KI	Menot		0	-800	352	-448	-289	159	
Maakaapelointi				0	-300	200	-100	-28	72	
SpNa-valojen vaihto				0	-500	152	-348	-260	88	
Suunnittelu- ja pieninvestoinnit	KI	Menot		0	-250	0	-250	-298	-48	
Suunnittelu- ja pieninvestoinnit				0	-150	0	-150	-204	-54	
Pieninvestoinnit				0	-100	0	-100	-94	6	
Muut maa- ja vesirakenteet	KI	Menot		-94	-145	-362	-507	-419	88	
Muut maa- ja vesirakenteet	KI	Tulot		0	0	181	181	181	0	
Muut maa- ja vesirakenteet	KI	Netto		-94	-145	-181	-326	-238	88	
Venelaitureiden korjaus				0	-60	0	-60	-1	59	
KI Kuivatuskohteet (ml. hulevesi)				0	-50	0	-50	-4	46	
Pyhäjärven vesiväylät				-94	-35	0	-35	-32	3	
Kalalammen luontopolku				0	0	-362	-362	-382	-20	
Kalalammen luontopolku	KI	Tulot		0	0	181	181	181	0	
Liikenteen ohjauslaitteet	KI	Menot		0	-80	0	-80	-23	57	
KI liikenteen ohjauslaitteet				0	-30	0	-30	0	30	
LV ohjausjärj.usiminen+hali				0	-50	0	-50	-23	27	
Kadut tiet ja kevyt liikenne	UI	Menot		-1 183	-1 360	10	-1 350	-1 074	276	
UI muut liikent.rauh.kohteet				0	-150	0	-150	-58	92	
Halkotorin alue				0	0	-80	-80	-72	8	
UI viimeistelyt				0	-10	0	-10	-34	-24	
Haanoja I				-7	-130	0	-130	-7	123	
Kasarmimäki-Ruskeasu-alue				179	0	0	0	-150	-150	
Kiskokadun p-alue ja hulevesi				30	0	0	0	-21	-21	
Espiksenkuja ym.				-59	-10	0	-10	0	10	
Kalalampi I				-144	0	0	0	2	2	
Kymin Ruukin alue/Kyminv.				-28	0	0	0	0	0	
Pilkanmaantie-Korotintie				-570	-300	-20	-320	-294	26	
Suomenkatu(Sarkolank.)				-430	-50	-20	-70	-120	-50	
Kytöhalme				0	0	0	0	-1	-1	
Satamakaari				-52	-30	0	-30	-3	27	
Veneranta				-2	-10	0	-10	0	10	
Kyöstinkuja				-98	-10	0	-10	-6	4	
Inkeröisten jk-pp				-1	-20	0	-20	-2	18	
Kantokuja				0	-100	10	-90	-86	4	
Liisankarhunmäki				0	-360	120	-240	-5	235	
Sammonkadun jk-pp-tie				0	-110	0	-110	-160	-50	
Tanttarin jk-pp-tie				0	-70	0	-70	-59	11	
Viheralueet	UI	Menot		-50	-460	-100	-560	-562	-2	
Rantapuisto				-50	-460	-100	-560	-562	-2	
Ulkovalaistus	UI	Menot		0	-130	0	-130	-67	63	
Puut. valaistuksen rakentamine				0	-100	0	-100	-46	54	
Kausivalot				0	-30	0	-30	-21	9	
Suunn. ja pieninvestoinnit	UI	Menot		0	-250	-20	-270	-219	51	
Hallituskatu-Kouvolankatu liik.järjestelyt				0	-30	0	-30	0	30	
Suunn. ja pieninvestoinnit				0	-120	0	-120	-145	-25	

Pieninvestoinnit			0	-100	-20	-120	-74	46	
Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Menot	-1 359	-1 500	-326	-1 826	-1 854	-28	
Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Tulot	0	0	230	230	230	0	
Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Netto	0	-1 500	-96	-1 596	-1 624	-28	
Kimola/Sulun ymp. viimeistelyt			-54	-100	-60	-160	-163	-3	
Uudet maankaatopaikat			0	-30	0	-30	-13	17	
UI Kuivatuskohteet (ml.huleve			0	-70	0	-70	-27	43	
Virtakiven venesatama			-366	-130	0	-130	-130	0	
Hirvelän venesatama			-461	-100	0	-100	-153	-53	
Kymijoen rantaraitti			-476	-480	480	0	0	0	
Kaunisnurmen meluaia 2.			-2	-570	-50	-620	-577	43	
Käyrälammen ulkoilureitti			0	-20	0	-20	-18	2	
Kymijoen ulk.reitti 1-2021 Sääksniemi	UI	Menot	0	0	-150	-150	-150	0	
Kymijoen ulk.reitti 1-2021 Sääksniemi	UI	Tulot	0	0	51	51	51	0	
Kymijoen ulk.reitti 1-2021 Sääksniemi	UI	Netto	0	0	-99	-99	-98	1	
Kymijoen ulk.reitti 2-2021 Keltti	UI	Menot	0	0	-546	-546	-624	-78	
Kymijoen ulk.reitti 2-2021 Keltti	UI	Tulot	0	0	179	179	179	0	
Kymijoen ulk.reitti 2-2021 Keltti	UI	Netto	0	0	-367	-367	-445	-78	
Liikenteen ohjauslaitteet	UI	Menot	0	-30	0	-30	-46	-16	
RR-terminaalin rakentaminen	UI	Menot	-32 050	-13 503	4 450	-6 700	-6 152	548	-19 655
RR-terminaalin rakentaminen	UI	Tulot	6 760	2 646	2 230	1 340	1 230	-110	3 876
RR-terminaalin rakentaminen	UI	Netto	-25 290	-10 858	3 560	-5 360	-4 921	439	-15 779
RR-terminaalin suunnittelu	UI	Tulot	0	0	0	0	-77	-77	0
RRT 2-4 vaiheiden suunnittelu	UI	Menot	0	-31	0	0	0	0	-32
RRT Rekkaparkki	UI	Menot	-160	0	0	-180	-180	-165	15
Kiinteät rakenteet ja laitteet	UI/KI	Menot	-32 210	-19 810	-23 395	3 859	-19 536	-18 578	960
Kiinteät rakenteet ja laitteet	UI/KI	Tulot	6 760	2 646	2 230	-479	1 751	1 564	-187
Kiinteät rakenteet ja laitteet	UI/KI	Netto	-25 450	-17 164	-21 165	3 380	-17 785	-17 014	-772

Investoinnit, 1 000 e	KI/UI		Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuper. talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
Investointimenot	KI/UI	Menot	-109 420	-23 443	-43 722	273	-43 449	-40 683	2 768	-37 788
Investointitulot	KI/UI	Tulot	6 760	2 847	2 630	-479	2 151	3 763	1 612	4 077
Nettoinvestoinnit	KI/UI	Netto	-102 660	-20 597	-41 092	-206	-41 298	-36 920	4 380	-33 712

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

Kouvola kaupunki	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	32 015 449	-6 061 993	25 953 506	28 417 807	2 464 301
Tulorahoituksen korjauserät	-1 695 000	-600 000	-2 295 000	-6 629 793	-4 334 793
	30 320 449	-6 661 993	23 658 506	21 788 014	-1 870 492
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-43 722 000	273 000	-43 449 000	-40 682 399	2 766 601
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 230 000	-479 000	1 751 000	1 605 875	-145 125
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.tulot	2 095 000	600 000	2 695 000	4 036 915	1 341 915
	-39 397 000	394 000	-39 003 000	-35 039 609	3 963 391
Toiminta ja investoinnit, netto	-9 076 551	-6 267 993	-15 344 494	-13 251 595	2 092 899
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-200 000	0	-200 000	-135 759	64 241
Antolainasaamisten vähennys	80 000	0	80 000	331 151	251 151
	-120 000	0	-120 000	195 392	315 392
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	41 000 000	0	41 000 000	10 000 000	-31 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 000 000	0	-32 000 000	-32 460 275	-460 275
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	12 641 610	12 641 610
	9 000 000	0	9 000 000	-9 818 665	-18 818 665
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	24 705 596	24 705 596
Rahoituksen rahavirta	8 880 000	0	8 880 000	15 082 323	6 202 323
Vaikutus maksuvalmiuteen	-196 551	-6 267 993	-6 464 494	1 830 728	8 295 222

Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui 2,1 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua paremmin. Tulorahoituksen korjauserät muodostuvat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista (2,4 milj. euroa) ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista (0,5 milj. euroa) sekä 4,8 milj. euron pakollisen varauksen purkamisesta, jolla on varauduttu Kymsoten alijäämän kattamiseen. Pakollista varausta voitiin purkaa, kun Kymsote teki ylijäämäisen tuloksen vuodelta 2021.

Investointimenot toteutuivat 2,8 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua pienempinä. Rahoitusosuuksien kertymä jäi 0,1 milj. euroa muutetussa talousarviossa ennakoitua pienemmäksi. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot toteutuivat 1,3 milj. euroa paremmin muutettuun talousarvioon nähden.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin 10,0 milj. euroa eli 31,0 milj. euroa vähemmän mitä talousarviossa oli ennakoitu ja lyhennettiin 0,5 milj. euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli 12,6 milj. euroa ja se muodostuu kaupungin ja tytäryhteisöjen välisen konsernipankkitilin sekä kuntatodistustulainojen muutoksista.

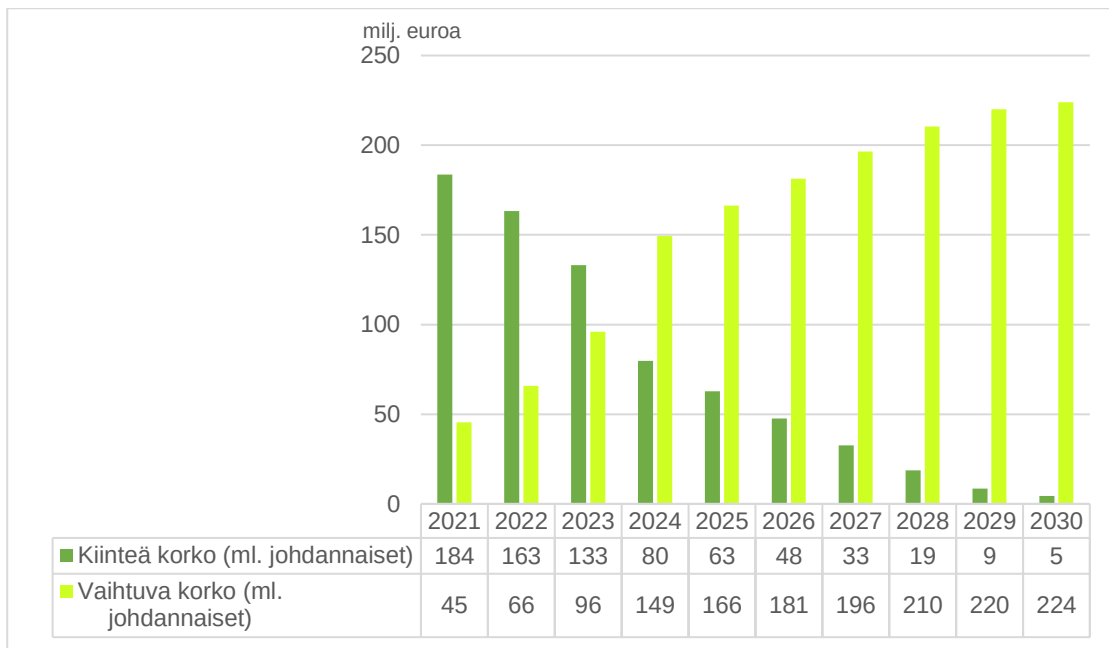
Muut maksuvalmiuden muutokset sisältävät toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutoksen sekä muiden velkojen ja saamisten muutokset. Vaikutus maksuvalmiuteen oli 1,8 milj. euroa, poikkeama muutettuun talousarvioon oli 8,3 milj. euroa.

Lainat rahoituslaitoksilta

Kaupungin pitkäaikaiset lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta ovat tilinpäätöshetkellä 229,2 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin vuoden 2021 aikana 10 milj. euroa. Vanhoja lainoja lyhennettiin vuoden aikana 32,4 miljoona euroa. Tilapäislainaa kuntatodistusohjelman kautta nostettiin vuoden aikana kaikkiaan 8 kertaa. Tilapäislainojen maturiteetti vaihteli viikosta kuukauteen. Vuoden lopussa kuntatodistuslainaa oli käytössä 8 milj. euroa. Kaikki kuntatodistuslainat saatiin edelleen nostettua negatiivisella korolla. Kuntatodistusohjelman lisäksi lyhytaikaisiin rahantarpeisiin hyödynnettiin 16 milj. euron konsernitilin limiittiä.

Pitkäaikaisten lainojen kehitys	31.12.2021	31.12.2020
Avoinna oleva saldo, milj. euroa	229,2	251,6
Avoinna oleva saldo Kuntatodistus, milj. euroa	8,0	0,0
Avoinna oleva johdannaisten nimellismäärä, milj. euroa	45,0	50,5
Pitkäaikainen korkositoumus (sis. johdannaiset), %	77,66	77,57
Pitkäaikainen korkositoumus (ei sis. johdannaisia), %	58,69	59,69
Korkositoumus keskimäärin, vuotta	2,76	3,17
Pääomasitoumus keskimäärin, vuotta	3,87	4,41
Keskikorko (viimeiset 12 kuukautta), %	1,00	1,06

Lainakannan suojaustaso vaihtelee markkinatilanteen mukaan. Kaupunginhallituksen hyväksymien Kouvolan kaupungin rahoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti lainasalkun suojausaste tulee olla aina vähintään 25 % ja enintään 80 %. Kaupungin lainasalkun suojausaste on vuoden 2021 lopussa nykyisistä suoja- ja lainapääomista laskettuna noin 77,6 %. Kaupungin lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika on tilinpäätöshetkellä 2,76 vuotta ja viimeisen 12 kuukauden keskikorko 1,00 % (sis. marginaalin). Vaihtuvan koron osalta noin 92,6 % lainoista on sidottu 3 kk:n euriboriin. Kouvolan kaupungin lainasalkun pääomasitoumus vuoden 2021 lopussa on keskimäärin 3,87 vuotta. Arvot ovat lähellä kuntien tämän hetken keskimääristä tasoa. Suojausasteen kehitys on varsin riippuvainen lainakannan kasvutahdista ja uusien lainojen nostoajankohdista. Odotettavissa oleva lainakannan kasvu tulee ilman suojaustoimenpiteitä pudottamaan lähivuosina sekä suojausastetta että korkosidonnaisuusaikaa merkittävästi. Tämä lisää lainasalkun korkoriskiä. Korkoriskin jakauma seuraavalle 10 vuodelle sisältää jälleenrahoituksen. Oletuksena, että uudet lainat nostettaisiin vaihtuvakorkoisena.

2.5.1.1 Korkoriskin jakauma vuosina 2021-2030

2.6 Talousarvion määrärahojen toteutuminen

Talousarvion määrärahojen toteutuminen, 1 000 euroa	Sito- vuus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Käyttötalousosa						
Yhteistoiminta	N	339 401	16 400	355 801	357 003	-1 202
Tarkastuslautakunta	N	176	0	176	163	13
Kaupunginhallitus	N	61 104	1 100	62 204	61 712	492
Kasvatus- ja opetuslautakunta	N	158 522	1 900	160 422	163 421	-2 999
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	N	28 745	202	28 947	28 735	213
Tekninen lautakunta	N	52 808	0	52 808	50 322	2 486
Kymen jätelautakunta	N	252	0	252	264	-12
Käyttötalous yhteensä		641 008	19 602	660 610	661 620	-1 010
Tuloslaskelmaosa						
Korkomenot	N	3 002	0	3 002	2 465	-537
Muut rahoitusmenot	N	408	0	408	111	-297
Tuloslaskelma yhteensä		3 410	0	3 410	2 576	-834
Invertointiosa						
Kaupunginhallitus						
Konsernipalvelut/Aineettomat hyöd.	B	677	0	677	262	415
Konsernipalvelut, Tilapalvelut/uusinv.	B	6 350	2 000	8 350	6 969	1 381
Konsernipalvelut, Tilapalvelut/korvausinv.	B	11 500	80	11 580	10 682	898
Konsernipalvelut/Sijoitukset	B	500	700	1 200	1 938	-738
Kasvatus- ja opetuslautakunta						
Koneet ja kalusto/korvausinv.	B	0	96	96	102	-6
Tekninen lautakunta						
Maa- ja vesialueet	B	1 300	0	1 300	1 332	-32
Muut pitkävaik. menot/uusinv.	B	0	650	650	73	577
Muut pitkävaik. menot/korvausinv.	B	0	60	60	746	-686
Kiinteät rakenteet ja laitteet/uusinv.	B	3 730	436	4 166	3 821	345
Kiinteät rakenteet ja laitteet/korvausinv.	B	8 515	-25	8 490	8 440	50
RR-terminaalin rakentaminen	B	11 150	-4 450	6 700	6 152	548
RRT 2-4 vaiheiden suunnittelu	B	0	0	0	0	0
RRT Rekkaparkki	B	0	180	180	165	15
Investoinnit yhteensä		43 722	-273	43 449	40 682	2 767
Rahoitusosa						
Tulorahoituksen korjauserät					4 750	
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	B	200	0	200	136	64
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		32 000	0	32 000	32 460	-460
Yhteensä		720 340	19 329	739 669	742 224	-2 555

Talousarvion tuloarvioiden toteutuminen, 1 000 euroa	Sito- vuus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Käyttötalousosa						
Yhteistoiminta	N	600	600	1 200	1 148	-52
Kaupunginhallitus	N	57 940	400	58 340	57 533	-807
Kasvatus- ja opetuslautakunta	N	11 680	-100	11 580	12 223	642
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	N	5 924	-1 610	4 314	4 359	45
Tekninen lautakunta	N	39 955	0	39 955	38 698	-1 257
Kymen jätelautakunta	N	252	0	252	264	12
Käyttötalous yhteensä		116 352	-710	115 642	114 225	-1 417
Tuloslaskelmaosa						
Verotulot	B	357 000	12 000	369 000	370 954	1 954
Valtionosuudet	B	190 860	2 250	193 110	193 407	297
Korkotulot	B	1 831	0	1 831	1 893	62
Muut rahoitustulot	N	10 390	0	10 390	12 133	1 743
Tuloslaskelma yhteensä		560 081	14 250	574 331	578 388	4 057
Investointiosa						
Kaupunginhallitus						
Konsernipalvelut, Tilapalvelut/uusinv.	B	0	0	0	37	37
Konsernipalvelut, Tilapalvelut/korvausinv.	B	0	0	0	774	774
Konsernipalvelut/Sijoitukset	B	0	0	0	896	896
Kasvatus- ja opetuslautakunta						
Kiinteät rakenteet ja laitteet/uusinv.	B	0	0	0	39	39
Koneet ja kalusto/korvausinv.	B	0	0	0	100	100
Tekninen lautakunta				0		0
Maa- ja vesialueet	B	400	0	400	352	-48
Kiinteät rakenteet ja laitteet/uusinv.	B	0	230	230	153	-77
Kiinteät rakenteet ja laitteet/korvausinv.	B	0	181	181	181	0
RR-terminaalin rakentaminen	B	2 230	-890	1 340	1 230	-110
Investoinnit yhteensä		2 630	-479	2 151	3 763	1 612
Rahoitusosa						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennykset		80	0	80	331	251
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	41 000	0	41 000	10 000	-31 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos				0	12 642	12 642
Muut maksuvalmiuden muutokset				0	24 706	24 706
Vaikutus maksuvalmiuteen		197	6 268	6 465	-1 831	-8 296
Yhteensä		720 340	19 329	739 669	742 224	2 555

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Kaupungin tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	2021	2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	16 588 810,27	16 699 730,91
Maksutuotot	4 920 858,71	4 681 906,05
Tuet ja avustukset	10 050 048,72	8 028 798,62
Muut toimintatuotot	20 000 566,11	18 988 124,08
Toimintatuotot	51 560 283,81	48 398 559,66
Valmistus omaan käyttöön	1 162 449,10	1 390 745,15
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-119 935 575,26	-109 416 033,67
Eläkekulut	-30 948 104,13	-29 385 209,89
Muut henkilösivukulut	-4 683 454,09	-4 159 195,57
Henkilöstökulut	-155 567 133,48	-142 960 439,13
Palvelujen ostot		
Asiakaspalvelujen ostot	-352 111 861,02	-335 811 242,31
Muiden palvelujen ostot	-52 081 727,80	-49 467 910,95
Palvelujen ostot	-404 193 588,82	-385 279 153,26
Aineet tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-23 569 293,44	-21 608 091,10
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	7,55	0,56
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-23 569 285,89	-21 608 090,54
Avustukset	-10 286 432,10	-13 811 394,17
Muut toimintakulut	-6 500 495,18	-6 002 217,03
Toimintakulut	-600 116 935,47	-569 661 294,13
TOIMINTAKATE	-547 394 202,56	-519 871 989,32
Verotulot	370 953 688,33	354 742 652,47
Valtionosuudet	193 407 386,00	213 734 453,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 893 228,01	1 972 998,42
Muut rahoitustuotot	12 133 400,29	11 238 595,38
Korkokulut	-2 464 857,68	-2 761 085,45
Muut rahoituskulut	-110 835,16	-505 533,93
Rahoitustuotot ja -kulut	11 450 935,46	9 944 974,42
VUOSIKATE	28 417 807,23	58 550 090,57
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 036 730,02	-23 213 200,01
Arvonalentumiset	-2 623 923,30	-4 289 872,44
Poistot ja arvonalentumiset	-26 660 653,32	-27 503 072,45
TILIKAUDEN TULOS	1 757 153,91	31 047 018,12
Poistoeron vähennys	217 232,89	102 430,92
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 974 386,80	31 149 449,04

3.2 Kaupungin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	28 417 807,23	58 550 090,57
Tulorahoituksen korjauserät	-6 629 793,19	13 720 324,98
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-40 682 399,46	-30 258 862,65
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 605 874,57	2 307 945,72
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 036 915,09	1 194 558,55
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 251 595,76	45 514 057,17
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-135 758,50	-33 639,00
Antolainasaamisten vähennykset	331 150,98	232 247,04
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000,00	33 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 460 275,20	-30 310 275,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	12 641 610,08	-48 542 238,81
Oman pääoman muutokset	0,00	-812 112,57
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 000,02	-23 010,98
Vaihto-omaisuuden muutos	-35 545,38	2 937,40
Saamisten muutos	1 963 596,27	-372 281,51
Korottomien velkojen muutos	22 772 545,46	1 922 328,73
Rahoituksen rahavirta	15 082 323,73	-44 936 044,90
Rahavarojen muutos	1 830 727,97	578 012,27
Rahavarat 31.12.	30 284 083,48	28 453 355,51
Rahavarat 1.1.	28 453 355,51	27 875 343,24
Rahavarojen muutos	1 830 727,97	578 012,27

3.3 Kaupungin tase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	592 756 571,92	582 693 214,73
Aineettomat hyödykkeet	1 755 063,85	1 650 931,15
Aineettomat oikeudet	42 651,91	15 830,74
Muut pitkävaikutteiset menot	1 661 032,78	1 620 100,41
Ennakkomaksut	51 379,16	15 000,00
Aineelliset hyödykkeet	385 443 645,05	376 331 052,64
Maa- ja vesialueet	80 851 467,33	79 838 787,17
Rakennukset	141 667 024,02	152 894 134,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	121 950 909,29	117 712 033,09
Koneet ja kalusto	103 496,85	131 097,02
Muut aineelliset hyödykkeet	1 307 592,21	1 307 592,21
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	39 563 155,35	24 447 409,05
Sijoitukset	205 557 863,02	204 711 230,94
Osakkeet ja osuudet	157 684 708,56	156 642 684,00
Muut lainasaamiset	45 832 683,94	46 139 888,36
Muut saamiset	2 040 470,52	1 928 658,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 490 629,24	1 523 126,20
Lahjoitusrahastojen varat	1 490 629,24	1 505 236,68
Muut toimeksiantojen varat	0,00	17 889,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT	53 909 235,35	54 006 558,27
Vaihto-omaisuus	51 305,61	15 760,23
Aineet ja tarvikkeet	51 305,61	15 760,23
Saamiset	23 573 846,26	25 537 442,53
Pitkäaikaiset saamiset	11 873 352,67	11 874 235,79
Lainasaamiset	11 603 910,10	11 712 074,23
Muut saamiset	269 442,57	162 161,56
Lyhytaikaiset saamiset	11 700 493,59	13 663 206,74
Myyntisaamiset	3 801 760,54	4 444 835,77
Lainasaamiset	1 454 443,81	2 116 614,11
Muut saamiset	2 307 765,78	2 921 536,27
Siirtosaamiset	4 136 523,46	4 180 220,59
Rahoitusarvopaperit	30 207 752,37	28 379 882,48
Muut arvopaperit	30 207 752,37	28 379 882,48
Rahat ja pankkisaamiset	76 331,11	73 473,03
VASTAAVAA	648 156 436,51	638 222 899,20

VASTATTAVAA

	2021	2020
OMA PÄÄOMA	305 610 780,78	303 636 393,98
Peruspääoma	285 680 540,57	285 680 540,57
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	17 955 853,41	-13 193 595,63
Tilikauden yli-/alijäämä	1 974 386,80	31 149 449,04
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 161 770,61	1 379 003,50
Poistoero	1 161 770,61	1 379 003,50
PAKOLLISET VARAUKSET	10 196 040,00	14 946 040,00
Muut pakolliset varaukset	10 196 040,00	14 946 040,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 563 717,72	1 591 214,66
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 563 717,72	1 573 325,14
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	17 889,52
VIERAS PÄÄOMA	329 624 127,40	316 670 247,06
Pitkäaikainen vieras pääoma	186 005 507,00	219 689 587,40
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	186 005 507,00	219 689 587,40
Lyhytaikainen vieras pääoma	143 618 620,40	96 980 659,66
Joukkovelkakirjalainat	8 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	52 418 146,84	34 129 573,25
Lainat muilta luotonantajilta	10 660 103,40	13 083 261,71
Saadut ennakot	4 609 917,62	4 485 620,92
Ostovelat	33 372 168,80	20 881 468,29
Muut velat	2 694 565,22	2 494 773,67
Siirtovelat	31 863 718,52	21 905 961,82
VASTATTAVAA	648 156 436,51	638 222 899,20

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma, 1 000 e	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toimintatuotot	521 445	450 343
Toimintakulut	-1 036 232	-942 895
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 937	4 003
Toimintakate	-511 850	-488 549
Verotulot	369 310	353 191
Valtionosuudet	194 648	214 969
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	376	367
Muut rahoitustuotot	4 464	2 267
Korkokulut	-4 780	-5 146
Muut rahoituskulut	-433	-979
Rahoitustuotot ja -kulut	-374	-3 492
Vuosikate	51 734	76 118
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-48 672	-43 262
Omistuksen eliminointierot	13	8
Arvonalentumiset	-2 689	-2 556
Poistot ja arvonalentumiset	-51 348	-45 810
Tilikauden tulos	386	30 308
Tilinpäätössiirot	0	0
Tilikauden verot	-2 862	-3 304
Laskennalliset verot	-65	-13
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-772	-103
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 313	26 888

Konsernin rahoituslaskelma, 1 000 e	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	51 734	76 118
Tilikauden verot	-2 862	-3 304
Tulorahoituksen korjauserät	-2 655	-2 578
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-115 735	-110 372
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 016	2 311
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 570	19 455
Toiminnan ja investointien rahavirta	-49 933	-18 370
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-24	-9
Antolainasaamisten vähennykset	247	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	58 720	71 105
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46 075	-40 287
Lyhytaikaisten lainojen muutos	34 200	-37 907
Oman pääoman muutokset	681	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-5	21
Vaihto-omaisuuden muutos	-853	-3 025
Saamisten muutos	-59 071	2 565
Korottomien velkojen muutos	48 778	-1 904
Rahoituksen rahavirta	36 599	-9 441
Rahavarojen muutos	-13 334	-27 812
Rahavarat 31.12.	63 014	76 348
Rahavarat 1.1.	76 348	104 160
Rahavarojen muutos	-13 334	-27 812

Konsernitase, 1 000 e VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	892 547	845 747
Aineettomat hyödykkeet	11 832	13 452
Aineettomat oikeudet	8 276	5 663
Muut pitkävaikutteiset menot	2 205	2 342
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	941	3 568
Konserniliikearvo	409	1 879
Aineelliset hyödykkeet	772 476	731 009
Maa- ja vesialueet	89 703	88 568
Rakennukset	295 199	307 953
Kiinteät rakenteet ja laitteet	195 425	188 530
Koneet ja kalusto	22 186	22 290
Muut aineelliset hyödykkeet	64 848	49 765
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	105 115	73 903
Sijoitukset	108 239	101 286
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	45 182	44 570
Muut osakkeet ja osuudet	57 700	51 137
Muut lainasaamiset	5 174	5 421
Muut saamiset	182	158
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 724	3 364
Valtion toimeksiannot	765	434
Lahjoitusrahastojen varat	1 662	1 684
Muut toimeksiantojen varat	1 297	1 246
VAIHTUVAT VASTAAVAT	218 705	171 965
Vaihto-omaisuus	8 854	8 001
Aineet ja tarvikkeet	2 173	1 918
Keskeneräiset tuotteet	5 469	5 439
Muu vaihto-omaisuus	1 213	644
Saamiset	146 837	87 616
Pitkäaikaiset saamiset	25 791	13 995
Lainasaamiset	8 548	8 656
Laskennalliset verosaamiset	1 869	1 721
Muut saamiset	15 351	3 593
Siirtosaamiset	23	23
Lyhytaikaiset saamiset	121 046	73 622
Myyntisaamiset	42 185	36 487
Lainasaamiset	403	236
Muut saamiset	26 369	16 177
Siirtosaamiset	52 089	20 722
Rahoitusarvopaperit	39 684	37 909
Osakkeet ja osuudet	8 975	9 529
Muut arvopaperit	30 708	28 380
Rahat ja pankkisaamiset	23 330	38 439
VASTAAVAA	1 114 975	1 021 076

Konsernitase, 1 000 e	2021	2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	350 042	353 748
Peruspääoma	285 681	285 681
Arvonkorotusrahasto	0	387
Muut omat rahastot	667	673
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	67 007	40 119
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 313	26 888
VÄHEMMISTÖOSUUDET	4 128	2 642
PAKOLLISET VARAUKSET	2 683	2 760
Muut pakolliset varaukset	2 683	2 760
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 971	3 616
Valtion toimeksiannot	939	618
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 735	1 752
Muut toimeksiantojen pääomat	1 297	1 246
VIERAS PÄÄOMA	754 151	658 311
Pitkäaikainen vieras pääoma	477 338	472 436
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	424 876	421 376
Lainat muilta luotonantajilta	4 474	5 268
Saadut ennakot	10	45
Ostovelat	17	23
Muut velat	38 150	36 126
Laskennalliset verovelat	9 811	9 599
Lyhytaikainen vieras pääoma	276 813	185 875
Joukkovelkakirjalainat	27 160	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	72 334	55 356
Saadut ennakot	6 090	5 658
Ostovelat	61 752	53 070
Muut velat	14 046	13 566
Siirtovelat	95 432	58 225
VASTATTAVAA	1 114 975	1 021 076

3.5 Kaupungin ja konsernin tunnusluvut

Tunnusluvut	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020	Konserni 2021	Konserni 2020
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	8,6	8,5	50,3	47,8
Vuosikate/Poistot, %	106,6	212,9	100,7	166,1
Vuosikate, euroa/asukas	353	721	643	937
Asukasmäärä	80 483	81 216	80 483	81 216
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 e	-62 033	-47 616	-183 546	-124 341
Investointien tulorahoitus, %	72,7	209,5	45,5	70,4
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,7	0,8	1,2
Kassan riittävyys, pv	16	16	19	25
Taseen tunnusluvut				
Omavaraisuusaste, %	47,7	48,1	31,9	35,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	52,8	50,6	68,9	64,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 e	19 930	17 956	63 694	67 007
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	248	221	791	825
Lainakanta 31.12., 1 000 e	257 084	266 902	528 844	482 000
Lainakanta 31.12./asukas	3 194	3 286	6 571	5 935
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 e	269 235	278 791	588 575	524 223
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	3 345	3 433	7 313	6 455
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	45 833	46 140	5 174	5 421
Henkilöstön lukumäärä	3 249	3 138	7 268	7 042

4 Liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät, sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla, poikkeuksena ent. Kuusankosken kaupungin arvo- ja taide-esineet, jotka on arvostettu vakuutusarvoon. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan määräisenä. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Liitetiedot on numeroitu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti. Mikäli yleisohjeen mukaiseen liitetietoon ei tule mitään tietoja, ei kyseistä liitetietoa esitetä. Kaupungilla ei ole liitetietoina ilmoitettavaa seuraavien liitetietojen osalta: 2, 3, 5, 10, 14, 16, 17, 18, 26, 29, 34, 35, 36 ja 43. Konsernin liitetietoina esitetään yleisohjeen mukaisesti seuraavat liitetiedot: 6, 12, 13, 15, 18, 19 (maa- ja vesialueet), 24, 25, 27, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 ja 41. Yleisohjeen mukaisten liitetietojen lisäksi on ilmoitettu konsernin liitetieto 15.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti rahoja ja pankkisaamia vähentänyt muun yhteisön negatiivinen tilin saldo on esitetty vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisena lainasaamisena. Konsernitilin kokonaislimiitti on 16 milj. euroa.

Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 9,6 milj. euroa, joka jakautuu lainoihin muilta luotonantajilta 10,7 milj. euroa ja lainasaamisiin 1,1 milj. euroa. Konsernitilin vaikutus heijastuu myös rahoituslaskelman eriin. Saamisten muutokseen konsernitili vaikuttaa 0,83 milj. euroa (ilman konsernitiliä muutos olisi 1,1 milj. euroa), lyhytaikaisten lainojen muutokseen vaikutus on -2,4 milj. euroa (ilman konsernitiliä muutos olisi 15,1 milj. euroa).

Johdannaissopimusten käsittely

Kouvolan kaupungin pitkäaikaisen lainasalkun määrä tilinpäätöshetkellä on 229,2 milj. euroa. Kiinteäkorkoisia lainoja on 140,2 milj. euroa ja vaihtuvakorkoisiiin lainoihin liittyvää korkoriskiä on lisäksi rajattu koronvaihtosopimuksilla, joiden määrä vuodenvaihteessa on 45 miljoonaa euroa (19,6 % lainakannasta). Kaikki Kouvolan kaupungin korkojohdannaissopimukset on tehty suojaustarkoituksessa eikä mitään erityisiä purkuehtoja sopimuksissa ole. Kaupungin lainasalkun suojausaste (pitkäaikainen korkositoumus mukaan lukien korkojohdannaiset) on tilinpäätöshetkellä 77,7 % (vuotta aiemmin 77,6 %).

Pysyvien vastaavien arvonalennukset

Kohde	Perustelu	Tasearvo	Arvonalennus	Tasearvo 31.12.2021
Inkeröisten koulu	Purettu	1 239 545,38	1 239 545,38	0,00
Kirjasto Valkeala	Purettu	42 308,55	42 308,55	0,00
Apuvälinekeskus, Tapiontie 4	Poistettu käytöstä	65 574,43	65 574,43	0,00
Palvelukeskus Vaskirinne	Poistettu käytöstä	931 248,94	931 248,94	0,00
Mielenterveystoimisto Anjalankoski	Poistettu käytöstä	113 838,71	113 838,71	0,00
KSAO/luonnonvara, pääarakennus	Poistettu käytöstä	182 113,55	182 113,55	0,00
KSAO/luonnonvara, navetan/tallin katon uusiminen	Poistettu käytöstä	48 534,24	48 534,24	0,00
Anjalan kartanoal.sadev.ohj. (keskeneräinen)	Hanke ei toteutunut	759,50	759,50	0,00
Yhteensä		2 623 923,30	2 623 923,30	0,00

Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

4 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Koronapandemia ja poikkeusolot vaikuttavat toimintatulojen ja -menojen vertailtavuuteen, erityisesti valtionosuuksien kohdalla. Vuoden 2020 lomautukset vaikuttavat henkilöstökulujen vertailuun vuosien välillä.

Kymsoten tilinpäätöksen korjaus

Kouvola kaupunki kirjasi vuoden 2021 tilinpäätökseen Kymsoten ilmoittaman tuloksen mukaisesti edellisenä vuonna tehdyn alijäämän kattamisvarauksen purkamista 4,8 milj. euroa, joka näkyy kaupungin toimintakulujen sekä pakollisen varauksen vähennyksenä. Kymsoten korjatun tilinpäätöksen mukaan varauksen purkaminen olisi ollut noin 1,9 milj. euroa vähemmän. Asia huomioidaan kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Osakeyhtiöal konserneina on yhdistelty KSS Energia ja Kouvola Innovation. Kouvola Asunnot Oy ei laadi konsernitilinpäätöstä, mutta sen tytäryhtiö Asunto Oy Elopuiisto on yhdistelty. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki kolme kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset kaupungin kuusi osakkuusyhteisöä sekä alakonserneihin yhdistelty.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty siltä osin, kun ne ovat tiedossa. Konsernin sisäiset liittymismaksut on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Eliminointierot on pääsääntöisesti kohdistettu tilikaudelle.

KSS Energia Oy:n konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden hankintamenon ja hankittua osuutta vastaavan oman pääoman ero on osittain kohdistettu pysyviin vastaaviin ja osittain esitetty konserniliikearvona. Sähkön siirto- ja jakeluverkostoon kohdistetut erät on poistettu kyseisen erän poistosuunnitelman mukaan, ja ne ovat tulleet kokonaisuudessaan poistetuksi 31.12.2020 mennessä. Konserniliikearvo poistetaan 10 vuodessa.

Kymsoten ilmoittaman tuloksen perusteella kaupunki kirjasi edellisenä vuonna tehdyn alijäämän kattamisvarauksen purkamista 4,8 milj. euroa: Kymsoten korjatun tilinpäätöksen mukaan varauksen purku olisi ollut noin 1,9 milj. euroa vähemmän. Korjauksen vaikutus konsernin alijäämään on negatiivinen. Tämä ei vaaranna kaupungin konsernitilinpäätöksen antamaa oikeaa ja riittävää kuvaa.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa, sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiivisia vähemmistöosuuksia ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kaupungin suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Muita osakkuusyhteisöjä ei yhdistelty, koska yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Yhdistelemättömien osakkuusyhteisöjen osakkeet ja osuudet on siirretty muihin osakkeisiin ja osuuksiin.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on uuden yleisohjeen mukaisesti jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Kouvolan Hansapysäköinti Oy:n osakkeita on myyty tilikauden aikana. Omistusprosentti 37,84 pieneni 33,51 prosenttiin ja äänivalta 65,70 pieneni 63,30 prosenttiin.

Pohjois-Kymenlaakson Ympäristölaboratorio Oy:n kaikki osakkeet myytiin. Yhdistelty tytäryhtiönä myyntihetkeen saakka.

Kaupungin 100 % tytäryhtiö Kouvola Innovation Oy:n uuteen tytäryhtiöön Railgate Finland Oy:öön tehty sijoitus 0,5 milj. euroa. Sijoitus on eliminoitu sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoista ja tytäryhtiöosakkeista.

Kouvolan Asunnot Oy on fuusioinut tytäryhtiön Kiinteistö Oy Pihlajakaran. Pihlajakara on aiemmin yhdistelty tyttären tyttärenä. Fuusion vaikutukset konsernissa on eliminoitu.

Kouvolan kaupunki perusti yhdessä Taitajan kanssa uuden tytäryhtiön Kouvolan Ammattiopisto Oy:n, kaupungin omistusosuus 60 %. Kaupungilta on siirretty apportina omaisuutta yhtiöön. Apportti on

eliminoitu konsernissa tytäryhtiöosakkeista ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, 1,4 milj. euroa, ja sisäinen kate myyntivoitoista ja koneista ja kalustosta, 1,0 milj. euroa.

Kaikki Tykkimäen vapaa-aikakeskus Oy:n osakkeet myytiin. Yhtiöstä on yhdistelty tilikauden tulos myyntihetkeen saakka.

Kymenlaakson Orkesteri Oy:n osakkeita myytiin. Omistusprosentti 45,00 pieneni 33,50 prosenttiin.

Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä purkautui vuonna 2021.

Korjaukset vertailuvuoden tietoihin

Osakkuusyhtiön Kymenlaakson Sähkö Oy:n tulos yhdisteltiin virheellisesti vuonna 2020, yhdistely korjattu vertailuvuoden tietoon. Vaikutus osuuteen osakkuusyhtiön tilikauden tuloksesta ja osakkuusyhtiöosakkeisiin -2,0 milj. euroa.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Yleishallinto	18 093 406,67	15 384 122,92	6 289 176,84	4 815 714,48
Sosiaali- ja terveystoiminta	265 859 408,19	225 999 472,37	1 148 289,96	1 573 537,81
Kasvatus-, opetus- ja nuorisotoiminta	14 616 610,36	12 266 390,13	12 154 687,87	10 463 024,90
Kulttuuri- ja liikuntatoiminta	2 424 133,26	1 990 826,63	2 298 025,18	1 624 085,13
Tekniikka- ja ympäristöpalvelut	188 530 703,69	163 673 321,31	18 000 040,06	17 754 375,90
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	31 920 560,44	31 029 190,21	11 670 063,90	12 167 821,44
Toimintatuotot yhteensä	521 444 822,61	450 343 323,58	51 560 283,81	48 398 559,66

7. Verotulojen erittely	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Kunnan tulovero	307 316 110,96	302 676 334,75
Osuus yhteisöveron tuotosta	35 841 166,91	25 998 775,06
Kiinteistövero	27 796 410,46	26 067 542,66
Verotulot yhteensä	370 953 688,33	354 742 652,47

8. Valtionosuuksien erittely	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	140 101 743,00	158 213 765,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	17 047 848,00	19 243 822,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	3 300 000,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	16 434 155,00	18 167 770,00
Verotulomenetysten kompensatiot	36 871 488,00	37 352 918,00
Valtionosuudet yhteensä	193 407 386,00	213 734 453,00

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Omaisuusluokat ja poistoajat vuosina	ennen vuotta 2013 hankitut hyödykkeet	vuonna 2013 ja sen jälkeen hankitut hyödykkeet	Poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet	5	2 - 5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Kehittämismenot	2	2	Tasapoisto
Liikearvo	2	2	Tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön			
- tiehankkeisiin	15	15	Tasapoisto
- ratahankkeisiin	30	30	Tasapoisto
- väylähankkeisiin*	max 10	max 10	Tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5	5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2	2	Tasapoisto
Rakennukset			
Asuinrakennukset	40	30	Tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset	40	20	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30	20	Tasapoisto
Muut rakennukset	30	20	Tasapoisto
Talousrakennukset	15	10	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet	15 - 20	10 - 15	Tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	10 - 40	10 - 30	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	10 - 15	Tasapoisto
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet	10	4	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	3 - 10	3 - 5	Tasapoisto

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 30 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi. Perusparannusmenoon lisätty poistamattomaan hankintameno v. 2016 asti, vuodesta 2017 alkaen poistosuunnitelman mukaisesti.

Väylähankkeisiin (*) sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja. Jollei voida luotettavalla tavalla arvioida vaikutusaikaa, poistetaan hankintameno enintään 10 vuodessa.

12. Pakollisten varausten muutokset	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	2 297 690,86	2 597 773,47	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-40 239,24	-300 082,61	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	2 257 451,62	2 297 690,86	0,00	0,00
Pylväiden hävittämisvaraus 1.1.	36 750,00	73 500,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-36 750,00	-36 750,00	0,00	0,00
Pylväiden hävittämisvaraus 31.12.	0,00	36 750,00	0,00	0,00
MELAn valtion korvauksen takaisinperintä 1.1.	426 040,00	473 378,00	426 040,00	473 378,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-47 338,00	0,00	-47 338,00
MELAn valtion korvauksen takaisinperintä 31.12.	426 040,00	426 040,00	426 040,00	426 040,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.	0,00	0,00	14 520 000,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	14 520 000,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	-4 750 000,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0,00	0,00	9 770 000,00	14 520 000,00
13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden luovutusvoitot	556 942,57	92 892,32	466 561,28	92 892,32
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	759 406,38	521 637,94	777 225,10	469 713,16
Rakennusten luovutusvoitot	690 259,40	276 747,21	159 550,57	255 233,84
Muut luovutusvoitot	2 250,97	137 406,17	1 022 200,98	48 830,64
Luovutusvoitot yhteensä	2 008 859,31	1 028 683,64	2 425 537,93	866 669,96
Muut toimintakulut				
Osakkeiden luovutustappiot	133 807,49	0,00	44 375,17	0,00
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	56 389,93	44 916,95	56 389,93	44 916,95
Rakennusten luovutustappiot	444 979,64	692 270,08	444 979,64	69 415,99
Muut luovutustappiot	1 162,40	111 911,64	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	636 339,46	849 098,67	545 744,74	114 332,94
15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00	8 024 687,90	8 004 250,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 542 953,75	398 010,30	1 968 743,35	2 064 438,31
Yhteensä	1 542 953,75	398 010,30	9 993 431,25	10 068 688,31

4.3 Taseen liitetiedot

18. Arvonkorotukset	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	387 231,13	387 231,13	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	-387 231,13	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	0,00	387 231,13	0,00	0,00
Arvonkorotukset yhteensä	0,00	387 231,13	0,00	0,00

19. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	15 830,74	1 620 100,41	15 000,00	1 650 931,15
Lisäykset tilikauden aikana	20 800,00	1 003 822,10	51 379,16	1 076 001,26
Siirrot erien välillä	15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00
Tilikauden poisto	-8 978,83	-962 889,73	0,00	-971 868,56
Poistamaton hankintameno 31.12.	42 651,91	1 661 032,78	51 379,16	1 755 063,85
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 651,91	1 661 032,78	51 379,16	1 755 063,85

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	79 838 787,17	152 894 134,10	117 712 033,09	131 097,02	1 307 592,21	24 447 409,05	376 331 052,64
Lisäykset tilikauden aikana	1 364 604,79	3 233 937,19	8 977 553,19	151 136,32	0,00	23 941 317,27	37 668 548,76
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-6 500,00	-446 050,00	0,00	0,00	-1 153 324,57	-1 605 874,57
Vähennykset tilikauden aikana	-351 924,63	-770 292,37	-39 462,13	-99 617,89	0,00	0,00	-1 261 297,02
Siirrot erien välillä	0,00	-123 271,78	7 794 758,68	0,00	0,00	-7 671 486,90	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-10 937 819,32	-12 047 923,54	-79 118,60	0,00	0,00	-23 064 861,46
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-2 623 163,80	0,00	0,00	0,00	-759,50	-2 623 923,30
Poistamaton hankintameno 31.12.	80 851 467,33	141 667 024,02	121 950 909,29	103 496,85	1 307 592,21	39 563 155,35	385 443 645,05
Kirjanpitoarvo 31.12.	80 851 467,33	141 667 024,02	121 950 909,29	103 496,85	1 307 592,21	39 563 155,35	385 443 645,05

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 776 863,85	1 777 805,70	105 847,62	72 135,63
Muut maa- ja vesialueet	87 926 129,02	86 402 876,33	80 745 619,71	79 766 651,54
Arvonkorotukset	0,00	387 231,13	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	89 702 992,87	88 567 913,16	80 851 467,33	79 838 787,17

Pysyvien vastaavien sijoitukset Osakkeet ja osuudet	Tytäryhteisö- osakkeet ja -osuudet	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisöosakkeet ja -osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	92 785 944,04	40 382 866,06	6 227 508,71	17 246 365,19	156 642 684,00
Lisäykset	1 937 849,44	0,00	0,00	0,00	1 937 849,44
Vähennykset	-305 405,11	-112 447,94	-477 971,83	0,00	-895 824,88
Hankintameno 31.12.	94 418 388,37	40 270 418,12	5 749 536,88	17 246 365,19	157 684 708,56
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	94 418 388,37	40 270 418,12	5 749 536,88	17 246 365,19	157 684 708,56

Pysyvien vastaavien sijoitukset Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	42 539 123,56	5 529 423,38	48 068 546,94
Lisäykset	135 758,50	0,00	135 758,50
Vähennykset	-91 295,53	-239 855,45	-331 150,98
Hankintameno 31.12.	42 583 586,53	5 289 567,93	47 873 154,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 583 586,53	5 289 567,93	47 873 154,46

20. Omistukset tytäryhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (€)
Anjalankosken Jäähalli Oy	0936118-7	96,08	96,08	246 005,97	41 810,07	19 965,12
Kaakkois-Suomen Tieto Oy	2369983-8	61,04	71,59	1 618 079,12	1 956 210,82	546 898,04
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	0211764-0	58,95	58,95	254 722,67	74 260,59	29 755,20
Kiinteistö Oy Korianjousi	0158402-8	58,30	58,30	1 252,89	42 831,05	2 254,23
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	0284330-0	100,00	100,00	123 709,60	198 394,07	-4 410,46
Kiinteistö Oy Madekuja 1	0452645-6	68,09	68,09	580 391,28	118 819,66	26 108,36
Kiinteistö Oy Päätie 19	0932272-7	100,00	100,00	630 030,55	9 865,66	-70 331,04
Kouvola Innovation Oy (alakonsernitp)	2221859-6	100,00	100,00	12 482 266,38	3 731 940,62	-391 111,70
Kouvolan Yritystilat Oy	2413977-9		100,00	10 897 379,18	1 698 520,96	-270 075,23
Railgate Finland Oy	3193538-6		100,00	336 794,21	200 448,03	-163 205,79
Kouvolan Ammattiopisto Oy	3213129-1	60,00	60,00	1 158 281,83	1 032 061,75	-113 216,95
Kouvolan Asunnot Oy	0512766-8	100,00	100,00	15 797 440,34	83 390 349,87	-156 855,89
Asunto Oy Elopuisto	0609417-5		84,10	114 336,35	44 594,87	3 197,66
Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy	2644196-3	100,00	100,00	3 341 440,44	890 809,02	-85 243,84
Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 63,30 %)	1524078-7	33,51	33,51	1 024 782,13	11 575,65	250,32
Kouvolan Teatteri Oy	2235738-5	100,00	100,00	488 857,35	546 420,38	112 651,02
Kouvolan Vesi Oy	2125434-1	100,00	100,00	96 508 694,52	50 522 044,72	1 647 602,61
KSS Energia Oy (alakonsernitp)	0877511-8	100,00	100,00	40 024 899,14	198 067 698,48	-1 112 779,82
Karhu Voima Oy	2769659-7		100,00	38 186,53	4 462 149,38	-1 828 182,10
KSS Lämpö Oy	0161040-9		100,00	20 527 006,49	22 111 637,40	3 546 112,02
KSS Rakennus Oy	1654027-1		100,00	2 741 985,13	5 682 181,93	1 466 189,71
KSS Verkko Oy	1950357-2		97,04	13 194 403,42	45 479 139,56	5 820 109,85
Suomen Energia-Urakointi Oy	1108971-7		100,00	6 456 824,96	3 417 635,43	19 352,34
Voimakymmi Oy	1008027-8		100,00	8 100,00	0,00	0,00
Kuusankosken Tennishalli Oy	0480737-0	86,99	87,02	234 907,66	8 160,56	-8 444,16

21. Omistukset kuntayhtymissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (€)
Kymenlaakson liitto	0206714-5	50,06	50,06	470 905,58	331 585,52	54 819,65
Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä (alakonsernitp)	0725901-5	51,78	51,78	20 429 797,04	163 519 488,61	5 429 883,69
Kymsote-Kiinteistöt Oy	3144631-2		51,78	17 194 465,32	85 345 029,14	44 966,50
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	0125920-9	5,80	5,80	143 500,52	24 990,14	9 098,61

22. Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (€)
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy (alakonsernitp)	2472908-2	24,50	24,50	7 343 656,81	6 746 399,80	857 693,46
Disec Oy	2050571-9		24,50	*)	*)	*)
Saimaa Stadiumi Oy	2671378-9		24,50	*)	*)	*)
Kiinteistö Oy Korian Portti	0817616-6	39,92	39,92	741 237,47	8 575,60	5 456,03
Kouvolan Yritystilat Oy (Innovationin alakonsernitp)	-	-	-	-	-	-
Kiinteistö Oy Ksnk Kiltakuja 1	1840379-9		39,07	409 277,52	13 038,54	98,75
KSS Energia (alakonsernitp)	-	-	-	-	-	-
Kymin Voima Oy	0763405-7		24,00	4 074 332,31	2 569 263,03	140,23
Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy	2425368-6	49,00	49,00	11 153 228,40	3 047 331,17	873 476,60
Kymenlaakson Jäte Oy (alakonsernitp) **)	1093000-9	47,48	47,48	6 016 355,47	5 333 771,60	338 485,07
Ekokaari Oy	2840058-3		47,48	2 218 810,06	325 366,54	411 944,05
Kymenlaakson Orkesteri Oy	1519805-6	33,50	33,50	103 430,25	177 431,80	22 229,98
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä (alakonsernitp)	-	-	-	-	-	-
Kymijoen Ravintopalvelut Oy	1635108-3		17,33	211 206,82	1 399 570,18	1 833,47
Kaiku24 Oy	3192900-7		20,71	103 367,13	180 776,48	-199,47
Kymenlaakson Sähkö Oy	0128951-2	20,66	20,66	15 275 165,72	51 374 618,28	622 891,56
Yhdistelemättömät						
Anjalankosken Painotalo Oy	0846228-5	33,46	33,46	450 647,26	59 284,27	1 524,03
Asunto Oy Anjalantie 2 (päiväkotitilat)	0163242-1	31,26	31,26	50 373,08	17 857,28	11,80
Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli (hoitokoti)	0875751-8	30,57	30,57	268 183,04	1 325,01	-224,97
Asunto Oy Elimäen Napansäde (osaomistus)	1973038-8	40,59	40,59	458 906,27	124 415,27	0,00
Asunto Oy Kouvolan Eväkujaankaari ***)	0796916-4	34,67	34,67	453 659,54	1 920,39	-0,38
Asunto Oy Lohitie 5	0745855-9	33,27	33,27	559 238,86	1 752,20	3 673,16
Asunto Oy Siltapuisto 1	0161699-0	26,04	30,57	63 746,97	31 536,83	0,00
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy	1735895-7	22,92	28,57	54 012,57	37 689,73	20 516,45
Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus ****)	0370608-4	32,80	32,80	71 710,92	2 236,25	3 392,60
Kouvolan Asunnot Oy						
Asunto Oy Aron-Kara I	0798308-9		48,48	622 609,82	5 529,26	2 123,01
Asunto Oy Enärivi	0839763-9		40,77	66 797,37	88,39	8,19
Asunto Oy Huusarinmäki	0163249-9		30,39	112 021,30	1 765,52	14,59
Asunto Oy Kaipiaistensato	0681522-7		40,72	172 318,36	33 228,86	-6 490,71
Asunto Oy Kasakkakara	0718618-6		23,10	240 608,50	1 648,23	-3 645,87
Asunto Oy Kataja-Haikula	0683158-5		34,08	247 412,15	11 639,29	1 219,44
Asunto Oy Kimmelmanni	0612121-7		45,38	225 709,09	2 521,54	0,00
Asunto Oy Kirkkovuorentie 2	0163260-8		48,51	117 329,63	6 182,23	0,59
Asunto Oy Kouvolan Jaalanharju ****)	0304048-9		39,02	20 875,62	576,33	7,44
Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10	0738682-3		27,06	152 596,52	14 685,77	3 780,33
Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto	0724513-1		25,00	268 263,89	1 409,90	-882,26
Asunto Oy Naakanhovi	0582939-5		21,40	210 016,54	913,62	1 412,52
Asunto Oy Puutarhurinjousi	0738055-2		29,28	274 156,14	5 308,95	1 729,54
Asunto Oy Rivikolkka 2	0695765-5		21,95	46 977,20	46 977,20	-316,73
Asunto Oy Silmuntie	0218518-4		27,85	95 124,32	10 728,13	-1,22
Asunto Oy Suolasenkoski	0764995-3		23,72	232 232,11	12 922,04	581,86
Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo	0218509-6		27,86	3 207,07	46 073,36	0,00
Kiinteistö Oy Elimäen Kasarmiaukio	1636208-1		31,00	6 478,59	389 197,97	4,50
Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	0161530-6	21,57	21,57	50 130,27	2 434,49	1 574,66
Kymen Vesi Oy (äänivalta 19 %)						
(omistusyhteisö)	2081160-1	32,65	32,65	14 402 390,85	21 092 728,37	288 480,02

*) tiedot sisältyvät alakonsernin lukuihin

**) emon luvut, konsernitasetta ei toimitettu ajoissa

***) vuoden 2019 tiedot

****) vuoden 2020 tiedot

23. Saamisten erittely	Kaupunki 2021 Pitkäaikaiset	Kaupunki 2021 Lyhytaikaiset	Kaupunki 2020 Pitkäaikaiset	Kaupunki 2020 Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	239 642,77	0,00	459 604,36
Lainasaamiset	3 055 954,80	1 051 919,68	3 055 954,80	1 880 389,54
Muut saamiset	8 760,43	0,00	9 128,61	0,00
Siirtosaamiset	0,00	338 757,93	0,00	108 389,17
Yhteensä	3 064 715,23	1 630 320,38	3 065 083,41	2 448 383,07
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	1 110 659,47	0,00	1 550 536,31
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	124 426,00
Yhteensä	0,00	1 110 659,47	0,00	1 674 962,31
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	651,00	0,00	2 497,94
Siirtosaamiset	0,00	12 250,42	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	12 901,42	0,00	2 497,94
Saamiset yhteensä	3 064 715,23	2 753 881,27	3 065 083,41	4 125 843,32
24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	0,00	0,00	108 389,17	108 389,17
Kelan korvaus työterveyshuollosta	1 593 092,82	1 090 354,82	492 280,36	515 596,83
Valtion avustukset ja korvaukset	6 225 941,30	1 422 285,72	1 729 587,35	1 422 285,72
Verosaamiset	200 070,60	0,00	0,00	0,00
Projektisaamiset	1 299 186,29	1 805 415,94	1 299 186,29	1 805 415,94
EU-avustukset	296 770,84	849 343,80	0,00	0,00
Laskuttamaton myynti	11 078 588,41	7 113 469,71	0,00	0,00
Ennakkomenot	769 616,55	5 270 736,74	5 758,56	1 849,39
Siirtosaamiset muilta	30 625 758,55	3 170 160,20	501 321,73	326 683,54
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	52 089 025,35	20 721 766,93	4 136 523,46	4 180 220,59

25. Oman pääoman erittely	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Peruspääoma 1.1.	285 680 540,57	285 680 540,57	285 680 540,57	285 680 540,57
Peruspääoma 31.12.	285 680 540,57	285 680 540,57	285 680 540,57	285 680 540,57
Arvonkorotusrahasto 1.1.	387 231,13	387 231,13	0,00	0,00
Vähennykset	-387 231,13	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,00	387 231,13	0,00	0,00
Rakennusrahasto 1.1.	552 926,27	552 926,27	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	552 926,27	552 926,27	0,00	0,00
Muu oma rahasto 1.1.	119 939,23	119 939,23	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-5 629,07	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 31.12.	114 310,16	119 939,23	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	67 006 911,79	40 068 813,51	17 955 853,41	-13 653 406,80
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	0,00	0,00	-812 112,57
Siirrot rahastoista	0,00	0,00	0,00	0,00
KSS Energian palautuskelpoisten liittymismaksujen oikaisu	0,00	0,00	0,00	1 271 923,74
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	67 006 911,79	40 068 813,51	17 955 853,41	-13 193 595,63
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 312 524,70	26 938 098,28	1 974 386,80	31 149 449,04
Oma pääoma yhteensä	350 042 164,09	353 747 548,99	305 610 780,78	303 636 393,98
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät			Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.			17 955 853,41	-13 193 595,63
Tilikauden yli-/alijäämä			1 974 386,80	31 149 449,04
Kertynyt poistoero 31.12.			1 161 770,61	1 379 003,50
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä			21 092 010,82	19 334 856,91
27. Pitkäaikaiset velat	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	140 966 649,35	195 962 523,22	67 233 392,00	78 861 928,00
Lainat julkisyhteisöiltä	969 119,00	1 119 068,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	18 246,92	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	141 935 768,35	197 099 838,14	67 233 392,00	78 861 928,00
28. Joukkovelkakirjalainat			Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Lyhytaikainen kuntatodistus, Danske Bank			8 000 000,00	0,00
Lyhytaikainen kuntatodistus, OP Yrityspankki			0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä			8 000 000,00	0,00

30. Vieras pääoma	Kaupunki 2021 Pitkäaikaiset	Kaupunki 2021 Lyhytaikaiset	Kaupunki 2020 Pitkäaikaiset	Kaupunki 2020 Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0,00	10 660 103,40	0,00	13 083 261,71
Ostovelat	0,00	5 261 200,09	0,00	3 851 116,15
Siirtovelat	0,00	1 586 046,96	0,00	212 556,63
Yhteensä	0,00	17 507 350,45	0,00	17 146 934,49
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	19 881 266,85	0,00	10 181 370,04
Siirtovelat	0,00	8 108 412,48	0,00	293 768,00
Yhteensä	0,00	27 989 679,33	0,00	10 475 138,04
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	137 984,44	0,00	129 148,95
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	33 961,51
Yhteensä	0,00	137 984,44	0,00	163 110,46
31. Sekkitililimiitti			Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.			16 000 000,00	16 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä			6 765 933,56	13 830 701,95
32. Muiden velkojen erittely	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Muut velat				
Liittymismaksut	38 138 042,69	36 114 294,22	0,00	0,00
Muut velat	11 948,32	11 948,32	0,00	0,00
Muut velat yhteensä	38 149 991,01	36 126 242,54	0,00	0,00
33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 162 164,05	4 163 800,07	359 749,87	399 014,19
Lomapalkkajaksotukset	45 023 649,28	43 837 727,26	15 327 269,70	15 299 671,49
Korkojaksotukset	452 181,12	496 270,77	229 027,73	279 289,52
Verovelat	613 654,19	1 203 856,59	0,00	0,00
Kymsoten loppulasku tilikaudelle	3 767 964,47	0,00	8 108 412,48	293 768,00
Muut siirtovelat muille	41 411 956,58	8 523 013,91	7 839 258,74	5 634 218,62
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	95 431 569,68	58 224 668,60	31 863 718,52	21 905 961,82
34. Kiinnitykset, panttauksot tai muut omaisuusvelkojen vakuudet	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 623 385,58	3 722 764,33	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 115 837,88	9 283 907,88	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	9 115 837,88	9 283 907,88	0,00	0,00

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

35.-37. Vakuudet ja takaukset	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	14 054 816,13	14 054 816,13	0,00	0,00
Yrityskiinnitykset	28 900 000,00	18 900 000,00	0,00	0,00
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	3 896 169,04	3 896 169,04	0,00	0,00
Takaukset	13 295 822,50	350 000,00	0,00	0,00
Yhteensä	60 146 807,67	37 200 985,17	0,00	0,00
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Takaukset	259 028 320,14	118 657 522,59	0,00	0,00
Yhteensä	259 028 320,14	118 657 522,59	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Muut	149 064,78	149 064,78	149 064,78	149 064,78
Yhteensä	149 064,78	149 064,78	149 064,78	149 064,78
Muiden puolesta annetut takaukset				
Takaukset	0,00	1 426 228,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	1 426 228,00	0,00	0,00
38. Vuokravastuut	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Toimitilojen vuokravastuut	46 856 173,25	29 062 543,66	5 699 394,69	4 835 442,84
Muut vuokravastuut	30 960,00	245 224,01	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	47 198 281,48	30 011 668,07	5 699 394,69	4 835 442,84
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	13 852 523,60	5 631 710,98	1 301 215,86	1 356 891,84
siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut			59 695,29	59 674,05
Leasingvastuut yhteensä	12 532 015,25	12 211 753,89	6 451 779,87	7 053 531,70
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 437 931,01	2 031 745,45	1 033 651,19	1 075 708,68
siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	3 297 171,17	3 744 289,85	3 297 171,17	3 744 289,85
Yhteensä	59 730 296,72	42 223 421,96	12 151 174,56	11 888 974,54
39.-40. Vastuusitoumukset	Konserni 2021	Konserni 2020	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Järjestelyjen tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			186 748 690,87	180 054 264,70
Jäljellä oleva pääoma			100 676 035,41	103 198 332,21
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	20 126 620,34	20 126 620,34	20 126 620,34	20 126 620,34
Jäljellä oleva pääoma	8 983 737,93	9 766 204,03	8 983 737,93	9 766 204,03
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			574 009 901,00	547 744 511,00

Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus
takauskannuksen rahastosta 31.12.

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni 2021	Konserni 2020	376 008,00 Kaupunki 2021	341 295,00 Kaupunki 2020
Järjestelyjen tarkoitus				
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen	2 614 158,28	2 161 381,10	2 614 158,28	2 161 381,10
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	927 400,00	628 000,00	927 400,00	628 000,00
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	5 479 200,00	729 200,00	5 479 200,00	729 200,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	1 209 200,00	679 200,00	1 209 200,00	679 200,00
Palvelusopimukset *)	18 152 730,00	16 326 384,00	34 352 730,00	37 076 384,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	7 755 323,00	7 153 082,00	13 156 823,00	14 204 582,00
Ympäristövastuu, tonttien siivous	800 000,00	0,00	800 000,00	0,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	800 000,00	0,00	800 000,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	27 046 088,28	19 216 965,10	43 246 088,28	39 966 965,10
*) Palvelusopimuksiin sisältyy huleveisisopimukset, joiden vuosikustannus on noin 460 000 euroa ja ne ovat voimassa toistaiseksi.				
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 218 786,52	1 390 976,31	0,00	0,00
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset 1. ryhmä				
Tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Koronvaihtosopimus 1, sopimusnro 1256171				
Koronvaihtosopimus on tehty lainan (16771/13) korkoriskin suojaamiseksi. Sopimus on tehty 9/2013 alun perin 8 v. fwd startina. Tällä hetkellä vastaa peruskoronvaihtosopimusta. Suoja päättyy 6.8.2023.				
Nimellisarvot	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo	-518 060,00	-854 204,00	-518 060,00	-854 204,00
Koronvaihtosopimukset 2. ryhmä				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Koronvaihtosopimus 2, sopimusnro 1302615				
10-vuotinen peruskoronvaihtosopimus. Suoja päättyy 24.1.2024.				
Nimellisarvot	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo	-499 637,00	-789 497,00	-499 637,00	-789 497,00
Koronvaihtosopimus 3, sopimusnro 1333887				
10-vuotinen peruskoronvaihtosopimus. Suoja päättyy 18.3.2024.				
Nimellisarvot	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo	-439 817,00	-716 726,00	-439 817,00	-716 726,00
Koronvaihtosopimus 4, sopimusnro 32132				
Sopimus on tehty 3/2014 alun perin 9 v. fwd startina. Tällä hetkellä vastaa peruskoronvaihtosopimusta. Suoja päättyy 18.3.2024.				
Nimellisarvot	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo	-466 252,93	-762 493,38	-466 252,93	-762 493,38
Koronvaihtosopimus 5, sopimusnro 1302622				

10-vuotinen korkokattorakenteinen suoja.
Yksiselitteisesti suojaava sopimus vaikkakin
suoja ei kaikissa markkinatilanteissa ole niin
tehokas kuin peruskoronvaihtosopimuksella.
Suoja päättyy 24.1.2024.

Nimellisarvot	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00
Käypä arvo	-192 770,00	-309 542,00	-192 770,00	-309 542,00

Koronvaihtosopimukset 3. ryhmä
Konserniyhtiöiden koronvaihtosopimuksilla
suojataan lainasalkun vaihtuvan koron
riskiä.

KSS Energia -konserni

Koronvaihtosopimus 6
Vaihtuva euribor 3 kk korko, sovittu kiinteä
korko. Sopimus on voimassa maaliskuuhun
2024 asti.

Nimellisarvot	43 000 000,00	15 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo	-1 297 000,00	-2 192 220,00	0,00	0,00

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen
kuntayhtymä (Kymsote)

Koronvaihtosopimus 7
Käsitellään kirjanpidossa suojaavana. Sopimus
on voimassa 13.6.2023 asti.

Nimellisarvot	3 624 830,30	3 624 830,30	0,00	0,00
Käypä arvo	-178 967,71	308 232,78	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus 8

Käsitellään kirjanpidossa suojaavana. Sopimus
on voimassa 30.6.2040 asti.

Nimellisarvot	77 674 935,00	77 674 935,00	0,00	0,00
Käypä arvo	1 664 830,12	2 372 184,01	0,00	0,00

Kouvola Innovation -konserni

Koronvaihtosopimus 9
Vaihtuva korko -0,537 % ja kiinteä korko 2,55
%. Sopimus on voimassa 27.12.2022 asti.

Nimellisarvot	1 617 647,20	1 764 706,00	0,00	0,00
Käypä arvo	-48 795,24	-103 404,08	0,00	0,00

Koronvaihtosopimusten nimellisarvot
yhteensä

170 917 412,50 143 064 471,30 45 000 000,00 45 000 000,00

Koronvaihtosopimusten Käypä arvo
yhteensä

-1 976 469,76 -3 047 669,67 -2 116 536,93 -3 432 462,38

Sähkötermiinit

Käypä arvo	48 798 632,47	-625 284,10	0,00	0,00
------------	---------------	-------------	------	------

Päästöoikeudet 2021

Konserni
tCO₂

Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	-8 764,00
Toteutuneiden päästöjen määrä	39 533,00
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	30 769,00

Päästöoikeudet 2020

tCO₂

Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	9 511,00
Toteutuneiden päästöjen määrä	33 184,00
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	42 695,00

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Konsernipalvelut	142	128
Sivistys	2 370	2 296
Tekniikka ja ympäristö	737	714
Yhteensä	3 249	3 138

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
Kaakkois-Suomen Kokoomus ry	187,65	74,25
Keskustan Kouvolan Kunnallisjärjestö ry	11 551,28	7 229,93
Kokoomuksen Kouvolan Kunnallisjärjestö ry	17 839,82	12 328,00
Kouvolan Seudun Perussuomalaiset ry	4 648,05	2 254,80
Kouvolan Siniset ry	189,00	223,20
Kouvolan sitoutumattomat ry	667,80	298,80
Kouvolan Sosiaalidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	27 184,80	19 160,70
Kouvolan Vihreät ry	9 433,80	6 233,40
Suomen Kristillisdemokraattien KD Kouvolan kunnallisjärjestö ry	5 868,00	4 242,60
Kouvolan Vasemmistoliiton kunnallisjärjestö ry	3 093,30	1 265,40
Keskustan litin kuntayhdistys ry	13,50	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	80 677,00	53 311,08

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kaupunki 2021	Kaupunki 2020
BDO Audiator Oy / BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	29 790,45	32 514,23
Muut palkkiot	3 410,00	10 797,30
Palkkiot yhteensä	33 200,45	43 311,53

46. Intressitahotapahtumat

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu 3.7.2017 kuntalain mukainen johtajasopimus, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.4.2017 § 30. Johtajasopimuksessa on sovittu 12 kuukauden rahapalkkaa vastaavasta erokorvauksesta, joka on 31.12.2021 suuruudeltaan 169 363,32 euroa.

Apulaiskaupunginjohtajan kanssa on solmittu 6.2.2019 johtajasopimus, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 12.11.2018 § 150. Johtajasopimuksessa on sovittu 12 kuukauden rahapalkkaa vastaavasta erokorvauksesta, joka on 31.12.2021 suuruudeltaan 119 181,48 euroa.

Kouvolan kaupunki on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhteisölle KSS Energia Oy:lle 17 500 000 euron pääomalainan ja 8 649 000 euron normaalin antolainan. Ensimmäinen mainittua on 31.12.2021 jäljellä 6 372 106,27 euroa ja jälkimmäistä 3 055 954,80 euroa. Lyhennysvapaat vuodet 2020 – 2022. Kummankin lainan korko on markkinaehtoinen. KSS Energia Oy on menestyvä toimija toimialallaan eikä Kouvolan kaupungin arvion mukaan kumpaankaan lainaan sisälly merkittävää taloudellista riskiä. (KH 23.11.2009 § 585, KH 5.11.2012 § 374, KH 18.11.2019 § 390)

Kouvolan kaupungin 100 % omistamalle tytäryhteisölle Kouvolan Asunnot Oy:lle (aikaisemmin kuntien omat eri vuokralatoyhtiöt) on myönnetty 52 kpl antolainoja. Lainojen alkuperäinen pääoma on 2 370 486,55 euroa. 31.12.2021 lainoja on avoimena 1 555 789,97 euroa. Lainojen maturiteetit ovat

pitkiä ja korko on matala (valtion 10 v. viitelainojen korko 31.12.). Korko ei ole varsinaisesti markkinaehtoinen, mutta ottaen huomioon, että kyse on kaupungin vuokrataloyhtiön pitkäaikaisista osakaslainoista korkoperustetta voidaan pitää relevanttina. Korko määritettiin kaupunginhallituksessa 3.5.2010 § 155. Asuntoyhtiön toimimisen yleishyödyllisessä asuntotuotannossa ja toiminnanvakaan luonteen huomioiden Kouvolan kaupunki katsoo, ettei lainoihin sisälly suurta taloudellista riskiä. (Päätökset, jotka on tehty ennen kuntaliitosta "vanhojen" kuntien toimesta vuosina 1980 – 2007)

Kouvolan kaupunki on antanut 100 % omistamalleen tytäryhteisölle Kouvolan Vesi Oy:lle 18 581 000 euron bullet-lainan. Laina erääntyy maksettavaksi 1.9.2029. Lainan koron voidaan katsoa olevan markkinaehtoinen. Yhtiön toiminnan luonne kunnallisena vesihuoltoyhtiönä, jolla ei ole kilpailijoita alueella luo pohjan sille, ettei kaupunki katso lainajärjestelyn sisältävän merkittävää riskiä lainan kertalyhenteisyydestä huolimatta. (KV 9.6.2014 § 40, KH 18.8.2014 § 200, velkakirja 1.8.2014)

Kouvolan kaupunki on antanut 100 % omistamalleen tytäryhteisölle Kouvolan Vesi Oy:lle 8 000 000 euron bullet-lainan. Laina erääntyy maksettavaksi 13.7.2028. Lainan koron voidaan katsoa olevan markkinaehtoinen. Yhtiön toiminnan luonne kunnallisena vesihuoltoyhtiönä, jolla ei ole kilpailijoita alueella luo pohjan sille, ettei kaupunki katso lainajärjestelyn sisältävän merkittävää riskiä lainan kertalyhenteisyydestä huolimatta. (KV 21.5.2018 § 66, velkakirja 6/2018)

Kouvolan kaupunki on antanut 100 % omistamalleen tytäryhteisölle Kouvolan Vesi Oy:lle 6 000 000 euron bullet-lainan. Laina erääntyy maksettavaksi 31.12.2029. Lainan koron voidaan katsoa olevan markkinaehtoinen. Yhtiön toiminnan luonne kunnallisena vesihuoltoyhtiönä, jolla ei ole kilpailijoita alueella luo pohjan sille, ettei kaupunki katso lainajärjestelyn sisältävän merkittävää riskiä lainan kertalyhenteisyydestä huolimatta. (KV 27.5.2019 § 66, velkakirja 5/2019)

Kouvolan kaupunki on antanut 100 prosenttisesti omistamalleen tytäryhteisölle Kiinteistö Oy Asentajankatu 9:lle 187 294,07 euron suuruisen lainan. Sen aikaiset Kouvolan kaupungin viranhaltijat ovat sopineet kiinteistöosakeyhtiön kanssa, että laina korkoineen maksetaan pois, mikäli yhtiö joskus puretaan. Kyseessä on poikkeuksellinen lainajärjestely, joka liittyy ns. Pöyry-yhtiöiden asiaan. (Velkakirja 30.8.1996, KH 16.12.1996 § 730)

Alun perin Kouvolan seudun kuntayhtymä on tehnyt päätöksen 5 miljoonan euron korottoman pääomallainan myöntämisestä Kymenlaakson Ammattikorkeakoululle. Laina on sittemmin siirtynyt kuntayhtymältä Kouvolan kaupungin lainasaamisiin. Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy:n osittaisjakautumisessa uudeksi velalliseksi tuli Kyamk-kiinteistöt Oy, joka on Kouvolan 49 prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö. Yhtiön laina erääntyy maksettavaksi bullettina 31.12.2043. Järjestelyt on tehty osana ammattikorkeakoulujen uudistusprosessia. Ammattikorkeakoulujen menojen rahoitus tulee valtiolta eikä kaupunki näin ollen näe suurta taloudellista riskiä lainajärjestelyn osalta. (KV 11.2.2008 § 58, KV 11.6.2012 § 62, KV 13.10.2014 § 83, velkakirjat 9.7.2008, 31.12.2010, 31.7.2012)

Kouvolan kaupunki on antanut 33,5 prosenttisesti omistamalleen osakkuusyhtiölle Kymenlaakson Orkesteri Oy:lle 56 342,96 euron suuruisen avustusluonteisen pääomallainan. Lainan tavoitteena on ollut yhtiön pääomarakenteen parantaminen. Lainan korko ei ole markkinaehtoinen. Käytännössä pääomallainan ehtoihin liittyen korkoa eikä lyhennystä voida maksaa muuta kuin siinä tapauksessa, että yhtiöllä olisi voitonjakokelpoisia varoja. Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen, joten on mahdollista, ettei velkaa saada koskaan kuitattua. (KV 28.5.2001 § 61)

5 Eriytetyt laskelmat

5.1 Kilpailulain edellyttämät laskemat

Kilpailulainsäädäntö muuttui kesäkuussa 2019 kuntien markkinoilla toimimisen osalta. 1.1.2020 voimaan astuneen säännöksen mukaan kunnan yksikön, joka harjoittaa kilpailla markkinoilla toimimista eli myy palveluita kunnan oman organisaation ulkopuolelle, tulee eriyttää tähän toimintaan kohdistuva kirjanpito. Kilpailulainsäädännön mukaan kunta ei saa alihinnoitella palveluita tai tuotteita eikä subventoida toisista palveluista saamallaan tuotoilla markkinoilla tarjottavien palveluiden hintaa ja siten vääristää kilpailua. Tätä kutsutaan markkinaperusteisuudeksi. Markkinaperusteisuudesta varmistuminen edellyttää käytännössä sitä, että kilpailullisesta toiminnasta syntyvät tuotot ja sen aiheuttamat kustannukset voidaan luotettavasti erottaa yhteisön muuhun toimintaan liittyvistä vastaavista eristä. Eriyttäminen on tehtävä, mikäli yksikön eriytettävän toiminnan liikevaihto on yli 40 000 euroa vuodessa.

Kustannuslaskennan periaatteet

Markkinaehtoinen toiminta on kirjanpidossa eriytetty kaupungin muusta toiminnasta omalla laskentatunnisteen osalla. Kustannukset on kohdistettu pääsääntöisesti aiheuttamisperiaatteen mukaan. Yhteisiä kustannuksia on kohdistettu/eriytetty muusta toiminnasta prosentuaalisesti. Laskennalliset erät (sisäisten tukipalveluiden kustannukset) toimintamenojen tai palkkojen ja palkkioiden suhteessa. Tuottovaatimusta ei ole määritelty. Keskitetysti hoidetut palvelu on jaettu eriytetyille toimintoille toimintamenojen suhteessa. Eriytetyt toiminnot esitetään tilinpäätöksessä eriytetyn liiketoiminnan tuloslaskelman kaavaa noudattaen.

Eriyttämisvelvoite koskee myös kaupungin omistamia konserniyhtiöitä. Konserniyhtiöille on annettu ohjeistus eriyttää omassa toiminnassaan kilpailulainsäädännön tarkoittama toiminta, mikäli yhtiöllä sellaista on. Jokainen tytäryhtiö raportoi asiasta omassa tilinpäätöksessään.

Toimitilojen ulosvuokraus	2021	2020
Liikevaihto	10 014 028,35	7 872 613,52
Liiketoiminnan muut tuotot	14 660,89	0,00
Materiaalit ja palvelut	-4 636 724,50	-4 470 502,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 497 533,18	-2 263 057,29
Ostot tilikauden aikana	-2 497 533,18	-2 263 057,29
Palvelujen ostot	-2 139 191,32	-2 207 444,83
Henkilöstökulut	-80 673,29	-63 339,92
Palkat ja palkkiot	-66 870,11	-52 553,10
Henkilösivukulut	-13 803,19	-10 786,82
Eläkekulut	-11 238,66	-8 803,81
Muut henkilösivukulut	-2 564,53	-1 983,01
Poistot ja arvonalentumiset	-2 992 825,08	-3 039 543,12
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 992 825,08	-3 039 543,12
Liiketoiminnan muut kulut	-335 196,17	-191 392,26
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	1 983 270,20	107 836,10
Rahoitustuotot ja -kulut	153,36	-0,87
Muut rahoitustuotot	158,41	0,00
Muut rahoituskulut	-5,05	-0,87
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 983 423,56	107 835,23
Muut laskennalliset kustannukset	-70 339,69	-69 459,73
Toiminnan kokonaiskustannukset	1 913 083,87	38 375,50

Kokous- ja konserttipalvelut	2021	2020
Liikevaihto	84 492,16	77 629,58
Liiketoiminnan muut tuotot	13 910,37	8 402,65
Materiaalit ja palvelut	-105 878,77	-110 908,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 274,42	-20 986,80
Ostot tilikauden aikana	-25 274,42	-20 986,80
Palvelujen ostot	-80 604,35	-89 921,98
Henkilöstökulut	-356 137,80	-223 871,30
Palkat ja palkkiot	-294 878,71	-187 050,67
Henkilösivukulut	-61 259,09	-36 820,63
Eläkekulut	-50 002,56	-30 537,68
Muut henkilösivukulut	-11 256,53	-6 282,95
Liiketoiminnan muut kulut	-581 648,29	-432 084,02
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-945 262,33	-680 831,87
Rahoitustuotot ja -kulut	-3,52	-7,86
Muut rahoitustuotot	0,00	-2,40
Muut rahoituskulut	-3,52	-5,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-945 265,85	-680 839,73
Muut laskennalliset kustannukset	-24 579,77	-36 956,08
Toiminnan kokonaiskustannukset	-969 845,62	-717 795,81

Kiinteistöjen hoito ja kunnossapito ulkoinen	2021	2020
Liikevaihto	253 851,61	229 061,22
Liiketoiminnan muut tuotot	4 637,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-32 107,38	-13 122,53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 593,43	-8 441,89
Ostot tilikauden aikana	-7 593,43	-8 441,89
Palvelujen ostot	-24 513,95	-4 680,64
Henkilöstökulut	-164 040,34	-82 249,76
Palkat ja palkkiot	-129 398,56	-68 410,11
Henkilösivukulut	-34 641,78	-13 839,65
Eläkekulut	-29 587,46	-11 255,11
Muut henkilösivukulut	-5 054,32	-2 584,54
Liiketoiminnan muut kulut	-42 362,33	-503,53
Liikelylijäämä (-alijäämä)	19 978,56	133 185,40
Rahoitustuotot ja -kulut	-15,77	-0,71
Muut rahoituskulut	-15,77	-0,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	19 962,79	133 184,69
Muut laskennalliset kustannukset	-23 905,92	-4 401,03
Toiminnan kokonaiskustannukset	-3 943,13	128 783,66

Puhtauspalvelut ulkoinen tuotanto	2021	2020
Liikevaihto	2 161 564,13	2 144 922,23
Materiaalit ja palvelut	-251 466,14	-269 714,93
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-146 894,74	-170 060,66
Ostot tilikauden aikana	-146 894,74	-170 060,66
Palvelujen ostot	-104 571,40	-99 654,27
Henkilöstökulut	-1 619 828,51	-1 628 024,15
Palkat ja palkkiot	-1 335 397,23	-1 341 332,23
Henkilösivukulut	-284 431,28	-286 691,92
Eläkekulut	-232 293,80	-234 471,97
Muut henkilösivukulut	-52 137,48	-52 219,95
Liiketoiminnan muut kulut	-27 437,84	-40 784,09
Liikelylijäämä (-alijäämä)	262 831,64	206 399,06
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,41	-3,71
Muut rahoituskulut	-0,41	-3,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	262 831,23	206 395,35
Muut laskennalliset kustannukset	-173 801,35	-95 614,06
Toiminnan kokonaiskustannukset	89 029,88	110 781,29

Ruokapalvelut ulkoinen tuotanto	2021	2020
Liikevaihto	3 637 310,73	3 780 034,39
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	2,50
Materiaalit ja palvelut	-1 521 339,76	-1 488 908,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 279 824,55	-1 239 156,33
Ostot tilikauden aikana	-1 279 824,55	-1 239 156,33
Palvelujen ostot	-241 515,21	-249 751,71
Henkilöstökulut	-1 527 927,95	-1 693 337,03
Palkat ja palkkiot	-1 258 630,96	-1 392 337,91
Henkilösivukulut	-269 296,99	-300 999,12
Eläkekulut	-219 627,80	-246 632,68
Muut henkilösivukulut	-49 669,19	-54 366,44
Liiketoiminnan muut kulut	-144 848,84	-275 300,43
Liikelylijäämä (-alijäämä)	443 194,18	322 491,39
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	-3,24
Muut rahoituskulut	0,00	-3,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	443 194,18	322 488,15
Muut laskennalliset kustannukset	-195 565,67	-145 991,75
Toiminnan kokonaiskustannukset	247 628,51	176 496,40

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Pääkirjanpito

Käyttöomaisuuskirjanpito	atk-tuloste
Myyntireskontra	atk-tuloste
Ostoreskontra	atk-tuloste
Päiväkirja	atk-tuloste
Pääkirja	atk-tuloste

Palkkaluettelo atk-tuloste

Tilinpäätös

Tase-erittelyt

Liitetietojen erittelyt

Kaikki asiakirjat säilytetään paperimuotoisena tai sähköisenä. Tilinpäätös säilytetään pysyvästi ja muut kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

6.2 Luettelo tositelajeista

ALKUSA	Alkusaldot	MRP34	Laskulaji 34
BUD	Talousarvio	MRP36	Laskulaji 36
BUDL	Lisätalousarvio	MRP38	Laskulaji 38
IRTAIN	Irtaimisto	MRP42	Laskulaji 42
KASSA	CPU kassa	MRP43	Laskulaji 43
KOKI	Koki kp-siirto	MRP44	Laskulaji 44
KOKISI	Kokisi kp-siirto	MRP47	Laskulaji 47
KOMMUI	Käyttöomaisuuden muistiot	MRP48	Laskulaji 48
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	MRP49	Laskulaji 49
MATKAT	Travel-matkalaskut	MRP50	Laskulaji 50
MRP10	Laskulaji 10	MRP53	Laskulaji 53
MRP11	Laskulaji 11	MRP54	Laskulaji 54
MRP13	Laskulaji 13	MRP64	Laskulaji 64
MRP18	Laskulaji 18	MRP65	Laskulaji 65
MRP21	Laskulaji 21	MRP66	Laskulaji 66
MRP26	Laskulaji 26	MRP68	Laskulaji 68
MRP28	Laskulaji 28	MRP69	Laskulaji 69
MRP33	Laskulaji 33	MRP73	Laskulaji 73

MRP75	Laskulaji 75	MRPVII	Viitesuoritukset
MRP76	Laskulaji 76	MUIRO2	Rondo-muistio ulkoinen
MRP78	Laskulaji 78	MUIRS2	Rondo-muistio sisäinen
MRP80	Laskulaji 80	MUISIS	Muistio sisäinen
MRP81	Laskulaji 81	MUIST1	Muistio ulkoinen
MRP83	Laskulaji 83	OMAKSU	Ostoreskontran maksut
MRP84	Laskulaji 84	OSTOP	PSOP-ostolaskut
MRP86	Laskulaji 86	OSTOT	Ostolaskut
MRP87	Laskulaji 87	PALKAT	Palkkatositteet
MRP88	Laskulaji 88	PANKKI	Pankkien tiliotteet
MRP98	Laskulaji 98	SISROP	Sisäiset laskut
MRPHYV	Hyvityslaskun kuittaus	VARAS1	Varasto
MRPK	Tileistä poisto	VYÖR	Vyörytys
MRPMAN	Manuaalisuoritukset	ZBF	Budjetointitositteet

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kouvolassa 28.3.2022

Tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisesti

Jouko Leppänen

Jenni Aikio

Ukko Bamberg

Henna Hovi

Tapio Karvonen

Kirsi Kekki

Jukka Nyberg

Markku Pakkanen

Janne Patjas

Milla Raunio

Liisa Varjola

Anni Villikka

Miia Witting

Marita Toikka, kaupunginjohtaja

7.2 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kouvolassa 11.5.2022

BDO Oy

Ulla-Maija Tuomela

JHT, KHT

8 Liitteet

8.1 Investointihankkeen seurantalomakkeet

Investointihankkeen seurantalomake

Leasing

Nimi: Inkeröiden monitoimitalo (yhtenäiskoulu)

Kuvaus

Inkeröiden monitoimitalo on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman Myllykoski-Inkeröinen perhekeskusalueen kouluinvestointeja sekä osa päiväkotiverkon kehittämissuunnitelmaa. Inkeröiden monitoimitaloon yhdistetään Inkeröiden yhteiskoulu, Anjalan koulu ja Tehtaanmäen koulu.

Tämänhetkinen koulujen yhteinen oppilasmäärä on 446 oppilasta sekä varhaiskasvatuksena lasten määrä 166 lasta eli yhteensä 612 lasta. Inkeröiden monitoimitalo, joka käsittäisi alueen oppilaiden peruskoulun (1-9lk), alueen erityisen tuen osaamiskeskuksen pienryhmineen, 8-ryhmäisen päiväkodin, tilat kirjastolle ja nuorisopalveluille. Monitoimitalo palvelisi myös kuntalaisia ja järjestöjä. Eteläisen Kouvolan keskuskeittiöpalvelut myös keskitettäisiin uuden monitoimitalon yhteyteen.

Riskiarvio

Inkeröiden monitoimitalo olisi ratkaisu peruskorjaustarpeisiin ja palveluverkon tiivistämiseen. Monitoimitila palvelisi iltaisin ja viikonloppuisin myös alueen järjestöjä, seuroja, kansalaisopistoa, musiikkiopistoa, kuvataidekoulua.

Kuvaus projektin tilanteesta

Vuoden 2020 aikana on tehty hankesuunnitelmaa ja esiselvityksiä. Hankesuunnitelma hyväksytty Kasvatus- ja opetuslautakunnassa maaliskuussa 2021. Yhteistoiminnallisen KVR-urakan tarjouspyyntö työn alla. Tarjouspyyntö valmistuu helmikuun 2022 puoleen väliin mennessä minkä jälkeen kilpailutus käyntiin.

Kokonaiskustannukset 1 000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Kiinteistöleasing	27 500	0	0	27 500	
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	
Netto	27 500	0	0	27 500	
Muut liittyvät kustannukset:					
Kalusteet (käyttäjän hankinta)	800			800	
2012 valmistuneen osan muutos- ja korjaustyöt, aiemmat kustannukset hankesuunnittelua	380			380	-409
Pienkalusto (käyttötalous)	80			80	
Yhteiskoulun purku (käyttötalous)	400			400	-370
Yhteensä	1 660	0	0	1 660	-779
Yhteensä	1 660	0	0	1 660	-779

Talousarvioseuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2020	-200		-200	0	200
2021	0	-380	-380	-409	-29
2022	-7 000		-7 000		7 000
yht	-7 200	-380	-7 580	-409	7 171

Investointihankkeen seurantalomake

Leasing

Nimi: Valkealan monitoimitalo**Kuvaus**

Valkealan monitoimitalo sisältyy valtuuston hyväksymään perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmaan. Päiväkodin, yhtenäiskoulun, perhekeskuksen ja kirjaston lisäksi monitoimitalon tiloja käyttävät nuorisotyö, kansalaisopiston aikuisryhmät ja lasten sekä nuorten käsityökoulu, kuvataidekoulu sekä musiikkiopisto. Lisäksi monitoimitalo tarjoaa monipuoliset kokoontumis- ja harrastustilat Valkealan alueen yhdistyksille ja urheiluseuroille.

Monitoimitaloon sijoittuu vuosiluokat 1-9, esiopetus, varhaiskasvatuksen vuoropäiväkotit, kirjasto, perhekeskus ja nuorisotyö sekä aluekeittiö. Tilat rakennetaan noin 650 oppilaalle ja noin 120 päiväkotilapselle. Henkilökuntaa tiloissa tulee olemaan noin 120-130. Kesällä 2021 on purettu osa olemassa olevasta koulurakennuksesta. Rakennustyöt alkoivat syksyllä 2021 ja valmistuminen on loppuvuodesta 2023. Monitoimitalo otetaan käyttöön tammikuussa 2024. Tämän jälkeen puretaan vanha koulurakennus pois tontilta ja tehdään pihatyöt loppuun. Koko hanke on valmis kesällä 2024.

Riskiärvio

Elinkaarimallia ei ole kaupungilla aiemmin käytetty, joten mallin toimivuudesta ei ole kokemusta. Mallin toimivuus ja käyttökokemus nähdään rakennuksen valmistuttua ja 20 vuoden päästä taloudellisen pitoajan eli vuokra-ajan päätyttyä.

Kuvaus projektin tilanteesta

Hankesuunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2019. Hankkeen palveluntuottajan kilpailutus aloitettiin kesällä 2020. Palveluntuottajan valinta sekä sopimusten laadinta tehtiin keväällä 2021. Rakennustyöt alkoivat kesällä 2021, runkovaihe kestää noin vuoden ja sisävalmistusvaiheeseen päästään syksyllä 2022. Rakennus valmistuu arviolta lokakuussa 2023 ja rakennuksen käyttöönotto on tammikuussa 2024.

Kokonaiskustannukset, 1 000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähänke					
Kiinteistöleasing	29 900			29 900	-144
Rahoitusosuudet				0	
Netto	29 900	0	0	29 900	-144
Muut liittyvät kustannukset:					
Johtosiirto	400			400	-165
Irtokalusteet	1 100			1 100	
Pienkalusto (käyttötalous)	80			80	
Purkukustannukset (käyttötalous)	100			100	-160
Yhteensä	1 680	0	0	31 580	-325
Yhteensä	31 580	0	0	31 580	-469

Talousarvioseuranta

Päähänke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2018	-1 500	0	-1 500	-43	1 457
2019	0	-200	-200	-101	99
2020	0	0	0	0	0
2021	-5 000	0	-5 000	0	5 000
2022	-16 000	0	-16 000	0	16 000
yht	-22 500	-200	-22 700	-144	22 556

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi:

Marjoniemen yhtenäiskoulu, Kouvola

Kuvaus

Marjoniemen yhtenäiskoulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman keskisen perhekeskusalueen kouluinvestointeja. Marjoniemen yhtenäiskouluun yhdistetään Kaunisnurmen koulu, Kouvolan yhteiskoulu ja Urheilupuiston koulu. Lisäksi kouluun liitetään vaikeimmin kehitysvammaisten opetus koko kaupungista, mm Carea-koulun vaikeimmin kehitysvammaisten opetus, sairaalaopetus ja kaikkein vaativin muu erityisopetus. Kouluun sijoittuu myös erityisen tuen osaamiskeskus ja kaupunkitason vaativan tuen yksikkö sekä erikoisluokkaopetusta.

Suunnittelun pohjana on 966 oppilaan koulu, sisältäen erityisen vaativan tuen oppilasmäärät. Käyttäjryhmät tarkentuvat hankesuunnittelun edetessä. Keskustan alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioituu opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitust sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet.

Riskiarvio

Kouluun sijoittuva Carea-koulu on tällä hetkellä väistötiloissa. Kaunisnurmen koulun, Kouvolan yhteiskoulun ja Urheilupuiston koulun peruskunto edellyttää peruskorjausta. Kouluverkon kuntotarkastuksessa Kaunisnurmen koulun ja Kouvolan yhteiskoulun peruskorjaustarve on 1-5 vuotta. Urheilupuiston koulun peruskorjaustarve on 5-10 vuotta. Oppilaita ei pystytty sijoittamaan alueella toiminnassa oleviin kouluihin.

Kuvaus projektin tilanteesta

Keskustan koulun sijoittamisesta on tehty ennakkovaikutusten arviointi. Tähän pohjautuen lautakunta on päättänyt koulun sijoituspaikaksi Marjoniemen alueen. Hankesuunnittelun suuntaviivat on käsitelty lautakunnassa 6.10.2021. Hankesuunnitelma valmistuu 04/2022, jonka jälkeen aletaan valmistelemaan toteutusta. Uusi koulu otetaan käyttöön 08/2025.

Kokonaiskustannukset, 1 000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähänke					
Investointimenot	31 000				-8
Rahoitusosuudet				0	
Netto	31 000	0	0	0	-8
Muut liittyvät kustannukset:					
Kalusteet	1 250	0	0	1 250	
Katualueet	1 800	0	0	1 800	
Johtosiirrot	100	0	0	100	
Terveyskeskuksen purku (käyttötalous)	150	0	0	150	
Pienkalusteet (käyttötalous)	100	0	0	100	
Yhteensä	3 400	0	0	3 150	0
Yhteensä	34 400	0	0	3 150	-8

Talousarvioseuranta

Päähänke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2021	0	0	0	-8	-8
2022	-500	0	-500	0	500
yht	-500	0	-500	-8	492

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: Sarkolan koulu**Kuvaus**

Sarkolan koulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman keskisen perhekeskusalueen kouluinvestointeja. Sarkolan kouluun valmistuu tilat 350 oppilaalle. Sarkolan koulun alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioidaan opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitukset sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet.

Riskiarvio

Sarkolan koulun kiinteistö on purettu ja oppilaat on siirretty väistötiloihin. Oppilaita ei pystytä sijoittamaan alueella toiminnassa oleviin kouluihin.

Kuvaus projektin tilanteesta

Hankesuunnitelma on hyväksytty kaupungin hallituksessa marraskuussa 2019. Hankkeen kilpailutus on tehty syksyllä 2020. Urakoitsijavalinta tehtiin marraskuussa 2020 ja urakkasopimus (kvr-urakka) on allekirjoitettu joulukuussa 2020. Rakentaminen alkoi maaliskuussa 2021 ja rakennus valmistuu kesäkuussa 2022. Kesän aikana kalustetaan rakennus ja viimeistellään pihat. Koulutoimi uudessa rakennuksessa alkaa elokuussa 2022.

Kokonaiskustannukset, 1 000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	11 200			11 200	-7 233
Rahoitusosuudet				0	
Netto	11 200	0	0	11 200	-7 233
Muut liittyvät kustannukset:					
Liikennejärjestelyt	50			50	-430
Kalustus	470			470	
Pienkalustus (käyttötalous)	75			75	
Vanhan koulun purku (käyttötalous)				0	-150
Yhteensä	595	0	0	595	-580
Yhteensä	11 795	0	0	11 795	-7 812

Talousarvioseuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2019	0	-200	-200	-51	149
2020	-4 000	1 000	-3 000	-279	2 721
2021	-6 000	-2 200	-8 200	-6 902	1 298
2022	-3 000	0	-3 000	0	3 000
yht	-13 000	-1 400	-14 400	-7 233	7 167

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: Uusi uimahalli / hyvinvointikeskus**Kuvaus**

Nykyiset uimahallit ovat olleet jo kauan ollut perusteellisen korjausten tarpeessa. Uuden uimahallin hankesuunnittelun käynnistävänä tekijänä on uimahallin tekninen kunto ja palvelutason laatu. Kouvola uusi uimahalli tulee olemaan kaupungin tärkein sisäliikuntapaikka, joka palvelee laajasti kaikkia väestöryhmiä. Uimahallipalveluita parantamalla luodaan kuntalaisille mahdollisuuksia lisätä liikkumista ja lisätään ennaltaehkäisevää hyvinvointia. Kouvola uimahallit ovat perinteisesti toteutettu ns. perusuimahalleja, josta puuttuvat nykyaikaiset uimahallipalvelut. Kävijämäärätavoite on asetettu 400 000 kävijään, jota voidaan pitää realistisena. Kouvola uusi uimahalli palvelee Kouvola kaupungin asukkaiden ja seurojen lisäksi lähikuntien asukkaita omatoimisena virkistys ja kuntoilupaikkana sekä muun muassa lasten ja nuorten uimaopetuksessa.

Riskiarvio

Suurimpana haasteena on ikääntyvän uimahalliverkon korjaustarve lähivuosina arvion mukaan 23,6 milj. e, heikko palveluvarustus sekä pienenevät kävijämäärät. Nykyisten uimahallien heikko kunto asettaa toiminnallisen riskin. Uimahalliverkkoselvityksen ohjausryhmän tutustumiset eri paikkakunnilla nostivat esille vahvasti uuden nykyaikaisen uimahallin rakentamisvaihtoehdon.

Kuvaus projektin tilanteesta

Kaupunginhallituksen laajennetussa iltakoulussa 13.10.2021 on käyty laaja esittely ja keskustelu nykyaikaisesta uimahallista liikuntapalvelujen, tilapalvelujen ja talouden, kaavoituksen ja liikenteen sekä kaupunkikehittämisen näkökulmista. Iltakoulun jälkeen jatkosuunnittelussa on haettu ratkaisua nykyisen Urheilupuiston uimahallirakennuksen jatkokäytölle osana nykyaikaista uimahallia tai muuna liikuntapaikkana. Nykyisen uimahallin peruskorjaukselle ja laajennukselle on tehty tilaohjelman pohjalta hankesuunnittelua. Vastaavalla tavalla on tarkasteltu rakennuksen uusiokäyttöä. Asian jatkokäsittely etenee kaupunginhallituksen laajennetussa iltakoulussa maaliskuussa 2022, jonka jälkeen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Kokonaiskustannukset, 1000e	Kustannusarvio	TA-muutos 1	TA-muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	23 500			23 500	-26
Rahoitusosuudet				0	
Netto	23 500	0	0	23 500	-26
Muut liittyvät kustannukset:					
Kalustus	500				0
Yhteensä	500	0	0	0	0
Yhteensä	24 000	0	0	23 500	-26

Talousarvioseuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2021	-350	200	-150	-26	124
yht	-350	200	-150	-26	124

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: RR-Terminali / rakentaminen I-vaihe**Kuvaus**

Kouvolaan rautatie- ja maantieterminalin (Kouvola RRT) kehittämisessä keskitetään intermodaalikuljetuksia uudelle erityispitkät junat mahdollistavalle avoimen pääsyn periaatteella toimivalle terminalialueelle. Hanke on EU-rahoitteinen vuodesta 2016 lähtien (Verkojen Eurooppa -rahoitusväline). Hankkeen suunnittelu tehtiin vuosina 2016-2018 jatkaen suoraan toteutuksella vuoden 2019 alussa. Hanke valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä.

Riskiarvio

Hanke valmistuu aikataulussa

Kuvaus hankkeen tilanteesta

RRT hankkeen osalta intermodaalikenttä saatiin rakennettua viimeisiä viimeistelyitä lukuunottamatta, Kullasvaarantie saneerattiin, alueen hulevesijärjestelmät kuivatuksineen valmistuivat. Seuraavaksi alueella jatkuu alueen valaistuksen, porttien, aitojen rakentaminen sekä alueen asfaltoinnit. Hankkeesta tehty aikataulusta 85 %.

Kokonaiskustannukset, 1000 e	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	33 800	-1 750	0	32 050	-19 895
Rahoitusosuudet	-6 760	0	0	-6 760	4 116
Netto	27 040	-1 750	0	25 2900	-15 779

Muut liittyvät kustannukset:

Suunnittelu				0	-607
2-4 vaiheiden suunnittelu				0	-85
Liikennejärjestelyt				0	-80
Käyttötalouden kustannukset					-242
Rekkaparkki					-165
Yhteensä	0	0	0	0	-1 179
Yhteensä	27 040	-1 750	0	25 290	-16 958

Talousarvioseuranta

Päähanke (netto)	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2019-2020	-22 020	9 340	-12 680	-10 858	1 822
2021	-8 920	3 560	-5 360	-4 921	439
yht	-30 940	12 900	-18 040	-15 779	2 261

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: Rantapuisto**Kuvaus**

Rantapuiston saneeraus ja rakentaminen luo pohjan asukkaiden vapaa-ajanvietolle laadukkaassa ja monipuolisessa ympäristössä Kuusankosken keskustassa Kymijoen rannalla. 2021 Korvausinvestointina, 2022 -2024 uusinvestointi.

Riskiarvio**Kuvaus projektin tilanteesta**

Rantapuiston pääkulkureittien rakentaminen, maaston raakamuotoilut, vanhan sillan purku ja vanhan pappilan kohdan kivimuurit tehtiin vuoden 2021 aikana. Työt jatkuvat vuonna 2022 aikana uusien puiden, istutuksien ja kalusteiden kuten penkkien rakentamisella.

**Kokonaiskustannukset
1000 e**

	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	3 200			3 200	-808
Rahoitusosuudet				0	
Netto	3 200	0	0	3 200	-808
Muut liittyvät kustannukset:					
Yhteensä	0	0	0	0	0
Yhteensä	3 200	0	0	3 200	-808

Talousarvio seuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2018-2020	-980	710	-270	-246	24
2021	-460	-100	-560	-562	-2
yht	-1 440	610	-830	-808	22

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava

Nimi: Kymijoen ulkoilureitti**Kuvaus**

Kymijoen ulkoilureitti muodostaa valmistuessaan Kouvolan keskustan, Kuusankosken ja Korian kautta kulkevan 25 km pituisen rengasreitit. Reitti kulkee noin puolet matkasta Kymijoen rannassa ja sen linjaus hyödyntää pääosin olemassa olevaa kevyen liikenteen yhteysverkostoa.

Riskiarvio

Hankkeen riskit liittyvät reitin kunnossapidon resursseihin. Johtuen Kymijoen jyrkistä rantapenkereistä on osa reiteistä jouduttu rakentamaan puisina pitkospuina ja siltoina. Puurakenteet vaativat säännöllistä kunnossapitoa ja rakenteiden rikkoutuminen voi aiheuttaa vaaratilanteita.

Kuvaus projektin tilanteesta**Kokonaiskustannukset**

1000 e

Päähanke

	Kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Investointimenot	1 210	49		1 259	-1 622
Rahoitusosuudet		-230		-230	
Netto	1 210	-181	0	1 029	-1 622

Muut liittyvät kustannukset:

Kallionimen alue ja rantareitti				0	0
Yhteensä	1 210	-181	0	1 029	-1 622

Talousarvio seuranta

Päähanke (netto)	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2018-2020	-880	-280	-1 160	-1 079	81
2021		-466	-466	-543	-77
yht	-880	-746	-1 626	-1 622	4